

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

ФАНТАСТИКА

В навечерието на войната...

158

АЛЕКСАНДЪР
ГРОМОВ

ВАТЕРЛИНИЯ

АЛЕКСАНДЪР ГРОМОВ

ВАТЕРЛИНИЯ

Превод: Юлиан Стойнов

chitanka.info

Капка — уникална планета, е изцяло от вода. Разположена на кръстовището на важни космически пътища, тя е мястото, където се сблъскват интересите на Земната федерация, Лигата на Свободните светове и Унията. Дори след разселването си из галактиката човечеството остава разединено. Военно противоборство, икономически претенции, жажда за власт, неспособност за контакт с извънземните форми на живот — на Капка назрява огромен по мащаби военен конфликт.

ПЪРВА ЧАСТ
ШАМАНДУРАТА

1.

Смерчът се разпадна на половин миля от десния борд. Само преди минута криволичеше, приближаваше се бавно, растеше на височина, засмукваше морето с бясно въртящ се ръкав — и ето, заситен, рухна в миг, засипвайки океанската шир с килотонове вода. Огромна вълна подхвърли капсулата. Запокити я в ямата. Още една вълна, по-малка. И още. Люшкане. И пак затишие. Никакви вълни. Никакъв вятър. Само дребни бръчки, идващи неизвестно откъде. Само разкъсани облаци, а в отворите между тях — нетърпимо заслепяващи, безмилостни слънчеви лъчи.

И самота...

Филип влезе в асансьора, за да се качи на палубата, тясна и къса, проядена от морските вълни. Асансьорът все още работеше. По принцип можеше да използва трапа, завършващ с аварийен люк, който се отваряше ръчно — но след бомбардировката люкът беше заял — пак добре, че не се беше откъснал.

Обшивката изглеждаше здрава, дори на пръв поглед в доста сносно състояние. Не изпускате мехури след случайното цунами, не се трошеше, не се разпадаше на парчета, както се случваше с капсули, пресичащи на максимална скорост петно от жълтия прилив. От жълтия прилив се бяга само на максимална скорост и трябва незабавно да се върнеш на контролния пост или право при Шамандурата, като същевременно изпратиш шифровано съобщение за прекратяване на патрула. Инструкциите в това отношение са стриктни. След два-три дена изплувалата от дълбочината гъста маслена течност ще залее повърхността на океана и ще изгуби активността си под лъчите на слънцето — но това време е достатъчно, за да се разтвори напълно крайцер с усъвършенствана броня, та какво остава за капсула.

Никой не знае какво поражда жълтите приливи. Сред противоречивите хипотези преобладават биогенните. Възникнал на петстотинкилометрова дълбочина, близо до границата на Вихрения пояс, този плътен пашкул, състоящ се от смес от органични киселини и снабден със завихрена обвивка, се издига бързо на повърхността. В

процеса на издигането се уплътнява и изплува като гигантска леща с диаметър от една до сто мили. Нищо особено не се случва там, където се появява, океанът не изглежда променен дори при най-внимателен оглед. Затова пък рецепторите на обшивката — все едно дали на капсула, или на крайцер — пораждаат върху кожата на дълбочинния пилот едва доловимо усещане за сърбеж и едновременно премигат, писукат, индикаторите вдигат вой, съобщават, предупреждават, настояват: бягай, изчезвай! Незабавно се махай оттук! Или се потапяй надълбоко, ако все още имаш вяра в здравината на разядения корпус.

В замяна на отказалите рецептори остават очите. Безспорно, има смисъл да се следи състоянието на обшивката дори в този случай, когато плавателното средство е изгубило собствен ход. Живота си, разбира се, няма да спасиш, но поне ще успееш да умреш безболезнено. Никой не обича да се плацика в концентрирана киселина.

Понякога жълтият прилив може да се предскаже, ако редовно се вземат водни проби за соленост и радиоактивност. Филип също го беше правил, без да разбира смисъла на подобно занимание. Не можеше да избяга от жълтия прилив, нито да се гмурне под лещовидния слой — сега вече изтощеният корпус не би издържал и потапяне на дълбочина петстотин метра.

Капсулата се поклащаше от мъртво вълнение. Както и вчера, както вече трети ден. Филип надмогна отвращението си и се огледа във всички посоки. Пусто. Само в оловносивите облаци далече на юг понечи да се завихри нов смерч, протегна към водата усукан хобот, не стигна до нея и се разпадна. Смерчовете не са никак рядко явление в субекваториалните области. Случват се и тайфуни. Често, неизвестно откъде, налитат бури, придружени обилно от кълбовидни мълнии. Хидротрусове. Неочаквани водовъртежи, способни да завлекат капсулата на десетки мили дълбочина. Без да се броят жълтите приливи — те са почти ежедневие.

Филип въздъхна и се спусна в каютата (тя беше и лоцманска рубка, спалня и библиотека, с правото на единствено помещение на капсулата, приспособено за обитаване от човешко същество). От нямане какво друго да прави взе една книга.

„Сред милиардите планети, съществуващи в галактиката, сред милионите светове, известни на земните жители, сред хилядите обследвани и, разбира се, сред стотиците заселени, едва ли ще се намерят два свята, които да си приличат. Искрици в безбрежността, играчки на сътворилите ги чутовни сили, планетите са различни като снежинки в зимен облак — преброй ги всичките и пак няма да откриеш две еднакви дори ако посветиш на това занятие целия си живот — или милион чужди, стига да ти е по силите. Прекрасни, студени, поразяващи с красотата си — но уви! — толкова различни. Неповторими. Сходството не е равенство.

Срещат се и изроди. Както навсякъде, както винаги. Едни те карат да се усмихнеш, други — да вдигнеш в недоумение рамене. Всяка норма предполага възможност за отклонение, а следователно и за израждане. Но дори изродите не си приличат.

В най-гъстата част на Третия спирален ръкав, от вътрешната му, запълнена със сгъстяващ се газ страна, сред милиони синьо-бели звезди и хиляди студени гиганти, които все още не са се разпалили, огряна от техните лъчи, бе открита планета, уникална във всички отношения и също толкова негостоприемна. Ако в радиус от трийсет милиона километра имаше нещо дори мъничко по-подходящо, едва ли и шепа енциклопедисти, на които се плаща само за да трупат безполезни знания, биха обърнали внимание на този космически уникат. Проблемът се състоеше в това, че нямаше по-подходящ обект за изграждане на междинна и ремонтна станция в близост до изходите на четири стабилни подпространствени Канала, в които се пресичаха отдавна усвоени търговски пътища.

Планетата, открита се пред погледа на изследователите, превишаваше Земята двойно в диаметър и един път и половина по маса. Водата, от която се състоеше от повърхността до центъра, пребиваваше в състояние на зонално въртене и съдържаше разтворени соли и примитивни организми. Пренаситената с влага

атмосфера можеше да задоволява нуждите на човешкия организъм от кислород с помощта на филтри и дори без тях — за ограничен период. Именно наличието на свободен кислород и вода бе накарало инженерите да се откажат от космическия вариант за база и да построят плаваща. Упорити и досадни като дървеници, хората бяха започнали живот насред океана.

Без материк, без остров, без плитчини.

Само вода.

Гигантска водна Капка.

Никой не бе измислил име на планетата. То бе възникнало също така спонтанно и естествено, като да кихнеш в дъждовен ден.

Капка — и толкоз. Кръгла, неправдоподобно голяма. Плашеца. Просто Капка...“

Филип изруга и хлопна книгата. На корицата пишеше: „Роман за юноши: белетризирана история за усвояването на Капка“. Той се разрови сред историческите романи и потъна в първото, което му попадна подръка.

„... въпреки че оръжието на противника бе с почти два дюйма по-дълго, младият барон се шмугна с бързината на мълния под описващата страховити кръгове моторна резачка на дьо Ренси и нанесе на пръв поглед неотразим удар, косо отдолу нагоре. Изабела, уверена в избраника на своето сърце, побърза да изръкопляска. Снабденият с мощен атомен двигател паланкин се разтресе от възторжените аплодисменти на екзалтираната млада жена. Но маркизът — не напразно се смяташе за един от най-добрите фехтовачи в гвардейските казарми — отби атаката със зловна усмивка. С вой и стържене двете изящни резачки се срещнаха на кръст между побледнелите от гняв лица на противниците...“

Нещо четенето не му вървеше. Филип се прозя, изяде втората галета за деня и пийна филтрирана вода, като пусна в дестилата късче сол. Превключи книгата на „драматизация“ и догледа сцената на дуела докрай. Изключи. Погледна часовника. До времето, което сам си бе определил, оставаше още много, но нетърпението се оказа по-силно.

Радиото продължаваше да мълчи. Нищо чудно — с невъоръжено око се виждаше, че повредите, получени от капсулата при бомбардировката, са прекалено сериозни, за да има смисъл да се надява на естествено регенериране. Връзка с контролния пост нямаше и нямаше да има. Чист късмет, че се задейства системата за автоматично изплаване. Двойно повече, че вече девети ден се носи в безметежен дрейф.

По всичко личеше, че се беше свестил на втория ден. Кой знае защо, аварийното изключване на капсулните рецептори не се беше включило той бе прекарал няколко часа в борба със слепотата, слабостта и болката, издаваше безмълвни викове и се гърчеше като червей, докато най-сетне успя да намери пипнешком и да измъкне от гнездото тънкия като пъпна връв кабел, съединяващ шлема с командното табло. След като се посъвзе, дълго и ожесточено рита шлема, обсипваше с ругатни умника, измислил cerebroуправлението с обратна връзка. Все пак успя да поправи веригата за аварийно изключване, но беше изгубил желание да пъхне отново глава в шлема. И без това беше очевидно, че през изминалите няколко дни капсулата не показва белези на възстановяване.

На втория ден след бомбардировката пусна две сигнални ракети, като отброи между изстрелите шестчасова пауза. На третия ден повтори опита. След това изстрелваше по една ракета дневно. Последната литна към небето вчера по обед. Сигналните ракети се спускат с парашут в продължение на час и през това време раздират ефира с вопли за помощ. Невъзможно е да не бъдат засечени. Оставаше да чака помощта — до два-три дена, максимум четири, търпящият бедствие щеше да бъде прибран от патрулен катер на съседите или дори качен, заедно с капсулата, на борда на някой подводен крайцер.

Но... нищо...

Всичко се оказа напразно. Девети ден.

Навигационният комплект функционираше, но сега се налагаше да въвежда корекциите ръчно, а точността на определените координати не превишаваше половин градус. След като засече сигналите на три стационарни спътника, Филип определи местоположението си: три и още мъничко градуса южна ширина, сто и осемнайсет градуса източна дължина. През последните три дни капсулата се бе изместила със сто мили на север и с четиристотин на изток. По това време на годината екваториалните антипасати нерядко предизвикваха неустановени течения.

На север — това е лошо. Екваторът е граница — рубеж. Пресечеш ли го в дрейф, или си пленник, или покойник. Вероятността да остане незабелязан бе крайно малка, а след поредицата сигнални ракети — на практика нулева. Строго погледнато, безпомощна капсула в граничните райони си беше примамлива плячка, северните спокойно биха могли да я изтеглят на буксир в свои води, без да рискуват нищо. Предпазливостта им засега беше непонятна — само преди броени дни не се бяха изплашили да бомбардират патрулния съд посред бял ден.

Без връзка с контролния пост, още повече с Шамандурата, не му оставаше друго, освен да гадае за причините. Война, атака на северните срещу южните бази? На южните срещу северните? Тогава с него бе свършено — в суматохата и двете страни лесно можеше да забравят за безпомощната капсула.

Морска война. Тук тя не може да бъде друга. Ако допусне... Но от друга страна, неповредените прибори не засичат ехото от мегатонни ядрени взривове — подводни или надводни — нито в небето се виждат радиоактивни облаци. Обичаен фон, нищо повече.

Ограничена война? Едва ли. Дребен пограничен конфликт? Виж, това е познато, но конфликт, продължаващ девет дни, е прекалено. Това вече е война — с всички неизбежни последствия. Северните винаги са обичали да нападат подло от засада и страхливо да бягат от заслуженото възмездие. Те не са глупави и разбират — не им е работа да нахлуват в територията на Федерацията, силиците им са недостатъчни. Но ако предположи, че зоната на Лигата, зоната на Унията на дванайсетте свята и Независимата зона, забравили дразгите, са сключили таен съюз, тогава чакай неприятности...

Ала кой някога е чувал за подобен съюз? Никой и никога. Хипотеза, не по-лоша от всяка друга, нито по-добра.

Както и да е, нищо не можеш да разбереш, докато се люшкаш в тази консервена кутия.

Филип изруга сочно и толкова дълго, колкото можеше. Не ти трябва много акъл, за да пресметнеш — още осем-девет дни в дрейф, най-много десет, и капсулата ще се озове в чужди води. Ако преди това не я потопи тайфун или смерч или не я разяде жълтият прилив. Ако не се промени течението. За това, което можеше да последва, не му се мислеше.

През всички тези дни вятърът духаше на североизток и помагаше на течението. Филип се измъчваше от мисълта от какво да направи мачта. Косо разположено платно би трябвало да му помогне да се върне в безопасни води. Разбира се, при условие че намери от какво да го ушие. Тумбестият съд се нуждаеше и от кил, и от действащ рул в замяна на заклинилия се, както и от въжета за опъване на платното. Но на капсулата нямаше и помен от такива неща. След като се помъчи достатъчно, Филип се отказа да си блъска главата над тази неразрешима задача.

Оставаше му да чака. Да страда от безсилие и самота, да подхранва почти угасналите надежди. Просто да чака.

Горе отекна гръм. Краткотраен свиреп порой забарабани по металната обшивка. Филип отново се качи на палубата. Мимолетната буря се отдалечаваше на юг, мяташе огнени стълбове в океана, а зад завесата на дъжда се търкаляше неголяма кълбовидна мълния. На стотина метра от капсулата заподскача в пощурели зигзаги, изхвърли няколко снопа искри и утихна без взрив. Слънцето надникна иззад облаците, опари го с горещите си лъчи и разпали в океана зарево от милиони заслепяващи отблясъци. Филип засенчи очи с длан, олюля се и едва не падна от хлъзгавата палуба. Изруга, намести въздушния филтър и се изплю зад борда. Никаква благодарност не заслужаваше този океан.

Можеше да се спусне долу за тъмните очила, да се върне и — както подобава на отчаян корабокрушенец — да се взира в хоризонта, докато соленият въздух не разяде роговиците на очите му. Можеше да слезе и да дочете романа. И в двата случая — най-добре първо да слезе, а после да се убеди собственолично кое ще надделее — надеждата или апатията.

Стъпи върху оребрената платформа на асансьора и... замръзна. Сърцето му подскочи, кръвта запулсира в слепоочията му. Насълзените му очи бяха зърнали уголемяваща се точка.

Измина минута, после още една — Филип стоеше неподвижно и гледаше как точката се превръща в петънце, а петънцето — в потънала наполовина капсула, приближаваща се с пълен ход от север. Пенестите вълни хвърляха пръски чак до полусферичната рубка. Капсула като неговата — „Рибар IV“, базов модел, модифицирана за Капка. Още минута — и Филип вече можеше да различи емблемата върху рубката, а като я видя, неволно отстъпи назад и едва не падна в морето.

Капсулата, която се приближаваше към него, не принадлежеше на граничната флотилия на Федеративната зона. Това беше неприятел.

— Ох, да знаеш как ме завъртяха на тренажора — не бих го пожелал и на най-злия си враг! Ту последното ти торпедо ще мине покрай целта, ту ще се развали заглушаващото устройство, ту ще се гмурнеш спираловидно надолу, на максимална дълбочина, а вече са те засекли и бомбардират ли, бомбардират... Но няма какво да се оплаквам — това си е зрелостен изпит по техника на дълбочинно пилотиране, не чакай пощада. Накратко, след като приключи, излизам аз от кабината, изплезил език, държа се за люка и не смея да го пусна, пред очите ми черни петна, а Моржа вече щръкнал насреща: „Курсант Алвело Филип-Мария-Хосе...“ — и цялата опашка имена. Нито веднъж не сбърка, направо шапка да му свалиш. А аз още нищо не виждам, не схващам и въобще не разбирам къде се намирам, главата ми се върти, но пускам люка и крещя с цяло гърло: „Аз!“ Някой от комисията чак се разсмя.

И едва сега осъзнавам къде съм: Източен център за подготовка на ВМС на Земната федерация, Нови Нюпорт, остров Сумбава, държа зрелостен изпит пред завършването, което е утре. „И последен въпрос към вас, курсант — не ме оставя да си поема дъх Моржа. — Капсула от типа «Кайман VI», дълбочина пет хиляди и петстотин, режим на потапяне. Над вас има противник. Данните от бордовия компютър са на това листче. Какво ще предприемете? Време за обмисляне една минута, засичам...“

С крайчеца на ухото си чувам, че някой се опитва да възрази на Моржа — сиреч, това е изпит по техника на пилотирането, а не по тактика, но Моржа само маха с ръка.

„Кайман VI“ познавам лошо — вехта бракма, вече не плават на тях, но данните на листчето и малко дете ще ги разчете — спукана ми е работата. Няма с какво да се отбраняваш, нито време да избягаш. Остава само да загинеш славно.

„Е?“

„Форсирано изплаване, непрекъснато подавам сигнал, че се предавам — на свръхдълги и акустично, кодови и гласови. Преструвам се на оглушал и не чувам указанията. Едновременно започвам по малко да загревам реактора, така че моментът на взрива да съвпадне с...“

Прекъсват ме:

„А топлинното петно? Ще ви унищожат, преди да успеете да достигнете ефективна дълбочина“.

„Напълно възможно — отвърщам, — но не е сигурно. При добро актьорско изпълнение шансове според мен все пак има, а ако противникът реши да рискува, толкова по-зле за него. С превключване на външната охлаждателна система температурата на обшивката в района на реактора може да се понижи...“

„Тогава ще се изпечете, преди да дойде моментът“.

С което се приключи. Поспориха още малко, дадох ми деветнайсет точки от двайсет възможни, тракнах с токове и изхвърчах във фойето като волна птичка. А там Пьотър тъкмо се съвземаше след тренажора, още масажираше следите от датчици на челото си.

— Е, как беше? — питам го.

— Шестнайсет — отвърща. — Спукана ми е работата.

Тъй де. То и преди това шансовете му да остане на Земята не бяха кой знае какви, а сега вече са съвсем никакви. На мен какво ми пука, свободен човек, а приятелчето ми е женено и синчето му расте.

Но хич не ми харесва как отговаря. Рано му е да увесва нос.

— Глупости, ще се справим — утешавам го. — Няма да им се даваме, я. И да ни пратят на периферията, какво толкова? Ще свикнеш, ще си вземеш семейството при теб. Да вървим да го отпразнуваме, а?

И тръгнахме. Първо в „Южния кръст“ — там вече се беше събрала половината от нашата група, празнуват, значи, последния ден

от курсантския живот, реват с цяло гърло „Цоп на дъното“, а оркестърът дори се опитва да им акомпанира. Е, ние също пийнахме и покрещяхме, след това се измъкнахме и обиколихме кръчмите, в които още не бяхме ходили. Месец ноември, слънцето пече право над тиквата, а ние, като някакви командоси, на прибежки — от палма до палма. В сянката пред Адмиралтейството бяха насядали пораженци — това са тези, дето настояват за съюз с Лигата на нейни условия, — чакаха вечерното захлаждане, за да подновят митинга. Никой не ги гони, гадно ти е да ги гледаш дори. Но на нас не ни беше до тях.

Кръчмите в Нови Нюпорт нямат брой, в нито едно друго пристанище не бях виждал толкова много, за две години не бях обиколил и една десета от тях, а Пьотър дори по-малко. Пихме с него в „Огнения корал“, сетне тръгнахме да си допиваме в „Снежния леопард“, в „Деветия вал“, „Кракен“, „Пиратско съкровище“ и още някъде. На едно място се сбихме и дори надделяхме, само че се замотах и на Пьотър му разкървавиха носа. Той съвсем се натъжи, все хленчеше за синчето и за своята Ана и дали няма да ѝ писне да чака, докато се устрои на новото място и прочее. Понякога го хващат такива настроения, дето се лекуват само с яко пиене.

И тъй, седим значи в не помня кой поред бар, на коленете ми полугола мацка върти дупе, Пьотър вече е спуснал кепенците и спи, заровил нос във фруктовата салата, а видът му е толкова нещастен, че даже момичетата се дърпат от него. Виж, моята си я биваше, макар да си личеше, че не е от занаята, а просто така — ще ѝ се да види какво е да я понамачка курсант. Пък аз не съм против.

И гледам към бара се приближава — кой мислите? — Моржа, собственолично. Вярно, не е с вицеадмиралски мундир, но всичко останало е налице: косата на канадска ливада, зачервен врат, засукани мустаци, изпъчил шкембе. Моржа цивилен, това е като да видиш ескимос по бански, също толкова рядко. Но мен май не ме забеляза. Барманът му кима като на стар познат. Аха, рекох си, ето значи къде ходиш, приятелче; чак ми стана мъчно — брей, да го знаех по-рано. Полезна информация.

Прибрах се чак призори. Хърках до девет, помолих хазяйката да ми даде таблетка против главобол — и на бегом в Центъра. За малко да закъснея.

Много по-лесно щеше да е, ако бяха провели церемонията виртуално, без да ни измъкват от леглата след вчерашните подвизи, но Центърът си има свои традиции. Стоим в две редици, чакаме. Повечето с насинени муцуни, а на Пьотър носят му беше подут и едното око — залепнало. Или след мен е продължил другаде, или благоверната го е дооформила. Но не е моя работа да вземам страна.

Присъстваше целокупното началство. Отзад светлинно табло, а на него с вишневи букви изписани свободните места: „ЗЕМЯ: 11“; „НОВА ТЕРА: 7“; „КАПКА: 48“; „МАЛЪК ЕДЕМ: 3“; „ПРОКНА: 9“... и така нататък. Общо двеста и шест места, колкото са и курсантите от нашия випуск. Първи, естествено, избира най-добрият курсант, после вторият по успех, третият, а последните няма и какво да избират — вземай, което е останало, служи и не мрънкай. Системата, разправят, била много стара и според мен — съвсем справедлива.

Музиката гърми, та чак настръхваш. Началството се надуло. После оркестърът млъква и Кашалота произнася реч.

— Фредерик Гилбърт Крамър! — викат първия.

— Мустафа Кемал Файтах! — втория.

И двамата, естествено, избраха Земята. Да не им е изпила чавка мозъка!

И ето, че викат третия. Не съм аз. Ама че номер! Усещам, че се изпотявам. Винаги съм бил трети — не драпам нагоре, но и не падам по-надолу. Да не би вчерашните 19, вместо 20 точки да са ми изиграли номер? Не може да бъде!

Четвъртият — и пак не съм аз. Какво става на този свят бе, хора? Петият! Шестият!

Когато се стигна до единайсетия, вече бях престанал да нервнича и да се потя. Но затова пък се ядосах. Викат ме дванайсети. Сред тези пред мен не се намериха глупаци — свободните места в метрополията бяха разграбени до последното. Гледам какво е останало. Честно казано, нищо хубаво, но поне имаше и по-лоши варианти.

Излизам, както е по устав, тракам с токове. Очите втренчени, рева:

— Курсант Филип-Мария-Хосе-Фернандо-Лусия-Мигел-Хуан-Рикардо-и-Аугусто-Диего-Мануел Алвело!

Поизхвърлих се малко, стигаха и две имена, но много им се бях ядосал. Веднага настъпи тишина. То и така беше тихо, но сега съвсем.

Някои от началниците се намръщиха, а Кашалота — нищо. Избърса си челото със специална кърпичка, стисна ми ръката, пак си попи челото и казва:

— Поздравявам ви, лейтенант. — Тук адютантът скача и ми подава отличителните знаци. — Посочете избраното от вас място за отслужване.

А аз, да си призная, бях толкова уверен, че ще остана на Земята, та въобще не се бях замислял за другите светове. Бях чувал разговори, а и на занятията бяхме изучавали театрите на военните действия. Но да поговоря с някой, дето е бил там — нищо такова. Не ми беше хрумвало дори.

— Капка — викам напосоки. Е, не съвсем де, с някои съображения. Че няма да ида на Нова Тера да се плацикам в техните жалки канавки, там дълбочинниците не ги броят за хора и изобщо не можеш да направиш кариера. Виж, Капка е друга работа — ако има някъде рай за дълбочинника, там е. Четирийсет и осем свободни места на всяка друга планета щяха да накарат човек да настръхне, но за Капка това си е обичайна работа. Макар че война поне засега като че ли няма.

Гледам, нито един от шефовете не проявява учудване, уцелил съм значи. Само Моржа повдигна леко вежди, но едва забележимо, сякаш го е засърбяло, а Кашалота си дърдори неговото:

— Поздравявам ви с избора, лейтенант. Останалото е във ваши ръце. Бъдете достоен, покажете какво сме ви научили на Земята. Успешни изплавания!

— Ще служа с чест — отвърщам по устав — и марш в строя. Дочакахме края на церемонията, изгракахме химна и си скъсахме курсантските петлици — както повелява традицията. Пьотър се оказа трийсет и девети и също избра Капка. Останалите — кой каквото си хареса, един умник-камикадзе даже посочи Малък Едем, съвсем пропаднало място.

Последните сто курсанти дори не завършваха като лейтенанти, а бяха мичмани — кой ще те направи веднага дълбочинник, като си ленив и глупав? Правилно. Каквото си надробил, това ще сърбаш.

Получихме значи заслуженото и кой откъде е, не като вчера. Едни да празнуват успеха, други да поливат мъката. Петерсен, последният в списъка на лейтенантите, цвилеше като жребец, Бруци,

първият сред мичманите, ридаеше на глас, сякаш Апенинският полуостров потъваше пред очите му. Едва успяха да го отведат. В Центъра се възцари тишина, новобранците се изпокриха. Сложих си значи пред огледалото в тоалетната новите петлици с отличителните знаци и емблемата на Военноморските космически сили, закачих кортика на пояса — какво пък, добре изглеждам. Проверих кога е най-близкият полет до Капка — оказа се след два дни — и бегом вкъщи да се преоблека. Хазяйката тъкмо се готвеше да ми вдигне наема, защото вече съм станал лейтенант, а аз да взема да я огорча — заминавам значи, а като се върна след петнайсетина години, пак ще си поговорим. Цялата почервеня, но нищо не каза, че и какво толкова може да каже. Сама вижда, ядосан съм, по-добре да не се заяжда с мен.

Едва дочаках вечерта — и пак в оня бар, дето бях зърнал Моржа. Седя, шегувам се с момичетата и чакам. Така и стана: появи се — и право към бара, като намагнитизиран. Оставих го значи да обърне няколко чашки, за да загрее, а после сядам до него и поръчвам по едно и за двамата. Сега вече ми е позволено, в общи линии не съм на служба при него.

А Моржа — нищо, дума не обелва. Той е мъж на място, никога не се заяжда с курсантите, затова го уважаваме.

— За твое здраве — вика, — лейтенант. Ще ти потрябва.

И пие на екс, както е прието при руснаците, облизва пръст и суче мустаци. Сетне пита:

— А ти, синко, откъде си?

Истината е, че не знам нито коя ми е родината, нито истинското си име. Поръчвам значи направо бутилка кокосова и му разказвам, че когато съм бил на пет, ме намерили в Талкауно, сред развалините от Големия андийски трус, след който не къщи — цели дървета до короните изчезвали в земята, половината град бил отнесен от цунами. Не съм знаел нито дума испански, само интерсанскрит, от което следва, че съм бил турист, но така и не открили близките ми, а нататък, ясна работа — възпитателен дом, кадетската школа на ВМФ, Икике, Исафердур, Корсаков, а сега и Нови Нюпорт.

— Корсаков? — оживи се Моржа. Побъбрихме си значи за Корсаков, аз похвалих тамошната бира, от чиста вежливост. Разказвам му и полека му наливам кокосова, а той я лъока като омагьосан.

— Ясно — кима. — Сираче, син на полка. В нашия център обичаме такива. Бе гледам аз, че не приличаш на испанец, а по-скоро на средноевропейец... Именцата в детския дом ли ти ги лепнаха?

И се затъркаля разговорът. По едно време забелязвам, че Моржа приближава нужния градус, и веднага право куме в очите: защо, питам, ме прецакахте така? Бях трети, станах дванайсети, защо направо не ме изтикахте при ония, последните? Добре, че се усетих навреме, че съвсем щях да се побъркам. Моржа ме погледна с присвити очи.

— А „синчетата“?

— Че какво — толкова ли са много? — Но вече се досещам, че разговорът става безсмислен. Адмиралските чада и останалите роднини са забранена тема. Привилегии в школата може да нямат, но виж, що се отнася до разпределението... Стига „синчето“ да не е кръгъл идиот, „двайсетачката“ на зрелостния изпит му е гарантирана, а ти стой кротко и не мрънкай, за да не те пратят на Малък Едем да цопкаш из радиоактивни локви.

— Толкова ли са много? — викам, но вече се опъвам само заради спора. — За двама се сещам, между другото съвсем нормални момчета. Е, може да има още двама-трима, дето не са вирили носове. Но не са десет!

— Не е тъй просто, лейтенант — отвърща Моржа и е вижда, че знае нещо, но не може да го каже. — Ако въобще те интересува, ще ти кажа, че лично аз протестирах. Това поне утешава ли те?

— Ами, не особено — викам. — Но все пак благодаря.

— Моля. И чуй един съвет: не търси справедливост, в най-добрия случай ще се натъкнеш на целесъобразност. От „синчетата“ има една полза — благодарение на тях от време на време на периферията попада достоен човешки материал. Ето Капка например — където отиваш ти. Така че и Федерацията печели. Успешни изплавания, лейтенант.

Допихме кокосовата и взехме кимионова. Момичетата отдавна бяха изгубили интерес към нас, само една се позавъртя, но Моржа изсумтя под мустаци и все едно я издуха. А аз му викам:

— Хубаво, да оставим това. Избрах Капка — но на вас защо не ви хареса?

— Кой ти каза? — ръмжи Моржа.

— Ами никой. Така ми се стори.

Той обърна поредната чашка, закашля се и поръча салата от морска краставица. А пък аз така и не мога да се успокоя, макар че сам виждам, че вече досаждам на човека. Какво пък толкова, вдругиден няма да съм тук, отрязан клон, а на Капка мога да ругая и Моржа, и Кашалота, че и самия главнокомандващ.

Истината е, че Капка съвсем не е най-лошият вариант. Прилична планета, кислород, адаптация — не се налага да си тровиш организма с химикали, — а че е водна, няма нищо лошо, нали затова сме ние, дълбочинниците. Кого другиго ще ценят там, ако не нас?

Заех се да му развивам тази мисъл. Един вид, и без това тук си нямам никого, нищо не ме задържа и още не се знае кой в края на краищата ще спечели, аз или „синчетата“. Пък в земните океани къде ще се потопиш като хората — дъно навсякъде. Некадърникът и в река ще се удави, няма с какво да ме уплашиш, не съм от страхливите. Половината от сегашните адмирали са служили на Капка — ще се върна след петнайсетина години, ще си купя сал с градинка, ще отглеждам скаридки...

В началото Моржа изопна лице, после, гледам, взе да се подхилква, но пак се намръщи, сякаш съм му изстискал лимон в чашата. Помълча малко, после рече полугласно:

— Ти там в началото гледай да оцелееш. Носи се слух, че от идната година започват ускорени курсове, специално за Капка. Не знам как е в другите Центрове, но при нас със сигурност. Потопяне — изплаване, изплаване — потопяне. Торпедна атака. Ракетен залп. Половингодишен курс — и отивай да се плацикаш. Или по-точно — да се давиш.

— И „синчетата“ също ли? — поинтересувах се.

— Не, защо? Ще съберат най-способните в отделен поток и за тях само основен курс. Нали знаеш кои при нас са най-способните? А останалите — след теб. Капка не за пръв път иска десет пъти повече, отколкото можем да й дадем. Така че този път решиха да отговорят на исканията.

— Война? — попитах шепнешком, за да не плаша хората наоколо. Не бях чувал на Капка да се води война, макар че и мир там, разбира се, няма. — Земята е решила да си разчисти сметките с Лигата?

— Как бих могъл да знам, лейтенант? Защо — не ти ли харесва?

— Не, защо — отвърщам. — Човечеството трябва да е единно, по това няма спор.

Не ми каза нищо повече. Нито за Лигата, нито за Унията, за Разделянето, макар че на Капка, доколкото ми е известно, това е най-болезненият мазол. А би могъл да ми разкаже, руснаците имат голям исторически опит по тази част. Изгубили са собствената си страна, друга така и не са създали, никъде не ги обичат.

— Запомни за всеки случай: всичко става на този свят. И още — не си го чул от мен, ясно? — Кимам — един вид, разбрано, а той дъвче морска краставица, суче мустаци и налива ум и разум в главата на лейтенанта новобранец. — Защото на мен какво ми пука? Старият Морж ще си лежи на плажа и ще си пече гръбчето. Моржа, Моржа. Какво си се облещил? Да не мислиш, че не знам как ми викате? До пенсийката остава една година, имам награди, какво повече може да искам? Всеки за себе си, така е в тоя живот. Между другото, щях да те питам — ти наистина ли си готов да загинеш геройски, както се фукаше вчера на изпита?

— Зависи от ситуацията — отвърщам, — но ако се наложи... По-добре, разбира се, да не се стига дотам.

— Ама че си глупак — вика ми той и аз не вярвам на ушите си. Целият е зачервен, очите му направо ще изхвъркнат, наежил се — май го е хванала кимионовата. — Отговори както са ви учили, не споря. По принципа за нанасяне максимални поражения на противника... даже на Кашалота му хареса. Само че виж какво ще ти кажа, малкият — зарежи! Откажи се. И когато някой тъпанар вземе да ти втълпява, че идеите на политиците струват дори само един човешки живот — фрасни го в мутрата мълчаливо. Не се съгласявай да умираш заради чужди игри. А ако наистина стане напечено — по-добре се предай в плен и оцелей, но не позволявай на никого да се разпорежда с две неща: с мислите ти и с живота ти, ясно?

Та този разговор с Моржа си спомних, докато към мен се приближаваше вражеската капсула — отначало на пълен ход, след това постепенно забави, та дори успях да видя, как от дълбините към нея се метна едно хищно водорасло, опита да се прилепи за обшивката и изчезна зад перката. Едва сега осъзнах, че това съвсем не е „Рибар IV“,

тоест не е стандартен, а преработен модел — обшивката е различна, а върху рубката е монтирана стрелкова куличка с импулсен лъчемет със средна мощност. Разбираемо е, че откакто се отделиха, вражеските зони не получават от Земята никаква техника, но ремонтните им бази не са за подценяване, всичко се използва до последната възможност и между другото — даже се усъвършенства!

Капсулата спря на сантиметри от моя борд. Стърча като стълб и не зная какво да правя. В силовите имам четири тактически ракети с трийсеткилотонов еквивалент всяка, торпедните апарати също не са празни, така че дори не се налага да загрявам реактора с цел максимално поражение на противника. Но понеча ли да се шмугна в рубката — в миг ще ме изпепелят. Личното оръжие, естествено, е в мен, но каква полза от него срещу капсула? Освен да се застрелям — но за това винаги има време. Ето пак — ама че ме обърка Моржа с неговите съвети...

Под секрет ще ви кажа, че не беше съвсем прав. Веднъж като курсанти ни показаха трофеен запис от разпит на военнопленник — гледката не е за хора със слаби нерви. Флаг-офицер Людмила Прокопович припадна още в киносалона. Не мисля, че и нашето флотско контраразузнаване се отнася по-деликатно с тези, които е пленило, независимо от коя зона. Разправят, че напоследък били на мода по-хуманни методи — ментоскопиране или нещо от този род, — но резултатът е все един и същ — ще изстискат каквото им трябва и ще те ликвидират. Не съм чувал някой да се е завръщал от плен.

Капсулата беше с номер А-233, тоест от зоната на Лигата. Успял да се промъкне незабелязан, побезчинствал в наши води — и пълен напред към своите, преди да са го засекли, а като зърнал на повърхността безпомощен противник, рискувал да изплува. Не го е страх, че може да е клопка. Смелчага. Така си и помислих — че е лигист. По тези места капсули от зоната на Унията могат да попаднат само случайно, а Независимите не са се вясвали сигурно от дните на Разделянето — тяхната зона е на противоположната страна на Капка.

Гледам, обръща се с борда към мен. Двете корита се доближиха, металните обшивки застъргаха, изпищяха премазаните морски репей — автоматично швартоване. Там, където обшивката не беше така гъсто покрита с репей, прозираше синьозелена боя, каквато използват

северните. Никой не разбира защо боядисват корабите си в защитен цвят — за самоуспокоение може би?

Но в едно не се съмнявам — никога няма да узная отговора на този въпрос.

А през това време люкът на чуждата капсула се вдига с пронизително скърцане и асансьорната клетка изнася на палубата предполагаемия противник. Човек като човек, напразно ни лъжеха, че в зоната на Лигата хората се подлагат на пълна адаптация и им растат плавници и хриле. Нищо подобно. Младеж на възраст колкото мен, малко по-висок и облечен с тяхната смешна униформа. Само дето сега не ми е до смях.

Добре, че не посегнах към кобура — навреме забелязах, че дулото на лъчемета гледа право в мен. Отстъпих крачка назад — следи ме. В „Рибар“ няма място за двама пилоти, значи автоматика.

— Здравсти — вика ми оня. — Печем ли се?

Акцентът му е лек, но забележим. От времето на Разделянето са изминали само трийсетина години, а езикът вече се променя, разчленява се на диалекти. След още стотина години съвсем ще престанем да се разбираме.

Пукнат грош не давам какво ще става след сто години. Моята песен вече е изпята.

Все пак кимнах. А после се заредиха съвсем странни неща: чужденецът прескочи при мен на палубата, обърна ми гръб, огледа се и дори тропна с обувка по обшивката. Промърмори през дихателния филтър: „Стой тук“ и — право в асансьора.

И аз стоя. Вярно, треперя целият и по гърба ми се стича пот. Лъчеметът на куличката ме гледа право в челото: ако искаш да поживееш още малко — да не си мръднал. Позната ми е тая машинка — няма по-сигурно нещо от нея. А краят на кариерата си, както се казва, вече го виждам съвсем ясно: ще ме упоят, ще ме завържат и ще ме откарат при лигистите — до границата с Федеративната зона между другото е седем часа пълен ход в кавитационен режим, през това време могат да ме потопят сто пъти, — а по-нататък зависи от късмета, при добро поведение в плен има шанс да умреш без особени мъчения. Дали пък, чудя се, да не посегна още сега към кобура и да получа лъч в главата?

Би било най-добре — но не мога. Инстинктът за самосъхранение е полезно нещо за животните, но на човека непрестанно му пречи, нали затова сме царе на природата.

Излишно е да уточнявам, че всичко това го измислих по-късно, под дулото на лъчемета мисълта е само една: дали още сега ще те пратят при прародителите, или малко по-късно? Не зная колко време стоях така, докато чужденецът се разпореждаше с капсулата ми, сякаш си е у дома. По някое време гледам — излиза, изтупва от ръкава си невидима пращинка и ми вика:

— Е, всичко добро.

И се прехвърля на своята палуба, маха ми с ръка и изчезва, само капакът изскърца след него. Отдалечи се и синьозелената му капсула и потъна, сякаш и помен не е имало. Единствено водовъртежите останаха да напомнят за нея.

Ама че работа, викам си. Ясно ми е, че още нищо не е свършило, но кой знае защо, на душата ми стана по-леко. Метнах се долу — там всичко си е наред. И с реактора, и с торпедата, и с връзката също — тоест няма връзка, „мозъкът“ е ритнал камбаната на три четвърти, в което, предполагам, непознатият сам се беше убедил. В рубката не се забелязват никакви нови предмети. Пуснах диагностиката — всичко си е както преди. Скръцнах със зъби, нахлузих шлема — и веднага ослепях и оглушах: сиреч и тук без изменения.

Близо час си блъсках главата какво ли може да е правил тук долу без мен, търсех клопка. Не намерих. Нима ме е пуснал? Не ме взе в плен, не се съблазни да запише в личната си сметка още една унищожена капсула? Ама че странен противник, загадъчен. Давам си сметка, че му е напълно по силите да се отдалечи на достатъчно разстояние и да ме сцепи с едно торпедо, но нещо ми подсказва, че няма да е това. Няма да има торпедо. Защото ако беше така, какво му пречеше тихо и без шум да ме прати във Вихрения пояс с лъчемета — а ето че не, пусна ме.

Още час се торможех до изнемога, нищо не открих, нищо не измислих и ето че най-сетне разбрах какво е изчезнало. Нямаше го историческия роман! Екранът на електронната книга бе потъмнял, дискът с романа липсваше. Така и нямаше да разбере как е успял дьо Ренси да излекува маркиза от високомерие с помощта на своята вярна моторна резачка и какво са правили в същото време неговите близки

приятелчета Жан дьо Бюст и Пиер Гудрон. Да си призная, въобще не съжалявам, затова пък се посмях на воля на непознатия. Явно съвсем го е измъчила скуката. Какво пък, нека чете, не възразявам.

А времето си върви и слънцето вече подмина зенита — най-противните часове. Горещо е, останах съвсем без сили, гадно ми беше да гледам в морето. Вътре в капсулата е малко по-добре, но също не е като в хотел. Който иска — да се къпе, лично аз се въздържам. Хищните водорасли не са единствената гадост, но виж, наобиколи ли те някой рояк крили, „майко“ няма да можеш да кажеш, защото втората сричка вече ще я произнася оглозган скелет, ако успее. Отвратителни твари. Сякаш мъстят на човека за това, че те самите стават за ядене и затова ги ловим.

Плиснах се в лицето с малко вода от опреснителя и ми просветна пред очите. Късмет имам, че дните на екватора са къси, някакви си осемнайсет часа, изтърпяват се. Виж, в средните ширини, където е Шамандурата, там достигат до двайсет и пет часа, че и повече. Вярно, в умерените ширини и слънцето е по-умерено, а често облачността достига няколко слоя.

Между другото, заради това зонално въртене непрестанно възникват затруднения с навигацията и объркване с часовете. От Шамандурата често се случва да спуснат заповед — премести часовника един час напред или назад: Шамандурата също не стои на едно място, нали на Капка котвата няма за какво да се закачи. Някои твърдят, че все пак планетата имала малко твърдо ядро от плътно слепени метеорити и потънали подводници, но кой би могъл да знае какво лежи под Вихрения пояс? Преди пет години експедиция от метрополията се спуснала на петстотин километра с един страшно хитроумен апарат — и повече не ги видели. Какъв смисъл да се пряхосва техниката, по-добре да бяха поприказвали с умните хора и щяха веднага да разберат — загубена работа е това.

Ако питате мен, никакво ядро си няма Капка, а това, дето потъва, се разтваря там, където се раждат жълтите приливи. Почти всички дълбочинници са на същото мнение.

Седя и чакам. Взе да се свечерява. Изядох още две галети, цялата дневна дажба, и не издържах на нервна почва — отчупих си половината от утрешната. От време на време ругая чужденеца от А–

233, макар че би трябвало да съм му благодарен! Престори се, виждате ли, че не е имало никаква среща, а аз какво — да умирам ли?

Написках си лицето още малко, за да прогоня мрачните мисли, и така силно си прехапах устната, че потече кръв. На негово място щях ли да пусна противника? Как ли пък не! Че даже бих се гордял с похвалата. Току-виж предсрочно ме произведат в капитан и ме пратят на истинска подводница, а не на това изкорубено корито. Паричната награда също е нещо полезно. А той ме пусна! Капсула А-233 — до живот няма да я забравя. Ако ми излезе късметът пак да се срещнем, готов съм всичко да направя за него — майната му, че е вероятен противник! Ще умра, но ще го направя. Кълна се.

И веднага щом ми мина тази мисъл, почувствах облекчение. Сякаш бях дал някакъв тържествен обет пред Бога и хората — стана ми смешно, но си е така. А след час, по залез-слънце, най-сетне ме прибраха.

2.

Много-много отдавна, както възрастните учат децата, които след време ще заемат местата им и също ще започнат да учат своите деца, във вселената имало само един закон, космосът бил необятен и изобилен, а човекът властвал над не по-малко от сто и петдесет свята. И имало на света мир, и мир царял в сърцата на хората.

Един от тези светове — Капка — даже не бил свят в пълния смисъл на тази дума, а по-скоро междинна станция. Но и тук живеели хора, трудели се, обичали, били или не били щастливи, мечтаели или не мечтаели да се върнат на родната планета, остарявали и в края на краищата умирали, като оставяли след себе си делата на своя труд, а понякога и деца. И децата, които се раждали на Капка, вече смятали този воден свят за свой дом.

Много, още по-много години изминали от времето, когато на планетата бил спуснат първият самоходен пристан-сал. Останките му не са се запазили. Изследователите изобщо нямали представа, че творят история. Само две поколения по-късно всяко късче от бордови дневник, всеки пожълтял от приливите и ръждата болт, принадлежащ на онези исторически времена, се смятал за достойние на колонията и принадлежал на музейната експозиция.

В желанието си да съкрати времето между два рейса любознателният транзитен пасажер непременно ще разгледа музея — разбира се, в случай че наблизко няма нещо по-интересно. Цяла една зала от този музей е посветена на изграждането на Капка на плаващ пътническо-товарен терминал, първия от общо четири, и трябва да се отбележи, че терминалът си заслужава вниманието. Между другото, музеят е разположен тъкмо в него, в сектор Алфа, на двайсета палуба, ако се брой отгоре, и на четиристотин и седма, ако се смята от ватерлинията.

Какво представлява терминалът ли? Нарязан от тераси пресечен конус, поставен върху обърната надолу полусфера с радиус един километър. Стандартната ватерлиния на терминала минава точно по линията на съприкосновение на двете фигури, заради което подводната

полусферична част винаги е скрита под морското равнище и може да бъде разгледана само на музейния макет. Отдалече терминалът наподобява гигантска шамандура.

Откъдето и произхожда ласкавото му название.

Шамандурата може да се придвижва, да избягва срещата с жълтите приливи, да се бори с теченията, бурите и водовъртежите, даже да се потапя.

Когато приема или изпраща товарни ракети, тя заприличва на гигантски действащ вулкан наред океана — огнените колони пробиват проходи в плътно скупчените облаци. Системите ѝ за управление и регенерация са едни от най-усъвършенствените, жизнеспособността — феноменална. Във времето на окончателното си завършване Шамандурата се смятала за истинско чудо на света, без значение кое поред.

Първите плаващи пристанища, докове и транспортни шлепове не били унищожени и дори се увеличили — Шамандурата се нуждае от техническа поддръжка, а хората — от храна, работа и развлечение. Човекът не смятал да напуска Капка, а се заел сериозно със завоюването ѝ.

А от гърлото на стабилния Канал „Земя — Капка“, само на милипарсек от планетата, изхвърчали не безумно скъпи и капризни за управление всепространствени крайцери, а обикновени тунелни съдове, понякога просто самоходни шлепове. Скоро след това корабът увисвал над Капка, разменял с Шамандурата совалки с транзитни пътници, хвърлял в океана плаващи „ютии“ с невъзвратим товар, предназначен за Капка, и бързал да отстъпи място на следващия кораб. И така продължавало много години.

Накрая се случило това, което нямало как да не се случи: Шамандурата вече не била в състояние да се справи с нарастващия товарообмен. И тогава, с цел да я облекчат, били построени три сестри-шамандури, с два пъти по-малки размери.

Може би не е трябвало да го правят.

Какво представлява човешката благодарност? Няма такова нещо и никога няма да има, още по-малко благодарността на потомците. Много земни колонии били основани на невероятно подходящи, от човешка гледна точка, планети — някои от тях дори се оказвали уютни и богати от самата Земя. Но още преди колониите да си стъпят

на краката, а пионерите колонисти да дочакат внуци и правнуци, неизменно тръгвали слухове за отделяне от метрополията и провъзгласяване на независимост.

Колониалното управление на Земната федерация реагираше така, както следва да се реагира: игнорираше слуховете и вземало мерки, когато се стигало до викове, лозунги, бунт и гражданско неподчинение. В привилегированите университети започнали да изнасят лекции по колониална политика, специалистите в този профил се ценели високо. Но административните мерки, предприемани спрямо опърничавите колонисти, най-често се свеждали до укрепване на колониалната администрация, икономическа тояга (понякога морков), заплаха за военнополойски акции с цел възстановяване на реда, демонстративна, макар и не винаги икономически изгодна подкрепа на лоялните режими и разгонване на опозицията — в някои случаи, ако може да се вярва на слуховете, с премахване на най-опасните ѝ водачи.

И все пак, разбира се, е най-добре да не се вярва на слуховете.

Добре познат, отрепетиран и проверен в хода на историята набор средства.

Тази отработена система действала безупречно в продължение на три столетия. Човекът стъпвал от една планета на друга, мир и процъфтяване царели в усвоената част на Вселената. Субпространствените Канали, както стабилните, така и виртуалните, едва смогвали да поемат целия поток товари. Изглеждало, че метрополията е построила солидна язовирна стена, непозволяваща на дребните вълни на сепаратизма да се превърнат в потоп.

Но нито една стена не е вечна. И не всеки язовир би устоял на цунами.

Интересуващите се да узнаят как и защо Колониалното управление е проспало създаването на Лигата на Свободните светове — организация в началото тайна, а след това съвсем легална — ще трябва да преровят купищата издания, посветени на тази тема — от разсекретени документи, придружени с коментари на историци, до приключенски романи. Но за метрополията това било като гръм от ясно небе.

Локалните войни продължавали почти трийсет години. Земята притежавала колосално превъзходство в средства и жива сила, но не била готова да води война за пълно унищожение на противника, а без

това условие победата се оказала невъзможна. В края на краищата метрополията, заедно с няколко съхранили вяроност към нея колонии, била принудена да отстъпи.

Сплотената през годините на войната Лига все пак оставала доста рехава формация. Десетки причини — икономически, космографски, политически и други — довели до това, че от някогашния единен опозиционен фронт започнали да се отцепват цели групи планети. По едно време дори изглеждало, че самата Лига ще се разпадне на дребни съюзи.

Но в края на краищата това не се случило. Част от планетите, достатъчно слаби, за да няма смисъл да бъдат присъединени, останали независими, друга част помолила да бъде приета обратно в Лигата, някои дори се обърнали за помощ към Земята. От епохата на коалициите оцелял само един съюз, по-слаб от Лигата — Унията на Дванайсетте свята.

С течение на времето притегателната сила на Лигата отслабнала, но не изчезнала напълно. Избухвали бунтове и въстания, влачели се безкрайни кампании за гражданско неподчинение, понякога успявали военни преврати. Лениво протичащи граждански войни прорязвали планетите с демаркационни линии. Случвало се една и съща, при това съвсем неблагоприятна планета, да се окаже разделена между Земята, Лигата и Унията.

Именно това станало и на Капка.

И Лигата, и Унията искали да разполагат със свои бази на този кръстопът на търговски маршрути. Строителството едновременно на три плаващи терминала — на три „сестричета“ на Шамандурата, невероятно облекчило тази задача. Защо да се строи, когато можеш да вземеш със сила?

Тук, снишавайки глас, андроидът екскурзовод описваше печалните дни на Разделянето и последвалите години на войни за възстановяване на единството, погълнали огромен брой жертви, без да донесат успех.

Правителството на Земната федерация закъсняло както с оценката на положението, така и с наказателната акция — сепаратистите, не само подстрекавани от Лигата и Унията, но и снабдявани активно от тях с всичко необходимо, завладели по-малките терминали и част от флота и оказвали упорита съпротива. Избягвали

да влизат в големи морски сражения, а предпочитали да нападат от засада. Съвсем целенасочено бил пратен в забрава един особено трагичен опит на Федерацията да си върне най-малката от шамандурите.

В края на краищата Земната федерация успяла да задържи южното полукълбо. Северното било разделено на три равни зони — на „три“, а не на две, тъй като към средата на войната възникнала още една сила, встъпваща в съюз ту със земяните срещу Лигата и Унията, ту с Лигата и Унията срещу Федерацията. И ето че буквално пред очите на изтощените противници се образувала нова Независима зона със своя Шамандура, военен флот, плаваща инфраструктура и скрепена с мирен договор акватория — зона, неподдържана отвън и същевременно, въпреки всички очаквания, напълно жизнеспособна.

И се занизали години.

Сега през Шамандурата на Федеративната зона преминавала едва една четвърт от общия обем товари. Земята търсела нови търговски пътища и същевременно обновявала космическия си флот. В тези нови времена корабът преминавал към следващия субпространствен скок още щом излезел от Канала и подминавал Капка — само остарелите и особено тежки съдове с малък обсег продължавали да използват старата междинна станция, а освен тях понякога пристигали кораби, предназначени специално за Капка, натоварени с продоволствие, оборудване, специалисти и военна техника, необходими за поддръжка на акваполитическото равновесие. Животът не замрял — но и не се развивал.

Също както преди Капка следва своята орбита и извършва пълен оборот за две земни години, също както преди ярко свети бялата звезда, също както преди белеят полярните шапки от плаващи ледове, а в тропиците бушуват тайфуни, както преди не са ясни причините за възникването на гигантски водовъртежи, странни бури и жълти приливи. Пристигащите специалисти отработват срока, определен от договорите им, някои се задомяват и остават тук. Немалко хора помнят Разделянето и войната, немалко днешни старци някога са държали пръст върху копчетата за изстрелване на торпеда. Вероятно мнозина от тях ще умрат, без да дочакат справедливо наказание за предателите от север и обединение на Капка. Тъжно е да умреш, без да видиш как справедливостта възтържествува.

Но възмездието ще дойде. Рано или късно то ще се стовари, неизбежно и неотвратимо, и гневът господен ще насочи бичуващата ръка на Земята срещу отстъпниците.

На разкаяните се може да бъде простено. Упорстващите в злото ще пожънат зло. Другояче не е било. Не може да бъде. И няма да бъде.

Неотвратимо. Непреклонно. Без страх.

И ще изчезнат зони и граници.

Така говорели на децата възрастните, които също някога са били деца и чиито родители говорели почти същите неща, без да изпитват и капчица съмнение.

И децата ги слушали.

Подводници от такъв клас във Федеративната зона има само три: „Черната врана“, „Черният корморан“ и „Черният жерав“. Многоцелеви, особено бързоходни, с голяма вместимост, прекрасно въоръжени, тези съдове, пригодени едновременно за война и мир, често са използвана от командването за огнева поддръжка в извънредни ситуации и, естествено, нито един от тях не се числеше към Четвърти патрулен отряд, както и към останалите отряди на граничната флотилия.

След като прибра капсулата, „Черният корморан“ продължи да плава в походно положение, курс юг-югозапад, и, ако се съдеше по корпусните вибрации, бе развил не по-малко от петнайсет възела. Филип успя да се измие, да се нахрани до насита и да се наспи. В началото искрена и истинска, радостта от неочакваното спасение някак си се разсея. Седнал на койката в тясната каюта, принадлежаща, както изглежда, на един от младшите офицери, той напразно се опитваше да разбере какво означава всичко това.

„Черният корморан“ в опасни гранични води е явление само по себе си рядко, неестествено, да не кажем невероятно. Загубата на бойната капсула може да се преглътне, виж, загуба на такава подводница неминуемо ще доведе до нарушение на баланса между зоните. С други думи, става нещо наистина много странно. Но какво? Въпрос. Не прилича на война — по-скоро на някакво необяснимо маневриране, подозрителна бъркотия от местен мащаб. Никой не би пратил „Корморан“ само за да прибере ударена капсула. Дали преследват непознатия? И това не е. Добре де, висшата стратегия и без

това не ни касае, тук колкото по-малко знаеш, толкова по-добре ще спиш, нека Адмиралисимумът мисли за тези неща. Но наистина интересна среща се получи!

Филип изхъмка. Да, по-интересна няма накъде. Не беше трудно да се досети, че подводницата специално е търсела капсулата — и я беше намерила, капсулата не е игла, нормален корабен локатор ще я засече от сто мили въпреки антирадарното покритие. Но защо се облешиха така, като го видяха на борда? Опитаха се да прикрият объркването си, но вече беше ясно. И защо нито капитанът, нито който и да било от офицерите на подводницата не удостои спасения поне с кратко събеседване? Държат се с него, като че е чумав...

Много странно.

Между другото още един въпрос — за какъв дявол пред вратата стърчи часовой?

Да проверим...

Филип решително пресече каютата. Зад тясната врата дори не стоеше матрос, а сержант от корабната полиция.

— Стой. Назад.

Филип повдигна вежди.

— Забравяте се, сержант. Освободете пътя.

— Назад. Не е разрешено.

— Аха — рече Филип. — Разбирам. — Всъщност нищо не разбираше, но се опитваше да се овладее. — И от кого не е разрешено?

— Казах ти — не е разрешено, и толкова. Дори да се разговаря с теб.

Филип прихна.

— Че ти вече разговаряш с мен. Ако не съм арестуван, изчезвай. Ако съм арестуван — извикай офицера, глупако.

— Не е разрешено.

— Да не би и в тоалетната да не е разрешено? — попита насмешливо Филип. — Тук ли да си върша работата?

Сержантът се замисли. След това извади от джоба си малки белезници и ги щракна на китките на Филип.

— В тоалетната може. Върви напред, плешо. И без глупости.

Филип повдигна рамене и тръгна в указаната посока. „Плешо“, повтори ядосано наум. Обидно. Гадина малка, сержантче... Че той въобще не е плешив, само малко му е оредяла косата, колкото да

разкрие челото. Какво толкова? С всички се случва. Не знае да е бил облъчван — просто неудачни гени.

Сержантът сумтеше отзад. Свиха веднъж, втори, трети път и след сложно криволичене стигнаха жадуваното местенце.

— Ето тука. Ама бързичко.

— Е, колкото мога.

Вдигна крак, сякаш се готвеше да прекрачи прага, захили се и се дръпна.

— Какво се моташ?

— Размислих.

Ако се съдеше по физиономията на сержанта, той едва се съдържаше да не го шамароса за нахалството. Но очевидно това също не беше разрешено. Накрая изруга, вложи в простиците думи цялата ненавист на полицаия към военния. Филип цъкна доволно с език.

— Красиво се изразяваш, цял живот бих те слушал. Между другото, забрави да ми благодариш.

— За какво?

— Как за какво? За измислицата. Аз се разходих, а и ти се поразсея. Какво, не ти ли омръзна да стърчиш там като пън?

Сержантът го обърна към коридора и го бутна силно в гърба.

— Върви обратно, тъпако. Ако не беше важна клечка, щях да ти дам аз една разходка...

В това можеше и да не се съмнява. Досега не беше чувал за кораб, на който екипажът и полицията да се разбират. Особено на Шамандурата. Не един офицер новобранец, доскорошен курсант, още несвикнал с мисълта, че Капка съвсем не е това, което си е представял, а петнайсет години служба на планетата не са петнайсет години спокойно плаване в земна хидросфера, след закономерна разпивка в бара и конфликт с полицията е бил принуден да си лекува бъбреците. Като Пьотър например. Затова пък и полицаите понякога случайно се подхлъзват на палубата и падат в океана, при това, кой знае защо, най-често в случаи, когато наблизко са се появили хищни водорасли или рояк крил.

Да млатне този нахалник с оковани ръце по тиквата и да иде да търси обяснения? След като помисли, Филип отхвърли тази идея. „Ако не беше важна клечка...“ Не, определено става въпрос за някакво глупаво недоразумение. Какво пък, нека да се разреши от само себе си.

А сержантът така и не можеше да се успокои — продължаваше да дърдори, докато крачеше зад гърба му. След като изброи личните му качества, се прехвърли към генеалогията на родителите и дедите му. Филип само се подсмиваше, без да се обръща.

Скучаещ матрос, вероятно свободен от вахта, подпираше стената на коридора и изпускаше димни струйки от разрешена безникотинова трева право в решетката на въздушния регенератор. Истински земен плъх подаде сива муцунка от отдушника вдясно. Търсеше скривалище. Профуча на зигзаг по коридора и се шумugna в ъгъла. Морякът изпуфка димно колелце и лениво подложи крак на чистача-андроид, който подприпкваше след плъха. Андроидът, очевидно с богат опит от подобни игри, ловко прескочи изпружения крак.

След като се прибра в каютата, Филип се изтегна на койката и заразтрива отеكلите си от белезниците китки. В Центъра на Сумбава буквално гъмжеше от плъхове, особено в домакиния блок, което си беше съвсем разбираемо. Курсантите им организираха хайки по всички правила на военната тактика, трепеха цвърчащите твари с метли и крака на столове и ловяха бас кой колко ще успее да убие. И, разбира се, дори не помисляха, че само след една година — една земна година! — и обикновената мишка ще пробужда в тях сладка носталгия.

Да вървят по дяволите всички плъхове. Минало-забравено. Филип изсумтя, разсърден на себе си, и се помъчи да прогони спомените. По-важното сега бе да разбере какво означава този домашен арест. Не сполучи първия път, само ядоса часовия...

— Ей, ефрейторът! — провикна се. — Отдавна ли сте на рейд?

— Не е твоя работа. — Бравата на вратата изщрака, заключена отвън. — Ще ми се молиш ти пак за тоалетната...

Ами тоя тип е прав, помисли Филип. Интересно, кога ли ще го сменят? Погледна обезпокоено часовника.

Как можа да постъпи така глупаво? Трябваше да внимава!

Все пак не се стигна до срамни сцени — след три часа смениха намръщения пазач. Новият часовей, съвсем млад момък без нашивки, изглежда, се страхуваше до смърт от арестанта, но изпълни молбата му без никакви възражения. Филип използва удобния момент и повтори въпроса си с привидно небрежен тон.

— В рейд ли? — разтревожено попита момчето. — А, няма и едно денонощие. А преди това девет дена се мотахме на Петнайсети

контролен. Скука... — Едва сега се усети и трепна. — Ей, не приказвай! Не е разрешено.

Не се наложи да повтаря — Филип повече не го заговори. Беше потънал в дълбоки размисли.

... А има за какво да се помисли, ако трябва да съм искрен. Този изплашен недорасъл полицай сам не осъзна каква важна информация ми снесе. Петнайсети контролен, както и останалите двацет и три поста, наистина трябва да лежи в дрейф между екватора и тропика — тук няма съмнения. Но не подозирах, че е толкова близо. Едно денонощие в икономичен режим дотам и обратно — че той е на хвърлей място! Излиза, че докато съм се клатушкарал из океана като коркова тапа в басейн, „Черният корморан“ е бил на пристан на някакви си хиляда и двеста мили от мен! И което е по-интересно, не е мръднал оттам през всичките девет дни на моя дрейф.

Стоял си, без да предприема нищо. А аз, глупакът, пусках сигнални ракети — на такова разстояние това е все едно на всеки час да ти крещат в ухото. Не са ме чули? Разказвайте тези приказки на децата. Писнало им е да ме слушат, операторите са псували, запушвали са си ушите... истината е, че са ме чули и не са си помръднали и пръста да ми помогнат.

Защо?

Че не се интересуват от чужденеца от зоната на Лигата, в това няма съмнения. Може би тактиката им е била да не позволят да бъдат засечени? С или без акостирали подводница на хидролокатор контролният пост изглежда по един и същи начин, аз ли не знам.

Хъм. Ако питат мен, най-разумно щеше да е да бяха потопили онзи, чуждия. Аз лично бих постъпил така — още преди нашата среща. При това „Корморан“ не е капсула, а мухоловка за такива насекоми като непознатия от А-233 — щяха да го потопят още с първия залп. От което следва, че въобще не са го забелязали...

Трудно е за вярване. Нещо повече — пълен абсурд! Режете ме, ако щете, на парчета, на дявола ме дайте, но не вярвам! Просто го оставиха да си тръгне, без да го притесняват, без да го подгонят. Иначе едва ли щеше да прояви чак такава наглост, че да изплува в близост до

дрейфуваша капсула, която съвсем спокойно може да се окаже примамка...

А ако е била точно това?

При тази мисъл настръхнах. Излиза, че са ме използвали? Какво пък, да допуснем. Прилича, наистина. А с каква цел? Страхувам се, че точно това никога няма да узная, неведоми са пътищата на командването... Но пък си заслужава да опитам. И най-важното — защо капанът не се задейства?

А и досега не бях чувал за арест като моя. Вече се уверих, че не ми е позволено да излизам. Изглежда, тези, които са намерили насред океана лейтенант Алвело, сами не знаят какво да правят с него.

Мъгла, като зад полярния кръг. Нищо не може да се разбере, а и не е за мен тази работа.

И тук не издържах и се наругах наум. Май наистина съм слънчасал. Как да не ми е работа? Че чия е тогава? Кого захвърлиха да пукне насред океана — другиго ли? Някой трябва да отговаря за това, инак за нищо не ставам. Намерили глупак. Не зная кои сте вие, но по-добре да не се бяхте захващали с мен, сериозно.

След тази мисъл ми стана по-леко, макар нищо да не беше решено, само напрежението поспадна. Махнах с ръка и затворих очи да подремна, но в този миг почувствах сътресение. Нямахше съмнение, акостирахме.

Петнайсети контролен не е нищо повече от кръгъл самоходен пристан, голям плаващ тиган насред океана. Кей, митница, флайдром, метеослужба, океанографска лаборатория, складове, десетина ракетни силози за всеки случай — всичко това в една опаковка. Плава бавно, потапя се трудно, но от жълтия прилив или, да речем, от тайфун, докато все още не е тайфун, а тропическа депресия, може да избяга благодарение на системите за ранно предупреждение. Виж, някой по-сериозен хидротрус вече е неизбежна съдба, нищо не можеш да направиш, стоиш и се молиш. Някои дълбочинници от граничната флотилия предпочитат да прекарват почивката между патрулите на подобни пристани — едни по разпореждане, други по собствено желание, но ако питате мен, това са все хора, на които Шамандурата е омръзнала до смърт.

Какво пък, поне не се наложи да чакам дълго — не ме изведоха, а ми дойде посетител. Доста младичък, с бледо лице, един такъв въл

като подал се от задник глист. Веднага реших, че не е тукашен, а от Шамандурата, при това от вътрешността — от онези, дето с месеци не виждат слънце.

Седна на крайчеца на койката и се представи:

— Капитан-лейтенант Андерс, оперативен отдел на граничната флотилия. Разкажете какво се случи с вас.

— Дайте лист, ще напиша рапорт.

Той се усмихна — само с устни. Нали знаете как се хият мъртъвците? Лично аз не знаех — до този момент.

— Че ще напишете рапорт, това е ясно. Но ви моля да ми разкажете — простичко, със свои думи.

Разказах му. И за непознатия от А-233 — знаех, че няма смисъл да крия. А Глиста ме слуша и кима, но толкова анемично, че сякаш ще заспи.

— Ясно — казва. — Сега, ако обичате, опишете подробно бомбардировките.

— Значи така — започвам. — Дълбочина осем хиляди и четиристотин, накратко, в пределите на указания за патрулиране коридор. Сонарът не улавяше странични шумове, това го помня добре. Режимът за цереброуправление не беше изключен. Тресна ме първо отдясно, после отзад, след това отгоре.

— Нататък?

— Лежах в безсъзнание. А като се свестих...

— Сигналните ракети?

— Изстрелях ги до последната. Нима не ме засякохте?

— Засякохме ви, не се тревожете. Но предположихме, че вероятният противник също ви е засякъл. Не ви ли се струва малко странно, че сега разговаряте с мен, а не с контраразузнавач от Лигата? Защо не се потопихте?

— Погледнете капсулата и сам ще разберете. Повярвайте, никак не е приятно да се клатушкаш в дрейф на повърхността на океана — нощем става задушно, денем жегата е непоносима, излизат смерчове. И през цялото време трепериш да не дойде жълтият прилив.

— Ясно — прекъсна ме Глиста. — Вие самият какво смятате?

Изцъквих удивено очи и си придадох тъповат израз.

— Какво да смятам? Онзи тип ме е халосал, няма съмнение. Успях да му разгледам капсулата — беше модифициран „Рибар“.

Дълбочинни тактически бойни глави вместо обикновени, усъвършенстван сонар, за да удря отдалече и безнаказано... Аз самият не бих отказал да плавам на подобен съд.

— Не е изключено да плавате и на нещо по-добро. Тук сте само от година, нали? Значи всичко е пред вас... Ах, да, още един въпрос. Как мислите, защо този тип не ви взе в плен?

— Сигурно ме е пожалил. — Свих рамене. — Добър човек.

— Така ли смятате?

— И сам се чудя... А какво... много бели ли е направил в нашата зона?

— Достатъчно — процеди през стиснати зъби Глиста. — Имахме единайсет хранителни комбината, сега са десет.

— Ама че гадина — отвърщам и си мисля, че онези, от Лигата, не са глупаци — знаят къде да ударят най-болезнено. Не са рискували нито с контролния пост, нито с плаващия док — потопили са хранителния комбинат! Едва ли може да се измисли нещо по-умно за снижаване на бойния дух — ето, на Пьотър вече втори път му отказват да доведе тук жената и синчето заради недостига на хранителни продукти. Сега ще му откажат и за трети път.

А Глиста ме гледа, сякаш да провери дали се възмущавам искрено, или не. Май остана доволен.

— Как е самочувствието?

— Прекрасно. Не знам само защо не ме пускат.

Той пак се подсмихна.

— Не го вземайте навътре, най-обикновено недоразумение. Нали нямате оплаквания?

— Не, разбира се — засмях се. — Ако не ме бяха прибрали тук, досега да са ми намерили работа. А така си починах.

Сега вече усмивката му стана направо лъчезарна. Грозна картинка.

— Много добре. — Кимна. — Предполагам, че на Шамандурата ще ви изпишат нова капсула. А сега си събирайте багажа. И последен въпрос... Имате ли нещо против да ви направим ментоскопиране в лабораторията на оперативния отдел? Интересува ни вашата среща с непознатия. Нали разбирате, някои дребни факти, подробности, които сега не можете да си спомните, защото лежат в подсъзнанието... Съвсем доброволно, както се досещате. Бихте могли да откажете,

естествено, като се обоснове с интимни подробности от личния си живот, които не ни касаят.

Аха, викам си, цял живот съм мечтал за това. Нямам търпение да позволя на разни непознати да ми ровичкат в мозъка, че аз това и в Центъра не го понасях, макар че няма какво толкова да крия. Но къде ще избягаш? Не съм цивилен, нито сме на Земята — военнослужещ на Капка. По-лесно е да се съгласиш, докато те молят с добро.

— Че защо не? — отвърщам. — Нали не е опасно?

Не се стърпях, престорих се на глупак. Така е по-добре. А Глиста пак се хили.

— Абсолютно безвредно и безболезнено. Добре, чакам ви след двайсет минути на флайдрома.

Веднага щом излезе, ми стана по-леко, сякаш въздухът в каютата се освежи. Багажът ми е сиромашия, натъпках всичко по джобовете и — на свобода. Разбира се, въобще не се доближих към трапа, да не съм щабен плъх или цивилна слуз, а без засилка прескочих от палубата на „Корморана“ на пристана, при това толкова ловко, че някой чак подсвирна зад гърба ми. Красиво скочих, знам си работата. Тези неща ги умеем само ние, от Четвърти отряд, и вероятно морската пехота, защото на който му треперят мартинките и в леглото на госпожа контраадмиралката няма да успее да докаже, че е мъж на място, а такива слабаци нашата Джилда бързо ги препраща в Спомагателния флот.

Трополя си по пристана към флайдрома, радвам се на живота, металът звънти под краката ми. Заобикалям лехите с крил — по въпроса за продоволствието Петнайсети пост е почти наполовина на собствено обезпечаване. В една от лехите водата направо кипи и хвърля пяна. Тези рачета понякога ги завладява необяснимо безумие, макар че не е ясно как става това, след като нямат и капчица мозък. И тъкмо си мисля разни такива неща, когато едно раче — съвсем малоумно — изхвърча от ваната, прелита над мрежата и шляп — право в краката ми. Улових го аз внимателно за мустаците, за да не ми отхапе пръстите, и тъкмо да го метна обратно, когато виждам с крайчеца на окото, че от другата страна на лехата крета моят стар познайник — полицейският ефрейтор. Сигурно са го пуснали в отпуск и бърза да се по-разтуши в женска компания, а по стар навик няма никакво намерение да ми отдава чест.

И това ако не е съдба.

— Ефрейторе, би ли подържал? — му казвам и още преди да съобрази какво става, му тикам рачето в ръката и си продължавам по пътя. Ох, как се разкрещя! Впрочем, напълно си го беше заслужил.

Приблжих флайдрома и се шашардисах. Разбира се, смятах, че са пратили за мен транспортна платформа или нещо по-лошо, на което ще се клатушкам до Шамандурата две денонощия със сума ти прекачвания — но нищо подобно. Ни повече, ни по-малко двуместен учебен флайдарт „спарка“, а до него капитан-лейтенант Андерс ми маха с ръка — побързай, един вид, какво се моташ. С шлема дори не прилича на глист. Хубава работа, викам си. Откъде накъде такава чест за един нищо и никакъв дълбочинник?

Едно ще ви кажа, да се лети на флайдарт е истинско удоволствие. Субкосмос, чернилка зад стъклото, звездите са ярки, каквито никога няма да ги видиш на Земята, камо ли на Капка, дори в безоблачна нощ, а между тях проблясват светлинките на товарните кораби — наши или на северните, кой ги знае?

И цереброуправлението на флайдarta не е като при капсулата — шлемът се свързва със системата без кабел, достатъчно е пилотът да шляпне с длан по таблото и мозъкът му вече е включен директно към елероните, крилата и каквото още има във флайдarta. Едва успях да се настаня и двамата с Андерс шляпнахме едновременно — той по таблото, аз по облегалката на предното кресло, за малко не го праснах по тиквата.

Ама че странна работа. Той не забеляза — когато си с цереброшлем, не виждаш нищо наоколо, а аз продължавах да се чудя дълго след като стартовото натоварване изчезна. Откъде бих могъл да имам рефлексии не на дълбочинен, а на въздушен пилот? Истинска фантазмагория. Но нищо не измислих и магнах с ръка, какви ли не чудни неща се случват по широкия свят, ако вземеш да се замисляш над всяка аномалия, току-виж мозъкът ти заврял. През това време Глиста управлява уверено флайдarta, без да се суети, защото суетенето в мислите е най-големият враг на летеца, както и на дълбочинника.

Хубаво нещо е флайдартът. Ако не бях станал дълбочинник, непременно щях да се изуча за пилот, ама вече е късно. Над определена височина скоростта вътре въобще не се усеща, само виждаш как бялото слънце пълзи по хоризонта и неохотно се скрива

зад него. Около два часа летяхме под нощно небе, сетне започнахме да се снижаваме, да гасим скоростта в атмосферата и веднага щом пламъците отвън утихнаха, гледам — съвсем на място се измъкнахме. А пък е красиво — от нощта право към изгрева. В умерените ширини океанът не е такъв като в тропиците или край екватора, въпреки че и там, и тук по водата често се носят маслени петна и щъкат дребни съдове. Още три минути полет над облаците и ето я — Шамандурата.

3.

Господин Гундер Шеленграм, водещ експерт в отдела за Перспективно планиране, наричащ себе си без смянка на ирония главната мозъчна гънка на организма, известен като Федеративната зона, обитаваше скромен, но доста приличен за чиновник от неговия ранг апартамент в надводната част на Шамандурата, на половин километър над ватерлинията и на километър под плоския връх на конуса. Космическите совалки кацаха на издатините над жилищна палуба Дзета-144, справедливо смятана за една от най-модерните; бойните машини на ВВС и транспортните платформи се базираха пониско. Тук нищо не можеше да подразни погледа на човек, решил да се полюбува на огнената ивица на залеза над пепелявосивата вода, при това не от екран, а през истински илюминатор; нищо не пречеше да излезеш от каютата и да се разходиш по наблюдателната площадка — не лична, обща, но забранена за служители от нисш ранг, да не говорим за редовите тъпанари и трюмната паплач.

Но днес господин Гундер Шеленграм надви изкушението да удължи пътя си по наблюдателната тераса до сектор Сигма и се възползва от най-близкия служебен асансьор. Честно казано, през последната година гледката на ширналия се океан му беше писнала до втръсване. В каквито и одежди да се пременя — да бъде ту ласкава и прекрасна, ту мрачна, свирепа и кипяща, водата си остава вода, а Шамандурата — Шамандура, и водата винаги ще е твърде много. Само новобранците обичат да зяпат океана.

И Шеленграм — донякъде.

Защото макар да му е писнал, океанът продължава да го привлича. От тази височина той прилича на зейнала очакваща бездна, с увисналата над нея Шамандура — гледка, от която лесно можеш да полудееш. Твърде далече е хоризонтът, прекалено силно въздейства върху наблюдаващия мисълта, че този океан няма нито бряг, нито дъно. Ветераните от цивилния персонал поголовно страдат от агорафобия — дават мило и драго да се сдобият с жилища във вътрешността на терминала, по-далече от обшивката и бездната зад

нея, и с години не включват панорамните екрани... Не е трудно да ги разбереш.

Но сега океанът ще почака. Сутрешното бягане по траповете до площадката на флайдрома е напълно достатъчно за упражнение и съзерцание.

Шеленграм използва трийсетте секунди свободно падане в асансьора — от сто четиридесет и четвърта до нулева палуба, — за да се полюбува на вида си в стенното огледало. Красавец. Висок, стегнат, с мъжествен вид, дори и бръчките са на място — внушават на събеседника впечатление, че притежателят им е човек надежден, видял много през живота си и свършил още повече. Леко костелив, но това не се набива на очи. Относително младолик, на вид няма да му дадеш повече от петдесет. Тънки устни, едър породист нос, благородно посребрели коси, движенията — точни и уверени. Всичко излъчва аристократизъм. Потомък на викингите и техните жертви. Щателно избърснат. Костюмът съответства на целта на посещението.

Както винаги при спускането му заглъхнаха ушите. През четирийсет и трите секунди на хоризонтално движение на кабината — от периферията към оста на Шамандурата — господин Шелебнерг се мръщеше, преглъщаше на сухо, безуспешно търсеше по джобовете си бонбони за смучене и си мислеше, че започнеш ли да забравяш дребните неща, старостта чука на прага.

Контраадмирал Хипел — очакваше го във външната приемна — го укори:

— Закъснявате, Гундер.

— Не обичам да карам да ме чакат — отвърна сухо Шеленграм. — Свърете си часовника, Курт. Какво, да не би останалите вече да са се събрали?

— На практика да. Господин Адмиралисимусът се очаква всеки момент. Той е в личните си покои.

— Така и предполагам — рече Шеленграм. — Е, да вървим.

Дежурният адютант ги пропусна във втората приемна. Тук се наложи да прекосят контролната линия и един строг глас от тавана ги предупреди, че съществува опасност за живота им, в случай че посетителите не представят за идентификация имплантираните под кожата на дланта пропуски. Шеленграм и Хипел се подчиниха мълчаливо. В третата, вътрешната приемна, двамата предадоха

розовите покани и бяха подложени на краткотраен, но обстоен обиск — началникът на охраната на Адмиралисимуса не се доверяваше особено на стражевата електроника. Господин Шеленграм се лиши от дихателния си филтър и електронния си бележник, с обещанието да му бъдат върнати след края на срещата. Контраадмирал Хипел направи опит да възрази.

— Безсмислено е, Курт, не си губете времето.

— Но какво си позволяват тези, Гундер? Ами вашият доклад? Записките ви?

Шеленграм се усмихна едва забележимо.

— Струва ми се, че доклад в обичайния му вид няма да има. А и какъв водещ експерт съм, ако не мога да дам исканата от мен справка за Капка, без да се допитам до „пищов“? Хайде, Курт, да влизаме.

— Така значи? Добре, Гундер, кажете ми, без „пищов“ — какъв е екваториалният диаметър на Капка по оста на най-големия прилив?

— Двайсет и шест хиляди петстотин и два и половина километра — отвърна Шеленграм с усмивка.

— Грешка. Цитирахте не екваториалния, а максималния диаметър. Добре, да продължим. Надявам се, че ви е известна числеността на обслужващия персонал на товарните ракетни силози на Шамандурата?

— Шейсет и трима души, седемнайсет андроида.

— Пак грешка — шейсет и един човека.

— Простете, Курт, но вчера пристигна совалката. Земята се е погрижила да ни прати технически персонал. Трима от тях са ваши, заповедта им вече е подписана. Що се отнася до ранения вчера при аварията във вашата епархия работник...

— И това ли знаете? — попита намръщено Хипел.

— Естествено. Та значи, предполагам, че вече е умрял или всеки момент ще издъхне, което няма отношение към нашия разговор. Резултатът е същият — шейсет и трима.

— Ех, Гундер, да имах вашата памет.

— Не завиждайте, а по-добре ми помогнете, ако нещо се обърка.

— Нали се разбрахме? Но и вие също...

— Естествено. Познавах всичките четирима командири на Шамандурата. От тях с вас се работи най-приятно.

— Благодаря, Гундер.

Около дългата маса от опушено дърво в работния кабинет на Негово превъзходителство Адмиралисимуса седяха петима. Кимнаха като на стари познати в отговор на поклоните на влезлите. Никой не се надигна, както и повеляваше разликата в чина и положението. Шеленграм и Хипел седнаха от края.

— Само акули са тук... — прошепна Хипел. Гундер Шеленграм го срита — мълчи, знам. Разглеждаше седящите открито, но се стараеше да не е прекалено безцеремонен. Познаваше ги добре и отдавна, известни му бяха опасни подробности в биографиите на някои от тях и нямаше никакъв смисъл да ги оглежда сега, за да разбере какво може да очаква от тях. Но навикът си е навик. Поглед — образ, няколко десетки думи. Картонче в несъществуващата картотека.

Ето този отляво — Волдемар Мриш. Адмирал, флагман на Първи, Ударен флот. Млад, напорист, лично храбър. Не особено опитен, но се мисли за гений по морска тактика. Преди седем години е пратен на Капка с чин всичко на всичко капитан втори ранг и, противно на очакванията за мирно време, успял да направи блестяща кариера. Пряк в разсъжденията и вероятно в мислите. Айсберг без подводната част, всичко се вижда. Ако може да се вярва на слуховете, в последно време упорито го подкопават — оказа се недостатъчно гъвкав, не оправда нечий надежди. Сравнително честен, не злоупотребява. Изглежда развълнуван. Кратка победоносна война — ето за какво мечтае сега, откакто е надушил заплахата.

Къде да му намеря кратка и победоносна? — зачуди се Шеленграм и премести поглед върху следващия.

Антей Лавров-Печерски, адмирал, флагман на Втори, Спомагателен флот. Плешив, с гъсти посивели вежди. Ветеран от сраженията в епохата на Разделянето, от най-млади години служил само на Капка, участник в няколко сериозни кампании, облъчван, раняван многократно. Умерено образован. Опитен. Адмиралският чин е получил за успешни действия на три подводници в Екваториалната касапница, в самия край на войната. Смята отстъпването на половината акватория на планетата на Лигата, Унията и Независимите за свое лично поражение.

В същия дух възпитава и подчинените си, добави мислено Шеленграм.

Конрад Монтегю, вицеадмирал, командващ Отделната флотилия на граничната охрана. На средна възраст, мършав, с оредяла коса. Притежава най-скърцащия глас в цялото южно полукълбо. Гордее се с фамилията си, въобразява си, че е потомък на някакъв прочут флотски командващ от началото на Тъмните векове. Влиятелен. По численост на бойните кораби неговата разпръсната из цяла Капка флотилия многократно превишава Ударния флот на Мриш и е почти равна на Втори флот по бойна мощ, но далекобойността, разбира се, е по-малка. По характер търпелив, сдържан, продължително и с удоволствие се занимава със стратегическо планиране, смята се за виден теоретик на морската война. Но виж, подчинените му са разпуснати, ето тази Джилда Риенци например...

Джакомо Риенци, брат на споменатата Джилда. Командва цялата авиация освен ПВО на Шамандурата. Четирийсетинагодишен, набит, късо подстригана черна коса. Прилича на бурбон и го демонстрира на всеки и всички, но тепърва предстои да се разбере какво всъщност представлява. Самият факт, че успя да премахне двама свои предшественици за изумително кратък срок, говори за много скрити качества. Не е забелязан в редовете на ярките привърженици на войната, но това още не означава нищо.

И накрая последният... Шеленграм едва плъзна поглед към него и извърна глава. Любомир Велич, шеф на флотското разузнаване и контраразузнаване, пълнеещ красавец брюнет. Единствен от петимата не е адмирал, а само капитан първи ранг — земните бюрократи все отказват да приведат чина му в съответствие със заеманата длъжност. Поне на външен вид не си личи да изпитва комплекси от това, може би така дори му е по-удобно... трудно е да се каже. Приел е поста наскоро. От него се страхуват и вероятно не без основание — май това е всичко, което може да се каже.

Наистина са все акули, помисли Шеленграм. И петимата. Но бедата не е в това, че имат зъби и могат да хапят, а че тази петорка е елитът на властта. Тъкмо те, а не надутите чиновници, изобилно пращани тук от Колониалното управление, са движещият ремък за провеждането на земната политика. Сякаш нарочно подбират най-глупавите. И разбира се — на върха на планината — самият Адмиралисимус. Седим тук, чакаме го и си търкаме дъната на панталоните...

Наложи се да чакат само пет минути. През това време не беше произнесена нито една дума, само Монтегю си мърмореше нещо под нос и разлистваше папката си.

Най-сетне влезе едър навъсен побелял мъж с неподвижни черти на отпуснатото лице, съпровождан от новия флаг-адмирал — Шеленграм го виждаше едва за втори път и още не беше успял да му запомни фамилията. Напълно вероятно усилието не си заслужаваше, като се имаше предвид, че флаг-адмиралите на Адмиралисимуса се меняха дори по-често от командирите на Шамандурата.

Той стана, всички останали също. Негово превъзходителство Адмиралисимусът заобиколи масата, без да бърза, и се здрависа с всеки. Всяко негово движение беше внушително, но едновременно и някак недостатъчно — бавно и сковано. Грация на стенобитен таран, ако стенобитният таран въобще може да притежава някаква грация. Докато стискаше меката му месеста ръка, Шеленграм едва не се усмихна на това сравнение, но бързо се стегна и застина.

През последните години Адмиралисимусът бе грохнал забележимо. Изглежда, отдавна бе престанал да излиза на чист въздух, ограничаваше разходките си с охраняемата сърцевина на Шамандурата. Говореха, че прекалява с алкохола. Най-злите езици твърдяха, че в личните си покои Адмиралисимусът играе запалено с макети на параходчета — но злите езици дрънкат какво ли не. Може въобще да не са параходчета. Може да са войничета.

Маразъм. И не бе първа свежест — застарял. А беше време, когато Адмиралисимусът внушаваше страх. И умееше да си подбира качествени помощници... Лоша работа, когато властимащият престане да се интересува от подчинените си като обект за игра. Не дай Боже да доживее такъв срам, помисли Шеленграм.

След като се ръкува с всички, господин Адмиралисимусът се настани в услужливо побутнатото от флаг-адмирала кресло, отпусна тежко ръце на облегалките и покани останалите да се разполагат. Застъргаха подметки, изтропаха придърпани столове. Съблюдавайки субординацията, Шеленграм седна последен.

Стюард с незабележима външност — получовек-полусянка, чиято биография вероятно е била проверена по минути от контраразузнаването — безшумно поднесе минерална вода и изчезна. Вратата се затвори с тихо примляскване, като от тайна целувка. В

продължение на десетина секунди подът едва осезаемо вибрираше — въздушните помпи отделяха мозъка на Федеративната зона от тялото със звукоизолирана вакуумна бариера; в същото време тройно дублираната хитроумна система за електронна сигурност щателно изследваше резиденцията на Негово високопревъзходителство за наличие на „бръмбари“ и брѳмбароподобни устройства. След като не откри нищо, системата събщи за това — с леко обиден тон, както се стори на Шеленграм.

— И така — констатира флаг-адмиралът с поверителен глас. — Изглежда, всички са налице. За съжаление отсъства съветникът по икономическите въпроси, в настоящия момент той е извикан в метрополията, но предполагам, че присъстващият тук господин Шеленграм ще ни даде необходимите сведения, ако възникне такава необходимост... Струва ми се, че можем да започнем. Нали?

— Мда — отвърна лаконично Адмиралисимусът. Лицето му остана неподвижна маска.

Петимата мълчаха като издялани от камък, избягваха да се поглеждат. Затишие пред буря... Никой не издаваше нито звук. Секундите се нижеха. Нещастният Хипел, най-слабата карта в колодата, нервничеше и си бършеше потното чело. Шеленграм си помисли, че вероятно тези секунди на мълчание, когато думата-детонатор все още не е произнесена, се струват столетия на всеки от седящите около масата. Освен на него. Да, единствено не и на него.

Монтегю се покашля сдържано и когато погледите на останалите се вторачиха в него, побърза да наведе глава. Не, този няма да се реши да започне. Кой ще е тогава? Може би Мриш, най-младият и решителен?

Да, Мриш.

— Кога, ако не сега? — поде флагманът на Ударния флот без встъпления. — Настъпи моментът да стоварим цялата си сила върху северните! По-изгодно време няма да има. Изпуснем ли го, няма да се върне — вярвайте ми. Ноктите ще си гризем...

Продължаваше да говори, а присъстващите се размърдаха, взеха да се настаняват по-удобно. Бедният Хипел, забравил да диша по време на общото мълчание, въздъхна шумно, хлъцна и се изчерви като ученик, изложил се пред големите чичковци.

— Толкова ли сте уверен в нашето превъзходство, Валдемар? — прекъсна го Лавров-Печерски. — Чакайте, не бързайте да ми отговаряте. И аз искам същото, което и вие. Всички го искаме, нали? Но, разбирате ли, ако ми е писано да се удавя, бих искал да се спусна към Вихрения пояс с мисълта, че гибелта ми ще допринесе за нашата победа, а не наопаки. Аз съм стар човек и мразя войните, които не могат да бъдат спечелени. Позволете да отбележа, че нашият флот превишава съвсем незначително по бойна мощ обединените флотове на Лигата, Унията и Независимите. Та пак ви питам, Валдемар — абсолютно ли сте уверен в успеха?

Мриш изпръхтя.

— Разбира се, че абсолютно. Разберете най-сетне, през цялото това време сме били в плен на плесенявали догми. Повече от трийсет години! Заблужденията ни във войната, последвала Разделянето, са разбираеми и простими: в края на краищата ние сме се опитвали да си върнем отнетата собственост. И сме загубили. Само морската пехота е дала такива жертви, че се е наложило да ѝ вдигнем отделен паметник. Никой даже и не е помислил да унищожи чуждите Шамандури с един удар, и трите едновременно, а и да е помислил, не сме разполагали с достатъчно средства. Сега вече ги имаме, нали?

— Мда — избоботи Адмиралисимусът.

— Северните също — посочи Монтегю.

— Има ли смисъл да припомням — обади се със самодоволна усмивка Риенци, — че сега нашата Шамандура не е просто терминал, а уникална по средствата си за защита и нападение плаваща крепост, принципно по-мощна от Шамандурите на северните. Няма съмнение, че можем да се защитим. Струва ми се, че нито ние, нито нашите предшественици, не са седели на тези постове със скръстени ръце.

— Северните също.

— Какво северните? — Мриш изсумтя презрително. — Уф, целият треперя от страх... Да не намеквате за тройния меморандум?

— И за него също.

Шеленграм си помисли, че Монтегю вероятно нарочно размахва червената кърпа пред муцуната на бика. Съвместният меморандум на администрациите на трите северни зони беше получен преди няколко дена и засега не бе отбелязан с каквато и да било официална реакция. Неофициални имаше колкото щещ, тъй като меморандумът заявяваше

чудовищни претенции: с цел избягване в бъдеще на всякакви екваториални спорове и недоразумения между съществуващите неравни зони Капка да бъде разделена на четири ЕДНАКВИ зони — с граници по меридианите или съответстващи на проекцията върху сфера на ребрата на вписан тетраедър — с решение на международна конференция, която се предлагаше да бъде свикана в името на мира и добросъседството! Очевидната наглост на меморандума бе предизвикала изблик на тиха ярост из върховите ешелони на властта във Федеративната зона. Разправяха, че в този ден без никаква причина Мриш фраснал личния си адютант в зъбите. Той и сега се хвърли в бой:

— Северните, северните... Не зная какво мислите вие, но на мен ми писна да слушам за тях! Каквото и да стане, все това се приказва — северните, дъмпинговите тарифи на Независимите... А те, между другото, никога няма да се договорят за съвместни бойни действия, дай им само меморандуми да пишат. Казвам ви, да ударим по Шамандурите, а флотовете ще унищожим поединично и с това ще се реши. Главното е внезапност и решителност на нападението, или, ако желаете, отдавна заслужена акция на възмездие. За това стигат Ударният и Спомагателният флот, с поддръжка на авиацията, а граничната флотилия, нашият резерв, при нужда ще се справи със защитата на Шамандурата. Нека само Земята ни осигури външно прикритие, за да не може нито един чужд кораб да си подаде носа от Канала, а разгрома на противника на Капка аз ви го обещавам. Какво всъщност трябва да обсъждаме? Някакви меморандуми? Планът на кампанията отдавна е разработен и утвърден, въпросът е кога ще се събудим от дълбокия сън. Флотовете са готови за война, авиацията също, Шамандурата... Хипел, вас питам, подготвена ли е Шамандурата? Седнете де!

Контраадмирал Хипел, който тъкмо бе успял да надвие обилното количество пот, отново целият лъсна.

— Тъъ... да, разбира се... тъй вярно... както беше заповядано...

— Така де. Повтарям — по-добър момент няма да има. Нали получихме гаранции от Земята?

— Хъм — рече Адмиралисимусът. — Мда.

— Тогава остават един голям и един малък проблем — ухили се Мриш. — Големият — да вземем решение. А малкият — да спечелим

войната. Надявам се, че поне повод за започването ѝ може да се намери?

— Мда — изломоти Адмиралисимусът. Шеленграм вече не се съмняваше, че не ги слуша.

— Разбира се — охотно разясни поредното междуметие флаг-адмиралът. — Например само преди три дни беше изваден от строя наш хранителен комбинат. Торпедна атака. Между другото, Монтегю, този камък е във вашата градина... Това е неоспорим повод за ултиматум на всяка от зоните и дори на трите едновременно.

„Стига да забравим, че северните имат не по-малко основания да се оплакват от нас — помисли си Шеленграм. — Едва ли са по-големи майстори в диверсиите“.

— Какъв ултиматум? — Мриш скочи от стола и го избута назад. — Вие какво, да не сте се побъркали? Че тогава по-добре направо да им обявим деня и часа на атаката и да приключим с това. Мирна конференция за прах в очите — това го разбирам...

— Но естествено — засмя се Лавров-Печерски. — Естествено, Валдемар, това беше само шега. Прав сте — планът на кампанията е разработен и утвърден. Според мен това е отличен план и се надявам да сработи. Макар да съм попрехвърлил хребета на годините и да не ме е страх от смъртта, лично аз бих предпочел да си поживея... единственото, което ме безпокои, е снабдяването. В плана се отрежда месец за активни бойни действия и още три до шест месеца за почистване на цялата акватория. Ще може ли да го понесе нашата икономика? Вече чухме уверенията на заместника по икономическите въпроси, който за съжаление днес е в метрополията. Но бих искал господин... хъм, Шеленграм да ги потвърди честно и убедително.

— Или да ги опровергае — добави Любомир Велич, нарушаваше мълчанието за пръв път.

Шеленграм стана. Сега вече гледаше присъстващите отвисоко, но така беше свикнал. Наложил се да положи известно усилие, за да може гласът му да звучи както подобава на човек, разговарящ с висшестоящи — почтително и същевременно подчертано безразлично, глас на изпълнен със собствено достойнство лакей в богаташки дом.

Значи Земята се е решила, помисли си. След тази малка война, както и да приключи, почти със сигурност ще последва мащабна война за връщане на колониите, почти самоубийствена както за Земята, така

и за бившите колонии. Ето, че Федерацията се реши... Гледай ти. И тези провинциалисти — те също. Планета за експеримент. Да планират тия типове могат, да воюват — вероятно също. Единственото, на което не са научени, е да мислят поне два хода напред, но можеш ли да ги виниш за това? Едва ли. Направили са ги такива, каквито са, не бива да очакваш изящество от стенобитен таран.

— Мога да ви уверя, че разполагаме с достатъчен запас от технически средства — имам предвид бойна техника, боеприпаси, корабостроителници и ремонтни бази — за непродължителна война — почна той. — Дислокацията им е такава, че поне през първия месец от войната значителна част от тях вероятно няма да бъде унищожена от противника. — Направи кратка пауза, любуваше се равнодушно на удовлетворението на присъстващите. — Не се предвижда и проблем с попълването на личния състав, което не може да се каже за противника, веднага след като Земята осигури блокадата на Капка. Доста по-зле стои въпросът с продоволственото осигуряване. Тъкмо по този случай неотдавна внесох в щаба подробен доклад...

— Помним, помним — прекъсна го флаг-адмиралът. — Предайте само същината и моля ви, накратко.

— Мда — обади се Адмиралисимусът и спусна клепачи.

— Както желаете. Ако позволите да ви припомня: Капка не може да съществува без постоянен внос, тъй като местните ресурси и мощностите за тяхната преработка са крайно недостатъчни при числеността на нашата колония. На всеки десет дни ние получаваме „ютии“ с продоволствие и благодарение на това поддържахме известно равнище на съществуване. Но не разполагаме с никакви солидни запаси. Понастоящем в нашата зона има около седемдесет хиляди души, от тях реално заетите в производството са четирийсет хиляди. Трите хиляди андроида също са ни необходими. Останалите — жени и деца, между които и родени на Капка, са само баласт. Да се избавим от него, да го евакуираме в метрополията за времето на военните действия за нас е насъщна необходимост. Такова е мнението ми като водещ експерт.

— Това ли е всичко? — Флаг-адмиралът сви рамене. — Няма нищо по-лесно. Между другото, в плана се предвижда...

— Простете, но не съм свършил. Дори при безукорно точно изпълнение на плана вносът на продоволствия от Земята ще трябва да

се увеличи няколко пъти. Лично аз не вярвам, че терминалът ще може да работи при пълно натоварване по време на военните действия. По-скоро обратното. Искам да разясня мисълта си и още веднъж да напомня, че възможностите ни за добив на местни ресурси са ограничени — риболов, неотровни водорасли, крил...

Валдемар Мриш се прозя демонстративно.

— Някои неща могат да се синтезират от неорганични вещества — продължаваше невъзмутимо Шеленграм. — Други отглеждаме в парници или на плаващи хранителни комбинати. И накрая, съвсем малка част получаваме при преработка на това, което затлачва йонообменните филтри. Между другото, от известно време Независимите са се научили да пасат рибните си стада из нашите планктонови полета — успяват да ги управляват по някакъв начин, а ние все още не разполагаме с противодействие срещу този пладнешки грабеж. Но така или иначе, сега все още можем да задоволяваме потребностите на нашата зона на шейсет процента. Бих искал особено да подчертая — при нормално функциониращи хранителни комбинати, а няма съмнение, че противникът ще насочи вниманието си към тях веднага щом военните действия започнат. Нагледен пример за това е скорошната диверсия срещу един от нашите комбинати. Като се отчитат вероятните трудности с вноса, гладът ще е почти неизбежен, но аз разбирам, че висшите интереси трябва да надделяват над личното страдание... — Шеленграм произнесе последните думи с преднамерено сух тон, за да не заподозре някой от присъстващите, че се подиграва.

— И трябва да има ред! — използва паузата, за да напомни за себе си Хипел, след което запелтечи: — А то какво става — аз искам партида сглобяеми влекачи, а те ми пращат плаваща нефтена платформа в комплект с геолог. За какво ми е на Капка нефтена платформа?! Пиша заявка за сто андроида, пробутват ми двайсетина дълбочинни пилоти, при това недоучили...

Никой не му обръщаше внимание.

— Благодаря ви — каза флаг-адмиралът, гледаше Шеленграм. — Продоволствието, затрудненията с вноса, всичко това ще бъде отчетено. Това е важно... Има ли нещо друго? С една дума, вие, като водещ експерт, можете да гарантирате решителен успех във войната, при минимални затруднения?

— Не — отвърна сухо Шеленграм. — Съвсем обратното. Гарантирам ви пълен провал.

Адмирал Мриш подскочи на стола си. Лицето му се покри с алени петна.

— Успокой се, Валдемар! — изпревари изблика му флаг-адмиралът. — Господин Шеленграм, бихте ли пояснили мисълта си? Ако правилно сме ви разбрали, вие не вярвате в успеха?

— Шикалкави, мда — произнесе със затворени очи господин Адмиралисимумът.

— Абсолютно не вярвам.

Хипел не успяваше да попие стичащата се по челото му пот. Останалите шестима гледаха Шеленграм — едни спокойно и очаквателно, другите — с възмущение и гняв. Като цицина. Като вредно насекомо, заслужаващо точно толкова внимание, колкото да бъде смачкано с подметка.

Шеленграм игнорира възмущението и си позволи достатъчно дълга пауза. Интересите на Федерацията, престижът на Земята... Акция на възмездие, решителна и безпощадна, оправдана от висшия закон на справедливостта... Тези типове са свикнали да се прикриват зад високопарни думи. Винаги го правят. Нима хората като цяло са толкова глупави, че не могат да забележат очевидното? Кой знае защо, само единици от тях разбират нещата ясно — интересите на Земята нямат много общо с интересите на тази петорка. Кой са те: хищници? Не, най-обикновени хора. Не са манааци, нито злодеи, не са и опасни параноици. Негодници? О, не? Изкачете се на някой висок пост, от който хората в краката ви изглеждат като мравки, и тогава ги съдете... Земята е на тяхна страна. О, те са положили невероятни усилия, за да им позволят да играят вабанк — укрепвали са нужните връзки години наред, осигурили са си поддръжката на могъщи политически сили и търговски империи, едва ли са бъркали дори веднъж, използвали са влиянието си, за да изтикат нагоре подходящия човек, делили са незаконните доходи... И сега им позволяват да рискуват. Позволяват им да започнат война, вместо да бъде даден ход на проекта за космически свръхтерминал, а Капка да потъне в забрава. Позволяват им да вложат в предстоящата касапница повече средства, отколкото би струвал този свръхтерминал, да не говорим за такава дреболия като човешкия живот. Позволяват им да разделят и занаяпред една не

особено перспективна, изцяло водна планета, само за да запазят Капка за себе си и да останат на власт...

Господи, колко само са ми омръзнали, помисли Шеленграм. Навсякъде и винаги едно и също — този безконечен и безсмислен бяг на хамстера в колелото. Гадове. Хора.

— Има сериозни основания да предполагаме — каза той, гледаше ги право в лицата, — че командването на зоните на Лигата и Унията разполага с тунелна бомба.

Много отдавна, след като човечеството веднъж вече едва не било изтрито от лицето на Земята в случайна катастрофа и постепенно възстановило числеността си дотолкова, че усвояването на близкия, а след това и далечния космос придобило практически смисъл, в просторите на Галактиката било открито явление колкото загадъчно, толкова и невероятно полезно: тунелната сингуларност. Откритието станало случайно — един експериментален субсветлинен кораб, тежко и неповратливо чудовище, чието име е забравено отдавна, извършвал изпитателен полет в далечните предели на Слънчевата система и внезапно и необяснимо изчезнал... и се появил, без никакви повреди, на двеста парсека от родното светило. С изплашен, но жив и здрав екипаж. С непроменени до грам горивни запаси. Със същата скорост. И нещо повече — след като се ориентирал в ситуацията, екипажът успял да понижи скоростта, да разчете точния маршрут и да върне кораба!

Едва ли вече има значение дали така е била открита тунелната сингуларност и първият (от вече стотината известни) стабилни субпространствени Канали — кратък път към звездите, уви, невинаги прокаран натам, накъдето бихме желали. Стотина години по-късно, когато тунелните полети вече били ежедневие, хората възприемали като нещо съвсем естествено рейсов маршрут от три-четири скока в Каналите, прекъсван от няколкоседмичен полет в обикновеното пространство, някъде през три спирални ръкава от крайната точка. Поне за известно време човечеството се радвало на плодовете на своето откритие. По принцип строителството на всепространствени кораби, индуциращи изкуствена сингуларна тръба, се смятало за възможно, но неоправдано икономически и затова го отложили за по-добри времена. Красива, но безперспективна идея.

Но както често става, след добрите времена идват лоши. Войната на земяните със сепаратистите едва приключвала, а вече не само Земята, но Лигата и дори бедничката Уния разполагали с флотове от всепространствени бойни и транспортни кораби.

Тунелната бомба се появила доста по-късно. Както се случва много рядко, но все пак се случва, индуцираната сингуларност отпърво послужила на човечеството за макар и разрушителни, но не фатални цели. И причината за това не бил човекът, а техническите затруднения. Компактното устройство, което не превишавало по обем обикновена тактическа бойна глава, се отличавало от ходовата част на всепространствения кораб по една-единствена особеност: то не индуцирало Канал, а засмукваща сингуларна яма. С вход, но без изход. Път наникъде, отчасти наподобяващ черна дупка.

Противопланетно оръжие.

Някои теоретици все пак твърдели, че изход от ямата има. Някъде на другия край на галактиката или, което е по-вероятно, в друго пространство. Слабо утешение за жертвите.

Никой и никога не е използвал тунелно оръжие в битки между космическите ескадри — по същата причина, по която и мухите се трепят с мухобойка, а не с фугасен снаряд. Никой още не е използвал тази бомба според единственото ѝ предназначение — или защото не е имало подходящ случай, или от страх, че ще предизвика ответна реакция.

Десетина незначителни астероида и една студена газова планета послужили за изпитателни полигони. Астероидите изчезнали практически мигновено, засмукването на планетата продължило няколко секунди. Не останало нищо, дори колапсари — ямите се затворили след съвсем кратко време, зависещо от мощността на бойната глава.

Мирни съглашения между Земята, Лигата и Унията ограничили базирането на тунелно оръжие до една планета за всяка от страните. Официално на Капка не съществуваше тунелно оръжие, но в действителност Шамандурата държеше на борда си един тунелен заряд. Разбира се, че държеше — дълбоко под ватерлинията, в долния трюм, под охраната на специално подбрани тъпащи от вътрешната гвардия, които нямаха ни най-малка представа какво пазят. Едва ли това бе най-подходящото място. Шеленграм беше сигурен, че изборът

е на Адмиралисимуса, който вероятно категорично бе забранил бомбата да бъде поставена в близост до неговите покои. Като че ли това имаше някакво значение.

В продължение на няколко секунди Шеленграм се наслаждаваше на реакцията на присъстващите. Те бяха шашардисани. Вероятно така изглежда бик, спрян с удар с чук по челото в мига, когато е набрал инерция. А после бикът рухва...

Тези не рухнаха... Няколко секунди на повсеместно вцепенение и ето — бузата на Мриш потръпва нервно, лицето на Риенци се налива с кръв, Велич се усмихва криво, Монтегю е побледнял, а нещастният Хипел се опитва да се смали още повече, макар че и без това се е свил до крайност... Лавров-Печерски диша шумно.

— Вие... вие давате ли си сметка? Вие... сигурен ли сте?

— В случай на война Капка може да бъде разрушена — потвърди Шеленграм.

— Ка-а-квооо? — изръмжа Адмиралисимусът и се размърда в креслото, с което неволно разреши напрежението. — Кой е разрешил? Защо без заповед? Ще наказваме. Не може така. Мда!

Флаг-адмиралът изгледа сърдито Шеленграм, наведе се и зашепна нещо в ухото на Негово високопревъзходителство. Той кимна два пъти, омекна и пак затвори очи.

— Предполагам, че господин... въ... Шеленграм няма да откаже да ни даде обяснение откъде се е сдобил с подобни сведения — изсумтя Монтегю, без да се обръща конкретно към някого. — Доколкото ми е известно, флотското разузнаване разполага с... мм... напълно противоположни сведения. Или не сме ви разбрали правилно, Любомир?

Велич прониза Шеленграм с неприязнен поглед.

— Съвсем правилно сте ме разбрали, Конрад. Но изглежда, че аз не разбирам едно нещо. Откъде отделът за Перспективно планиране би могъл да разполага със сведения за противника? Може би нашият водещ експерт ще бъде така добър да ни разясни това?

— Те не се страхуват от нас — заговори Шеленграм. — Нито лигистите, нито унистите. Въобще не се боят. Нашият отдел събира информация за северните съседи дотолкова, доколкото това е нужно за нормалния ход на работата ни, но по лична инициатива извърших анализ на постъпващите данни, включително на информацията от

архива. Наглостта на северните не може да има каквото и да било друго обяснение освен наличието на тунелно оръжие. Почти безспорно — за зоната на Лигата, вероятно за Унията и съмнително за Независимите. Подробният анализ на действията на нашите съседи води до извода, че зоната на Лигата се е сдобила с тунелна бомба преди шест-седем години.

Вицеадмирал Монтегю зяпна от учудване.

— С други думи — преди нас?!

— Не много, но преди. Давам си ясна сметка, че стратегическата бойна глава е в състояние да изпепели всяка от Шамандурите за една-две секунди — време недостатъчно, за да се вземе решение за ответен удар. Излишно е да обяснявам, че бойната глава може да се докара на терминала със совалка или на товарна ракета, след като системата за разпознаване бъде заблудена — технически това е напълно осъществимо... но кой може да ни даде гаранции, че тунелните заряди на северните са разположени именно на Шамандурите? — Шеленграм огледа присъстващите все така отвисоко. — Позволете да завърша. По мое мнение има само едно възможно, макар и не особено перспективно решение — да се поделат Независимата зона, в съюз с Лигата и Унията. Такъв съюз е възможен — не само на нас ни омръзнаха растящите тарифи на Независимите. Войната ще бъде спечелена бързо и без много кръв и ние ще се подсилим за сметка на придобитата акватория и нейните ресурси...

— Лигистите и унистите също ще се подсилват — изръмжа Монтегю.

— Мда — потвърди Шеленграм. — Това е неизбежно.

В настъпилата тишина се чуваше как господин Адмиралисимусът свири тънко през нос.

— Това ли е официалната позиция на отдела за Перспективно планиране? — попита предпазливо флаг-адмиралът.

— Мда — обади се неочаквано Адмиралисимусът, без да повдига клепачи. Флаг-адмиралът се намръщи.

— Не — възрази Шеленграм. — Казах ви, това е моето мнение като водещ експерт. Моето лично мнение. Само моето.

Адмирал Лавров-Печерски издиша шумно. Страхът бързо се изпаряваше и присъстващите видимо се отпуснаха. На лицата им се появиха усмивки. Вредното насекомо само се бе натикало под обувката

и сега в черепните им кутии се въртеше ленивата мисъл: да го смачкат ли веднага, или да го оставят да попълзи още малко?

— Може би трябва да предоставим на вашия отдел и функцията на разузнаването? — попита язвително Велич. — Имам чувството, че мечтаете за нещо подобно.

— Не бих приел — отвърна хладно Шеленграм. — Не ми е интересно. Имам друга работа.

— Ами занимавайте се с нея, дявол ви взел, не ни мътете водата! Противникът блъфира, а вие се правите на ясновидец и дуднете: бомба, та бомба...

— Паникьорите трябва да се разстрелват на място — промърмори гневно Риенци.

— По мое време ги давехме — подхвърли Лавров-Печерски. — Изтикваме ги, значи, на края на терасата и...

— Тихо, тихо, господа — намеси се флаг-адмиралът. — Ще ви помоля без крайни изказвания. Мнението на водещия експерт бе изслушано и прието за сведение. Господин Шеленграм, сега доволен ли сте? Чудесно. Повече няма да ви задържаме, двамата с контраадмирала може да се върнете към задълженията си. И така, да продължим...

— Не ви ли беше страх? — попита го шепнешком Хипел, след като прекосиха трите приемни и напуснаха апартамента на Негово високопревъзходителство.

— Беше — отвърна с усмивка Шеленграм, защото Хипел очакваше точно такъв отговор. — Много.

— Опасно е да стои човек край вас, знаете ли. И защо трябваше да си надигате главата? От чувство на дълг, или не ви е мил животът? Какво се хилите сега?

— Проницателността не е порок, а голямо неудобство за околните. Познахте — и едното, и другото.

— Ще ме уморите с този ваш хумор! Какво смятате да правите сега?

От Хипел полъхваше на пот. Навярно е смъкнал някой и друг килограм, помисли си Шеленграм. Да го натикаш сега във ваната, а мундира в пералнята...

Той повдигна рамене.

— Да се върна към задълженията си, разбира се. Довиждане, Курт.

Обратния път Шеленграм измина пеша, по външната повърхност на Шамандурата, катереше се от тераса на тераса. С удовлетворение установи, че почти не се задъхва. Всеки знае: ако искаш да избегнеш мускулната атрофия след година живот на планета с два пъти по-ниска гравитация от земната, трябва да се движиш при всяка възможност. Ежедневните изкачвания поддържаха формата по-добре от бягането по пътечка и когато не го викаха спешно, той се катереше нагоре, пресичаше с удоволствие забранените нива, като се възползваше от имплантирания под кожата служебен пропуск, и нерядко стигаше върха на терасирания конус, където подметките се хлъзгаха по забуления в облаци метал и вече се усещаше разреждането на въздуха. Но сега просто се прибираше.

Известно време мислите му заемаше Хипел, дребосъкът с развит нюх, доловил някаква сила в дързостта му, вероятно могъщ гръб, зад който няма нищо лошо да се скриеш. Как само щеше да побегне презглава, ако узнаеше истината.

Сетне забрави напълно за Хипел.

Днес хлъзгавата слуз покриваше всичко: оребрената повърхност на наблюдателните и служебни тераси, стълбите на траповете, перилата. Върхът на Шамандурата бе обгърнат в плътен слоест облак, плосък и безкраен, покриващ вероятно половината Капка. Ръмеше. По-нагоре се появи влажен вятър, хвърляше в лицето му воден пращец. Морето беше бурно — към пет бала, не повече, металът вибриреше едва осезаемо под ударите на вълните. На около пет мили в източна посока внезапно към небето се издигна воден стълб, съвсем ясно различим, малко по-нататък още един и още един: придържайки се към установения график, в морето се приводняваха безпилотни „ютии“, същите, за които бе станало дума днес. Водната пелена поглъщаше звуците. Далече под него, край ватерлинията на Шамандурата, няколко влекача бавно отплаваха. Обикновено ежедневие, делова рутина...

Само дето съвсем скоро всичко ще се промени, помисли Шеленграм. Други варианти няма. Защо наистина ми трябваше да си надигам главата, дали само за да им разваля настроението? Да ги убеждаваш е безполезно, да ги унищожиш — безсмислено, ще дойдат

други. Любомир Велич тържествено ще потвърди, че разузнаването не разполага със сведения за наличието у северните на тунелна бомба, нито че подозира нещо, което е невъзможно по принцип. И те ще се успокоят. А малко по-късно Шамандурата ще се превърне в място, което всеки с малко мозък в главата би желал да напусне незабавно, но преди това... Преди това ще започне онова, което е виждал десетки пъти: прегрупиране на силите, планиране и изпълнение, лъжи, на които никой не вярва, опит да се свие в юмрук тази жалка петорка, опит да се избавят от баласта, най-вече цивилния — едни колкото се може по-бързо ще отпратят към метрополията под най-благовидни предлози, на други ще намерят по-важна работа, а трети — но такива са малко, — за да не се размирисва, въобще няма да пипат... и между другото, не е зле да се занимаем с този експерт, Шеленграм — невероятно неприятен тип, господа, освен това знае много и не е от нашите... Вашето мнение? Ще разрешите ли на Велич да постави този досадник под специално наблюдение и при необходимост да вземе самостоятелни мерки? Така и смятах. А и да не му разрешите, Велич пак ще го направи...

— Само че ще си счупи зъбите — рече Шеленграм сред воя на вятъра.

Засмя се, изведнъж осъзнал какво го е накарало да запокити истината в лицата им. Опасенията за няколко десетки хиляди невинни души? Да, и това също. Макар че не то беше най-главното. По-скоро удоволствието, което изпита, като ги видя така изплашени. Да, заслужаваше си да рискува за това. Пък и спокойният живот му беше омръзнал.

Рев на сирена прекъсна смеха му. Шеленграм спря и погледна към океана. В далечината, където на вълните се поклащаха „ютии“ и накъдето бързаха влекачите, иззад размития хоризонт се надигаше гигантска вълна. Предупреждението за хидротрус, както винаги, дойде със закъснение... Хидротрус — явление рядко, почти необяснимо, за разлика от жълтия прилив, който можеше да се наблюдава с еднаква вероятност както в тропиците, така и тук, в умерените ширини... При слаб трус вълната не беше нищо особено... Шамандурата дори нямаше да я забележи, „ютиите“ също нямаше да пострадат, но виж, влекачите... Шеленграм виждаше как един по един се прекатурват през гребена на вълната. Май се размина... Не, последният се

преобърна. Останалите бързаха на помощ... Все едно, от тук нищо не можеше да различи, щеше да разбере от сводната...

Вълната, както се очакваше, не излезе голяма — Шамандурата се разтресе, по металните стени премина протяжен стон. Изписука сигналът за отбой — значи хидротрусът е бил единичен, вдигнал, както винаги, само една пръстеновидна вълна. Понякога, много рядко, възникваше серия от трусове, още по-малко изучени, пораждащи вавилонско стълпотворение от вълни. За никого не беше тайна, че преди стотина години, след рекордни по сила трусове, на планетата е била засечена вълна с височина километър.

— Не искате да разберете — промърмори той, неспособен да се отърве от досадните мисли, — но да делите сте готови винаги...

За половин час изкачване до палуба Дзета-144 дрехите му успяха да подгизнат от влага. Шеленграм се преоблече, след което се спусна три нива по-ниско, в далеч по-глухия и непретенциозен сектор Гама, където посети една от скромните каюти. Когато излезе, беше пъхнал в ухото си миниатюрно топче със запис. Записаният разговор се беше състоял тази сутрин между Любомир Велич и неговия най-близък помощник подполковник Андерс и бе посветен изцяло на някакъв лейтенант Алвело от Четвърти патрулен отряд на граничната флотилия. Разговорът се оказа толкова интересен, че господин Шеленграм дори пропусна времето за обяд.

4.

Докато разглеждаше изпълнения с бяла мъгла кубометър, инженерът мнемотехник поклати глава. Холографското изображение не беше неподвижно — мъглата се вдигаше на кълба, възникваха неочаквани потоци и вихри, появяваха се и изчезваха синкави повлекла, тънки струйки се стрелкаха нагоре или се спускаха в плътна завеса надолу. Картината бе удивителна, омагьосваща и безспорно можеше да се определи като уникална и многообещаваща от гледна точка на практическата психомнемография, но в душата на инженера не предизвикваше нищо друго освен усещането за зле свършена работа. Или даже за съвсем несвършена.

Мъгла. Вместо сложен триизмерен модел, строен или объркан в зависимост от индивида. Вместо привичната картина на човешкото „аз“, вместо инстинкти, мисли и спомени — неголям масив от данни, от който сортировъчната програма да извлече най-интересното. Нищо освен мъгла.

Инженерът недоволно разтърси глава. Зажумя, постоя така няколко секунди и отвори очи. Картината оставаше същата.

— Пусни теста още няколко пъти — нареди той на лаборанта.

— Няма проблем.

Но тестът не потвърди предположението за повреден апарат. Честно казано, дори беше излишен — мнемоапаратурата с максимална чувствителност бе изумително надеждна и сама отстраняваше повредите. По-скоро мнемооператорът би станал жертва на халюцинации, отколкото техниката да покаже не това, което е видяла в тъмния мозък на изследвания. Пък и не може една и съща халюцинация да се явява едновременно и на двамата! Чудесата стават само в книгите.

Инженерът реши, че е безсмислено да се щипе за ухото, за да се събуди, с което потвърди, че се е примирил с чудото.

— За първи път виждам подобна ментограма — изръмжа той. — Какво представлява този тип?

Лаборантът присви очи към монитора.

— Някой си Филип-Мария... ама че много имена... Алвело, най-обикновен лейтенант от граничната флотилия. Интересно, какво са се хванали с него?

— Безплатен съвет ли искаш? Питай по-малко.

Лаборантът изхъмка.

— Още едно сондиране?

— Давай. Да копнем надълбоко, по-лошо няма да стане. Я виж как е той.

— Какво да го гледам? — Но въпреки това лаборантът извърна глава. — Както и следва да се очаква — седи и скучае. Обикновен военнослужещ, дребна риба. Но виж, ментограмата му — само мътилка. Сякаш се е надрусал.

— Няма такава дрога. — Инженерът поклати глава и пусна повторно замерване. — Крайно време е да го разбереш.

— Мнемоблок?

— Без следи от поставянето? И нашата апаратура да не може да го преодолее? Мисли, преди да говориш. Ако това е нов тип мнемоблок, аз съм Адмиралисимусът. Тук има нещо друго...

Но и този път кубометърът с мъглата изчезна, за да се смени с друг, подобен. Инженерът не издържа и изруга.

— С такава ментограма този тип не е за пилот — трябва да лежи в клиника, да прави мехурчета и да се изпуска по всякаква нужда. Даже в главицата на новородено има повече информация. Уф, не случайно са се заинтересували от него... ама че любопитен кучи син. Предвкусвам, че ще ни накарат да подпишем декларация за неразгласяване на служебна тайна. Ей, чакай! Не ти ли се струва...?

— Че как, позната муцуна.

— А бе гледам аз, че наистина има нещо познато. Как сме могли предишния път да го пропуснем? Я още веднъж на максимален режим и после ще го освободим да си върви.

— Нямаме разрешение за максимален — възрази унило лаборантът.

— Голяма работа! Кога друг път ще ти падне такава чудо?... Ако те е страх, излез. Аз поемам отговорността.

Снемането на обикновена ментограма отнема секунди, но обработката в максимален режим, позволяваща да се изстиска от

мозъка всичко, което изследваният някога е видял, чул или мислил, протича много по-бавно.

Няколко минути инженерът не откъсваше поглед от лелеяния кубометър с мътен въздух — тропаше нетърпеливо с пръсти по облегалката на стола. След това неочаквано и силно изхълца.

От гъстата мъгла бавно изплува и придоби очертания изображението на контраадмирал Джилда Риенци — в крайно неприличен вид.

Лаборантът спря да кръстосва из стаята и се изкикоти зарадвано. Инженерът повдигна с два пръста увисналата си челюст.

— И това ли е... всичко?

Въпросът беше риторичен и лаборантът само сви рамене — даваше да се разбере, че това наистина не е сламка, за която да се уловиш, и че работата му приключва дотук.

— Хъм. Всичко. До дъното. По-надолу вероятно е само колянвият рефлекс.

— Да изтрием и да опитаме пак? Какво ще кажеш? — Но този път в гласа на инженера се долавяше неувереност. Никому не е приятно да осъзнава собствената си безпомощност.

— Но изследваният вече си тръгна. Да го повикам ли? — Лаборантът се намръщи.

— Не може — такава е инструкцията. Както и да е. — Инженерът тропна решително с ръка по масата. — Каквото имаме, това ще покажем. Не е наша работа, нали? Представям си само как ще реагират... — Той се намръщи, после изведнъж се захили. — Най-важното е, че той тип, Алвело ли беше, не можеш да го обвиниш дори в дифамация^[1]. Защото никой не знае как го прави или дали въобще го прави. Ама че ден, дявол го взел!

В спалната каюта на контраадмирал Джилда Риенци беше задушно. Нощната лампа приглушено осветяваше внесения от метрополията мебелен разкош: полици, шкафчета, огромен резбован скрин от секвоя, антикварна тоалетна масичка с инкрустации... и разбира се, легло — огромен мек креват, предназначен минимум за петима, което също се бе случвало.

— Ела при мен, прасенце — повика го Джилда с хриплив шепот.
— Хайде, ела...

През последните три часа Филип чуваше тази фраза вероятно за шести път. Не беше съвсем сигурен. Може би и за седми. Кой ще ги брои? И без това Джилда нямаше да го пусне, докато не го изстиска до дъно. Утрешната съдба на жертвата ѝ вече бе предначертана — да ходи разкрачен или да лежи като убит, да се държи за гениталиите и да проклина шепнешком деня, в който се е появил на този свят. Изгладнял за секс дълбочинник, току-що завърнал се от патрулиране, бе най-любимото блюдо на Джилда.

Филип запълзя на четири крака към леглото. Вирнатите нагоре бели крака на контраадмирала потръпваха от нетърпение.

— Защо се бавиш? Ама и мен си ме бива, нали?

— Нямам думи — излъга Филип. Думите всъщност се въртяха на върха на езика му и за година служба беше натрупал достатъчен запас, а виж, ако му липсваше нещо, то беше само увереност, че госпожа контраадмирал Риенци ще ги приеме за комплимент. По-скоро обратното. Макар че ако трябваше да е искрен, всичко си ѝ беше на мястото, няма за какво да се хванеш. Кой го интересува, че му е опротивяло да спи с тази ненаситна мръсница? Давай каквото искат от теб, ако не ти е омръзнала службата, инак току-виж те пратили да ловиш полумъртви торпеда в Гълфстрийм или да дремеш в ремонтните докове. Не напразно половината от Четвърти отряд предпочиташе да прекарва свободното време между патрулните рейдове на далечни бази и без изрична заповед не припарваше до Шамандурата.

Той изръмжа и се метна върху голото тяло — Джилда обичаше такива игрички. И този път се получи. Докато се гърчеше в страстните обятия на контраадмирала, му хрумна мисълта, че тия дни на Капка трябва да пристигне нова група току-що завършили дълбочинници. Ех, дано е по-скоро... След това се озова отдолу и задиша през уста, за да не усеща пропитите в постелята миризми, а Джилда, разгорещена и също дишаща шумно, се упражняваше в езда. По някое време рухна върху него, затърка потния си корем в неговия и вече беше невъзможно да мисли за каквото и да било, освен да си повтаря „кога най-сетне ще свърши?“ За щастие, свърши доста бързо. Джилда се претърколи настрана, пое си въздух и нареди с дрезгав глас:

— Почивай...

Одеялото се беше омотало на топка в краката им. Добре поне, че Джилда предпочиташе за тази игра леглото, а не го правеше където ѝ падне. Флаг-адмирал Людмила Прокопович, която обикновено първа изпробваше новобранците, бе къде-къде по-непретенциозна — по време на поход не се гнусеше дори от торпедния апарат, ако не се намери свободна каюта...

Филип знаеше, че Джилда все още не се е наситила. Още никой и никога не я бе виждал заситена, което едва ли можеше да се каже за нейните подчинени дълбочинници. Веднъж известният на всички веселяк Павло Христюк, страдащ от словесна невъздържаност, под общия кикот на офицерското събрание се пошегува, че Джилда Риенци никога няма да командва флот, тъй като неминуемо ще доведе личния състав до пълна загуба на боеспособност. След около месец — контраадмирал Риенци не обичаше да бърза — тарикатът бе преместен в наказателния отряд по най-банален повод. И не се върна от Гълфстрийм. Не всички шеги се харесваха на Джилда.

„Може би Пьотър е прав, че се дърпа“ — помисли си Филип. Първата храбра постъпка в живота му, макар и половинчата — защото още не се бе отказал да гони хубавиците от трюма. Но и своята Ана не беше забравил, тъгуваше по нея отчаяно и все още вярваше в правилото: след година безупречна служба може да поиска жена му да бъде преместена на Капка, след три години да му роди деца, след пет — да се обзаведе с домашно животно, не по-голямо от котка. Не му оставаше много да чака, а молбата за преместване бе написана отдавна...

Наивен, трогателен глупак... Сам избра ремонтния док — истински позор за дълбочинника... Освен това мечтае да го прехвърлят от граничната флотилия на полярната база. Че кой от дълбочинниците не мечтае за същото след половин година служба? А тези, които твърдят, че не мечтаят, просто лъжат. През зимата полярните ледове се топят, затова пък лятото на полюса е празник: половин година — местна, не земна, — през която можеш да се разхождаш по леда. Да крачиш по твърда, неподатлива повърхност. Чак до хоризонта. Никой от земяните няма да повярва, че за човека най-голямото щастие може да е да не вижда тази вода, тази течна, хлъзгава като медуза, неестествено огромна Капка...

Жалко, че границата не минава по меридиана и граничната флотилия никога не доближава ледовете.

— Отдъхна ли си? — осведоми се Джилда. — Пет минути вече лежиш.

— Още не.

— Ах ти, прасенце! Умори ли се, бедничкият ми? Да не би коренчето ти съвсем да е изсъхнало? Ами ако му помогна?

— Безполезно.

— Защо така?

— Изворчето е пресъхнало — въздъхна Филип, опитваше се да изобрази на лицето си съжаление. — И откъде да се вземе толкова много? Първо дрейф на полугладен порцион, след това арестът на „Корморан“... Мъка. Между другото, много ми е интересно защо ме прибраха чак на деветия ден?

— Глупчо, намерил какво да пита... Нали се върна при мен? Нали си жив?

— Че съм жив, жив съм, но това е свинщина.

— Свинщина е, че не ми обръщаш внимание. Хайде, ела тук...

Филип въздъхна.

— Още пет минути, може ли?

— Лейтенант Алвело, марш навън! — Сладострастната усмивка не изчезна от лицето на Джилда, но гласът ѝ придоби служебен тон. Ала дори не ѝ мина през ума да прикрие разкошното си тяло. — Обличайте се. Заповядвам ви да се приберете и да си починете. Пътъом намерете мичман Харитонов и му кажете незабавно да се яви тук. Ясно?

— Тъй вярно! — отвърна Филип и заподскача на един крак, докато пъхаше другия в крачола на панталона. Сякаш ураган го бе помел от леглото и дори не си направи труда да скрие радостта си: и без това на Джилда ѝ беше безразлично. — Ще го намеря на дъното на океана, ако трябва.

И наистина намери споменатия мичман и дори изпита съмнително удоволствие да се полюбува на изопнатото му лице. След това се дотътри до койката в офицерското общежитие. Искаше му се да потърси Пьотър, но вече съвсем нямаше сили. И без това нищо не беше узнал. Пак нищо. Че са го подхвърлили за примамка, това е ясно. Но кой? Защо? Беше полетял при първия призив на Джилда с

надеждата да научи отговора от нея. Идиот! Увлече се, а контраадмирал Риенци не се увличаше дори в леглото...

Засега е ясно едно — поне на пръв поглед Джилда не придава голямо значение на инцидента — обикновено произшествие, колко ги е имало и колко още ще ги има...

Но наистина ли е толкова безразлична? Капсулата е нейна, подчиненият също, а да се губят хора в мирно време най-малкото е проява на лош вкус. А може би лейтенант Алвело просто има твърде развинуто въображение?

Дявол го взел.

Зад стената дуднеха — навярно някоя компания ветерани, предпочели да се натряскат далече от досадните очи на полицаите. Сега се бият в гърдите, разказват си подвизи, изброяват заслугите, рейдовете и раните си и се оплакват от несправедливата съдба. Поне до бой още не са стигнали.

Филип се намръщи и се обърна на другата страна. Жив е — това е вярно. Тъкмо време най-сетне да си вземе урок колко е опасно, когато се зазира в игрите на по-силните. Ако знаеше със сигурност, че е станало случайно, че никой повече не смята да го изоставя, ще махне с ръка и ще забрави. Но как би могъл да знае?

„Ще разбере кой е — обеща си той. — Ще го открия и ще попитам защо. И кой е заповядал. А после — бог да им е на помощ“.

И веднага щом реших, че няма да прощавам никому, в главата ми повя хлад и по гърба ми пробягаха тръпки. От опит знам, че е така — терзанията са, докато се колебаеш, а решиш ли — не е важно какво, но твърдо — веднага планина ти пада от плещите и тъпите мисли изчезват. Това е като в капсулата: може да се мисли, стига това да не пречи на рефлексите, но да се замисляш е вредно. Тези, които прекалено много умуват, отдавна вече са изчезнали във Вихрения пояс, мир на разтвора им.

Само че от твърде много мислене ме заболя главата. Още старите въпроси нямаха отговори, а ето ти сега и нови. Въртях се, не можех да заспя.

Първо, досега никой, освен онзи глист Андерс, не ме изслуша като хората — дори и Джилда. А си мислех, че няма да ме остави на

мира, ще ме накара да ѝ опиша целия патрул по минути. Всъщност не е изключено да се случи — утре или вдругиден. Въпросът е защо ме докараха тук на пожар? Хайде де? Защото Джилда я е засърбяло?

Може да е било заради ментоскопирането? Това би могло да обясни защо още не са ме привикали. А и самото ментоскопиране беше странно — поне двацет минути ме държаха в онова кресло. И защо? В Центъра, а Сумбава, се бях сприятелил с един мозъкобъркач и той ми разправяше, че за снемането на ментограма с каквато и да било дълбочина са необходими секунди, независимо дали си гений, или пълен кретен — апаратът не вижда разлика. И онзи дългуч, покрай който минах на летищната палуба — помня, че ме изгледа някак особено, не беше току-така и това... Като че ли и друг път съм го виждал. Кой ли беше пък той?

Слязох при Пьотър чак на другия ден. В ремонтния док на Шамандурата вахтата е двацет и четири часова — едно денонощие се мотаеш, едно е изцяло твое, но си на разположение, после два дни почиваш. Пьотър се прибра уморен, пъхна се под душа и вече беше готов да обърне няколко чашки, а може би и да си повика мацка. Аз бях в кофти състояние: след половин ден въргаляне в леглото с Джилда всичко ме болеше, цяла нощ ме измъчваха кошмари и спях на пресекулки. Сънувах, че нашата Шамандура не е конус върху полусфера, а куб, при това с много по-малки размери, и в този куб се вихри такова кърваво клане, че косите ми се изправиха. А след това кошмарът придоби още по-черни окраски и тъй като нямах никакво желание да го доглеждам, се събудих с такава мъка на душата, че бях готов за завия като куче. Да завия към луната — само дете на Капка няма луна. Иди се наспи с подобни сънища.

Пьотър живее край доковете, на седем нива под ватерлинията. Зарадва ми се.

— Жив ли си? Разправяха, че си изчезнал безследно.

— Надявай се — ухилих се злобно. — Кой щеше да те пои тогава? — И вадя изпод куртката любимата контрабандна, купена на тройна цена. Чиста отрова според земните представи. Ама тук още никой не е умрял.

Пьотър веднага извади още една. Е, щом ще е така, няма смисъл да ходим до бара.

— Е, да пием за завръщането ти — вика ми. — Провървя ти, ей. Успешни изплавания!

За малко да му пожелае същото. Че какви изплавания може да има един ремонтен работник? Какви потапяния? Ще вземе да се обиди, а сега не ми е до това. А който обижда Пьотър, си има работа с мен, и то веднага.

Преборихме значи първата бутилка и се захванахме с втората. Пьотър, както винаги, се занимава с любимата тема: оплаква се от живота, гледа тъжно като просяк. После ми разказа с подробности за последното си любовно завоевание: „Студено е долу в трюма, като в хладилник, от сто години не е чистено, капе навсякъде, сталактити са прораснали, жената под мен ледена, замръзваш дори само в корема й да се отъркаш...“ и „от мерак й скъсах чорапогащника, а отдолу се оказа, че е съвсем без гащички...“ А след това, както и можеше да се очаква — за неговата Ана, за това какъв подлец е той и жалко насекомо. Колкото по-дълго служи на Капка, толкова по-охотно изпада в меланхолия. Противно ми е да го слушам.

Преди се опитвах да го оживя. Случваше се да се скараме, дори да си организираме някой тупаник, стига да сме сигурни, че няма да ядем бой. В краен случай му разказвах някоя свежа история. Но този път реших, че няма смисъл да му описвам секса в хидрокостюм, а направо преминах към въпроса:

— Имаме ли в щаба капитан-лейтенант Андерс?

— В щаба на Четвърти отряд? — пита ме Пьотър и мига. — Нямаме. Със сигурност. Защо питаш?

— В оперативния отдел на щаба на граничната флотилия — уточнявам.

— Аз пък откъде да знам? Много ли ти е важно? — Кимнах. — Тогава почакай тук, ще ида да питам.

Върна се след няма и две минути. Не се учудих — Шамандурата не е вселена, тук всеки е наблизко и винаги ще се намери кого да попиташ.

— Няма такъв в щаба — ми казва още от вратата. — И не е имало. Защо те интересува?

— Интересува ме. Ти кого пита?

— Юконен.

Ами да, мисля си, кого другико? Юконен е бивш курсант, сигурно още си пази връзките. Информирани момък, полезен, макар и малко нахален.

— А той къде е сега?

— Ами тук, наблизно. Разправя се с механика — оплаква се, че му хвъркнал блокът за цереброуправление. А бе защо те интересува все пак?

— Бъди приятел — му казвам — и го попитай дали познава един такъв, може и да не се казва Андерс, невзрачен, блед, сънлив... — И му описвам всички характерни черти на Глиста.

Пьотър винаги ме е разбираал от половин дума. Без да спори, сви рамене и излезе. Върна се пребледнял, лицето му изопнато — направо ме изплаши.

— Ти в какво си се забъркал бе? — пита ме шепнешком.

— В нищо. Защо?

— Ами защото този твой Андерс не е капитан-лейтенант, а подполковник от контраразузнаването. За какво ти е притрябвал?

— Не той на мен, а аз на него. Той ме докара на Шамандурата.

— Ха! Слушай, наистина ли не си оплескал нещо?

— Кълна се — отвърщам. — А ако закъсам, няма да повлека със себе си, обещавам.

Той махна с ръка, един вид „ти за какъв ме вземаш“, или „като ще е гарга, рошава да е“, но видях, че се радва. Какво пък, и аз бих се зарадвал на негово място.

Мълча, пия и разсъждавам. Значи патрулирам аз по граничния участък и изведнъж ме бомбардират. Случва се. Може и да е бил онзи, непознатият, ако в силовите му няма тактически ракети, а касети с дълбочинни „подаръчета“. Вярно, за да организира такова „чекмедже“, като това, в което попаднах, би трябвало да опразни всичките си силози до последния. На негово място не бих рискувал да се разголя така. Както и да е. Девет дена чакам помощ, а вместо нея се появява непознатият, при вероятното си изтегляне от успешно проведена диверсия. Случайно ли се натъкна на мен, или му бяха оставили само този коридор? Ако е така, става ясно защо на „Черния корморан“ веднага ме поставиха под арест, без да ми обясняват и без да изслушат обясненията ми: объркали са се, чакали са инструкции... предполагали са, че ще намерят празна капсула, най-малкото мен, защото

вероятността да попадна в плен е малко под сто процента, а да се застрелям преди това — не повече от десет. Излиза, че са ме използвали, съзнателно и хладнокръвно, като дребен еднократен детайл — използвали са ме и са ме изхвърлили... Не са предвидили само едно — че противникът ще се окаже човек, ще плюе на дълга заради уважението към чуждата чест или от най-обикновено човешко съчувствие...

Точно това никога няма да разберат. Аз самият трудно го възприемам, но все пак се справям, сигурно защото съм дълбочинник, а не тилов стратег. Затова пък ми е повече от ясно защо изведнъж от мен се интересува контраразузнаването.

Ама и аз си имам едни поводи за радост. Изведнъж ме осени нова мисъл.

— Слушай, ще идеш ли само още веднъж, а? Трябва да поразпиташ за един цивилен... — И му описвам онзи дългуч, дето вчера се блещеше в мен. Най-вероятно е празна тази работа. Какво толкова, като ме е гледал?

Пьотър се почука с пръст по слепоочието, но излезе. Пиша му се приятел, а само му усложнявам живота. Върна се в недоумение. Юконен, оказва се, дълго не могъл да разбере за кого става дума, а после си спомнил: някакъв си Шеленграм от отдела за Перспективно планиране, повече нищо не знаел, и щял ли да му направил Пьотър услугата да се завре в нечий друг задник с въпросите си? Пьотър му казал, че ще му я направи.

Какво пък, успокоявам се, планирането все пак е по-добре от контраразузнаването. При всички случаи е по-добре. Освен ако не съм тръгнал по лъжлива следа с този Шеленграм, което е най-вероятно.

— За твое здраве — казва Пьотър. — И за късмета ти. Дано те забравят.

— Млъкни, злочестивецо — хиля се аз. — Да не искаш петнайсет години да си остана лейтенант? Ad augusta per angusta, както са казвали латинците, тоест, ако в теснината не ни зарие свлачище, все някак ще стигнем до върховете...

При тези думи той ме погледна странно, а и аз сам взех да се чудя. Такава сентенция, че и на латински, не бях очаквал от себе си. При това на пияна глава.

Така и не разказах нищо на Пьотър — докато допием второто шише, той вече почти не ме чуваше. Време му беше да захърка.

Шамандурата под ватерлинията не е особено привлекателно място: тъмно, влажно, безкрайни объркани коридори. Схемата не е радиална, както са „положителните“ палуби, нито коридорно-клетъчна, а някаква анфиладно-заврънкулеста, ако мога да се изразя така. Анфилади и заврънкулки. Цяла джунгла от тръби над главата, а в тръбите нещо бълбука и боботи, бръмчат помпите на опреснителите. Огромни канали на ходовите водомети — цели орди — от борд към борд. Основен и спомагателни реактори, маршови двигатели, корабостроителница, докове, шлюзове, разпределители на регенеративната система — навсякъде забранени зони, лъчеви бариери, охрана. Много палуби са заети от ремонтно-производствени цехове и конвейери. Резервна енергосистема, използваща разликата в температурата между подводната и надводната част на обшивката... а над самото дъно, неизбежно, няколко хиляди тона леденостудена вода. Като добавим към всичко това баластните цистерни и сложната хитроумна хидравлика на тройно амортизационния борд, ще излезе, че почти не остава място за хората. Но не по документи под ватерлинията живеят не по-малко от две хиляди души, а според слуховете — от три до пет хиляди. Все пак Шамандурата е невъобразимо голяма.

Три хиляди безотчетни обитатели — това е малко вероятно. Няма как да се изхранват. Но хиляда никому ненужни в повече, това е напълно допустимо.

Никому ненужни...

Не ги разбирам тези хора. Не ги разбирам, а и не са ми приятни. Престъпна пасмина. Уволнени от служба, но отказали да се върнат в метрополията, за да чакат ново назначение на друг бряг, пропили се наемни работници, на които отдавна са махнали с ръка, несполучили аборигени на Капка, космически скитници и най-обикновени курви, човешка утайка...

Вместо трюмни плъхове — хора.

Във всяко земно пристанище да се почисти трюмът от странични лица е работа неприятна, но напълно осъществима. Не и на Капка. Ветераните разправят, че последният полицейски набег бил преди повече от пет години. Не се разминало без стрелба, но все пак успели да пратят част от заловените със специален рейс на Земята — обаче

там отказали да приемат наши лумпени: имаме си и свои, един вид. На долните палуби има престъпнически бърлоги и курви и даже трева — стига до там по някакъв начин. Ако познаваш пътищата, плащай и се наслаждавай, щом те сърби.

Да те обработят, между другото, също могат. Ще се заядат с теб и ще си изядеш боя, а после ще ти изтърбушат джобовете. От офицерите все пак се пазят, но виж, обикновеният персонал е лесна плячка. Та затова последните избягват да слизат долу.

Отърсих се от тези мисли, когато някой здравата ме ощипа отзад. Така и предполагах — ухилено женище. Тоест, било е жена, а какво е сега — неизвестно. И как иначе при такова съчетание — дебела, рижава и с брадавица на носа. Много благодаря, но нямам нужда! На вид гони петдесетака, от лицето се сипе мазилка, лъха на изгорели кабели. На такава дъртофелница и Пьотър не би налетял, та какво остава за мен след маратона с контраадмирала.

И въобще — кой дявол ме докара тук? Че и без оръжие.

Едва си го помислих и сякаш нещо изщрака в бедната ми тиква. Щракна — и ме поведе, а аз вече не съм аз, а само своята четвъртинка, при това най-безволевата. Не искам, а вървя — жената пред мен отстъпва заднешком, примамва ме и сякаш някаква странична сила ме влачи след нея като уловена в трал риба. Краката ми са омекнали, целият съм плувнал в пот, а в мислите — тиха паника, за излишни движения ми е противно и да помисля. Съобразявам вяло. Хипноза? Прилича на нещо такова. А аз си мислех, че не съм податлив на хипноза... Че кой е чувал за грозни проститутки, примамващи клиентите си с хипноза?

Не и аз. Не се случват такива неща на белия свят. Даже и при нас, на Шамандурата.

Може пък въобще да не е хипноза.

Позната анфилада. Не, това не е минус седма палуба, където живее Пьотър, а доста по-надълбоко... Защо съм тук? Как съм се озовал тук? Излиза, че съм вървял и не съм виждал накъде?

Кошмар.

Ще ми се да извикам, а не мога. Какво искате от мен? Кои сте вие?

Как се озовах в нишата също не помня. Най-обикновена ниша, с каквито е пълно на техническите палуби, а вътре монтиран — ако се

съди по черепа върху прашната врата — обикновен разпределителен щит за няколко киловолта. Жената беше изчезнала. Или стоеше зад мен и ме командваше... но нямам сили да се обърна. Не... Не мога.

Като залепнала в мед муха.

Оръжие не нося, джобни пари — съвсем малко. Може би не го знаят? Какво друго би могло да ги заинтересува в мен? Офицерската униформа?

Не е изключено.

Още един вариант — това не са трюмни плъхове, а контраразузнаването. Не ми стана по-леко.

Решили са да ме премахнат? Или ще го изпитат по-добре — ще ми внушат да се самоубия?

Нито едното, нито другото. Стоя вцепенен, като в кошмарен сън, когато би трябвало да бягам през глава, само че краката отказват да ме слушат. И изведнъж сякаш някаква топла длан проникна в мен — черепът не може да я спре, влезе и докосна мозъка ми... Безмълвен ужас, тръпки по кожата. Като на забързана лента пред очите ми премина целият ми живот, от Големия андийски трус до Капка — кой знае защо, особено подробно, срещата с чуждия от А-233. Казват, че се случвало преди смъртта. Оставаше само да чакам — ей сегичка непослушните ми ръце ще се протегнат, ще скъсат пломбата, ще наберат неизвестен за мене код, ще дръпнат настрана вратичката с „Веселия Роджър“ и ще хванат кабелите...

Дланта ме пусна изведнъж. Изчезна от мозъка ми, и то така внезапно, че по гърба ми отново полазиха мравки, пот се стичаше на струйки по цялото ми тяло... обърнах се — няма и следа от жената и въобще нищо подозрително, само някакъв техник, който минаваше наблизко, изсумтя и ускори крачка.

Какво ставаше с мен? Привиждаха ли ми се разни неща? Припадъци ли почвах да получавам?

Какво ми струваше да се върна със сравнително спокойна крачка — и да не побягна — до асансьора, на никого няма да кажа. Малко се поуспокоих, докато се изкачвах нагоре, към Бета-28, а като излязох на терасата над океана и вдишах студения въздух, осъзнах, че не ми се е случило нищо необичайно. Леко отравяне, оттам и халюцинацията. Кой знае какво е имало в онази контрабандна водка? В трюма също

дестилират алкохол, от какво — по-добре да не знаеш: филтрирай през абсорбента и пий.

Изпсувах на руски и изведнъж ми олекна. Полезно средство за успокоение на душата. Зяпам океана и току покашлям. В обикновени дни совалките и ракетните товаровози обвинват Шамандурата в такива облаци, че е невъзможно да се диша без филтър, но днес е чисто и ветровито. Има силна буря. Недостатъкът на кислород във въздуха естествено се усеща — седемнайсет процента не са двапет и един. Пиячката все още върлува в главата ми. И изведнъж, право в ухото ми, носово, през дихателен филтър:

— Вие ли сте Филип Алвело?

Някакво мичманче. Непознато. Със сигурност не от нашия отряд. Нито от попълнението. Униформата му прилежно изгладена, гледа надменно.

Ясен си ми, мисля си. Знаеш ли колко такива като тебе съм срещал.

— Да, аз съм лейтенант Алвело. Какво има? Вие кой сте?

Все пак ми отдаде чест — сякаш пъдеше муха от козирката си.

— Младши военен фелдшер Стамеску, медицинска служба на граничната флотилия.

Едва не заревах в истеричен смях — съвсем естествена реакция след тягостната халюцинация, — но реших да не правя принос в медицината. На руски фамилията му звучеше доста смешно. Този език го научих през двете години на Корсаков. Не е като испанския, разбира се, но все пак... И без това мисля на интересанскритски.

На петлиците на мичманчето — стандартна земна змия над кофичка от сладолед и римска „тройка“. Всичко е както трябва. Двата флота, граничната флотилия и авиацията разполагат със собствени медицински епархии. Обединяват ги само когато се задава някоя голяма неприятност, война например.

— Трудно е да ви открие човек, лейтенант. Ей! Да не сте пиян?

— Тъй вярно — не много — признавам. — Имам право — в отпуск съм до двапет-нула-нула. Други въпроси има ли?

Той се понамръщи, но реши да не спори.

— Не. Така може би е дори по-добре. Наредено ми е да ви поканя на събеседване.

Надменен, но коректен... Това е добре. Не обичам да се държат с мен грубо. Ако вместо „поканя“, беше креснал „заведа“, или още по-зле — „отведа“, не съм сигурен дали нямаше да му фрасна един десен по филтъра. В рамките на възстановителната терапия, ако мога да се изразя така. Щеше да ми се размине с офицерски съд, а ако този тип беше от контраразузнаването, дори без него — просто щяха да потулят инцидента.

Всеки е храбрец на пияна глава...

Но защо, интересно, каза, че било по-добре, че съм пиян?

Добре де, там ще разберем.

— Къде?

— Не е далече.

Докторът седеше на ръба на бюрото, клатеше лекомислено крака и разглеждаше дружелюбно Филип. Предизвикваше неволна симпатия и за час разговор въобще не му беше омръзнал. Чисто и просто наше момче, макар и лекар, при това психолог мозъкобъркач. Две чашки ароматно вносно кафе димяха на бюрото и приятно дразнеха обонянието на Филип. Истинско кафе, не някаква евтина синтетика.

Филип взе своята чашка, отпи и се опари. Паузата се оказа твърде кратка, за да събере обърканите си мисли.

Досега не бе идвал на тази палуба. Не беше лошо — чисто, уютно, тихо. Симпатичният доктор дори не си направи труда да скрие, че е щатен психолог в контраразузнаването. „Приятелю, повярвайте на думите и опита ми, тук ви мислят само доброто. Лично аз съм убеден, че сте съвсем здрав, така че давайте по-скоро да свършваме, че ме чакат хиляди по-важни дела. Нали не възразявате?“

Филип, естествено, не възразяваше. Започнаха с обикновен медицински преглед (непознатият възрастен лекар, който му вземаше кръв, долови, че мирише на алкохол, и се отдръпна погнусено) и повторно ментоскопиране на нов апарат, с оправданието, че при вчерашния сеанс е имало дефект в машината, и продължиха със задушевен разговор — за службата на Филип, за обучението, за разпределението на свободни места, за сирашките детски години, за какво ли не...

По някаква необяснима причина лекарят проявяваше особен интерес към детството му. Филип сам не усети как се разприказва на тази тема, а когато забеляза, само махна с ръка. Защо не? Да не е престъпник, че да крие? Пък и нима може да се отрече: приятен, предразполагащ към откровение събеседник, който слуша съчувствено и знае кога да се пошегува. Дори разказа през смях на Филип два вица за Адмиралисимуса — стари, но смешни...

Малко ПРЕКАЛЕНО дружелюбен.

Махмурлукът отдавна го бе напуснал, но пред очите му се стелеше някаква пелена — мътна завеса — и зад нея лицето на лекаря губеше отделни черти: само нос, уста, очи... Петно, а не лице, помисли си Филип и изведнъж почувства съвсем лека неприязън. Лека, дружелюбна неприязън.

Мътилката бързо се разсейваше. Ама какво ми става, помисли панически Филип. Забравих ли с кого си имам работа? Отпуснах се, повярвах... Наивен идиот! Разговорът естествено се записва и ще бъде анализиран щателно. Може би дори сега ни наблюдават. Наблюдават... и правят изводи.

Не бива да се отпускам. Трябва да съм бдителен, хитър като змия. Да не им позволявам да разберат, че знам: тъкмо те са ме подхвърлили. Пожертвали са ме като ненужна вещ.

Напрегна се. Лекарят, изглежда, го забеляза, защото продължи с променен тон:

— Значи вие твърдите, че при разпределението на свободните места по отношение на вас е била извършена несправедливост?

Филип преглътна.

— Така ми се струва. Макар че началството, естествено, знае най-добре. Може би съм се надценил.

— Едва ли. Отзивите за вас са чудесни, повярвайте. Уреждането на „синчетата“ е стар проблем... за щастие, тук, на Капка, сме далече от тези неща. Лично аз наистина смятам, че са ви пренебрегнали несправедливо, но сега вече нищо не може да се направи — а и да ви върна в метрополията не е във властта ми. — Докторът се усмихна и му намигна заговорнически. — Аз самият не бих имал нищо против да се прибера. Нали разбирате, да се разходя по пясъка, а океанът да си седи на мястото... Честно казано, не съм единственият, на когото е омръзнала до смърт тази консервена кутия наред водата. Това е

сериозен проблем. Вие, дълбочинниците, сте щастливци — със седмици, понякога с месеци отсъствате от Шамандурата, а не осъзнавате какъв късмет е това.

— И там е същото — възрази Филип. — Океан — навсякъде и докъдето ти стига поглед. Само че забравяте, че мнозина от нас така и не се завръщат. Ето в нашия отряд например за една година трима изчезнаха безследно.

Докторът се покашля.

— Разбирате, че нямах това предвид.

— Ясно ми е — кимна Филип. — Ако не разбирам нещо, то е защо най-сетне не преминете към същината? Питайте — ще ви отговоря. Какво искате от мен? Бях в патрул. Приклешиха ме в „чекмедже“. Най-малкото двайсетина бомби. Вече мислех, че ми е изпята песента. Прекарах известно време в безсъзнание, сетне в дрейф. Накрая онзи, непознатият, не ме взе в плен. Защо — не зная. Не зная и какъв цвят му бяха очите — ако толкова ви интересува.

— Защо да ви разпитвам? — учуди се докторът. — Всичко, което е нужно от вас, за вашето и моето началство, присъства в ментограмата ви. Не се безпокойте, този път нямаше проблеми с апаратурата, снехме я без проблеми. Моята задача се ограничава само до психологическия контрол, а въобще не да анализирам действията ви... а и да си призная, нищичко не разбирам от морска тактика. Каквото е нужно, ще го извлекат от ментограмата. Що се отнася до мен, трябваше да се убедя, че психиката ви не е пострадала сериозно.

— И какво? Убедихте ли се?

— В общи линии — да. Но остана още малко, за чиста съвест... Няма да прибягваме до асоциативен разпит, това е дълъг и неприятен процес. Я по-добре да си поиграем на свободни асоциации. Знаете ли какво е?

Филип кимна.

— В такъв случай да започнем. Капсула.

— Атака — налягане — теснота — чекмедже — прах — издръжливост — да отбиеш — разлом — форма — потапяне...

— Много добре. Океан.

— Индийски — дълбочина — морска сол — придънни води — минерали — йонообменници — руда — слитъци — Юкон — транспорт — кораби — шлюзове — Порт Бю... — въ...

— Продължавайте, ако обичате.
— Пристанищни складове — Нови Нюпорт — острови — течения — кръговрат — изплаване — буря — Луна — лунен камък...
— Защо Луна?
— Лунни приливи. И отливи.
— Забележително. Сега: стратегия.
— Адмиралтейство — война — космофлот — авиация — поддръжка — ресурси — успех — политика...
— Достатъчно. Уморихте ли се?
— Малко.
— Какво пък, мисля, че стига. — Докторът скочи от бюрото, разтърка схванатия си крак с едната ръка, а другата подаде на ставащия Филип. Ръката му беше суха и силна. — Благодаря ви за оказаното сътрудничество, беше ми приятно да си побъбря с вас. Сега вече съм сигурен — всичко с вас е наред, няма никакви отклонения. Можете спокойно да се връщате на служба. Предполагам, че повече няма да ви безпокоим. Довиждане.
— Довиждане — отвърна Филип.
— Ако възникнат проблеми — обаждайте се. Ще се помъча да намеря малко време за вас.

Докторът знаеше, че няма да остане дълго сам — след по-малко от минута в каютата нахлу подполковник Андерс. Лекарят се усмихна — даже стремителните движения на подполковника изглеждаха вяли. Или беше вродена аномалия, или успешно завършена екзотична ръкопашна школа, поставяща в изискванията за победа недооценката на боеца от противника. Смейш ли да го попиташ обаче?

— Е? — попита подполковникът. — Как беше?

— Ментограмата е доста интересна. — Докторът се почеса по слепоочието със свит пръст. — Пратиха ми я. Качеството си го бива.

— Прегледахте ли я?

— Доста внимателно. Трябва да си дадете сметка, че е доста трудно по време на непосредствена работа с изследвания. За щастие той се оказа податлив на хипноза.

— Позна ли ви?

Докторът поклати уверено глава.

— Не ми губете времето.

— Доколкото може да се съди, наистина са го пуснали чист. Неприятно, но факт. Убеден съм, че имаме работа не с противодействие на специалните служби на Лигата, а със случаен благороден порив на вероятния противник, така да се каже, прищявка на частно лице. Изглежда, ще се наложи да повторим операцията с някой друг.

— Това вече не е ваша работа. Той какво знае?

— Нищо. Догадки, подозрения, обида, желание да си разчисти сметките — напълно естествени реакции. Ако беше наистина просто лейтенант Алвело, нямаше смисъл да се безпокоим.

Андерс се подпря на затопленото от лекаря бюро, после пак закръжи анемично из стаята. „Глист — помисли си лекарят, мъчеше се да изглежда равнодушен. — Правилно го е кръстил Алвело. Примитивна асоциация от първи ред, но точно в целта“.

— Най-интересното от всичко, подполковник, е, че той наистина не е този, за когото се смята. Притежава щателно изпълнена ментограма на добропорядъчен новобранец и дори аз бих повярвал в нея, ако не бяха свободните асоциации... Подробно ли да докладвам, или съкратено?

— Съкратено. Подробно — по-късно.

Докторът кимна.

— Защо при него думата „капсула“ се асоциира с „прах“? Да допуснем, че е водна прах. Но няма връзка с по-нататъшната верига: „издръжливост — да отбиеш — разлом — форма“. Едва петата дума — „потапяне“, има пряко отношение с океана. По-нататък: „руда — слитъци — Юкон — транспорт“. Трудно е да си представим, че нашият подопечен си е спомнил така наречената „златна треска“ в началото на Тъмните векове — това е твърде тясно специализирана тема дори за историците. По-логично е да предположим, че изследваният е имал предвид някакво транспортно средство на име „Юкон“...

— Може да се провери — отбеляза Андерс.

— Вече проверих, подполковник. — Докторът посочи компютъра-гривна. — Преди четири години космическият лайнер „Юкон“ е бил пратен за скрап. През двайсет и шестте години от своята биография е летял по курса „Земя — Прокна“. Прокна е предполагаемо богата на полезни изкопаеми планета на периферията

на Вътрешния ръкав, на три тунелни скока от метрополията... Понататък — незабележимото изпускане „Порт Бю...“ Известни са ни само две селища със сходни имена: Порт Бюкенен на насипния остров в Атлантика и Порт Бюно на Прокна. Изследваният е убеден, че никога не е бил на нито едно от тези места, затова доста неумело трансформира случайно изпуснатото „Порт Бю“ в „пристанищни складове“ и подкрепи това с „Нови Нюпорт“ — последното място от неговото обучение. Примитивна неволна уловка. Спомена Луната и лунните приливи, въпреки че на Капка приливите са слънчеви. За жълтите приливи въобще не се и сети, макар че едва ли има нещо поестествено за дълбочинник на Капка. Думата „буря“ не е характерна за моряк, морякът ще използва по-скоро „щорм“. Затова пък на Луната има Океан на Бурите със стратегически важно значение. Не беше никак трудно в асоциациите на изследвания да се забележи известен минералогичен уклон. Интересно е също, че спомена космическата флота и авиацията — може би тук съществува асоциативна връзка с думите „издръжливост“, „разлом“ и „форма“. Мисля, че не би било зле да се поразговорим в личните дела на випускниците от ВВС централите.

— За какъв срок?

Докторът въздъхна.

— За последните два-три-четири години.

— Какво говорите?! — попита хладно Андерс. — Алвело е два-три-четири и пет годишен сополанко.

— Фактите, подполковник. Главата не бих си заложил, но виж, ръката — може би. Първо „Юкон“. Второ, именно на Прокна преди около два-три-четири години станаха доста необясними събития. Ако държим да установим истината...

— За ваше сведение — прекъсна го бавно Андерс и докторът млъкна, — ние не държим да узнаем истината. По-скоро искаме да отстраним едно препятствие, ако въобще съществува. Накратко. Вашите изводи?

Глист. Сега вече няма отърваване от тази дума, помисли си докторът. Вял, блед, примитивен, опасен... глист. Презиращ неудачника, когото е принуден да използва за тази тънка работа. Професионалист, както и Велич, безспорно. Но няма по-лошо от това, когато истинските майстори в работата си отиват, а на тяхно място идват ето такива... мърлячи. Занаятчии. Те са по-примитивни и по-

силни, в това се крие предимството им и в края на краищата тъкмо те остават...

— Както кажете, подполковник — побърза да отвърне лекарят. — Не знам кой е поставил на изследвания блок от неизвестен за нас тип, но съм сигурен, че такъв блок е имало. Даже сега, преди детайлния анализ, съм абсолютно уверен, че ментограмата на изследвания е фалшива. В нея няма и следа от заложените от нас двамата капани, което, меко казано, е доста странно. Във всичко останало това е типична ментограма на типичен новобранец, дори мога да се обзаложа, че съответства на жизнения опит на изследвания. Вярвам също така, че с познатите ни методи толкова убедителен ментозапис е невъзможен. Не зная кой е нашият противник, но той е допуснал само една грешка — не е предполагал, че ще прибегна до такъв архаичен метод като свободните асоциации. В настояще време изследваният е твърдо убеден, че е лейтенант Алвело. Лично аз съм сигурен в друго, подполковник — този тип е „кукувичка“. Типична.

— И това ли знаете? — попита с безцветен глас Андерс.

— Именно заради „кукувичките“ изгорях в метрополията. — Докторът си позволи измъчена усмивка. — Престарах се с един от тях и ме пратиха тук да си изкупвам греховете.

— „Кукувичка“ — повтори нацупено Андерс и изруга вяло. — Значи и вие потвърждавате... Само това ни липсваше.

Докторът премълча. Осъзнаваше, че началството не очаква от него реплика. Федеративната зона не беше готова за война, но въпреки това щеше да воюва. Че някой някога бил ли е напълно готов? Риторика... Противопоставяне на своя недоимък срещу недоимъка на противника — както винаги... И ето че когато до час нула остават броени седмици, когато изстраданите в тишината на кабинетите планове всеки миг ще придобият реален облик, ще се превърнат в действия и доклади за изпълнение, в задния си двор откриваме досадна и неуместна неприятност — „кукувичка“, при това под нечие опекунство. Като ненавреме появила пришка. Като нахална муха, кацнала върху щабна карта. Какво ще направи този занаятчия Андерс мухата? Не е трудно да се предположи.

Оттук могат да се извлекат немалко ценни сведения. Кои са опекуните на „кукувичката“? Каква им е силата? Ако се съди по ментограмата...

Изведнъж докторът изпита остро желание да се озове колкото се може по-далече от Шамандурата, а най-добре и от Капка. Жалко, че беше невъзможно.

— Карл, искам и ти да го знаеш — заговори неочаквано на „ти“ подполковникът. — Има информация, от нашия изследван се интересуваме не само ние. И това никак не ми харесва, Карл. Ама никак.

[1] Клевета; разгласяване на опозоряващи някого сведения — Б.пр. ↑

5.

Вечност няма.

И няма вечно постоянство.

В нищо. Никога.

Вместо вечност има дълговечност. Солидна. Надеждна. Привична.

Не е удивително, че резултатите от правилни решения са солидни и дълговечни. Отдавна вече никой не се удивлява и на обратното — много по-често, отколкото ни се иска, резултатите от погрешни решения са още по-солидни и дълговечни. Не ни учудва дори това, че понякога се оказват полезни.

Докато водеше борбата си с мускулната атрофия през рутинното си изкачване по траповете на Шамандурата към върха, Гундер Шеленграм размишляваше за тези и много други неща. Както винаги влажният въздух покриваше перилата и стъпалата с едри капки. Както винаги силикогенният патрон се бе навлажнил и раздул.

Много-много отдавна и дори още по-назад във времето, в самото начало, в онзи героичен период на създаването на първите извънземни поселения, Федеративното правителство сметнало за целесъобразно да се намесва в прекалено независимата, по мнение на редица политици, дейност на Колониалното управление. Един от страничните резултати на тази намеса бил учредяването на Института за инспектори по правата на аборигените от колонизираните планети. Фактът, че на пригодните за живот планети не били открити даже под лупа никакви аборигени, изглежда, не смущавал никого — това, което го няма тук и днес, може да се появи другаде и утре. По-лесно е да подкрепяш финансово една синекурна институция, като демонстрираш мъдра далновидност и запушваш устата на политиканите, отколкото да се откупиш от кресльовците, като им предоставиш постове в правителството.

Впоследствие действително били намерени аборигени — неприличащи на хора и едва ли наистина разумни поне от човешка гледна точка. Не заплашвали никого, не се нуждаели от защита на

правата си и освен това обитавали две-три планети, отнесени в Регистъра на световите към последния, десети разряд, или с други думи — абсолютно безперспективни. В колониите известно време се присмивали на инспекторите по правата на аборигените и все очаквали тази нелепа длъжност да бъде отменена, но с времето свикнали. А длъжността си останала.

Наистина, имаше един инцидент с почти два-сетгодишна давност, случил се на Прокна, незабележима азотно-амонячна планета, за своя беда богата на природни залежи. Земята не побърза да се намеси в конфликта, който заплашваше с унищожение местната фауна — разчиташе, че проявяващите афинитет към Лигата враждуващи страни ще се обезкрвят във взаимната междуособица. На планетата дори нямаше представител на инспектората. Да, вярно, бяха отбелязани аномални явления. Да, разузнаването на метрополията бе проявило известен интерес. Но разумни аборигени? И до ден днешен се спореше имало ли е такива.

Но Прокна бе просто изключение, потвърждаващо правилото.

Рупърт Маклъп, инспектор по правата на несъществуващите аборигени на Капка, мъж в не съвсем напреднала възраст с епикурейска външност, изглежда, въобще не се измъчваше от принудителното безделие. Дори предшественикът му да бе разполагал със собствен кабинет, той отдавна му беше отнет. Настоящият инспектор заемаше просторна двустайна каюта на една от горните палуби на Шамандурата, избягваше да се завира в очите на местната администрация и заради непреодолимата си страст към ихтиологията бе превърнал по-голямата от двете стаи в нещо подобно на музей. Скелетите и черупките на различни морски обитатели се покриваха с плесен всеки път, когато се разваляше вентилацията, неумело изработените чучела понамирисваха, но това ни най-малко не смущаваше Рупърт Маклъп. Дълбочинниците го имаха за свой човек, повечето обичаха да разговарят с него, а той вечно ги молеше да му донесат нещо ново и изпадаше в неистов възторг всеки път, когато се обзавеждаше с поредната страховита гадина. Плащаше щедро. Врагове, изглежда, нямаше. С една дума — безделник.

Каютата на Рупърт напълно подхождаше за това, което възнамеряваше да направи Гундер Шеленграм. И въпреки това той премисли и отхвърли няколко варианта, преди окончателно да спре

избора си върху нея. Третото необходимо за това дело лице тази сутрин бе получило съответния сигнал.

Също тази сутрин Шеленграм бе открил в своята каюта „бръмбар“. Миниатюрната полупрозрачна люспа бе замаскирана толкова неумело, че се набиваше в очи още преди антибъгът да засече предаването на първия сбит пакет натрупана информация. Шеленграм дори не докосна люспата — само щеше да си навлече повече проблеми. По правило каютата му, както и жената на Цезар, би трябвало да е извън подозренията на типове като Любомир Велич.

Други „бръмбари“ нямаше, или поне засега не се бяха активирали. За всеки случай Шеленграм провери особено щателно дрехите си. Какво още можеше да измисли Велич? Проследяване? Напълно възможно, макар и наивно, ако вече се досещаше с кого си има работа. Не, проследяването бе съвсем несериозно...

Пък и защо му е, когато всичко се записваше от длановия пропуск — можеше спокойно да следи движението на интересувания го обект из жилищната зона. Пропускът беше настроен към определени характеристики на притежателя си, например химичен състав на потните жлези, а такъв индивидуален „портрет“ не може лесно да се фалшифицира.

И въпреки това изобщо не беше трудно да се изгубиш в Шамандурата. Лошото беше, че Велич си бе пъхнал твърде рано носа в неща, които не го засягаха пряко. Пъхна го и, разбира се, се интересува, а като се интересува, се обезпокои. Какво щеше да предприеме, все още бе неизвестно. Не беше изключено, предвид предстоящите бойни действия, на един определен водещ експерт да бъде предложено да напусне Капка заедно с останалата цивилна пасмина. Не беше изключено дори тази покана да е повече от настойчива... Известно време тези типове — Велич, Мриш, Лавров-Печерски, Риенци, Монтегю — щяха да могат спокойно да пренебрегват всички заповеди от Земята... а победителите не ги съдят.

Какво пък, рече си Шеленграм, докато кабинната на асансьора го изнасяше над първия километър. Службата си е служба, играта — игра. Засега ще се притая. И като начало ще се опитам да изравня шансовете.

Бори се няколко секунди с изкушението да се полюбува на бурния океан от наблюдателната площадка, после решително свърна

към сектор Алфа, където беше каютата на инспектора по правата на аборигените. На стандартната корабна врата със заоблени краища и ненужно висок праг липсваше дори намек за табелка и това бе съвсем разбираемо — кой притежател на една толкова анекдотична длъжност би желал да става за смях? Врата като врата.

Очакваха го. Веднага щом влезе, го лъхна миризмата на формалин, плесен и разложено. Шеленграм кихна и едва овладя пристъпа на гадене. Нищо... Скоро ще привикне. По осеяния с пенопластови стружки под можеше да се досети, че съвсем наскоро Рупърт Маклъп е изрязвал с ножовка рамка за поредното чучело, а по каменното лице на дребния мургав Мохамед личеше, че току-що са го развели из музея и че създателят му очаква полагаемата доза възхищение. Напразни усилия. На Шамандурата имаше и нормални хора, с нормални здрави рефлексии...

— Здравейте, Рупърт. — Шеленграм усмихнато подаде ръка на инспектора по правата на аборигените. В стаята имаше само два фотьойла, така че той махна на своя подчинен да не става и побърза да се настани на койката. — Радвам се да ви видя, Мохамед. Не чакайте извинения, не съм закъснял, просто вие сте подранили... Какво ново в света на картографията? Всичко върви като по вода, предполагам?

Маклъп се изкиска. Всеки притежател на незначителна длъжност се радва, когато разбере, че не е уникален. Мохамед също се засмя и дребните му бели зъби лъснаха. Съществуването на Капка на картографска служба бе факт, който мнозина оценяваха като измислица или поредния анекдот — кому е нужна картография на водна планета с непостоянни течения, дрейфувачи планктонови полета и плаваща инфраструктура? И защо? Бордовите компютри на подводниците идеално се справяха с проследяването на оперативната обстановка и анализа на информацията и постъпващите от спътниците данни... Но не, няма да стане. Искате рационален подход? Няма да го дочакате. От далечни, забравени времена съществува особена порода хора, чието единствено задължение е да използват за работа отдавна остаряла техника, оцветяваща белите листа с координатна мрежа в равномерно син цвят, и един от тях сега седеше срещу Шеленграм.

— Не е толкова смешно, шефе — отвърна Мохамед и се разсмя. — Имаме си и вулканолог. Пратили го по погрешка от Земята, а нашите не искат да го пускат.

Ще го пуснат, помисли си Шеленграм. Съвсем скоро. Нещо повече — направо ще го изритат.

А на глас каза:

— Брей, така ли? Ама още ли не е отлетял?

— Представете си, продължава да се мотае тук. Опитаха се да го използват за изучаване на хидротрусозете — той се дърпа, не било по неговата специалност, това си е хидротектоника. Псува, пие по цели дни и ноци... — Мохамед пак се разсмя. — Вчера на долната площадка петима едва го удържаха — искаше да скочи в океана, строши перилата, разби носа на един полицаи...

— Само на един? Жалко.

— Нали това казвам, шефе...

Шеленграм се намръщи.

— И така, да пристъпим към работата. Сядайте, Мохамед, не е задължително да ставате... Рупърт, „чиста“ ли е каютата?

— Проверена.

Да бе, как ли пък не, помисли Шеленграм. Дори тук имаше две „бръмбарчета“, едното се оказа в главата на окачената под вентилационната шахта препарирана сегментна риба, рядка дълбочинна твар, източник на тиха гордост за Рупърт. Едва ли инспекторът по правата на аборигените бе предизвикал нечие подозрение — по-скоро контраразузнаването държеше „бръмбарчетата“ за всеки случай. Всъщност не беше необходимо да го съобщава на Рупърт. При това не „бръмбарче“, а цял „бръмбар“, с мощен приемник, изотопна батерия и антена колкото човешка ръка. Веднъж седмично, като използваше вентилационната шахта като вълновод, той „изстрелваше“ сбит до секунди вълнови пакет, за чието съдържание Шеленграм проявяваше особени грижи. Второто „бръмбарче“, също неоткриваемо от апаратурата, с която разполагаше Рупърт, бе монтирано от самия Шеленграм.

— Тогава започнете вие.

Инспекторът по правата на аборигените се намести неспокойно във фотьюла, преглътна, подръпна притеснено ръкавите си и изведнъж заприлича на ученик на изпит.

— През последното денонощие обектът не е предприемал нови опити за контакти — почна той. — Следва да се предположи, че след вчерашния разпит в контраразузнаването внимава. Последната му

среща беше с онази мръсница, флаг-офицер Людмила Прокопович, но за нея вече докладвах. Резултатът е по-скоро нулев. Прокопович не е запозната с делото на Алвело. Съдържанието на разговора е приблизително известно, видими последствия липсват. Трябва да признаем, че Прокопович е доста глупава. Но виж, обектът... На пръв поглед стопроцентов дилетант, вре се навсякъде, където може да си строши врата, опитва се да се учи от собствените си грешки... Но, шефе, изглежда, има лични проблеми.

— От какъв род?

— Струва ми се, че е на границата на нервен срив. Прекарва дълго време в размишление, което не е типично за него, станал е затворен, спи лошо. Нашето пиленце май се опитва да пробие с клюнче черупката.

— Продължавайте.

Маклъп се покашля и снижи глас.

— И освен това — открихме зад него „опашка“. Предполагам, че е местното контраразузнаване.

Контразузнаването, разбира се, помисли си Шеленграм. Кой друг? Няма кой. Но този е внимателен — не може без „предполагам“. Още разсъждава с представите от Земята, въобразява си, че резидентът на Федерацията на Капка е толкова могъща персона, че му е разрешено да дублира поне основните линии на работа. Не би било зле, разбира се...

— Какви може да са претенциите на контраразузнаването?

— Рутинен интерес, надявам се, във връзка с провала на операцията им срещу Лигата. Тъ... Опасността за живота и здравето на обекта оценявам като умерена.

Шеленграм се протегна лениво, кръстоса крака и попита:

— И това ли е всичко? — Маклъп разпери ръце. — Извинете, уморих се... Благодаря, Рупърт, доволен съм. Сега вие, Мохамед. Слушам ви. Имайте предвид, предисторията на това, което шайката на Велич нарича делото Алвело, сега не ме интересува, но ще ви помоля да запомните: става въпрос колкото за ваша грешка, толкова и за мой пропуск...

Нарочно похвали Рупърт, въпреки че инспекторът също носеше вина — горчивото хапче трябва да се подслажда. Съвсем за кратко Шеленграм почувства леко глождане на съвестта и дори се учуди,

преди да осъзнае, че му се е сторило. Що за глупост... Днес на инспектора по правата на аборигените щеше да му се наложи да сдъвче огромен горчив хап и нямаше никакъв шанс да го избегне.

Дребничкият картограф не започна да се гърчи на стола като нескопосания Рупърт, а заговори бойко и ясно:

— Повторното ментоскопиране на обекта потвърди очакванията ни. Разделих операцията по наслагването на нова мнемоматрица условно на две фази: отвличане на обекта до предварително избраното от мен място на въздействие с помощта на дистанционен психосензор и самото наслагване на матрицата. И двете фази преминаха успешно. Непосредственият контакт и външното прикритие се осъществяваше от моята група. Шефе, не мога да не отдам дължимото на прозорливостта ви — хванахме последния влак.

— Какви други методи на въздействие са използвани спрямо обекта?

— Простете... от нас ли, шефе?

— Не.

— Обикновени психотестове. Контраразуднаването се е въздържало от форсирано изследване. Смея да предполагам, че главните подозрения са снети от обекта. Наблюдението остава за всеки случай.

— Благодаря, Мохамед. — Шеленграм кимна благосклонно. — Добре сте поработили. Сега ще говоря аз, а вие двамата слушайте...

Плъзна поглед по тях. Дребничкият картограф седеше спокойно, опрял ръце на коленете си. Рупърт Маклъп изплашено си прибра корема, а лицето му придоби страдалчески изглед. По навик не очакваше нищо добро от началството. Шеленграм почувства мимолетно раздражение. Удоволствието да създаваш неприятности някому изчезва, когато вече ги очаква от теб.

— Понастоящем на Земята са разкрити около седемдесет „кукувички“ — заговори той, без да бърза. — Значителна част, както и преди, се намират в метрополията. Освен тях около двайсет вероятни обекта са засечени в различни колонии на Федерацията. Навярно са много повече и ние виждаме само върха на айсберга. Трябва да се обърне особено внимание на тревожния факт, че броят на категорично определените „кукувички“ в последно време катастрофално намалява. Или противникът ограничава дейността си, или, което е по-вероятно,

преминава към по-ефективна тактика. Нека ви напомня, че все още не знаем практически нищо за противника и неговите цели. Могъществото му е очевидно. Количеството и достоверността на съобщенията за обектите, известни с названието „черни кораби“, остават непроменени... също както и неуязвимостта на черните кораби — причина, поради която изплашените наблюдатели ги наричат кораби-щитоносци. Известни са случаи на масова истерия и прибързани действия, които по правило завършват зле. Но нека ви припомня, господа — сега пред нас стои съвсем друга задача. Успокойте се, Рупърт, Управлението на външното федеративно разузнаване не очаква от вас нито да гърмите за щяло и нещяло, нито героична гибел. Обектът беше преместен на Капка именно затова, защото на тази планета нито веднъж за цялата ѝ история не е била регистрирана поява на черен кораб. Задачата ни е максимално проста: от нас се иска да не изпускаме обекта от поглед, да го пазим, ако възникне необходимост, да избягваме намеса в дейността на местните специални служби, стига да не пречат на изпълнението на нашата задача, да следим всичко, което става на Капка, и да отразяваме събитията, в случай че станем свидетели на нещо необикновено. Нищо повече.

Рупърт и Мохамед се спогледаха. В съседната стая едва доловимо пропукваше съхнещата черупка на някакво шипесто морско чудовище — поредния експонат в музея на Маклъп. „Бръмбарчето“ в главата на препарираната сегментна риба продължаваше безшумно да трупва информация.

— Сигурно искате да попитате защо се налага да ви повтарям нещо, което вече ви е известно? — Шеленграм ги изгледа. — Смятайте, че просто ви напомням за степента на нашата отговорност пред Федерацията. Засечено е изтичане на жизненоважна информация и предстои да разберем по чия вина е станало. Господа — той се усмихна зловещо, — дойде време да ви призная, че си позволих да ви излъжа. Кръгът на посветените в основната задача е малко по-тесен, отколкото предполагахме. Всъщност посветените са само трима — вие двамата и аз. По-точно, трима бяхме досега.

Рупърт Маклъп се облизваше нервно. Картографът се владееше доста по-добре.

— Накратко — завърши Шеленграм. — Източникът за изтичане на информацията се намира тук, в тази каюта, сред нас тримата. Поне аз смятам така. Разбира се, може и да греша, да пропускам нещо... — Възнагради Маклъп с пронизващ поглед, от който инспекторът мигновено плувна в пот и извърна очи към картографа. — Впрочем, времето ще покаже. Мохамед, пригответе ли това, за което ви помолих?

— Данните за безследно изчезналите? Да, разбира се.

— Изложете ги накратко, колега.

— Средно за година в цялата Федеративна зона изчезват безследно между трийсет и четирийсет души. Имам предвид земна година. На Шамандурата, естествено, този брой е много по-малък — към седем-осем. Миналата година например са били единайсет. Това е доста. Вероятните причини в статистическа регресия: непреднамерени падания в океана, самоубийства, убийства с прикриване на следите, дезертърство. Едно лице се смята за безследно изчезнало веднага щом бъде регистрирана неговата липса, за мъртво — след изтичане на година. Този път говорим за местна година. Роднините на безследно изчезналите нямат право да предявяват претенции за пенсия...

— С други думи, никой не ги търси? — прекъсна го Шеленграм.

— Именно. Освен ако не е някоя важна личност. Простете, шефе, но защо ви интересува това?

Няколко секунди картографът очакваше отговора с видим интерес. После интересът се смени с ужас, картографът се надигна от стола, изведнъж омекна и рухна на една страна.

— Затова — рече Шеленграм и сви два пъти палеца в обувката на десния си крак, за да дезактивира оръжието. Днес повече нямаше да му потрябва.

— Ама вие... го убихте! — възкликна изплашено Маклъп.

Шеленграм присви очи.

— Как се досетихте?

— Защо? — Инспекторът по правата на аборигените скочи. Метна се към тялото. Долната му челюст трепереше. — Мъртъв е... Господи, Гундер, защо?

Шеленграм протегна схванатото си тяло.

— Рупърт, вие все още сте новак в нашата работа. Но това сигурно можете да разберете. Как постъпваме в нашата служба с

нелоялните сътрудници?

Маклъп го изгледа с обезумял поглед.

— Стегнете се, колега — скастри го лениво Шеленграм. — Да, убих го. Ако ви интересува дали при това почувствах дори намек за жалост, ще трябва да ви разочаровам: не. Ще изпреваря естественото ви любопитство и ще отбележа в скоби: удоволствие тази процедура също не ми достави.

— Как... го направихте?

— Спрях му сърцето. Не се безпокойте, той не се мъчи. Ще ми се и аз да умра така безболезнено... когато ми дойде времето. Простете за тази дребна нравоучителна комедия — имам предвид историята за безследно изчезналите. Не се въздържах от позъорство.

Коленичилият до трупа на Мохамед инспектор по правата на аборигените неволно изхлипа.

— Хайде-хайде — успокой го с мек глас Шеленграм. — Стегнете се, Рупърт. Сега не е време да се ронят сълзи.

Маклъп изтри с ръкав запотеното си чело.

— Шефе... — Гласът му едва се чуваше. — Ами ако сте сбъркали?

— Повдигнете му ревера, колега. Намерихте ли го? Така и предполагам. Пъхнете тази гадост в някаква киселина или я хвърлете в морето... Впрочем, оставете, това е само микрофон със запаметяващо устройство. Ако имаше излъчване, щях да знам. Нашият бивш колега беше много предпазлив...

Маклъп хлъцна.

— На Шамандурата има хора със здрави рефлексии — продължи бавно Шеленграм, докато разглеждаше тялото на дребния картограф. — Да се служи на Земята е доста неблагоприятно занятие, съгласен ли сте, Рупърт?

— Господи, шефе...

— Хайде-хайде. Пошегувах се. Макар че Мохамед едва ли би приел тази теза за шега. Виждате ли, от известно време той започна да си внушава, че трудът му не се оценява достатъчно в материално отношение. Ако питате мен, просто са го купили.

— Лигата?

— Но моля ви, Рупърт. Помислете малко.

— Нашето контраразузнаване?

— Естествено. Сега Велич и бандата му знаят за Алвело много повече, отколкото им се полага.

Инспекторът по правата на аборигените бавно се надигна. Коленете му трепереха.

Кой знае защо, съвсем не навреме Шеленграм почувства прилив на разкаяние. Сякаш в тялото му се заби тънка игла — и мигновено излезе, без да остави рана. Рупърт Маклъп, незлобив нещастен човечец... Ихтиолог любител, бездарен препаратор, възбуждащ симпатия и съчувствие... Интересно как въобще се е съгласил да бъде вербуван. Вероятно от скука. Работата на резидента единак в Извънземието наред с несъмнените преимущества има един голям недостатък: налага се да събираш собствена група от материала, който ти попада подръка...

Все още не се знаеше дали Рупърт ще се справи. Някои се прекършват точно в такива моменти — на безделие.

— Шефе — заговори Маклъп с внезапно помръкнал глас. — А къде ще скрием тялото?

Ето го ужаса на невинния тъпанар, забъркал се в история, с която няма нищо общо. Почти нищо.

Шеленграм въздъхна.

— Не да го „скрием“ — вие ще го скриете. Унищожете го, бива ви за това. И за Бога, престанете да треперите!

— Може би да го натикаме в асансьора, шефе? Смърт от сърдечен пристъп, без никакви подозрения...

„Ще се оправи“ — помисли си Шеленграм.

— Рупърт, каквото и да стане, Велич ще надуши, че нещо не е наред — бавно каза той, натъртваше на всяка дума. — Да ви призная, не ме безпокоят неговите подозрения. По-скоро не бих искал някой друг да узнае, че старият сантиментален глупак Гундер е позволил на предателя да се отърве толкова леко. Предателите трябва да изчезват безследно, това възбужда въображението и понякога разубеждава други потенциални предатели. Всъщност вие забелязахте ли — Мохамед се досети.

Маклъп кимна и от челото му се откъсна едра капка пот.

— Но... как да го скрием?

— Над вашия таван има бронзова плоча и хидравлически заглушители, а над тях е разположено дъното на един от ракетните

силози. — Шеленграм вече говореше заповеднически. — Следите ли мисълта ми? Силозът се оглежда не повече от веднъж дневно. Достъпът се блокира само за периода на излитане и кацане. Малко облаче пепел — и край. Ще го изнесете на части. Къде разтваряте онова, което не става за експонати, а не може да се изхвърли в боклука? Едва ли варите месото на вашите рибожаби на спиртник. — Засмя се. — Пък и сигурно имате огромен опит в разчленяването на трупове, така че оставям на вас.

— Но това е човек... — промърмори Маклъп. — Не е риба... човек е...

— Без излишни приказки, колега. — Шеленграм стана и потупа инспектора по рамото. — Сигурен съм, че ще се справите. Няма нищо трудно. Чакайте, ще ви помогна да пренесем трупа до ваната...

Океанът беше пленителен.

Слънце. Не бяло — жълтеникаво. Възмътно. Не ярко заслепяващо и горещо като в тропиците, нито прикрито от гъсти слоеве облаци, дори не едва надзъртащо, както в полярните води — мирно и ласкаво, наподобяващо земното. Бурята беше отминала. Шамандурата, дрейфуваша по волята на ветровете и теченията в сравнително безопасния умерен пояс, понякога минаваше под „прозорец“ в облаци и тогава, за не повече от час, кълбестите стени се отдръпваха към хоризонта и океанът проблясваше с милиарди отразени светлинни.

Шеленграм вдигна длан от парапета и се загледа в съхнещото мокро петно. Терасата също почти беше изсъхнала, виждаха се малки ручейчета ръждива вода. Да, криволичещи между спечената червеникава кора.

И едното, и другото бързо изчезваха право пред очите му — обшивката се саморегенерираше.

Отново погледна към океана. Освен него на най-горната наблюдателна площадка нямаше никого — кой би поискал да се любува на океана под рева на кацащите и излитащи от терминала совалки и ракети? Затова пък на половин километър под него не само наблюдателните, но и служебните площадки бяха почернели от зяпачи. Още по-надолу се ширеше огреният от светлина океан и утихващите

дълги вълни, които се търкаляха към Шамандурата катоменящи се цветове върху огнено кадифе. Сновяха шлепове. Недалече, порейки мощно вълните, се виждаше грамаден танкер, натъпкан с въглеродно гориво за всякакви нужди.

Нямаше никакъв смисъл да се спуска долу. В тези редки часове на ласкаво слънце дори неизлечимите агорафоби, обитатели на сърцевината на Шамандурата, се преизпълваха с вълнение, зарязваха работата и като пренебрегваха неизбежните глоби, изпълваха асансьорите и се отправяха навън.

Небето точно над него се разцепи от оглушителен грохот — от висините се спускаше товарна ракета. Шеленграм не вдигна глава. Металният под на терасата се разтресе, парапетът издаде протяжен стон и утихна. Вероятно точно сега дребното тяло на картографа, надценил своите способности, се беше превърнало в пепел. Минута тишина — и отново рев и трепет на метал, после пак тишина... На една от долните тераси тъкмо погребваха някого. Чуваше се далечна музика. Тялото на покойника се плъзна по дъската, изчезна с плясък във водата и пое своя път към Вихрения пояс, а след това — кой знае — може би и към центъра на Капка. След тялото във водата падна пластмасов венец и се запоклаща край борда.

Шеленграм неволно се усмихна — съпадението изглеждаше твърде символично. Какво пък, да предположим, че този венец е за двама. Колко много още е имало като него, дребни самозабравили се служители, сметнали, че заслужават повече... и колко ще ги има...

Познато. Скучно.

Скучно ли? Сигурно е заради това, че както изглежда, съм безсмъртен, помисли си Шеленграм. Ако не ме застрелят, заколят или отровят, ако не ме хвърлят от високо, не ме оставят да умра от глад... Уязвим, но ненасилствено безсмъртен. И защо един боклукчия на Ореола да не бъде безсмъртен? Вярно, такива като него не бяха граждани дори втора ръка — по-скоро десета. Тогава защо? Безсмъртен. Да допуснем. Или да проверим? За да провери, трябваше да почака дали ще умре от старост. Но къде е тази старост? Шейсет и девет години по земния календар, изглеждам максимум на петдесет, че и на четирийсет и пет. Чувствам се така, както се чувствах на Прокна, когато бях Менигон и се занимавах с Шабан, моя приятел и подопечен. Не остарявам. Още десетина години ще мога да го крия, като

симулирам отлични резултати от подмладяващите процедури. А после? Ще се наложи да сменя легендата. И външността също. Генотипа. Местоработата. На някой трябва ли му боклукчия с опит?

Скука.

Външното разузнаване на Федерацията, специалните служби на Лигата и Унията — няма по-добри места за един боклукчия и той не съжеляваше, че бе пропилял най-хубавите си години за стремителна кариера, за да си осигури достъп до важна информация и относителна самостоятелност. И въпреки това му беше скучно.

Едни и същи игри. Всичко се повтаря, върти се в кръг. Преди двайсет години Федерацията предаде Северния редут на Прокна без никаква съпротива. Преди шестнайсет години се опитаха да си я върнат и в края на краищата успяха да се сдобият само с плацдарм на мястото на анклава Комуна. Кръвта се лееше на реки, не оцеля дори предпазливият касапин Асплунд. Преди девет години един внезапен десант на Лигата разби отбраната на земяните и при ответната операция, блестящо проведена от маршал Сонг Тхай, плацдармът беше разширен чак до границата с княжество Хинаго. До мащабна война между Федерацията и Лигата така и не се стигна...

Същината се мени — целите също.

Шеленграм трепна — нов рев разцепи небето. Току-що откъсналата се от късата стартова площадка поредна совалка бързо набираше височина.

Земята има свои причини, също както и местните олигарси. Така е било винаги и така ще бъде. В случай на успешен завършек Адмиралисимусът ще получи почетната титла на Събирач на водите и край с маразма. Тези, които стоят зад гърба му, ще се сдобият с власт над цялата Капка и вероятно при първа възможност ще се опитат да се отделят от Федерацията. Охотно ще ги подкрепят хората, които те презрително наричат тъпанари и които, между другото, са точно такива. Земята се нуждае от Капка — цялата Капка, не част от нея — тя е стратегическа база при изхода на четири стабилни Канала, подходящо място за рокада и прехвърляне на космически ескадри. Земята няма да се примири със скромната роля на космическа провинция, не ѝ е в характера. По-скоро ще загине във войната, след като нанесе смъртоносни удари на Унията и Лигата, но ако стане чудо и оцелее — тогава и галактиката няма да ѝ е достатъчна като награда.

Крайната ѝ цел е да унищожи Ореола — единствения успешен опит на голяма група инакомислещи хора да напуснат човечеството и да поемат по свой път — и войната на Капка е само първата крачка в осъществяването на тази окончателна, но недостижима цел, а всички тези Лиги, Унии и Независими са само камъчета по трасето, в които, вярно, можеш да се нараниш болезнено...

Какво пък, помисли си Шеленграм, това поне означава край на скуката. Пак, разбира се, рутина, но по-интересна... Даже не се налага да обмислям възможните варианти за действие на разни Величовци и Андерсеновци, след като научат за „кукувичките“ — те са пределно ясни.

Подсмихна се. Далече долу повърхността на океана се покри с ярки бразди. Сива облачна стена приближаваше от запад, вятърът се усили. Идваше край на краткия час на ласкавото слънце.

**ВТОРА ЧАСТ
ПОД ВАТЕРЛИНИЯТА**

1.

Някаква гадина беше стъпила на гърдите ми с тежка подкована обувка и не ми даваше да дишам. Човекът с хиляда лица. И краката, обути в подковани обуца, вонящи на под и препарати, вероятно също бяха хиляда — в съня си ги бутах настрана, но със същия успех бих могъл да разравям пясъчна дюна песъчинка по песъчинка: те ме натискаха все по-силно, аз се задъхвах, гърчех се като червей, а страшният човек над мен се смееше с хиляда усти и аз исках да крещя, но викът ми беше заглушен в зародиш.

След това човекът изчезна, но това не донесе облекчение. Стоях пред широка полукръгла пещера в подножието на планината, пред зейнала към света паст, и знаех, че не мога да отстъпя нито крачка, защото краката ми са се сраснали със земята, а върху мен се скупчваше тълпа голи хора с безсмислени равнодушни лица, ако това, което бе извърнато към мен, можеше да се приеме за лица, и аз стрелях по тези хора, те мълчаливо избухваха и падаха, но продължаваха да се сипят върху ми с неизбежността на планинско каменно свлачище и даже горящи не спираха да пълзят. И освен това имаше някаква жена — казваше се Лиза, тя умираше и ме викаше на помощ, аз знаех, че съм длъжен да я спася, достатъчно беше само да изтръгна краката си от земята и да направя няколко крачки, но това означаваше да изоставя прохода, проклетата дупка в каменната стена, която пазех неизвестно защо — и аз избрах пещерата. Не жената, която ми беше любима. Дори не можех да затворя очи, защото трябваше да улавям в мерника на лъчемета чуждите безсмислени лица и безжалостно, равномерно, без суетене и привързаност да натискам спусъка...

Събудих се плувнал от пот. Сърцето подскачаше в гърдите ми, блъскаше с двеста удара в минута. Лампата на нощното шкафче беше запалена, в каютата нямаше никого. Постепенно взех да идвам на себе си.

Стенният часовник показваше, че този път съм успял да поспя петдесет и осем минути. Превъзходно, помислих мрачно; усещах, че

без усилие на волята няма да успея да помръдна дори пръст. И това ако е почивка... По-малко от час.

И тази първа мисъл, обичайна и донякъде примитивна, ме накара да се събудя окончателно. Няколко минути лежах неподвижно и слушах как сърцето ми лека-полека се успокоява и влиза в нормален режим. Все още бе рано за ставане. Едва ли за цялата нощ бях спал повече от три часа и отчаяно ми се искаше да затворя очи, но отхвърлих тази мисъл. Може би само да подремна? Не, ще взема да заспя и пак ще ми се явят... ясно какво.

Абсолютна свинщина. Четвърта нощ подред един и същи сън. А само тази нощ вече за трети път! И сънят определено е глупав. Каква е тази стрелба в тълпата? Каква планина? Каква Лиза?

Кошмар. Ако продължава така, ще се наложи да взема сънотворно или да отида на доктор. Дълбочинникът невротик има само две възможности — или да остане дълбочинник, или да стане невротик. Заедно са прекалено много. И не се понасят за дълго.

Пипнешком намерих кърпата и си изтрих лицето. Моята каюта — пет на две крачки, е мой дом и моя крепост. Принадлежи само на мен — Филип Алвело. Не на онзи нещастен убиец от съня. Моят сигурен металически бокс със стени, облепени със звукоизолираща лента, нескопосано имитираща дърво, миниатюрен санитарен възел, койка, сгъваема маса, сгъваема табуретка и вграден стенен шкаф. Обстановката е повече от спартанска, но какво повече е нужно на един дълбочинник ерген? При това такъв, който пребивава на Шамандурата само в почивките между граничните рейдове, тоест на всеки два месеца.

Никакъв звук. Опрях длан на стената — тя едва осезаемо вибрираше: Шамандурата плаваше с бавен ход, може би се опитваше да излезе от района на нежелано течение. Или обратното: стремеше се да се задържи в течението. Тихо се поклаща над бездната със скорост възел и половина. Шест възела е максимумът, на който са способни водометите при „пълнен ход“. Може би седем, ако рискуват да прегреят реактора. Тогава преградите, въпреки звукоизолацията, започват тъничко да вият, а свободните от вахта моряци и останалият обслужващ персонал на Шамандурата, да не говорим за пътниците — отброяват минутите. Половин час все още се смята за сравнително безопасен период — час вече е твърде рисковано.

Учудих се, че изобщо не ме интересува накъде се движи Шамандурата или ни влачи течението. Бяха ми казвали, че тъкмо подобни дреболии сочат кога новобранецът започва да се превръща във ветеран. Текущото местонахождение на плаващия терминал не е секретно — просто не е интересно за никого от обитателите му, освен за тези, които по служба отговарят за подобни неща. Само новците проявяват любопитство и досаждат на останалите с глупави въпроси. Но и това не продължава дълго. Ненужните отговори, ако въобще ти се удаде да ги получиш, не топлят, нито лекуват. Кого го интересува към какви брегове плава Шамандурата, след като на тази планета брегове не съществуват?

Това, което действа на нервите и неусетно се прокрадва в мозъците на новците, е невероятната отчужденост на този свят. Напомня ми за ненавистта, с която Моржа се изказваше за Сумбава: „Жега и местни кретени — от нищо не вдяват...“ Но Сумбава все пак е Земята, относително спокойна вулканична твърд, а не воден мехур под краката.

Може би тъкмо това е причината за кошмарите? Ако е така, ще мине, стига да изтърпя. Въпросът е ще изтърпя ли?

Къде ще се дяна в края на краищата?

Протегнах ръка към сензора и включих обзорния екран. Не бих имал нищо против да разполагам с илюминатор, който да отворя, като на архаичните учебни шлепове в метрополията, които стават единствено да проходиш в морето. Но какви ти илюминатори на Шамандурата? Обзорната точка съответства на действителната височина на палубата, че и на това голямо мерси. В общи линии не е чак толкова зле. Както и следва да се очаква, общежитието за младшия офицерски състав не разполага със собствени наблюдателни площадки и всъщност се помещава във вътрешността на Шамандурата, макар и над ватерлинията, което, съгласете се, е въпрос на престиж.

Отвъд хоризонта се пробуждаше изгревът. Като че ли малко беше позакъснял този бледен охтичав изгрев, кротичко просмукващ се през облачната каша, и това означаваше, че за изминалото денонощие Шамандурата е била отнесена или на запад, или на юг. По-скоро на юг, близо до полярните ширини, защото дните като че ли взеха да се скъсяват. Какво да се прави, когато за северните е лято, за нас е зима.

Станах, оправих грижливо койката и се помъчих да убия половин час. Измих се, избърснах се, изчетках униформата и я облякох, прегледах бюлетините с новините и последните заповеди на командването. Нямах нищо, което да ме засяга. Поръчах закуска в каютата и за мое удивление я получих само след половин час. Случват се на този свят и такива чудеса. Понякога на андроидите стюарди, обслужващи началството, им изпадат свободни минути и тогава дребните риби като мен също могат да се порадват на свястно отношение. На андроида му е все едно на кого носи подноса.

След като унищожих няколко сандвича и изпих две чаши кафе, усетих, че се ободрявам, и започнах да се чудя с какво да се заема. Излизаше, че няма с какво. Във всеки случай докато не получа нова капсула. Вчера, тъкмо в съответствие с предсказанията на Моржа, от метрополията пристигнаха двеста новобранеца — недоучени курсанти, изкласили едва до мичмани, че даже и гардемарини, и предстоеше да бъдат въведени в работата, което означаваше от кухите им глави да бъдат избити всички погрешни рефлексии и подсилени онези, от които ще имат полза, за да оцелеят на Капка — но това поне не беше моя работа. От гледна точка на ветераните аз имах още много да уча.

Пет дни след онзи паметен медицински преглед и сякаш нищо не е станало — живея си, един вид, спокойно. Няма разпоредено следствие — изглежда, не ме смятат за виновен. Тишина. Забрави началството своя лейтенант Алвело. Да се надяваме, че прескъпата Джилда също няма да си спомни за него поне още дванайсет дни — тъкмо толкова новобранци получи като подкрепление Четвърти отряд. Жалко, че не са тринайсет, макар това да е нещастно число.

От собственото си разследване се отказах на третия ден и сега дори се чудех на зловния си ентузиазъм. Наивно беше да смятам, че бих могъл да открия нещо, по-скоро пак щях да се натикам в категорията на подозрителните, като враг любопитния си нос навсякъде. И без това не беше трудно да се досетя, че става въпрос за съвместна операция между специалната служба на Велич и граничната флотилия на Монтегю, в която ми е била отредена почетната роля на червейче върху куката, а какъв е бил смисълът на операцията по-добре да не знам, ако искам да живея. Така ли е?

Така е.

„Нали си жив, какво повече искаш? На служба си, както преди!“

Жив съм. Служа.

Ами чудесно. Продължавай да служиш. Но откъде се взе тази мъка? Направо ми идва да завия.

Докато горе-долу по такъв начин провеждах диалог със собствената си неврастения, преградата над сгъваемата масичка едва доловимо завибрира и в приемния процеп на пневмопочтата, извивайки се като дълга плоска змия, се появи хартиен лист. Честно казано не очаквах нищо хубаво от писмо с печат „лично“ — и напразно. Писмото се оказа най-обикновено съобщение от доброволния спортен комитет на Шамандурата, в което ме уведомяваха, че ежегодната офицерска надпревара със скутери ще се състои днес по обед, във връзка с което командването е разрешило Шамандурата да се спре, и че аз имам честта да бъда резервен състезател в отбора на Четвърти отряд от граничната флотилия. Писмото не съдържаше нищо повече.

Ще се наложи да сляза да позяпам, рекох си, докато въртях меланхолично писмото. Офицерската надпревара не е зрелище, на което често можеш да се полюбуваш. Разбира се, да си резервен означава, че не си нищо повече от резервен, и лично аз бих предпочел да съм обикновен зрител.

Все пак е някакво развлечение. Не е бар, нито Джилда или омръзналите ми телевизионни програми. И дори не е по-интересно от концертите на гастролиращи естрадни състави — между другото, от доста време не се бяха появявали.

След минутка се улових, че напълно машинално съм смачкал писмото и го душа старателно, а като се усетих, го смачках още по-ядно и го хвърлих към кошчето за боклук. Не уцелих. Е, ще го прибера по-късно. Не, това вече на нищо не прилича! Сякаш не съм сам в това тяло, а в него се е заселил още някой — и не само това, но е и типичен неврастеник, че и наркоман. Разрешете да се запознаем, много ми е приятно!

Шизофрения, точно така се нарича това. Да отида да се предам на лекарите? Честно казано, не особено радостна перспектива.

И сънищата...

Открих, че съм се излегнал с униформата върху оправената койка, и незабавно скочих. Това вече на нищо не прилича! Има два начина за лечение на кошмарните сънища и лошите мисли: или

незабавно да се напиеш до забрава, надявайки се, че милостивата съдба ще те отведе далече от карцера, или да слезеш в гимнастическия салон и да се натовариш до пълно изтощение. Има и трети начин — да слезеш в трюма и да си потърсиш някое непретенциозно девойче, но сега не ми е до това.

След като се преборих със себе си и удържах победа, отхвърлих първия метод за лечение и се спуснах в салона.

Хайде да те видим как ще клякаш с щангата, шизофреник такъв...

Още щом влязох, осъзнах, че моментът не е подходящ. Така беше: гимнастическият салон пращеше по шевовете от морски пехотинци, тропотът беше такъв, че се тресяха стените, а освен това атмосферата бе пропита с миризмата на мъжка пот и беше горещо — това в нашата вечно леденостудена зала! Случват се значи и невъзможни неща. Ама че работа.

Въздуха ми бяха издишали, проклети земноводни. Облегнах се на стената и започнах да наблюдавам как морската пехота воюва с мускулната атрофия. По ивицата за бягане, придържайки се към строг килватер, бодро галопираше не по-малко от половин рота яки момци, а втората половина, уловена през колената от потни ръце, се подрусваше на раменете на първата. Последен в килватера припкахе набит сержант с бръсната глава и от време на време се провикваше: „Ей, заспахте ли? Вдигни коленете! Хайде, покажете какво можете! Раз-два-три...!“ Лицата на бягащите лъщяха еднообразно, разтворените им усти зееха като ями, затова пък физиономиите на яздеците ги демонстрираха къде-къде по-обширна гама от чувства — от самодоволно наслаждение от почивката до явното осъзнаване на преходността на този сладък миг, който неизбежно щеше да завърши с рокада на местата в двойката „язден — яздец“.

Още една рота — не по-малко — беше окупирала центъра на залата и се упражняваше в костотрошачество. Някой млатеше някого в корема, битият търпеше ударите и подвикваше. Някой размахваше нож, а противникът му се изплъзваше, извиваше се като змия. Хилав на вид ефрейтор, когото бяха наобиколили петима, демонстрираше редкия и безумно сложен за изпълнение стил „танцуващия призрак“ и наистина изглеждаше, сякаш танцува на пет места едновременно. Двама морски пехотинци лежаха в безсъзнание на пода — значи в

началото противниците са били седем и бях пропуснал най-интересното.

Нито едно познато лице. По шарените емблеми на ръкавите узнах, че търчащата рота носи гордото название „Злите павиани“. Вероятно свежо попълнение. Нещо напоследък доста военни се събраха на Шамандурата, защо ли? Тези, ако се съдеше по загара на кожата, само допреди седмица са отигравали морски десант някъде на тихоокеанските атоли...

Значи Моржа беше прав? Ще има война?

Щом ще има, да има. Интересно с кого? Със зоната на Лигата? Със зоната на Унията? С Независимите? Или с всички едновременно?

Колоната морски пехотинци; нарамили другарите си, описа пълен кръг около залата и изтрополи на метър от мен. Сержантът ме изгледа нагло и ритна с пета войника, когото яздеше — даваше му знак да спре.

— Какво има?

— Не бих искал да проявявам неуважение, сержант — рекох, като си посочих часовника, — но ми се струва, че сте объркали времето. На четни числа от девет до единайсет залата е определена за граничната флотилия.

Сержантът изобрази съжалителна усмивка. Успя да вложи в нея всичко: и полагащото се уважение към по-старшия по чин, и лекото презрение на морската пехота към дълбочинника, и даже това, че се извисяваше над събеседника си с цял метър. Затова пък запъхтеният пехотинец ме погледна с явна благодарност.

— Извинете, лейтенант, но изглежда, не сте осведомен. Има заповед на командването — всички спортни съоръжения и специални тренажори на Шамандурата преминават под разпореждането на генерал Брун до ново нареждане. Това е от вчера. Съжалявам, с нищо не мога да ви помогна. Ако все още не сте удовлетворен, можете да се обърнете към управителя на салона.

Пък и любезен...

Че защо да се кара? Нали не него са яхнали?

Потърсих с поглед Фабрицио и го открих. Вместо да следи да не би тези жребци да му изпотрошат инвентара, той седеше смирено на пейката до отсрещната стена и като че ли подремваше. Нека... Всъщност знаех, че не дреме и е затворил очи не защото морската

пехота му е противна — както на всеки друг от флотата. Тук случаят е особен, тежък. Според статистиката всеки шести дълбочинник след десет години служба развива или агорафобия, или, по-рядко, клаустрофобия. Фабрицио е рядък случай, съчетаващ и двете заболявания едновременно. Разправят, че молел през сълзи да не го уволняват, да го оставят да си довърши срока на службата и командването склонило. Този салон е единственото място на Шамандурата с подходящ обем за него. Тук и спи, на сгъваема койка...

Но изглежда, понякога и тук му става зле, щом е затворил очи.

Разбира се, нямах намерение да безпокоя Фабрицио. Вместо това само кимнах на сержанта и тръгнах към изхода. В отговор го чух да крещи зад гърба ми на нещастния пехотинец: „Размърдай се, слабак такъв, трябва да ги догоним, мамино синче, недей да спиш, павиан безопашат...“ Равномерният тропот се отдалечаваше.

Ето ти нов проблем — как да убия времето? След Джилда все още не ме влечеше към бордеите, а и беше раничко. Да се прибера в каютата и да избира някой филм? Писнало ми е... Да сляза при момчетата от Спомагателния и да погледам малко битки между мишки-борци в нашарения от дупки аквариум, след като предварително заложа дребна сума на фаворита? Не, мързи ме да се влача чак дотам, далече е.

Дали пък наистина да не отида да се натряскам?

С тази здрава мисъл в главата се насочих към пустеещата в този ранен час каюткомпания на Четвърти отряд и малко по-нататък — към бюфета. Баровете все още бяха затворени, а тук преди адмиралския час водка не дават, но виж, бира сервираат. Може би дори тъмна.

С бира също можеш да се наквасиш. А ако не ти стигне, слизаш в трюма и още първият срещнат мошеник ще ти продаде контрабандна пиячка.

Само една маса беше заета — опрял лакти, там лениво посръбваше бира рижавият Лейф Бернсон. На сипаничавата му физиономия бе изписано безмерно блаженство. Досега съдбата не ни беше събирала — определени сме в различни смени за патрулиране. Пътищата ни нямаше да се пресекат и днес, ако не бях попаднал в онова премеждие. Той пиеше бира от прочутата в цялата флотилия еднолитрова сребърна халба — миналогодишната награда за победа в надпреварата.

Като ме видя, изви глава.

— О, здрасти, лейтенант. Ще участваш ли?

— В пиячката ли? Естествено.

— В надпреварата — снизходително поясни Лейф. — Времето, казват, ще е подходящо. Гледай да не се намоташ от заранта.

Опрях палец в пръстовия идентификатор на празната бюфетна стойка и намалих полагащата ми се заплата с две монети, срещу което получих своята еднолитрова халба — уви, бирата беше светла.

И тя върши работа. Особено ако след малко ми отпуснат още една халба. Случват се и такива чудеса.

Бирата днес беше поносима. Сръбнах жадно първата глътка и облизах пяната от устните си.

— Какво значение? Аз съм резервен.

— О, не се цупи — посъветва ме Лейф. — В нашия отряд има трима участници и трима резервни. Офицерска надпревара е все пак, всичко може да се случи. Вярно, никой не може да те накара да участваш в индивидуалното първенство, след като не желаш — и не е необходимо, един конкурент по-малко, но виж, за отборната гонка трябва да си готов. Всичко може да се случи. Доколкото си спомням, те биваше.

— Хъм — отвърнах след втората глътка. — Че това беше отдавна. Половин година не съм тренирал.

— Е, твоя работа. Гледай после да не съжаляваш... — Лейф ме погледна втренчено. — Та какво, да те зачеркна ли?

Свих рамене.

— Както искаш.

— Не бих искал.

— Ами тогава не ме зачерквай.

Лейф ме изгледа с любопитство.

— Чух, че в последния рейд за малко не те пратили на оня свят.

— Точно така. Не успяха.

— Що не ми разкажеш?

Сръбнах бавно от бирата. Кой знае защо, не изпитах желание да разказвам, дори в най-общи черти, макар че може би тъкмо с Лейф си струваше да го споделя. Все пак той е опитен дълбочинник и мисля, не е от приказливите. Пет години служба на Капка, скромн чин на капитан-лейтенант и три успешни дуела с противникови капсули, без

да се броят дребните стълкновения. Ходещо хладнокръвие. Не е като Пьотър, който гледа да стовари всички свои проблеми на болната ми глава.

Нищо чудно да получа полезен съвет. Полезен и мъдър поравно.

Като например: „Не надигай много глава“.

Съвет, който и аз бих могъл да дам — на всекиго.

Не, Лейф е печен образ, свестен и прочее. Във всеки случай когато не е на служба. Само не мога да разбера защо при всяка среща с него изпитвам лека неприязън. Необяснимо и дори малко неловко.

Е, нали не под негова команда.

— Както желаш — съгласи се Лейф, без да дочака отговора ми.

— Слиза ли в дока?

— Не. Защо?

— Тогава чакай — ще те повикат. Чух да се говори, че ще ти дадат нова капсула.

Щях да се задавя с поредната глътка. Закашлях се и подскочих.

— Наистина? Каква?

— Откъде да знам? — Лейф разпери ръце и отново лови знаменитата халба. — Иди да провериш. Седемдесет и първи док, ако не бъркам нещо. Между другото, това е повод да почерпиш.

— Естествено! — Надигнах се. — Седемдесет и първи, казваш?

Дори не се опитах да получа от автомата втора халба. Каква ти бира? Вече бягам! Презглава!

Лейф подвикна нещо зад мен, но така и не го чух.

Няма по-приятен миг за всеки дълбочинник от този, в който получава снаряжение, особено капсула. Предполагам, че същото изпитват летците изстребители от ВВС към своите флайдарти. Честно казано, службата на истинска подводница е много по-привлекателна от самотното патрулиране, но чувството за еднолично притежаване не може да се сравни с нищо. Подводницата е за много, капсулата — само за един. Това обяснява всичко. Втори дом, а след като нахлузиш цереброшлема и я почувстваш цялата — от кила до рубката, от носата до кърмата — и второ „аз“.

Нищо чудно, че препуснах като състезателен кон.

По цялата окръжност на Шамандурата, на стотина метра под ватерлинията, са подредени малки докове — ремонтни и строителни. Мислено заповядваш на капсулата да затвори люковете, изчакваш резултата, наподобяващ докосването на дреха към тялото, изпращаш запитване, получаващ разрешение да напуснеш терминала, минаваш през двойния шлюз и готово — вече си на свобода. Сам в огромния, гъмжащ от живот простор, който от Шамандурата изглежда като страховита бездна.

Може би защото не ти, а друг управлява Шамандурата.

Сигурно на това се дължат и моите глупави нощни кошмари.

Вътрешният шлюз, водещ към док номер седемдесет и първи, беше отворен и вътре кипеше работа. Капсулата се оказа добре познатият ми „Рибар IV“, само че още от пръв поглед се виждаше, че е съвсем нова. Естествено, нали все още са в производство...

Разбира се, тайно си мечтаех за нещо по-добро. Може да не е великолепият „Краб“, но поне „Скат“ от последните модели. Не, честно казано, и „Рибар“ не е лоша капсула, особено ако няма нищо друго. Скоростта на потапяне и изплаване е доста добра, управлява се с лекота... но виж, бойната мощ, според съвременните представи, е слабичка.

Възрастният добродушен техник, командващ бригадата на работниците, нямаше нищо против да прокарам трепетно длан по борда на капсулата — ласкаво, почти топло тяло. Само попита с разбиращ вид:

— Твоя ли е?

Кимнах.

Бордовата обшивка изглежда мека при докосване и в действителност наистина е мека. Нокътят ми остави по нея малка диря.

Драскотината обаче кой знае защо не се затваряше.

— Още не са включени регенеративните вериги — обясни техникът, след като срещна питация ми поглед. — Хубаво корабче, лейтенант. Мини по-късно, ще го изпробваш.

— Сега не може ли? — попитах с надежда.

— Не, имаме поне още два-три часа работа. Така че не ни пречи, ясно? Ще я подготвим съвестно, не се съмнявай.

Този мъдър техник и самоук психолог очевидно знаеше как да разговаря с нетърпеливи дълбочинници. Даже не прояви напълно оправданото раздражение, че е изгубил една добре платена минута с мен...

Удоволствието се отлагаше. Дълбочинниците и техническият персонал никога не са се понасяли и макар да чувствах, че имам право да настоявам на своето, да ругая и да заплашвам, знаех, че това няма да ускори нещата, а и численият превес не беше на моя страна. Така че кимнах и излязох.

Срещу мен по пръстеновидния транспортен тунел пълзеше тежкотоварна антигравитационна платформа, помъкнала огромен контейнер, колкото вагон — самопроизволно започнал развитие зародиш на дълбочинна капсула от неизвестен за мене тип. Или по-скоро брак. Зад нея пъплеше миниатюрна антигравитационна дрезина, незнайно как озовала се в транспортния тунел, и огласяше стените с нетърпелив вой. Тъповатият андроид, управляващ голямата платформа, въобще не реагираше. От противоположната страна се приближаваше Бени Палячото — крачеше преднамерено бавно, следван от цяла тълпа непознати мичмани. Новаци от попълнението за граничната флотилия. Така-така.

Бени явно беше недоволен. Разбирам го. Да си бавачка на сукалчета е съмнително удоволствие.

Палячото е шубе и не обича да плава. Много пъти се е опитвал да се отърве от патрулиране, накисва други, ходи с разбита мутра, лежи в карцера, но така и не се излекува.

Той е от Южния учебен център в Кейптаун, откъдето имаме и други такива хубавци. На Сумбава нямаше да издържи — доста като него изхвърчаха като тапи още след втори курс. Лайно, а не човек, дори Джилда се гнуса от него. Според мен началството отдавна е махнало с ръка на Палячото и не очаква от него нищо, освен да изпълнява дребни задачи в Шамандурата. И мързеливият лакей си остава лакей.

Сам си го е заслужил. Все някой трябва да разказва на новодошлите местните легенди — за Сънната подводница например или поговорки от типа: „Ако повърхността на океана кипи като тенджерата, задава се хидротрус, ако при това и намирисва, значи продухват корабния кенеф“.

Новобранците въртяха любопитно глави. Поне на пръв поглед най-възрастният нямаше и двайсет. Ето че се сбъдна предсказанието на Моржа за ускорен випуск: потапяне — изплаване...

Щом ме видя, Палячото разцъфна в усмивка.

— Запознайте се: лейтенант Алвело. Най-добрият дълбочинник от предишното попълнение, далече ще стигне! Нека той ни каже: кое е най-важното в нашата работа?

— Засечеш ли противника — удряй пръв! — отговарям машинално. — И незабавно се потапай на максимална дълбочина. Всъщност противникът ще се опита да направи същото.

Това го знаят. И само един пита:

— А в мирно време?

— Че аз нима говорех за война?

Сега вече ме засипаха с въпроси. Момчетата са съвсем зелени, наскоро обучени, не са още никакви дълбочинници, а дресирани първолаци и некадърници. Добре, че поне в преобладаващата си част не демонстрират надута храброст и не се срамуват да покажат невежеството си. Преди година, току-що пристигнал на Капка, по същия начин досаждах на опитните професионалисти, но струва ми се, въпросите ми тогава бяха малко по-умни.

А тези, поне засега, са само храна за рибите.

Докато уча младежта на ум и разум, Палячото изчезва някъде. Въртя глава — няма го мръсника! Избяга, пършивият тарикат, заряза ме с първолаците. Ей заради такива постъпки на мутрата му ѝ е отредено все да ходи насинена.

— Мирно! — казвам и новобранците послушно се изпъват. Не съм Моржа и нямам наклонности към педагогика. — Прекрати въпросите. Учебните зали са на девета палуба, бардаците — в трюма. Който се интересува, да се разходи из доковете. По пладне ще има офицерска надпревара със скутери, съветвам ви да погледате. Свободни сте.

Върнах се в каюткомпанията, но не по прекия път, а с три асансьора и през служебната площадка за кацане — директният достъп, който знае защо, бе затворен от въоръжени с автомати полицейски наряди. По принцип не влизам в спор с полицията — и без тях има предостатъчно дразнителни на този свят. Бях забравил дихателния филтър в каютата и гледах да не се задържам твърде дълго

навън. Все пак може да се диша, макар че според медицината не е никак полезно. В небето е увиснал дим, но не е дим като дим, нито облак като облак — някакво невъобразимо суфле, забулило върха на Шамандурата. Въздухът е прохладен, както винаги, когато е влажно.

Шамандурата вече е спряла. Надпреварата ще започне след час.

Хубаво, ще ида погледам...

Лейф Бернсон вече го нямаше в бюфета. В ъгъла пиеха бира компания ветерани и не обръщаха внимание на двете чевръсти мичманчета, откъснали се от ятото на новобранците — те се опитваха да получат бира, като допираха поред палци към датчика на идентификатора. Напрасно занятие: параметрите на пристигналото вчера попълнение едва ли бяха въведени в паметта му.

На вид са почти деца. Какви ти дълбочинници — слепи котенца, които скоро ще удавят. Даже бира не им отпускат.

Бутнах ги настрани, опирам палец и — о, чудо! — през прозорчето ми подават наведнъж две халби. Третият опит се оказа несполучлив — автоматът беше решил, че засега две бири ми стигат. Съвсем свястна на вкус светла бира, с пяна над ръбовете на халбите и в началото дори е трудно да усетиш, че е синтетика от водата, с която се промиват опреснителите, подправена, ако не лъжат, с либидоцид — тук даже Джилда е безсилна да направи нещо. Тикнах едната халба на мичманите.

— Почерпете се, колеги. Това е и за двамата.

Приеха я с благодарност. Тъкмо вдигам втората и духам пяната, когато...

— Филип!

Бернсон. Бяга, чак се е задъхал.

Пак съм притрябвал някому.

— Не се увличай. Включен си в отбора.

— Това пък защо?

— Пит Джуджето отпадна. Огнестрелна рана. Ще трябва да го смениш.

Не разбрах.

— Огнестрелна? — повтарям и не вярвам на ушите си.

— Ти какво, не чу ли изстрелите? — учуди се Лейф, а аз само клатя глава. Гледам, че продължава да диша тежко — сигурно е претичал не една палуба да ме търси. Въздъхна и продължи на

пресекулки: — Полицията... имаше рейд... Разчистване на долните трюмове... от онези... А, дребна работа, почти без батални сцени. Пуснаха във вентилацията някакъв препарат... и като наизлязоха тия дървеници. Поне петстотин души. Сега... началството се чуди... какво да я прави... тази пасмина. — Лейф се задави от краткотраен смях. — Казват, един полицај загинал... и няколко ранени... Това вече горе, съдърпали се в ареста. Джуджето е в лазарета. Заблуден куршум... в меките части.

— Той пък къде се е завирал? — По-скоро Капка ще изсъхне, отколкото дълбочинник, при това офицер, да вземе участие в полицейска операция, та дори и по заповед. По-добре в карцера.

— Също като теб. Навъртал се в доковете, само че в сектор Делта. Не чу ли, че ти викам?

Поклатих глава.

— И какво ми викаше?

— Да не се завираш долу, какво.

— А бе тия в щаба акъл имат ли? Че без мацки, даже като тези долу, и без водка само след седмица Шамандурата ще се изправи на нокти!

— А, това вече не е нито моя, нито твоя работа — отвърна Лейф. — Накратко, отивай да се приготвиш.

Нямаше какво да се прави. Оставих и втората халба на мичманите.

Искрено се зарадваха.

Тръгнах си, без да се ядосвам — какво пък, всичко се връща по местата си. Ще поживеем, ще послужим, ще забравим дребните неприятности. Ето, сега ще участвам в надпреварата... Разбира се, само в отборната, не ми трябва друго, ами и да се срамя на личното първенство.

Кой знае защо, ми стана смешно. Шамандурата хем е голяма, хем неизразимо малка. Не сме на Земята, където хората се чудят къде да се дянат, нито в някоя стара и развита колония — да устройваш полицейска засада на лумпените тук, на практически незаселената Капка! И да уловиш петстотин!

Комедия на абсурда. Ако въобще е комедия.

Абсурдът съвсем не е това, което не се случва. Абсурдът е това, с което разумът на обикновения човек не е в състояние да се примири.

Обикновеният човек — или обикновеният тъпанар?

Гадна дума. Измислена от пораженците и всякакви там пацифисти примиренци — същите тези, които в Нови Нюпорт биехме всеки път, когато в птичите им мозъци се пръкваше идеята да подразнят курсантите с лозунгите си. Измислили: да се предадем на Лигата! Защо не и на Унията? И едните, и другите плюят на Земята, за какво им е, задъхваща се от пренаселване, с изтощени ресурси. На тях нашите колонии им трябват. А какво струва Федерацията без колониите? Ще издъхне за броени години.

Искам ли да се случи?

Че аз гърлото ще прегриза на всеки, който го пожелае!

Искам ли война, ако резултатът ѝ ще е връщане на цялата Капка на Федерацията?

Че кой от нас не го иска?

Тогава защо си блъскам главата? И аз съм един граф Монте Кристо, отмъстител, мускетар с моторна резачка...

Хайде успокой се вече.

Просто занаят трябва да съм нащрек. Доколкото е възможно — ако въобще е възможно.

Едва не подминах своята каюта и няколко секунди стоях пред вратата и се чудех какво ли ми е притрябвало вътре. Да, първо да се преоблека... Хубаво ще е освен това преди началото на състезанието да огледам скутера. Ще успея, но трябва да се размърдам.

Да съм нащрек... Лесно е да се каже. Това не е състезание по борба, където категориите се отчитат според теглото и има наказателни точки. Как мога да знам, ако някои някъде отново решат да се намесят в съдбата на лейтенант Алвело... а може би вече го правят, в същата тази минута...

... В същата тази минута генерал-лейтенантът от авиацията Джакомо Риенци тъкмо бе отвъртял още от прага шамар на контраадмирал Джилда Риенци.

Първият не се получи — Джилда успя да се дръпне. Затова пък вторият попадна право в целта.

— Курва! — изрева разгневеният генерал-лейтенант, докато проследяваше с изпълнен с омраза поглед полета на сестра си от

вратата на личния ѝ апартамент до огромния креват, заемащ половината спалня. — Мръсница! Евтина развратна пачавра!

Пробуден от изплашения вик на контраадмирала, през вратата подаде нос посинелият и едновременно пребледнял фелдфебел-ординарец.

— Вън! — кресна Риенци и носът моментално изчезна. Като скърцаше ядно със зъби, генералът се обърна и заключи вратата. Бръмбародетекторът в джоба му мълчеше — не беше засякъл присъщите за повечето стандартни „бръмбари“ слаби електромагнитни полета — и в това нямаше нищо чудно. Какво толкова има да се подслушва тук освен страстни стенания? Скърцането на кревата?

— Да си поговорим, а, сестрице?

Закрачи от едната стена до другата, без да сваля намръщен поглед от проснатата напъряно на любимото си легло Джилда. Като магнит я тегли натам... Нищо, ще оздравее.

— Ставай, курво! Това беше само загривка.

Джилда се загърна в домашния халат. Изстена, седна в леглото и почна да разтрива посиняващата си буза. Леглото под нея изскърца протяжно. Раздрънкано, заслужило, изтърпяло много легло.

— Махай се, братленце.

Риенци мълчаливо пристъпи напред и вдигна ръка. Джилда изписка и се присви.

— Така е по-добре.

Той се усмихна под късите си къдриви мустаци, понечи да хвърли фуражката на леглото, но се отказа с погнуса — чаршафите, както винаги, намирисаха. Постави с трясък пред нея тежкия дъбов стол, възседна го, сложи фуражката на коляното си и помръдна нервно със скула. След това заповяда:

— Разказвай!

Джилда сви крака под себе си. Котка. Нимфоманка. Курва...

— За какво, братленце?

— Глупачка! За твоя Алвело! Нашата премъдра майка е забравила да ти предаде един много важен урок: чукай се с когото искаш, дръж, ако желаеш, милион жребци, но бъди така добра да мислиш с главата, а не с... Ако още не си разбрала, нека ти поясня: затънали сме до шия в говната, сестрице. Ти си затънала!

Джилда равнодушно повдигна рамене.

— Нали ти не си? — Видя вдигащия се заплашително юмрук и побърза да смени тона: — Джаккомо, какво е станало?

— И питаш!? — изрева генерал-лейтенантът, но вече с няколко октави по-ниско. — Кучка! А аз да ѝ помагам да направи кариера! Да я тегля нагоре с всички сили!

Джилда се усмихна презрително.

— И това ми било кариера! Контраадмирал в плаваща консервена кутия на вмирисана планета... Мечтата на живота! По-добре си спомни какво аз направих за теб.

— Млъкни! — бавно и с ненавист произнесе Риенци. — Аз ще говоря. Преди три... не, по-скоро четири седмици, те е извикал Монтегю и ти е наредил да избереш някой от твоите офицери, за когото няма да ти е жал, нали така? По лицето ти виждам, че не греша. Вероятно е намекнал, че става въпрос за съвместна операция с контраразузнаването. Ти си посочила Алвело. Защо? Отговаряй! Не го биваше в леглото ли?

— По-добър е от теб, братленце — отровно изсъска Джилда.

— Млъкни и слушай! Този лейтенант се е върнал, вместо да изчезне. Не че ми пука. Но те поздравявам с избора. Разработва го контраразузнаването и, може да се предполага, специалните служби на метрополията. Не само това, но са се заинтересували от него още преди да го посочиш! Не питай откъде знам. Велич се е насадил на пачи яйца, а ние с теб — в лайното. Ти си го избрала — именно ти и именно него, от стотината подчинени ти офицери — с каква цел? Защото предната вечер не те е задоволил? Опитай се да го втълпиш на контраразузнаването и заедно с това да обясниш неуспеха на операцията. Кой е виновен за това, че неудачният кандидат не е бил заменен навреме? Не зная и не искам да знам какво не се е получило там при тях, затова пък едно ми е известно: на Велич ще му потрябва жертвен агнец и няма да се наложи да го търси дълго. Да ти кажа ли кой ще е? А след теб ще рухна и аз, и само заради това, че имам нещастieto да съм твой брат! На кого, освен на мен, си нужна, глупачке? Адмиралисимусът, без да погледне, ще разпише дори заповедта за собствения си разстрел, та какво остава за нечие разжалване? И това е най-доброто, на което можем да се надяваме!

Генерал-лейтенант Риенци избърса с носна кърпа избилата на челото му пот, смачка я и я хвърли на пода. Докато чакаше сестра му

да заговори, я разглеждаше — подпухнало след нощта лице, заоблени колене, прекомерно широк таз, вулгарно хриплив глас, хирургически увеличени очи, които излъчват едновременно преситеност и неудовлетвореност. Не всеки вертеп в метрополията би я взел на работа. И как се справя с командването? Пошла тъпоумна кучка... Всичко е от гените. Честно казано, милата им майчица не беше постока...

Докато изчакваше брат си да се успокои, контрадмирал Риенци го разглеждаше скришом — грубовато покрито с алени петна лице, месеста шия, следи от фуражката върху късо подстриганата коса. Ех, братленце. Покреци си, щом имаш нужда, може дори пак да ме удариш, ако те сърби ръката. Нищо няма в теб освен здрава хватка, яка челюст и нюх — в последното сме равни, само дето този път ти пръв надуши опасността. Опасност, честно казано хипотетична, но чувството за самосъхранение е по-силно при примитивните характери, нали, братленце? Мога да се обзаложа, че вече си измислил как да я избегнем, как да се измъкнем — познавам те добре, Джакомо. Говори, братленце, хайде, говори...

— Какво ще правим? — попита тя привидно безпомощно.

— Ще правим каквото аз реша. Но първо, необходимо е час по-скоро да се освободим от този Алвело. Дори това трябва да изглежда напълно естествено. С краката напред във водата и край. След това ще решавам съобразно обстоятелствата, ясно? А от Алвело ще се отървеш ти.

— Още сега? На Шамандурата? — Джилда смръщи вежди. — Хъм... Може би по-късно, в началото на военните действия...

— Глупости. Не можем да чакаме толкова. Между другото, не е задължително да го убиваш. Нека твоето лейтенантче половува стари торпеда в Гълфстрийм, тъкмо подходящо занимание за него. Нещо отдавна не си пращала някого в наказателния отряд, разправят, че районът бил много опасен, нали?

Джилда поклати глава.

— Толкова опасен, че няма да стане без трибунал.

— Така ли? — Генералът повдигна насмешливо вежди.

— Е... почти.

— Че какво толкова има? Той не пие ли? Не се ли мотае в служебно време? Не пуши ли трева? Ако не знаеш — провери. Бил

като другите — какво означава това? Той не е като другите — ясно?

— Да.

— Стани... противно ми е да те гледам.

Джилда покорно скочи от леглото. Загърна се с привидна скромност.

— Сега по-добре ли е?

— По дяволите! — изръмжа Риенци. — Бих искал да знам защо ти помагам?

— Знаеш защо. Потъна ли, и ти потъваш с мен. Или и двамата ще изплуваме. Дори да се отречеш от мен, крайният резултат ще е същият.

— Млъкни!

— Не се сърди, ще направя всичко, както ми казваш. — Тя се приближи и целуна потното му чело с изпъкнали виолетови вени. — Благодаря ти за урока, братленце.

— Няма за какво, мръснице сестрице...

2.

Малко над ватерлинията, на най-долната, служебна тераса на сектор Алфа, даже през дихателния филтър миришеше на влага, морска сол, изпарения, изгоряло въглеродородно гориво и смазочно масло. От терасата косо надолу се спускаше широка рампа, разделена на стартови „гнезда“ чрез набързо заварените невисоки прегради, мътно лъщящи, обилно покрити с гъста смазка. Рампата се наричаше „хелинг“, както според слуховете се казвала и при китоловците през Тъмните векове — ако историците не лъжат и в земните океани наистина е имало китове. Разноцветни петна се разстилаха от хелинга по водата и накъдрената от лениви вълнички оловна повърхност на океана изглеждаше маслена, като мазут. Имаше мъртво вълнение.

Двама младши офицери дотъртриха скутера до „гнездото“. Филип нахлузи каската, яхна продълговатата седалка, пъхна крака в степенките и форсира двигателя на празен ход. Не ми харесва това мъртво вълнение, помисли с неясно безпокойство. Съвсем не навреме се появи, нетипично е за южните ширини. И водата е студена...

Настръхна. Няколко секунди се опитваше да си внуши, че му е топло, и след като успя, се учуди, че му се е налагало да се убеждава. Водонепроницаемият гащеризон беше с вградено отопление и не пропускаше никаква влага. Е, да, ще има пръски... Нищо страшно, ще се повозим, ще разсеем лошите мисли и ще прогоним глупавите сънища. Полезна работа. Какво толкова се иска — да се спусна от хелинга, да се ориентирам в следстартовата суматоха, колкото се може по-бързо да заобиколя Шамандурата, от движение, без да бъркам номера, да се шмугна обратно в своето „гнездо“ и да пресека финалната нишка на лазерния лъч. Само това. А ако ми се усмихне късметът, може и да се сдобия със сребърната халба на победителя. Всъщност при отборни състезания дават чашка. Какво пък, ще пия водка. Макар че едва ли, тук участват всички силни състезатели. Резервният затова е резервен — дори когато го включват в надпреварата, никой не го приема сериозно. Толкова по-добре, излиза, че шансът да завърши първи е почти нищожен.

Преди четвърт час бе приключила индивидуалната гонка. Отново победа за Лейф — в момента, заобиколен от възбудени зрители, той радостно приемаше поздравления и се смееше гръмогласно. Няколко доброволни разпоредители от ветераните, с бели превръзки на ръкавите, изчакваха неголямата тълпа да се успокои, за да помолят хората да напуснат. Имаше още малко време. Наблюдателните площадки — на петдесет и сто метра над ватерлинията, че даже и по-нагоре — бяха почернели от зрители. Някъде горе навярно беше и Пьотър, но от такова разстояние не си заслужаваше да маха напосоки с ръка — а нямаше начин да разбере къде е. Както обикновено върхът на Шамандурата беше забулен в облаци. Терминалът днес бездействаше, нямаше назначени рейсове.

На наблюдателните площадки бяха дошли всички, които не страдаха от непреодолим мързел. Освен, разбира се, вахтените, арестантите, неизлечимите агорафоби и прибраните най-сетне на топло трюмни плъхове. По-разпалените запаянковци се бяха скупчили над хелинга, висяха на гроздове върху перилата и проточваха шии, за да не пропуснат момента на старта. Голямата офицерска надпревара се организира само два пъти в годината — местна, а не земна. Това не е тренировка на свободни от вахта младши офицери, дето се провежда почти всяка седмица веднага щом Шамандурата легне в дрейф в някой район на мъртво вълнение, пък и какво интересно може да се наблюдава при една тренировка? Гонката, особено отборната, когато върху океанските вълни, подскачайки и излитайки над водата, за да се стоварят обратно сред фонтан от пръски, едновременно се носят петдесетина скутера и може безплатно да се наслаждаваш на това зрелище, да печелиш и да губиш сключените басове — това е съвсем друго нещо.

Никой вече не помни как е възникнала тази традиция и кой пръв е дал идеята да се организира надпревара — на тази тема има всякакви легенди. Командването нито поощрява, нито забранява рискованата надпревара, в която са участвали или са мечтали да участват почти всички оглупели от монотонната служба офицери — от мичман до капитан втори ранг включително. Скутерът представлява плоска дъска, изработена от лек метал и снабдена със седалка, рулево управление, водометен двигател и горивен резервоар. Дъската се изрязва по стандартен шаблон от преградите на стари, бракувани за скрап

подводници, водометните двигатели, позволяващи на скутера да развива доста висока скорост, каквито има в ненужно изобилие във всички складове за резервни части, са демонтирани маневрени двигатели от „Патица“ — малка, безнадеждно остаряла капсула, непригодна за условията на Капка. При отказ на двигателя скутерът губи скорост и почти веднага потъва, а състезателят остава да се люшка над вълните, което всъщност определя елемента на риск за участниците тръпката за зрителите. При неизбежните сблъсъци на скутери на стартовата площадка най-често се случва тъкмо това. За всеки случай, непосредствено преди старт, водонепроницаемите гащеризони на участниците се напръскват с някакъв химикал, който, поне на теория, би трябвало да пропъжда крила.

Филип знаеше, че по-рано са практикували и водно поло със скутери — игра особено популярна на далечните бази, където офицерите полудяват от скука, но това забавление било забранено, след като двама попаднали във водата офицери били уловени от неочаквано изскочило от дълбините хищно водорасло. Колкото и да е странно, офицерството приело безропотно решението на командването — навярно защото всички предпочитат да загинат с чест във войната, вместо да бъдат излапани като суров бифтек.

Жребият му беше определил двайсет и четвърто място, на Лейф — двайсето. Третият участник в отбора получи номер четирийсет и седем и беше ясно, че задачата му в отборната стратегия е да стигне колкото се може по-далеч, ако не го катурнат.

В очакване на командата Филип не гледаше водата, а Лейф Бернсон. Но Лейф, този късметлия, току-що разделил се със своите възторжени почитатели, само му намигна и направи няколко движения с ръка, които Филип си преведе като: не се тикай в тълпата, при възможност набери преднина по външния кръг и ако ти се удаде да ме догониш (което е малко вероятно), ще действаме двамата. Филип кимна, че е разбрал.

Обявиха минута — до старта. Терасата най-сетне беше опразнена от странични лица. Официални представители на закона на долната площадка не се виждаха, което не беше никак чудно: полицията на Шамандурата винаги знае добре къде трябва да се намесва и къде е най-добре да остави събитията да се развият от само

себе си и както всяка опитна корабна полиция избягва да доближава открита вода.

— Минууутна готовност!

Откъм горните тераси долетя ревът на тълпата. Филип се премести едва забележимо напред, балансираше със скутера на самия ръб. Достатъчен бе един лек тласък с крак и скутерът щеше да се плъзне по хелинга, а веднага щом докоснеше водата, Филип трябваше рязко да се отмести назад, за да пренесе центъра на тежестта и да премине към глисиране. Само да не се изпързала преди сигнала — това се смяташе за позорен провал...

— Триийсет секунди!

Петдесет двигателя форсираха едновременно на празни обороти.

— Дееесет секунди! Готови... Внимание... Старт!

Заедно с последния вик изтрещя изстрел от карабина и надпреварата започна. Един кръг срещу часовниковата стрелка около Шамандурата, или около три мили и половина кръгова дистанция, отнема приблизително пет минути. Дори обикновена подводница в кавитационен режим се движи по-бързо...

Пръски го удариха в лицето, краката му вдигнаха пяна. Скутерът умело се плъзна по повърхността и Филип почувства възбудата. С периферното си зрение забеляза, че скутерът вдясно от него не се показва след потапянето във водата. Над вълните се мярна нечия мокра глава. Двама отляво се блъснаха... Така. Още на един, на самия хелинг, му отказа двигателят. Четирима съперници по-малко. А ние няма да се пъхнем в това меле, ще се изнесем, както ни беше наредено...

Все пак му се наложи да влезе във вираж по-рано, отколкото му се искаше: отдясно недвусмислено го притискаше нечий скутер, който, изглежда, бе успял да се спусне във водата преди неговия. Незабавно се намести до Филип, притисна го по-близо до Шамандурата, където, както и следваше да се очаква, цареше следстартова блъсканица. Филип даде газ и двамата се понесоха борд до борд. Шлифованите дъна на скутерите послушно разпръскваха водата.

Кой е този? Жалко, че не се виждат опознавателните знаци. Сигурно е от Ударния флот, там има доста опитни състезатели... Лека-полека Филип успя да се изнесе с половин корпус напред и сега вече сам притискаше съперника встрани от вътрешното стълпотворение и по най-изгодния радиус, покрай самия борд да Шамандурата. После

ще се разберат двамата, първо да се отдалечат от основната група някъде, където никой няма да им пречи... Да им пречи...

Намали съвсем леко скорост, изви вляво и едва не се удари в друг скутер, появил се неизвестно откъде. Отборна тактика: ти пречиш на другите, те пречат на теб, а през това време фаворитите се носят към финала. Скутерът подскочи високо над килватерната вълна и Филип за миг си помисли, че ще се преобърне. Не, размина се. Къде е Лейф?

Погледна право напред и го забеляза почти веднага. Изглежда, на Лейф доста сериозно му бяха попречили при старта, защото не беше сред групата фаворити, както очакваше Филип, а подскачаше върху вълните недалече напред. Май щеше да се наложи да действат заедно — задният задържа останалите, предният лети с пълна газ.

Вляво от него участниците в надпреварата постепенно се разреждаха, вдясно подскачаше един-единствен скутер — не беше предишният, а друг. Направи опит да прекоси пред носа на скутера на Филип, но скоро изостана. Филип изви наляво и зае своето място в групата. На пръв поглед началото изглеждаше обещаващо — ако продължеше така, имаше надежда да финишира в първата десетка. Дали да се опита да заобиколи ето този, дето се мотае пред носа му — явно е новак, защото действа твърде нервно и не позволява на скутера да премине в най-подходящия режим за глисиране.

Филип опря крака на степенките, форсира и ловко изпревари новака, после известно време се бори с този пред него, но новият противник беше нащрек и своевременно парираше всички опити на Филип да го заобиколи както отдясно, така и отляво. Филип реши за известно време да го остави на мира. Погледна бързо назад и с удовлетворение отбеляза, че преследвачите са изостанали и вече никой не му диша във врата — изпревареният новак беше на двайсетина метра по-назад и малко по-късно се скри зад завоя на Шамандурата. Филип почти не поглеждаше нагоре. Чувстваше се, сякаш са му пораснали криле. Късмет, че успя да се залепи за опашката на водещата група, макар че всичко щеше да се реши на финала, когато преди влизането в хелинга щеше да се наложи да намалят скоростта и да опишат широка дъга, да не позволяват на другите да ги катурнат и най-вече всеки да уцели своето „гнездо“ — инак ще отчетат времето ти на друг, в чието „гнездо“ си се озовал погрешно, и търпи после подигравки цяла година...

Доколкото можеше да ги преброи, отпред имаше единайсет или дванайсет състезателя. Скутерът на Филип подскачаше като топка върху килватерната струя на предния, хладни пръски го удряха в лицето, а онзи отпред по същия начин подскачаше и се обливаше от пръските в дирята на Лейф Бернсон. Давай, Лейф! Имаш големи шансове да завършиш трети... и ако нашият... как се казваше тоя тип с дългия нос... Левон май, от инженерния отряд... да, ако и той влезе в първата половина, може да се надяваме поне на отборна победа. Но изглежда, Лейф имаше проблеми... Повреда в двигателя? Преследвачът му се изравни с него, бавно почна да го задминава... Изпревари го! Дай газ, Лейф! Измината е само половината от дистанцията, работата е свършена наполовина! Натискай! Дръж тази скорост!

Филип изведнъж осъзна, че креци с цяло гърло, но Лейф едва ли можеше да го чуе, а и със сигурност знаеше какво трябва да направи. Да, жалко, а започнаха толкова добре... Филип се отмести вляво и постепенно вирнатият нос на неговия скутер се изравни с кърмата на Лейф, а след това дори започна бавно да излиза напред. Лейф гледаше право пред себе си, седеше по средата и на пръв поглед не предприемаше никакви опити да отстрани повредата, не натоварваше двигателя, опитваше се напосоки да смени режима на работа, както вероятно би постъпил на негово място Филип, което му се стори странно. Е, като състезател с опит би трябвало да знае по-добре...

И изведнъж се случи нещо съвсем непонятно.

Скутерът на Лейф внезапно изви настрани, пресичаше опасно пътя на Филип. Не, какво ти да го пресича — направо търсеше сблъсък... Филип едва успя да реагира и всъщност реагира не той, а тялото му — и въпреки това последва остро стържене на метал в метал, а ударът се оказа достатъчно силен. „Идиот!“ — изрева Филип и си помисли, че Лейф, изглежда, все пак не го чува и жалко, макар че бе напълно възможно проблемите да идват не от двигателя, а от управлението...

Така и не успя да довърши тази мисъл, защото скутерът на Лейф отново се хвърли в атака и Филип рязко намали скоростта в отчаян опит да избегне нов сблъсък, но този път закъсня. Скутерът на Лейф се качи върху неговия, а самият Лейф — Филип го видя съвсем ясно — бе загрижен единствено за това как да събори съперника си, без самият

той да падне. Какво прави, та ние сме от един отбор! Наистина се е побъркал. Ненормален. Това е отборно състезание! Дори да бяха истински съперници подобно поведение пак щеше да е недопустимо, за проява на грубост по време на състезание виновният се наказва с презрително отношение от колегите, а току-виж получил и удар по мутрата...

Нещо изпука. Скутерът се гмурна надолу и кърмата щръкна към небето. За миг се мярна лицето на Лейф, полускрито от въздушния филтър, изригна фонтан от пръски и нещо твърдо, вероятно парче от дъската, изтрополи върху каската. Докато прелиташе свит на кълбо над руля, още не успял дори да се изплаши, Филип с изненада си помисли, че на външен вид Лейф никак не прилича на умопобъркан, напротив, беше съсредоточен като човек, изпълняващ неприятна, но необходима работа. Догадката блесна в мозъка му миг преди да се стовари във водата. Изплува и незабавно се гмурна. Гърдите му се свиха. Водата беше студена, не повече от десет градуса, но по-добре да замръзнеш, отколкото да те насекат на парчета скутерите на догонващата група. Като размахваше ръце и крака като жаба, Филип се гмурна още по-дълбоко. Така, от коя страна се намира Шамандурата? Май от тази. Трябва да плува под водата, надалече от Шамандурата, докато му стигне въздухът, а после да се покаже отгоре и да повика помощ...

Изплува, когато пред очите му затанцуваха огнени змии, когато вече нямаше сили да задържа дъха си и да се бори с останалия в комбинезона въздушен мехур, теглец го право нагоре, и първото, което чу, когато се подаде, беше монотонен, печален, страшен звук, сякаш над океана тръбеше някакво огромно ранено животно, измъчвано от болка и самота. Звукът, изглежда, идваше от всички посоки, без край, без смисъл...

Филип се закашля, плю и се огледа. Втора мокра глава наблизко не се виждаше, което означаваше, че Лейф е устоял при удара и сега се носи към финиша, сякаш нищо не се е случило. Вече му беше ясно всичко за него. Подлец, предпазлив убиец, специално избрал мястото по средата на разстоянието, където по терасите има малко хора, а може и въобще да няма... Филип неволно стисна зъби — от яд, а може би и от студ. Прииска му се да погледне към терасите, но не го направи, защото във водата се случваше нещо съвсем неразбираемо: опашката на водещата група се беше скрила зад завоя на Шамандурата, някои от

изостаналите също продължаваха да се носят напред, а други бяха обърнали и пореха с всички сили в обратна посока, вдигаха огромни облаци пръски. А над водата, както преди малко, продължаваше да се стеле, да кънти в ушите този протяжен, внушаващ ужас звук...

И тогава той се сети какво е това: ревеше сирената за тревога от висша степен, включваща се само в случаи на извънредна опасност, ревеше и викаше състезателите да се върнат колкото се може по-бързо на Шамандурата. В дни на война това можеше да означава какво ли не, в мирни дни — само едно: към повърхността на океана приближаваше жълт прилив.

В южните ширини, както впрочем и в северните, няма тайфуни. Тук бурите не са често явление, изключително рядко се вихрят смерчове, почти не се виждат огромни, задържащи се с месеци водовъртежи и други тропически прелести, на които е толкова разточително щедра Капка. Единствено жълтите приливи изплават не по-рядко, отколкото в тропиците.

Понеже притежава собствен ход, Шамандурата не е заплашена от малките приливи, а големите — с диаметър до петдесет мили — се случват рядко. Филип все още не бе виждал такъв и знаеше за тях само от разказите на ветераните. Шамандурните сонари са способни да засекаат вихрения пашкул и да предскажат точно мястото на прилива, когато той все още е на стокилометрова дълбочина. Но приливът се издига бързо... и ако изплашената сирена реве смазващо, ако състезанието е прекратено и трябва спешно да се оттеглят, значи се очаква приливът да е голям и Шамандурата се намира вътре в опасния кръг, далече от предсказаната от приборите граница на петното...

Колкото и да е ценна всяка минута, не можеш да изоставиш наред океана петдесетина състезатели — инак офицерите от Шамандурата ще се разбунтуват, — но може, даже е съвсем обяснимо, да забравиш един в името на оцеляването на останалите — Филип разбираше това твърде добре. Другарите в отряда ще обърнат по няколко чапки за Бог да прости... и никой няма да осъди командването. Не издържал, паднал на най-неподходящото място от трасето — сам си е виновен. И да викаш, и да не викаш за помощ — никой няма да ти помогне — скутерите побират само един, а да се

праца спасителен катер няма време... След час, дори след половин, жълтият прилив може да нанесе на Шамандурата смъртоносна рана въпреки мощните регенератори на обшивката и тройния борд.

А пък и почти е сигурно, че никой от състезателите не е видял сблъсъка... или по-скоро убийството. Колко ще различиш в такъв момент? Най-близките съперници и водата отпред...

Корпусът на Шамандурата беше съвсем близо. Филип вече не усещаше студената вода. По-бързо към борда, по-бързо! Към обраслата с всякакви морски отпадъци, почти неразличима с просто око ивица на ватерлинията. Да се вкопчи в израстъците на морските репей, в неравностите, в каквото и да е, да се опита да се изкачи до долната тераса, тя е съвсем близо до водата, по време на буря там е невъзможно да се стои, само на три метра... Сигурно няма да е толкова лесно и ако не успее, ще се наложи да викам с цяло гърло за помощ.

Може би ще ми хвърлят въже...

Мътната сянка на едра риба се мярна под краката му и изчезна, лениво продължи нанякъде по свои дела, без да подозира, че след някой и друг час ще се мята безнадеждно в киселината. За щастие поне крил нямаше наоколо, в противен случай досега да го е надушил.

Дланите му най-сетне докоснаха корпуса и пръстите от само себе си се вкопчиха в израстъците на морски репей. Засега не усещаше болка, макар че да се висиш на репей е съмнително удоволствие, което не се разминава без последствия. Така... Сега да си поеме дъх, терасата над главата му е съвсем пуста, няма кой да му подаде ръка. Да си отдъхне и да избере удобно място. Не бива да остава твърде дълго тук — силите го напускат бързо.

Сирената внезапно млъкна и това беше почти толкова неприятно — мъртвешка тишина във въздуха и лениво пляскане на блъскащите се в корпуса вълни след оглушителния рев. Състезателите вероятно вече са се върнали на хелинга и моряците и андроните от пристанищния отряд прибират скутерите вътре. Скоро ще вдигнат и самия хелинг, а може и да го хвърлят във водата, ако аварийната вахта е заела местата за тревога. Още няколко минути и грамадата на Шамандурата ще започне да набира скорост със своите жалки седем възела — осем, ако пусне щатните влекачи и използва в качеството на буксир намиращите се на борда подводници.

Да плува до най-близкия шлюз? Дотам има поне сто метра. Не, до шлюза нямаше да може да се добере, освен това той можеше да се окаже затворен... най-добре бе да се покатери на терасата... На Лейф, разбира се, са му заповядали и този жизнерадостен убиец е разчел всичко правилно: ако поръчаната жертва не си строши врата при сблъсъка, пак ще се окаже на пътя на преследващата група, а ако и тогава оцелее, може да се разчита на хищните водорасли, крилен пасаж или банално преохлаждане. Впрочем, има и още. Филип с кристална яснота си представяше снайпериста, очакващ момента, в който над фалшборда се показва мокра глава... И все пак трябва да се изкатери. Жълтият прилив е подарък за тях, навярно искат да обяснят смъртта ми с непредвиден нещастен случай...

Е, напред!

Отначало не разбра точно какво става с него. Някаква сила грубо го откъсна от израстъците, завъртя го и го повлече надолу, в черното и студеното, изхвърли го на повърхността и отново го завлече под водата. Проклетият въздушен мехур най-сетне бе изскочил от гащеризона и то точно тогава, когато можеше да свърши работа. Като махаше отчаяно с ръце и крака, Филип изплува на повърхността и едва успя да си поеме въздух, преди отново да потъне. Следващия път, когато изскочи, не повярва на очите си — корпусът на Шамандурата тъмнееше на стотина и повече метра от него. Водата кипеше като в гигантска тенджерка, пукаха се огромни гладки мехури, съскаха водовъртежи, в лицето го удари пяна... едва успя да се задържи на повърхността.

Едва сега разбра какво става: Шамандурата изправяше баластните цистерни. Ясно защо — за да намали газенето и да развие не осем, а осем и половина, може би дори девет възела... Продухваше се всичко, което е възможно, включително тоалетните... Помпите работеха на пълна мощност, изхвърляха ежесекундно в океана десетки хиляди тонове вода. Терасите бяха съвсем пусти — сирената бе прогонила всички вътре. Може би само снайперистът се любуваше как течението отнася лейтенант Алвело все по-далече от Шамандурата...

Колко ли може да издържи тук, преди да замръзне? Двайсет минути? Половин час? При всички случаи киселината на жълтия прилив ще го разяде вече като труп.

Като се съпротивляваше отчаяно, все още без да чувства студа, той изплуваше, пляскаше с ръце по повърхността и съжеляваше само за едно — че не бе облякъл спасителната жилетка, нищо, че това се смяташе за злощастно предзнаменование, за проява на лош вкус. Да вървят по дяволите, на кой му е сега до приличие...

И защо? С какво не ви угодих, гадове? Нали съм ви верен, простих ви онзи случай, защото повярвах — така е трябвало да стане. Вярвах ви, дадох клетва пред вас, нима това ви беше малко?

Изкрещя, глътна вода и се закашля. Течението го отнасяше встрани от Шамандурата, но кой знае защо, металната планина изведнъж престана да се отдалечава и само след миг сърцето му запърха от отчаяна надежда: Шамандурата се приближаваше! Движеше се косо към него и разбира се, не за да прибере нещастния скорошен удавник — просто следваше най-късия маршрут към прогнозираната граница на отровното петно, без да обръща внимание на озовалата се на пътя й нищожна човешка буболечка. Шамандурата бягаше, набирайки скорост като костенурка с пълната тяга на своите циклопски водомети; вдигаше пред себе си водна стена, гладка отпред и пенестобяла по страните, и съвсем бавно, сантиметър по сантиметър, нарастваше, издигаше се над водата.

Плувай — докато имаш сили! Не мисли, не чувствай — само напред! Както и допреди малко пенестите вълни го отхвърляха назад, мъчеха се да го удавят, но изглежда, морето се беше поуспокоило и само водната стена отпред се приближаваше с всяко загребване. Още сто загребвания... Петдесет...

Стената го отхвърли. Влагайки напразно невероятни усилия, Филип още два пъти се опита да се покатери върху тази водна дюна и един път — да се гмурне под нея. След това тя го повлече някъде встрани, все по-бързо с всяка секунда, и той осъзна, че напразно хаби сили. Коничният масив на Шамандурата бавно го подминаваше на някакви си двайсетина метра — изтласкваше неудачния плувец от пътя си. На кого в този свят са му потрябвали неудачници? Те винаги се давят, в преносен и буквален смисъл.

Какви са му шансовете? Един на сто? Един на милион? Филип не мислеше за това. Той знаеше: шанс има — последен, нищожен. Когато водната стена се разпени и се отдели от корпуса, трябва да се опита да преодолее, а после да чака. И без това за повече няма да му стигнат

силите. Може би турбуленцията ще го отнесе до корпуса, а може би ще го потопа. Последното дори е по-добре, отколкото да замръзне.

Сега вече усещаше студа с всяка фибра на тялото си. Само да не ми се схванат мускулите, помисли си. Металната грамада бавно се низеше край него, сякаш не възнамеряваше някога да се свърши — поне още десетина минути все така тежко и неумоливо щеше да плава наблизко, но до последния опит оставаха не повече от две минути. Една... Не, избързах, ето сега започва. Трийсет секунди... Време ли е?

Да.

Прехвърли се през фалшборда, падна и остана да лежи неподвижно — това беше последното, за което имаше сили. Нищо, че дихателният филтър остана някъде долу и му е трудно да диша... Би дал десет години от живота си само за половин час пълен покой. Да имаше сега малко прах за смъркане... благословеният гъбен пращец, прекрасно средство да се пробудят силите и умът — особено умът, заради което всъщност е забранен от всякакви Хищници...

Халюцинация, помисли си той, но този път тя не го напусна. Сън наяве. И по-добре...

Студът го накара да се изправи на четири крака, а после и на два. Краката му се тресяха от отвратителни тремори — никак не бяха съгласни да понесат тежестта на тялото, предпочитаха да бъдат оставени на мира. Болеше го под ушите — от дългото стискане на зъби. Върху оребрената метална настилка, там, където му се наложи да се опира с ръце, останаха кървави петна — пръстите му бяха издрани. Катеренето по репеите се оказа мъчително трудно и при това ужасно болезнено, на два пъти кракът му се подхлъзваше и веднъж една раковина, на която едва не бе увиснал с цялата си тежест, му остана в ръката. От носа му шуртеше кръв. Филип го опипа, колкото да се убеди, че не е счупен. Болеше обаче нетърпимо. Смъдеше го дясната скула и когато я докосна, зави от болка. Ако това не беше чист късмет, помисли си, припомнил си с каква страшна сила вълната го запокити към борда и как той инстинктивно закри лицето си с ръце, вместо в тези последни секунди, подарени му от случая, да се улови за израстъците и да се вкопчи в тях така, че никой да не може да го изтръгне обратно, без да му откъсне пръстите. Все пак успя да потисне

инстинктите... знаеше, че втори подобен случай няма да му се удаде — под корпуса от страната на „кърмата“ течението влечеше надолу. Неминуемо щеше да се удави.

Спомни си как заплува право срещу стената и какво почувства, когато видя, че Шамандурата се отдалечава — отива си! След вала имаше пенести вълни, гигантски мехури бълбукаща вода, той ту се давеше, ту изскачаше на повърхността, но подробностите, кой знае защо, сега му убягваха. Металната стена се отдалечаваше, после изведнъж се озова съвсем близо до него, цялата в грозни израстъци, в повлеклата на хлъзгави водорасли. Вероятно веднага след сблъсъка с корпуса бе изгубил за кратко съзнание, но ръцете му сами бяха направили това, което се очакваше от тях, защото когато дойде на себе си, Филип откри, че е увиснал над бясно клокочещата вода. Вълната не бе успяла да го свали, до най-близката тераса имаше петнайсетина метра, а Шамандурата продължаваше бавно да се издига над океана. Въпреки свръхмощните помпи и необятните тръби-тунели ѝ беше необходим поне час, а може би два, за да изхвърли цялата баластна вода и да намали газенето със стотина метра.

Колкото и да бе странно, се оказа, че не е чак толкова трудно да виси на израстъците — на Земята, с нейната гравитация, замръзналият и измъчен плувец нямаше да се удържи и минута. Много по-трудно бе да се катери нагоре. Намери сили едва тогава, когато си спомни за начина да се почиства обраслият корпус — с електромагнитен импулс или нещо такова. От удара рошавата кора от морски репей се отлепваше веднага, в общ слой, и ако точно в този момент на някой от вахтеното началство му хрумнеше да го направи, за да увеличи скоростта на Шамандурата с една десета от възела...

Допълзя разтреперан до фалшборда и легна по корем върху него. Погледът му бе втренчен в изпусналата плячката си бездна. Там долу, вече на четирийсет метра, водата продължаваше да кипи. Засега признаци за приближаването на жълтия прилив още нямаше. Шамандурата се подрусваше равномерно, в такт с неистовата работа на машините, но оттук не се виждаше дали са били изпратени и влекачи. Издигнатата над повърхността подводна част на корпуса изглеждаше почти отвесна, без никакви намеци за обратен наклон, сякаш надолу Шамандурата продължаваше като цилиндър, а не като полусфера. Обяснимо при почти половинкилометровото газене на това

гигантско съоръжение и все пак удивително. Филип гледаше като омагьосан. Човешкият ум не бе в състояние да възприеме необятните размери на Шамандурата. Почувства остра болка в пръстите, които, от само себе си, се бяха вкопчили в перилата. Виж, това е правилно... Би било глупаво да падне точно сега. Защото рухна ли отново, нищо няма да ми помогне, помисли си и неволно потрепери. Дори ако по някакво чудо вълните пак ме запокитят към корпуса, няма никакъв начин да изкатери четирийсетметрова вертикална стена, не съм нито алпинист, нито птичка, за да полетя нагоре... Виж, да летим надолу всеки от нас е обучен по рождение.

Изскубна с отвращение репеите, които бяха успели да се залепят за коленете и лактите му по време на катеренето, и ги метна през фалшборда. Жестът на победителя. На уморения победител. Ха, и този път му се размина.

Но дали му се беше разминало?

Ами снайперистът? Или поръчителят, наблюдаващ действията на Лейф — има ли такъв?

Трябва да има. И напълно е възможно все още да не се е убедил в успешния завършек на покушението... или както там се нарича в контраразузнаването. Акция? Операция?

Трябва да бягам, помисли Филип. Да вдигна вой до небесата. Не при Джилда — право при Монтегю и майната ѝ на субординацията! Ако откаже да ме приеме, ще направя скандал и въобще ще вдигна колкото се може повече шум, тогава може би няма да посмеят да повторят... По-добре да плюя по тавана в карцера, отколкото да плюя киселина в жълтия прилив, по това няма спор...

Интересно, а дали в този момент има и един външен шлюз на Шамандурата, който да е отворен?

Не и на долните тераси.

Най-близкият трап бе само на няколко метра. Като се олюляваше, Филип тръгна по терасата, покатери се на следващата, като се хлъзгаше по мокрите стъпала — тази се оказа съвсем тясна, вероятно външен служебен изход по средата към широката площадка на флайдрома от сектор Делта — и легна по корем. Силите отново го напуснаха. Проклетите мокри обувки, пълни с вода, тежаха като гири — направо да се чудиш как не го бяха повлекли към дъното. Макар че къде е тук дъното?

Само след минута осъзна, че се е измъкнал тъкмо навреме — някой се приближаваше по терасата отляво, откъм сектор Гама. Филип подаде и веднага скри глава. Андерс. Сам. Така значи. Лично подполковник Андерс, дясната ръка на Велич, анемичният глист... И държеше лъчемета съвсем открито. Решил е да се подsigури, да провери собственолично как е свършил работата Лейф, не вярва на никого...

Да бяга?

Къде да бягам? А и е късно. Ще ме забележи и ще ме покоси с първия импулс.

Ех, да можеше да смръкне сега малко гъбен прашец... И поне за няколко минути да се превърне в бойна машина, като онзи странен двойник от странните сънища нощем и наяве...

Притисна лице към отвора на шпигата^[1]. Глиста крачеше, без да бърза, с познатата си флегматична походка, сякаш щеше да заспи всеки момент. Илюзията за вялост не се разсея дори тогава, когато спря при фалшборда, приведе се леко и огледа с ленив поглед външния борд. Дали ще забележи следите от кръв на площадката?

Видя ги. Озърна се.

Колко бавно се прехвърля през перилата непослушното тяло, как мудро лети надолу...

В мига, когато се стовари върху Глиста, Филип с неочаквана радост си помисли, че гъбеният прашец съвсем не е задължителен в подобна ситуация. Стигаше му и злобата.

Терасата се озари от лъчев импулс — Глиста все пак успя да стреля, но само веднъж и напосоки. Блъснат от тежестта на чуждото тяло, той рухна на пода и си удари главата, но остана неподвижен съвсем малко, после изстена и се размърда. Сборичкаха се за лъчемета — пръстите на замаяния Глист се бяха вкопчили в мъртва хватка върху дръжката. Китката му изхрущя под тежката обувка и подполковникът от контраразузнаването изпъшка.

Филип пъкна оръжието в колана си. Дали ги е видял някой? Огледа се. За всеки случай погледна и нагоре. Никой, естествено... Пак трябва да прехвърля тяло през перилата... но сега това беше чуждо тяло, а долу беснееше океанът.

Оказа се, че дори в полусъзнание подполковник Андерс не бърза да умира. Във всеки случай се бе вкопчил със здравата си ръка за

фалшборда.

— А, свести ли се? — изграчи задъхано Филип. — Дръж се здраво да не паднеш.

— Мръсник — отвърна с глух глас Глиста. — Смаза ми пръстите.

— А ти ми смаза живота, мръснико! Не ми пука за пръстите ти!... — Филип се задъхваше от ярост. — Виж какво... ако не ми отговориш на въпросите, ще ти счупя пръстите и на другата ръка. Но първо погледни надолу... Ще ги счупя, бъди сигурен... Нямам време да се разправам с теб. Че си боклук, няма съмнение, но отговориш ли, ще те оставя да живееш, ясно?

— Глупак — рече Андерс и вдигна глава. По бледото му лице на обитател на сърцевината на Шамандурата се стичаше пот. — Вече си осигури десет години затвор. Нападение на старши офицер, при това по време на тревога...

— Значи не се разбрахме?

— Разбрахме се... — бързо отвърна Глиста. — Питай.

— Защо ви трябваше да ме убивате?

Андерс се ухили злобно. Стиснал зъби да удържи клокочещия гняв, Филип го удари с дръжката на лъчемета. Андерс изруга. Не можеше да се отрече, че се държи храбро. Но по това как отчаяно стискаше фалшборда Филип разбра, че се страхува.

— Да повторя ли въпроса?

Глиста поклати глава.

— Няма да разбереш. Наистина няма да разбереш... няма и да повярваш.

— Ами опитай се да ми обясниш — посъветва го с хладна омраза Филип. — Искрено те съветвам.

— Това беше... застраховка... за всеки случай. Как мислиш, защо не те разпределихме в метрополията? И правилно постъпихме... Ти... не си съвсем човек.

— Така ли? — Това беше толкова неочаквано, че въпреки неуместния момент Филип едва не се разсмя. — А какво съм?

— „Кукувичка“ вероятно.

— Какво?!

— Ти не си се родил в метрополията. Подхвърлили са те отвън... с някаква цел... и фалшива памет.

— Не дрънкай небивалици, гадино. Да не мислиш, че ще ти повярвам?

Глиста обезсърчено поклати глава.

— Казах ти, че няма да повярваш.

— Добре — отвърна ядосано Филип и демонстративно насочи лъчемета към главата на Глиста. — Да оставим засега това. А защо ме зарязахте по време на рейда? Това също не мога да го разбера.

Глиста се поколеба само секунда.

— Беше ти предложено да изпълниш опасна задача. Ти се съгласи, без да знаеш в какво ще се състои тя... съвсем доброволно. В случай на успех щеше да получиш по-висок чин. Тази част от спомените ти по-късно беше изтрита. Тогава още не знаехме кой си всъщност... — Андерс замълча.

— Нататък — подкани го Филип.

— Нататък... беше ти поставен мнемоблок с латентна памет за Федерацията на Капка. Дислокация на базите, въоръжение, степен на готовност за война... накратко, всичко, което хипотетично би могъл да знае за нашата зона един любознателен лейтенант от граничната флотилия. Добре изпитана работа, можеш да ми повярваш.

— Дезинформация.

— Естествено. Останалото ти е известно. Операцията се провали по най-глупав начин, изгубихме ненужно цял хранителен комбинат и позволихме на диверсанта да се измъкне. За щастие сработи резервният вариант.

— И какъв е той?

— Не те засяга. Един лейтенант от Запасния флот, името му няма да ти говори нищо...

Така, помисли си Филип. Значи не съм само аз... Целта си заслужава, няма как да възразиш: да пожертваш една-две пешки на огромната дъска, дори не пешки — песьчинки... заради успеха във войната за обединение на Капка, заради Федерацията и светлите ѝ идеали... Но колко подло!

Нали си се клел да умреш за Федерацията?

Клел съм се. Искрено. Разбира се, надявах се, дълбоко в душата си, да не се стигне до това.

А виж, последното, приятелю, никой не ти е обещавал...

Не са ти обещавали дори, че е възможно да умреш за любимата си Федерация не от ръката на противника — а на собственото си командване или контраразузнаване. И дали това е необходимо, или не — друг решава.

Подло. Неизбежно подло. Необходимо. Единственият начин да победиш в нашия подъл свят е да станеш по-подъл от него.

Излиза, че дори бомбардировките са били наши — вероятно „Черният корморан“. Пропуснал е безпрепятствено чуждия, от пределна дистанция е открил огън по своя, натиква го в бомбено „чекмедже“, но така, че да не го потопи... Да, изпипана работа.

Само едно не са могли да предположат тези подлеци: че непознатият от А-233 ще се окаже човек, за разлика от тях...

— Ти си бил възпитан на Земята — проговори дрезгаво Глиста, лицето му беше разкривено. — Би трябвало да разбереш...

Да разбере и да простя?

— Млъкни!

Не можеше да го обвинява: в края на краищата Глиста просто си бе изпълнявал задълженията... Май ще трябва да го измъкна, помисли без ентузиазъм Филип. Джентълменско споразумение с него е невъзможно, но да се надяваме, че ще мълчи, за да не се изложи. Поне за известно време. Началството ще го притиска — това е НЕГОВА операция.

Обаче е опасно...

— Измъкни ме де!

— Повиси още малко. Одеве спомена за мнемоблока. Това защо не го помня?

— Латентна памет, идиот! Да не мислиш, че лъжа? Спомените за сеанса и за операцията бяха щателно изтрити. Но след това някой е изтрил и мнемоблока...

— Какво? Кой?

— Не знам! Издърпай ме, глупако! Ще падна!

Филип поклати глава.

— Не обсъдихме гаранциите за моята безопасност.

— Аз съм твоята гаранция! Падна ли — ти си труп, ясно? Ако ме извадиш — ще ти уредя преместване... за да не ми се мотаеш тук. Искаш ли на Малък Едем? Земята и без това не е спирка за теб, няма какво да те лъжа.

Да му повярва ли? След всичко сторено от него и хората му? Глиста нямаше да издържи още дълго на една ръка.

Филип отново почувства, че е вкочанен от студ и едва се държи на крака. Току-виж, ако се забави още малко, няма да му стигнат силите да го измъкне...

— Ще си помисля — рече той.

— За какво, идиот такъв? Предлагат ти живот, „кукувичке“! Живот!

Вероятно на лицето на Филип се беше изписало силно съмнение по този въпрос. Във всеки случай, когато си спомни всичко след това, не можа да намери друго обяснение за случилото се.

— Лейтенант, мирно! — неочаквано кресна Андерс.

И вече се придърпваше нагоре с лявата ръка. С неочаквана лекота преметна крак през перилата. От доскорошната му апатичност не бе останала и следа — той и със счупени пръсти си оставаше бойна машина, готова за скок. Гледаше вцепенения Филип с яростна насмешка... И изведнъж се откъсна, без да издаде какъвто и да било звук, мярна се за миг зад перилата и изчезна.

Филип се надвеси над фалшборда. Още няколко секунди виждаше Глиста, след това нелепо размахващото ръце тяло се връза с плясък във водата и не се показва повече.

Дори кръгове не се появиха на мястото, където океанът погълна подполковник Андерс — а и какви кръгове в кипяща вода? Навярно бе потънал веднага. Никой не висеше по израстъците над люшкащата се вода, никой не се опитваше да се изкатери на една ръка.

Филип чака дълго, надвесен над фалшборда. Мислите му подскачаха като обезумели, треперенето не се успокояваше. Андерс лъжеше, нямаше съмнение в това. Въпреки строшените си кости щеше да се разправи за броени секунди с наивното лейтенантче, още повече когато — по рефлекс! — Филип наистина едва не застана мирно при командата и напълно забрави за лъчемета...

С ТАКИВА нямаше да се разбере. Никога. Безсмислено беше да ги моли за пощада.

Лоша работа — излизаше, че е обречен. Стана му мъчно за самия него.

„Но нима си въобразявахте, че няма да се съпротивлявам?“

Остана до фалшборда, докато променената повърхност на океана не показва първите признаци за настъпване на жълтия прилив. Едва тогава трепна и дойде на себе си, пъкна лъчемета под колана си и отново се закатери по траповете. Хлъзгаше се, вкопчваше се във влажните парапети и често спираше да си поеме дъх, но продължаваше упорито да се изкачва от една тераса към следващата, надяваше се да открие някъде незатворен шлюз. Вече знаеше какво трябва да направи — да намери Лейф. Да го намери и да го накара да говори. И вероятно да го убие, когато разговорът приключи.

[1] Страничен отвор на корабите за оттичане на водата от палубата — Б.пр. ↑

3.

Нощ без звезди.

Черна, безкрайна. Едва се чува как долу се плиска океанът. Едва примигва — неизвестно защо — фарът на върха на Шамандурата, едва сияят площадките за кацане на бойни флайдартри и летящи платформи.

Когато в полярните води настъпва нощ, към топлата грамада на Шамандурата се издигат обитателите на тукашните дълбини — безформени студени тела с размери на голяма подводница. Докосват метала, панически се разпадат на подвижни ресничести клетки, връщат се към дълбините като мътни облаци, за да се съберат, да се слепят отново, само че по-далече от опасната плаваща планина. Свирепи хищници, неуморни ловци на всичко, което е по-едро от крил и по-дребно от полярен кракен. Търсят храна. Никой не ги пропъжда, те не са опасни за Шамандурата.

Мътните конуси на прожекторите са впити в увисналата над океана мъгла. Океанът не свети. На Капка няма фосфоресциращ планктон.

Колкото по на юг, толкова по-рядко се забелязват „пролуки“ в сгъстените облаци, а край лятната граница на ледовете съвсем изчезват. Краткият мъглив ден едва просветва и се топи, без да успее дори да остави отпечатък в спомените, и отново настъпва беззвездна нощ. Може би е по-добре, че в забуленото небе няма пролуки — облаци те мамят, преструват се, че крият нещо. Новаците, чиито глави още са пълни с разкази за полярни сияния, често шарят с поглед в небосвода с надеждата да зърнат там светлинни — но на Капка няма магнитно поле, нито условия полюсните райони да искрят.

Кой би могъл да забележи незримия лъч, който като тънка нишка пронизва небето от разтворения илюминатор и плавно реже облаци, следвайки местещата се над тях точка — спътника за тунелна връзка? Вероятно само рееца се птица, която се е натъкнала на него случайно, преди да отлети с изплашен крясък, почувствала горещо бодване. Но на Капка няма и птици.

Заблуден в мрака снежен повей нахлу през илюминатора и се завъртя като пощурял, попаднал в насрещно течение. Гундер Шеленграм повдигна зиморничаво рамене. Неговият събеседник, напротив, се чувстваше съвсем удобно въпреки разкопчаната риза и вероятно ръкостискането му щеше да е силно и топло, макар и малко влажно, но ако му протегнеш ръка — ще срещнеш празно пространство. Не бе човек, а изображение, предавано от две хиляди двеста и седемнайсет парсека. И то в случай, че излъчването идваше от Земята. Ако беше от Нова Тера, значи беше по-малко, а ако беше от Марция — много повече.

Изглежда, все пак беше от Земята — забавянето на сигнала бе в рамките на една секунда. Хубав канал. Качеството на изображението обаче не беше нищо особено — половината сигнал бе изяден от защитата срещу прихващане.

Разговорът протичаше сухо. Но дори да беше три пъти позадушевен и поверителен, Шеленграм пак не очакваше от него нищо добро.

— Не се представихте — подхвърли той.

— Извинете. Помислих, че няма значение. Наричайте ме просто Госта.

— Бъдете така добър да намалите осветлението при Вас, Гост — помоли Шеленграм. — Осветявате цялата палуба. Тук е нощ.

Госта извъртя глава и беззвучно помръдна с устни. Наистина стана по-тъмно.

— Така добре ли е?

— Да.

— Ще отговорите ли на въпросите ми?

— Не мислете, че съм твърде настоятелен, но бих предпочел да разговарям направо с шефа — възрази Шеленграм. — Има си правила...

— Гундер, запазете предпочитанията за себе си. Сега не е време за това. Достатъчни ли са ви моите пълномощия?

— Да... Гост. На какви въпроси ще трябва да отговарям?

— Вашият доклад беше анализиран. В него фигурира всичко освен едно — личното ви отношение към събитията. Не клатете глава, това е важно. Между другото, възползвам се от случая, за да ви поздравя... с късмета. Наистина здравата ви провървя. Доколкото

знаем, Шамандурата не е попадала в жълт прилив с подобна сила от поне петдесет години, нали?

— Четирийсет и седем — уточни Шеленграм. — Благодаря за поздравленията. И благодаря, че си спомнихте къде се намирам.

— Сериозни ли са повредите? — съчувствено попита Госта.

— На някои места пробивът достига до втория борд. Но обшивката не е най-важното — ще се саморегенерира до утре. По-тежко е положението с водометите, тяхната регенерация ще отнеме няколко дни. Плюс сериозното износване на механизмите и все още невъведения в режим главен реактор. Плюс Адмиралисимуса... който, меко казано, не е във форма заради последствията от нервния срив.

— Пие ли?

— Това не е най-точният израз. В първото си приближение докладът на командването е адекватен. Именно в първото приближение.

— Оставете го този ваш Адмиралисимус. Гундер, минаха пет дни.

— Пет и три ще са само осем. Имаме достатъчно време. Няма да се наложи да отлагаме часа „хикс“.

— Въпреки последствията от природното бедствие?

„Не разбира ли? — помисли си Шеленграм. — Или ме изпитва? Глупаво е...“

— Благодарение на него. Във флота е обявена пълна бойна готовност с най-достоверното основание, което са могли да измислят. Изгубени са само две подводници, използвани като влекачи, един плаващ док и към шейсетина души. Сега тукашното началство се моли само за едно — северните да не започнат първи... — Шеленграм погледна въпросително Госта. — Между другото, всичко това го има в моя доклад.

Госта премълча, облегнат небрежно във фотьойла. Перестите листа на някакво стайно растение хвърляха по лицето му чудновати сенки.

— Има много любопитни неща в този ваш доклад — каза най-сетне. — Отношението ви към войната в общи линии ми е известно, но ще ви призная, че вие, като опитен професионалист, ме изненадахте. Не сте крили, че заради лична прищявка сте подплашили местното контраразузнаване, изложили сте на риск безопасността на хората...

В чиито функции очевидно влиза и недопускането на следвоенен сепаратизъм, довърши мислено Шеленграм. Не е нужно да се гадае за това какво диктува примитивната логика на тези хора. Безспорно съществува дълбоко законспирирана група, натоварена с една-единствена, затова пък най-важна задача. И когато настъпи нейният час, тази група няма да се спре пред нищо. Ох, не бих искал да се озова на мястото на амиралисимуса... О, мъдреци! О, платени мислители на метрополията! Не ви бива много да си размърдате мозъците, както виждам. Да бяхте измислили нещо ново най-сетне. Или това е невъзможно?

— Това беше моя грешка, шефе... тоест, Гост — призна той.

— И не единствената. Преди осемнайсет години, на Прокна, един ваш сътрудник по време на аналогична операция си позволи да постъпи, меко казано, неадекватно... Нужно ли е да продължавам? За щастие на споменатия сътрудник досието му до този момент беше безупречно. Та така. Най-любопитното във вашия доклад е опитът логично да се обоснове приоритетът на вашата разработка над съображения от военностратегически характер. Този опит, между нас казано, е доста тривиален, също както и изказаните от вас съображения. Вие сте чудесен оперативен работник, Гундер, но уви, не сте аналитик. Да ви призная, от доклада ви не разбрах кое по-точно поражда безпокойството ви за съдбата на разработката? Нюхът ви на професионалист?

— И ако е точно това? — изръмжа предизвикателно Шеленграм.

Госта се усмихна едва забележимо и поклати глава.

— Браво, че не отричате, Гундер. Би било глупаво. Предупреждавах ме, че с вас не е лесно да се работи, но очаквах далеч по-неприятни неща...

— Радвам се, че са ви излъгали — прекъсна го Шеленграм. — А сега ми кажете: освен факта, че току-що ме скастрихте, ще има ли някакви практически последствия от моя доклад?

— Никакви. Връщайте се в метрополията, Гундер. Вашата мисия приключи.

— Искате да кажете — беше провалена от мен?

Госта повдигна вежди.

— Не съм го казал. Напротив, преди една година се изказах в полза на идеята ви, тогава ми се стори плодотворна... За съжаление, тя

не донесе очакваните резултати. Никакви задгробни чудеса, да не говорим за появата на черни кораби. Никакви основания да се отлагат практически действия заради съмнителното очакване на неизвестно какво. Между другото, за разлика от планетите на Лигата, на Земята и нейните колонии за последен път са били наблюдавани черни кораби преди повече от пет години — оттогава няма постъпили достоверни съобщения за тях... Ах, това ви е известно? Толкова по-добре. Но да не забравяме, че преди се е наблюдавала известна връзка: там, където е забелязан черен кораб, има смисъл да се търсят и „кукувички“. Това на какви мисли ви навежда, Гундер?

— Че щитоносците са престанали да се интересуват от Федерацията?

Госта се прозя, прикри устата си с ръка и посегна към гарафата. Наля си и отпи, без да бърза. Почти веднага лицето му се покри с едри капки пот. Нов порив на леден вятър откъм отворения люк накара Шеленграм да настръхне.

— Напълно е възможно да са престанали — отвърна Госта. — Между другото, още никой не е доказал, че се интересуват от нас... Гундер, вдигнете си яката, ще настинете.

— Не се безпокойте. Ами ако тези щитоносци са преминали към по-незабележими способности за намеса?

— Затова ли изпуснахте вашия подопечен от наблюдение, и то в най-неподходящия момент? — отвърна с въпрос Госта.

Негодник, помисли си Шеленграм с внезапно раздражение. Захапа ме тоя микроб, тая човешка буболечка. Спокойно... Не трябва да ги мразя. Аз съм боклукчия, а те — боклукът...

— Правя, което е по силите ми — тросна се той, опитваше се да запази самообладание. — Не съм авантюрист и колкото и да ви се стори странно, не съм и Господ Бог. Потърсете в архива моите докладни за необезпечаването на разработката. Едно направих, друго пропуснах — и точка.

Госта протегна чашата някъде отвъд границите на полето. Изглеждаше, сякаш ръката му е отрязана до лакътя. Очевидно там имаше масичка с напитки и тропотът на поставената чаша го потвърди. Той извади кърпа и си попи челото.

— Гундер, излишно е да се нервирате. Във вашия случай всичко, което не е било направено, е било за добро. Например вие сте си

позволили да проспите акцията на местната специална служба по отношение на субекта на разработката и това само потвърди едно предположение: никакви всемогъщи щитоносци не се намесиха, за да спасят живота на нашия подопечен. Той остана невредим само по чудо, като при това по всяка вероятност е убил — в условия на самоотбрана, несъмнено — подполковник Андерс. Нека оставим на местното командване да предъква хипотезата за нещастен случай с подполковника... Далеч по-лошо е това, че нашият подопечен направи доста глупости и дори, ако не се лъжа, искаше да убие още някого, а вие не насочихте събитията в правилното русло. Това беше ваша задача, Гундер. В резултат от бездействието ви Алвело беше пратен в наказателния отряд и сега се намира там, където нашите — или по-точно, вашите — възможности за проследяване са ограничени. Да не говорим за възможностите за активно действие.

Да, помисли си Шеленграм, за това е прав. Само че е ужасно неприятно, когато някакъв си началстващ франт ти трие сол на главата за нещо, което и без това сам не можеш да си простиш... Като жужаща над ухото конска муха. Като краста.

— Това беше мой пропуск — произнесе сухо той. — Но кой можеше да предвиди? А що се отнася до следенето... Може би не сте в течение, но спътникът за тунелна трансляция е, най-общо казано, многоцелеви.

Госта избърса шията си с кърпичка, смачка я и я хвърли някъде.

— В течение съм. Но е ясно, че спътниковото следене няма да ни даде нищо. И въобще никое следене. Връщайте се, Гундер. След осемдесет и пет часа пристига совалката „Рона“, на борда има запазено място за вас. Оставям ви да подготвите сам легенда за заминаването.

— Сменят ли ме?

— Не. Разработката е приключена. Връщайте се, това е заповед.

— А подопечният?

— Чистката не ви засяга. Имате ли други въпроси?

Изображението на Госта се покри с вълнички — спътникът ретранслатор се скриваше зад хоризонта.

— Оставям си правото на възражение пред вишестоящото ръководство — заяви с ледена ярост Шеленграм. — И ще ви помоля да имате предвид, шефе, Гост или какъвто сте там, че ще се възползвам от това право.

В отговор едва забележима усмивка.

— Както решите, Гундер. Впрочем, не ви съветвам.

— Времената са се променили, така ли?

— Именно — промениха се. Повторете заповедта.

— Да се върна в метрополията. Да оставя премахването на подопечния на някой друг. Ако, разбира се, подопечният оцелее в наказателния отряд.

Госта се намръщи.

— Грубо, но по същина. Край на връзката, Гундер.

Изображението изчезна. След кратък предупредителен сигнал звукоизолиращият пашкул се самоизключи. Чу се протяжното скърцане на поклащания от вятъра капак на илюминатора. Безброй непонятни звуци, ежеминутно раждани от океана и плашещи новобранците в топлите тропически води, блуждаеха във вихъра на снежния повей и гаснеха в мъглата. И ако снежната пустош на беззвездната нощ можеше да чува, сега щеше да стане свидетел на най-дългата ругатня, която е в състояние да измисли и произнесе човек.

Дори в светая светих номер две — командния бункер, второто по значимост помещение на Шамандурата след личните покои на Адмиралисимуса — осезаемо намирисваше на дим от електрозаварка, неизвестно как проникнал през вентилацията. Дори тук, вярно, доста приглушено, се чуваха звуците от продължаващия вече шесто денонощие аврал.

Надясно е кормилната рубка. Наляво — „мозъкът“ на Шамандурата, пропускът за който е имплантиран само на половин дузина внимателно подбрани и проверени хора. Автоматиката на проверочната кабина беше дублирана с подсилен пост от вътрешната гвардия.

Направо.

— Не може да го будите! — крещеше шепнешком в ухото му жълтият от безсъница адютант в парадна униформа и с кортик и се опитваше да запречи вратата с охраненото си тяло. — Господин водещ експерт, разберете най-сетне, не бива!

— Тогава ти го събуди! — упорстваше Шеленграм. — Какво чакаш? Махай ми се от пътя!

Но адютантът отказваше да се отмести — беше се вкопчил в мъртва хватка във вратата. Така и не можеше да произнесе и една сваятна дума — вместо това от устата му излизаше някакъв отвратителен шум, почти шепот; но въпреки това не помръдваше от мястото си.

— Господин контраадмиралът току-що си легна... Четири денонощия е на крак... Изключено... Заповядано ни е да го разбудим само в случай на пряка опасност за Шамандурата... Старшият офицер е упълномощен да решава всички текущи въпроси... той ще ви приеме...

— Да върви по дяволите твоят старши офицер! — изрева Шеленграм точно така, както някога бе викал на Прокна — някои навици не се забравят. — И ти с него! Какво? Корабната полиция? Хайде, повикай ги. Разкарай ми се от пътя, сополанко! Къде е Курт?

— Кой е? — долетя иззад вратата слаб глас. Адютантът позеленя. — Гундер, вие ли сте?

— Че кой друг? — провикна се с весела ярост Шеленграм. — Идвам при вас по важна работа, Курт, а вие сте се заградили с подлизурковци. Може ли да вляза?

— Толкова ли е спешно? Лейтенант, донесете ни кафе.

Жълто-зеленият адютант отстъпи. Шеленграм успя да забележи как изражението на отчаяна решимост да не пропусне през вратата дори самия Господ Бог в компанията на Адмиралисимуса се смени с тъпа умора, погълнала без остатък всякакви чувства. По-късно щеше псува нахалника, а сега щеше да иде да се наспи... Щеше да се спотаи някъде нещастникът...

Контраадмирал Хипел не изглеждаше по-добре.

— Какво се е случило, Гундер? Простете, че ви посрещам в такъв вид... — Беше по пижама. — Неотложни дела?

Едрата овчарка, любимката на контраадмирала, скочи от килимчето в ъгъла на просторната каюта, помириса внимателно Шеленграм и погледна въпросително стопанина си. Подиша малко с изплезен език, върна се на килимчето, просна се по корем и устреми нанякъде натъжен поглед.

— Крайно неотложни — отвърна Шеленграм. — Трябва да замина на Трети контролен пост — още сега. Или на база „Ураган“, няма значение. Нужна ми е транспортна платформа с пилот — изцяло на мое разположение. И общо указание за съдействие.

Контраадмирал Хипел се прозя отчаяно.

— За какъв срок?

— За три-четири дни. Може би повече.

— Гундер, точно сега е най-добре да останете на Шамандурата. Не е време за разходки из тропиците.

— Зная.

Контраадмиралът премигна веднъж и зажумя измъчено.

— Извинете... Защо ви е това?

— Трябва да прибера един човек. Той ще отлети с мен. Викат ме в метрополията, Курт.

— Така ли? Надявам се не за дълго, Гундер?

— Вероятно завинаги.

Хипел почна да разтрива слепоочията си с длани.

— Жалко... Ще ми е мъчно да се разделя с вас, Гундер. Да... какво исках да ви попитам? А, да — цели четири дни, за да отлетите до Трети контролен и обратно?

— Не съвсем — поясни Шеленграм. — Този човек е в наказателния отряд. Да го търся в Гълфстрийм, както сам се досещате, е безполезно. Ще се наложи да почакам, докато сам се свърже с поста.

— Нищо не разбирам — призна уморено Хипел. — Защо ви е това?

— Този човек ми е нужен.

— Точно това питам: защо?

Пожълтелият адютант се появи с поднос с две димящи чаши кафе. Очите му бяха полузатворени, като на сова в горещо пладнe. Буквално спеше прав. Пристъпваше като сомнамбул. Постави подноса на масичката, олюля се, но веднага се изправи, стегна се и зачака нареждания.

— Благодаря. Засега сте свободен. Погрижете се да не ни пречат.

Хипел взе едната чашка от подноса, сръбна, опари се и изсумтя.

— Тежки ли бяха последните дни? — попита съчувствено Шеленграм. В отговор Хипел само го погледна многозначително. — Извинете ме, Курт, въпросът беше глупав. Сам виждам.

— Какво ли можете да видите в своя отдел, Гундер? Имате ли представа какво значи това — да се подготви Шамандурата за потапяне? Че тя от миналата война не е потъвала. А на това отгоре точно сега и жълтият прилив...

— Ще се потапяме ли? — попита малко изненадано Шеленграм.
— И вероятно под леда? Затова значи ни домъкнахте чак на полярния кръг?

— Стига, Курт — махна с ръка Хипел. — Не сте глупак. Та вие сте водещ експерт, сам разбирате. Няма да се наложи да чакаме дълго. Извинете, но трябва да си отспя... Какъв беше проблемът? А, да, спомних си...

— Курт, ще ми помогнете ли?

— Трябва да знам кой е този човек.

— Обикновен нарушител. Лейтенант от граничната флотилия. Никой.

— Ваш роднина ли е?

— Да речем, че да.

— Ясно... Простете, Гундер, но не сте уцелили мястото. Криминалните деяния не са по моята част. Разберете, искрено съжалявам...

Шеленграм отпи от кафето, без да бърза.

— Курт, да ви призная, не мислех, че ще успеете да ме учудите. Къде на Капка сте виждали закони? Молбата ми нарушава единствено дисциплинарния устав, това и сам го знаете. Поемам цялата отговорност. Ако стане нещо, вие не сте в течение, мошеникът експерт ви е излъгал, можете с негодувание да стоварите цялата вина върху мен. Вярно, най-вероятно няма да има никакви последствия, затова пък при случай ще се намери на кого да подшушна някоя и друга добра дума за вас. Признайте си, че не можете да понасяте Капка. По-добре да отговаряте за тиловото снабдяване някъде в Нови Ню-порт или Кейптаун, а настоящото си началство с радост бихте удавили в баластна цистерна. Защо да отричате очевидното? Малка приятелска услуга — това е всичко, за което ви моля, и повярвайте, не е безплатно.

Контраадмиралът поклати глава.

— Защо, Курт?

— Не искам дори да говорим за това.

— Затова пък аз искам. И знаете ли, струва ми се, че ние с вас все пак ще се разберем.

— Гундер, не е ли по-добре просто да си заминете?

Овчарката изсумтя тъжно откъм килимчето. Хипел смръщи изнервено вежди.

— Вървете си, моля ви. Трябва да се наспя.

Шеленграм въздъхна едва забележимо.

— Добре, ще си тръгна, но преди това ще ви разкажа една интересна история. Мой познат, капитан — не на Капка, на съвсем друго място — си паднал много по животните, най-вече по кучетата. Големият кораб, който командвал, с години не се прибирал в пристанището и на борда действало установеното свише разумно, но досадно правило: всеки член на екипажа можел да си вземе домашен любимец след пет години безупречна служба, но не по-голям от котка. Дълго време, с и без лъжи, капитанът успявал да заобикаля това правило и още няколко негови подчинени също държали едри кучета, при това все от женски пол. Моят мил познат влизал в редовни противоестествени полови отношения с тях, при това в началото се налагало да поставят на кучките намордник, но по-късно те привиквали. Мога да добавя, в защита на капитана, че той самият страдал тежко от своята извратеност. Представете си, той бил честен човек и преотстъпвал на подчинените си половината от своята заплата, за издръжка на кучетата и да купува мълчанието им, и нито веднъж не взел и един грош от корабната каса. Началството на този капитан било информирано за неговия порок, но ценяло в него професионалиста и си затваряло очите, докато можело да избегне скандалното разследване, придружено от видеозаписи. Но веднъж този капитан допуснал грешката да откаже на незначителната молба на човек, когото, не без основание, наричал свой приятел... Да продължавам ли?

Хипел дишаше тежко, целият плувнал в пот.

— Развалих ли ви съня, Курт? — попита съчувствено Шеленграм. — Извинете, не исках да стане така. Тази тема, признавам, не е особено приятна. Още повече че вие, доколкото знам, нямате нищо общо със споменатия капитан, нали?

— Не го очаквах от вас... — изхриптя Хипел.

— И аз от вас, Курт. Разбрахме ли се? Между другото, записът действително съществува.

— Махайте се!

Шеленграм се надигна.

— Надявам се, че няма да направите някоя глупост. Ще бъда на долния флайдром в сектор Бета — не ме карайте да чакам прекалено дълго.

Интересно как ли щеше да се държи на негово място адмирал Мриш, запита се Шеленграм, докато напускаше спокойно бункера. Нищо чудно да насъска срещу мен кучето. Любомир Велич или покойният Андерс щяха да постъпят другояче — някъде тук, в тесния коридор, или още по-добре на безлюдна тераса в шията на изнудвача се забива переста стреличка. Ако не това, то летящата платформа без причина пада наред океана. Хипел е от друго тесто. Не трябва да се боиш от него, а за него — в пристъп на отчаяние този малодушен глупак може да извърши някоя необмислена постъпка...

Нещастен човечец. Нищо чудно, ако се наложи, и него да го държат на успокояващи до края на войната като Адмиралисимуса.

Едно поне бе сигурно — че днес няма да може да се наспи.

Асансьорът. Кратък коридор — и нов асансьор. Дали го следят? Едва ли и Хипел. Ако има „опашка“, ще е от Велич и сега е моментът да се отърве от нея. Изглежда, че няма. Във връзка с ремонтните дейности част от пропускателните съоръжения с датчици са изключени и това е най-хубавото, което вие, мили мои, сте могли да направите...

Раздрънканият, спешно нуждаещ се от поправка асансьор го качи до Рупърт Маклъп. След смъртта на дребния картограф инспекторът по правата на аборигените се страхуваше от шефа си повече, отколкото жаба от таралеж — пристъпваше от крак на крак, докато Шеленграм го засипваше с инструкции за времето на своето отсъствие, — а след това, притеснен от факта, че пак не е угодил на началството, показва писмено нареждане за незабавно завръщане в метрополията и запелтечи объркани извинения.

Шеленграм въздъхна.

— Може би така даже е по-добре, Рупърт. Заминавайте. Последният редовен рейс е утре следобед. Искрено ви съветвам да не го изпускате.

— Защо последният? — попита изплашено Маклъп.

— Защото... — почна Шеленграм. — Всъщност престанете да задавате ненужни въпроси, това е опасен навик.

— А какво да правя... с всичко това? — Инспекторът разпери ръце към ихтиологичния музей. — Ще ми позволят ли да го натоваря?

— Само личният багаж. Наистина съжалявам, Рупърт. Но влиянието ми тук е ограничено.

В очите, на инспектора по правата блесна отчаянието на камикадзе: готвеше се да помоли за нещо.

— Мога ли да се надявам... че ще го наглеждате?

— Доколкото ми е по силите, Рупърт — отвърна мрачно Шеленграм. — Обещавам.

Евтини, ненужни думи... Със заминаването на Рупърт се късаше връзката с неговата група, точно както преди това бе прекъснатата връзката с групата на Мохамед. Сега вече оставаше съвсем сам... А резидентът единак не струва много. Вярно, и задачите не са кой знае какви — да измъкне онзи глупак от Гълфстрийм, да го докара на „Рона“, да го отведе оттук...

Всъщност никак не е малко, възрази сам на себе си Шеленграм, докато крачеше към сектор Бета. Дори е много, и при това не е лесно, още повече след като онези горе са решили да изоставят подопечния тук. Интересно защо? Като признание за безперспективността на по-нататъшната разработка? Дали? Не е изминало чак толкова много време, че да се очакват резултати, дори наблюдението на подопечния се предава на друга група, за която не зная нищо? Това също не е изключено. В такъв случай разговорът за чистката е пълна глупост, никакво премахване няма да последва... Ще има близко наблюдение, агентурно, както и периферно — за да се провери ще остави ли Ореолът „кукувичката“ да загине във войната, или ще се намеси — и ако се намеси, то как? Ще е наистина странно, ако в състава на ескадрилата, която след няколко дни ще блокира подстъпите към Капка и изходите на най-близките Канали, се окаже и съд, натъпкан със специална апаратура за издирване на черните кораби...

Има и още една възможност, нещо, за което Госта не заговори, но не е трудно да се досетиш: предимството на неотложните интереси. Загадъчният Ореол е далечен и непонятен, проблемът с него е едва от стотина години, „кукувичките“, изглежда, все още не са трън в задника, но виж, Капка е нужна на Земята сега. Практично, разумно...

Каква друга логика може да се очаква от хората? Ето, блъснаха си главата в стената на задънената улица, а продължават да напират напред и да я блъскат...

Току-виж рухнала.

Ако е така, на подопечния не му остава много. Нищо повече от елементарна застраховка срещу непредвидени обстоятелства. Дори Алвело да беше на мястото на Адмиралисимуса, Мриш или Велич, пак нямаше да оцелее. Иди тогава го спасявай, ще те завлече със себе си на дъното.

От друга страна, да остава повече тук е безсмислено при всички случаи. Тази война ще е по-страшна от предишната, ненапразно се готвят за нея трийсет години. Невъзможно е да се опиташ да спреш нещо, което е логически неизбежно — най-много да увеличиш размера на бедствието. Ще те обвинят в държавна измяна и нищо няма да спечелиш, колкото и по-слаби да са северните, все едно, Капка е обречена. С тунелното оръжие шега не бива. Затова пък, ако най-силната на планетата Федеративна зона нанесе неочакван и при това успешен удар, остава надеждата, че ще се случи чудо, ще загине само половината от населението, колкото и да е малък този шанс.

Ставам пацифист, помисли Шеленграм. Или прихващач, както казват на своя жаргон същите тези, които наричат тъпанарите тъпанари. Прихващам чужди идеи. А може би се превръщам в циник? Не им ли стигна, че веднъж вече едва не измряха? Хиляда години след катастрофата си спомниха старите навици, отново се заеха да управляват човешките тълпи без аерозолни облаци и масова хипноза. И ето докъде го докараха...

На долния флайдром на сектор Бета беше шумно и оживено, но той разчиташе тъкмо на това, когато бе определил това място за среща. Не защото се страхуваше от Хипел, а заради дълбоко вкоренения навик да не рискува напразно. Вятърът беше утихнал и в мразовития въздух висеше гъста мъгла, озарявана от прожекторите, и в мъглата човешките фигури изглеждаха великански и разкривени. Нисък предупредителен сигнал оповести, че подежникът се спуска, за да прибере в хангара върнал се от патрулиране флайдарт. Около стартовия катапулт се суетяха техници, тръбата на горивопровода се виеше между краката им като огромно черво. Далече долу сънливо се плискаше океанът и в борда на Шамандурата се търкаха ледени

късове. Там, на най-долната тераса, под увисналата над спокойните води малка товарна стрела, тежко се поклащаше на въжето гланцово блестяща металическа черупка — знаменитият дълбоководен скафандър на най-добрия водолаз в цялата Федеративна зона, току-що издигнат от километрова дълбочина след огледа на подводната част на терминала. Чуваха се възбудени гласове: „Как е там?“ ... „Всичко е наред!“ ... „Лукайнен не кесоняса ли?“ ... „Размина му се“ ... „А андроидът?“ ... „На андроида май му е спукана работата...“

Нямаше време дори да помръзне. И както очакваше, Хипел не беше устроил авария с платформата — сигурно подобна мисъл дори не му бе минала през главата. Едва ли му беше до това сега...

— Вие ли сте Шеленграм? — Гласът на пилота издаваше недоволство от нощното разбудяване, полетната задача, климата на арктическите води и общата подлост на съдбата. Филтърът на лицето му похъркваше при вдишване. Пилотът сви зиморничаво рамене. Непонятен далечен полет в тази мъгла и този отвратителен студ, а на това отгоре и да чака пътника... онези там горе съвсем са полудели.

Нищо. В тропиците ще се посгрее.

— Да, аз съм.

— Вървете зад мен. Платформата ни чака.

4.

Тридесетият паралел на Капка, както южният, така и северният, е място във всички отношения необичайно, познато още от лекциите на Моржа за вероятния театър на бойни действия и още тогава доста омразно. Не заради това, че там по-често се наблюдават хидротрусове или към повърхността на океана се издигат жълти приливи — ни най-малко, а що се отнася до тропическите бури, тайфуни и смерчове, вероятността да опресниш запознанството си с тях в тясната, широка едва триста мили ивица на особена опасност не е нито по-висока, нито по-ниска, отколкото в грамадната акватория от северните до южните субтропици.

„Ако искаш да изплаваш — гмуркай се надълбоко“ — така гласи една стара максима на дълбочинниците и стига да не абсолютизираме този съвет, той напълно отговаря на истината. Горедолу същото, макар и с други думи, е записано в инструкциите, наръчниците и учебниците по военноморска тактика. Ако състоянието на корпуса позволява — потапяй се! На стокилометрова дълбочина, която все още не е пределна за подводниците и капсулите от последните модели, човек се намира в относителна безопасност както от природата, така и от други хора. Разбира се, торпедото с ядрен двигател и изкуствен интелект ще открие подводницата и там — ако не му попречи естественият интелект на пилота, изострен от тренировките на тренажора. Хрониките от последната война и локалните конфликти са изпъстрени с истории за невероятна изобретателност и спасения по чудо. С една дума, независимо дали във военно, или в мирно време — потапяй се, не се колебай. Навсякъде освен в тясната ивица на тридесетте.

Това, което на Капка наричат пръстеновиден Гълфстрийм, лежи именно тук. Те са два — Северен и Южен: две дълбоки локални течения, поразителни в своята стабилност. Всеки дълбочинник на Капка знае наизуст координатите им, всеки се старае да ги преодолее колкото се може по-бързо и за нищо на света не би се съгласил да се потопи тук на повече от километър — до горния пласт на течението. Както сухопътните войски оставят след себе си мини, които още дълго

време убиват и осакатяват невнимателни хора, така и морската война с трийсетгодишна давност бе оставила тук спомена за себе си.

Само едно от десетина-петнайсет торпеда може да достигне дистанцията на ефективно поражение — останалите се унищожават от антиторпеда или при защитното бомбардиране, отклоняват се от курса, прилъгани от фалшиви цели, излизат от строя заради обичайни повреди или се държат странно поради неизяснени капризи на изкуствения интелект. Към военните куриози може да се отнесе и съществуващата, навремето забранена (макар и широко разпространена сред дълбочинниците) теория за торпеда-храбреци и торпеда-страхливци — но няма смисъл да се спираме подробно на нещо, което не е доказано.

Реакторът на ядреното торпедо може да работи дълго, много дълго. Когато изгуби целта, измаменото торпедо известно време се мята в търсене, след това ляга в дрейф и чака. То е твърде скъпо и ефикасно оръжие, за да бъде оставено да потъне, ако не уцели. На Земята би легнало на дъното в очакване на жертва. Но Капка не е Земята.

Полуослепели, полуоглушели, корозиращи, бавно изгарящи горивото в мъждукащите си реактори, торпедата очакват своя звезден час и след войната. Редките подводни взривове, гъбовидните облаци пара над океанската повърхност са единственото свидетелство за това, че някои от тях не са чакали напразно. Що е отнася до останалите, рано или късно хаотичното движение ги отнася в Гълфстрийм. За торпедо, което не е засякло целта, оттам няма изход. Остава му само да се носи по течението. И да чака.

Някои — единици от хиляди — се атакуват едни други слепешката и се изпаряват мигновено в милионградусови взривове. Други потъват, отнесени от течението на надпределна дълбочина, или жълтият прилив ги разтваря. Поколения пилоти от наказателния отряд са снижили числеността на торпедата в Южен Гълфстрийм от хиляди на стотици. Някои от тези пилоти, надарени с по-живо въображение, без никакви основания твърдят, че в тристамилната ивица се е образувало нещо като устойчива кибернетична екосистема, чиито оцелели обитатели обменят помежду си сигнали, при признаци за опасност заемат най-изгодните позиции за колективна отбрана и заедно унищожават надвисналата угроза.

Когато се умореше, Филип напускаше Гълфстрийм. Почиваше си, спеше до забрава. Друг път се отправяше на пълен ход до най-близката база, попълваше боезапаса и се връщаше. По правило осъденият се смята за изкупил вината си след унищожаването на десет торпеда. Засега Филип бе унищожил само три.

Нахлузваше цереброшлема и сам се превръщаше в дълбочинна капсула-ловец — хищна, дебнеща. При потапяне усещаше налягането върху кожата си, нетърпимо при доближаване пределната дълбочина на индикатора. Негови очи ставаха сонарите за кръгово наблюдение — с тях засичаше увисналата наред плътната вода цел и виждаше как, забелязала ловеца, тя се опитва да го атакува, понякога примитивно праволинейно, по-често с измама, и тогава очите му се заслепяваха от фантомите на лъжливи цели и започваше истинската работа.

Цереброшлемът е един и същ както при пилотите на флайдарт, така и при водачите на рейсова совалка и дълбочинниците — унификацията е полезно нещо. След превъплъщаването в капсула изстрелването на торпедо се усеща от пилота като плюене. Измаменото подсъзнание реагира по своему: понякога след схватката Филип бършеше ненужното при цереброуправление контролно табло и ругаеше тъпия конструктор, пропуснал да монтира отгоре плювалник.

Последните два рейда в Гълфстрийм се оказаха „празни“. Днес Филип твърдо бе решил каквото и да стане да увеличи личния брой унищожени торпеда. Докога ще бъде в наказателния отряд? Малко го безпокоеше „Гмурец“ — стара скърцаща при потапяне браква с двайсетвъзелов ход и нищожен запас от издръжливост, най-добрия случай пригодна единствено като тренажор за начинаещи, при това не на Капка.

Впрочем, осъденият едва ли може да се надява на що повече. Воювай с каквото са ти дали и се радвай късмета си.

И това ако е късмет...

Филип си даваше сметка, че би могло да е и по-лошо — много по-лошо. Но се размина. Никой не свърза преследването на Лейф с изчезването на полковник Андерс, затова и с делото за краткотрайната — докато окопитилите се колеги не се нахвърлиха върху него, за да му отнемат оръжието — престрелка в каюткомпанията по залегналата под масата и надаваща отчаяни вопли мишена се зае дисциплинарната комисия, а не трибуналет. Което означаваше само позорно петно в

личното дело, репутация на озлобен неудачник и некадърен спортистмен в очите на колегите, както и нищожни шансове за повишение в близките една-две години.

Разбира се, в мирно време. В дните на светкавична война участието на войника от наказателния отряд е незавидно и тогава и Гълфстрийм ще му се стори курорт. Така че най-добре да не протака работата, защото войната може да започне всеки момент. От друга страна, опасно е да се връща на Шамандурата — все още не е ясно дали покушението е било частна инициатива на Андерс, както и с кого е свързан Лейф. Кой е той — професионалист или — колко е слаба човешката природа! — „доброволен“ сътрудник, купен от Глиста за грошове? По ловкия начин, с който провокира престрелката веднага щом забележа „покойника“, лесно можеше да се предположи първото. Но в действителност?

Кой знае?

Това е като да крачиш слепешката из минно поле. Можеш да обмислиш следващата стъпка — но ще ти помогнат ли размишленията? Съмнително. Единствената информация, с която разполагаш, е, че това е минно поле... И няма дори на кого да се оплачеш. Кой всъщност държи върховната власт във Федеративната зона — ояденото началство или Адмиралисимусът? Би трябвало да е Адмиралисимусът — планетата е спорна, разделена...

В продължение на десет часа Филип поддържаше курс на север, навлизаше във вътрешността на Гълфстрийм. Знаеше че рискува, но се надяваше в случай на успех да увеличи личната си сметка до пет победи, а тайно мечтаеше и за шест. Дори четири вече е по-добре от три.

Няма как да излъже за бройката. Акустичните прибори на контролните постове и плаващите бази непрестанно прослушват водата, самописците чертаят линии. Взривната вълна с петкилометров еквивалент лесно може да се отличи от естествените трусове и след точно определяне на координатите се използва като потвърждение за успеха на осъдения. Още през първия ден Филип разбра, че е невъзможно да се настрои антиторпедото на самовзривяване. Ако не открие целта, то потъва, обезврежда се без детонация и лишава осъдения от съблазнителната мисъл да запише на своя сметка несъществуваща победа.

Поколенията заточени в този опасен район, оцелели в естествения отбор, са изработили най-общо три тактики на преследване: „убождане“, „пробив“ и „рейд“. Някога за най-ефективен и безопасен метод се е смятал „убождането“ — но сега можеше дни наред да обикаляш в покрайнините на течението, без да срещнеш нито една цел. В началото Филип практикуваше „пробив“ през Гълфстрийм, но днес избра „рейд“.

Четвъртото торпедо разстреля по залез-слънце, спокойно, почти от максимална дистанция. Това торпедо беше някак примряло — не реагира по никакъв начин на ловеца, вяло се понесе на пресечен курс с едно от трите изстреляни антиторпеда, вероятно приемайки го за цел. Точно преди хидравличния удар Филип смъкна церebroшлема — дистанцията беше голяма, но на Капка само глупак би се изложил без нужда на риск. Можеше да получи лека контузия, а не бе изключено и да оглушее. Имаше такива случаи.

Затова пък когато капсулата се разтресе, той бързо постави шлема и проследи как изплува газовият мехур, как се раздува и разпада. И отдалече беше красиво. Можеше да пресметне на каква площ след няколко минути зеленикавите води на океана ще закипят и ще се покрият с пяна. Нагорещен облак в този случай не се очакваше — дълбочината бе твърде голяма, а мощността на заряда — малка.

„Рейд“ — дума, с която се изчерпва целият смисъл. Дълго примамване на спотаената ръждясала смърт, хиляди мили в подводен режим по течението на Южен Гълфстрийм. Мътна непрогледна вода, която наподобява мъгла, и в тази мъгла е увиснал той — Филип Алвело. Мъглата обвива корпуса, приятно щипе лицето, извива се в завихрени влакна зад главната рубка, упорито се съпротивлява на винта.

Часовете се нижеха един след друг. Нови цели засега нямаше. Три неизразходвани целеуказващи фара, половин дузина дълбочинни бомби и седем антиторпеда в носовия отсек — с подобен запас можеше спокойно да продължи лова.

Не си направи труда да изплава, за да съобщи на най-близката база за унищоженото торпедо — това можеше да стане и по-късно. Наложил се да признае пред себе си, че всъщност не иска да вижда повърхността на океана. Там е бурно, често върлуват смерчове, без никакво предупреждение зейват устите на водовъртежи, кълбовидни

мълнии се спускат от надвисналите буреносни облаци. Глупави риби с изцъклени очи ядат хищния крил или сами стават негова плячка. Там е задушно и неспокойно. На дълбочина десет мили е далеч по-приятно.

А още по-добре щеше да е на твърда земя, припомни си той. Ще се върна на Земята и ще се заселя някъде, където водата тече само от чешмата... Ще си намеря такова местенце, като Одисей. Ще тръгна пешком, с весло на рамо, докато някой не ме попита защо нося тази лопата...

Капсулата се залюля без видима причина. Филип изруга и изключи церебрууправлението. Когато си с шлем, трябва да мислиш конкретно — бързо, бавно, встрани, потапяне, изплаване, задействане на заглушителя, залп... Реакцията на глупавия механизъм на по-сложни мисли е непредсказуема, да размишляваш е опасно не само в Гълфстрийм. Вярно, осъденият винаги има за какво да се замисли, нали затова е тук — за да си изкупи вината. Жалко, че нямаше никаква книга, за да се разсее — нямаше го дори историческия роман за маркиз дьо Ренси и моторната резачка, която изящно измъква от ножницата...

— По-рано трябваше да мислиш — каза той на глас. — Какво, не е ли така?

„Така е“.

— Тъй де.

Екраните продължаваха да пустеят, ако не се брояха облаци и крил. Нито една цел не се бе мяркала на тях вече дванайсет часа, въпреки че математически изчисленото средно време за очакване бе четири часа и половина. Филип не беше никак доволен от този факт. Разбира се, приказките за кибернетична екосистема от ръждясали торпеда са само приказки, също като разказите за Сънната подводница, тукашния вариант на Летящия холандец — такива чудеса няма. Просто целите в Гълфстрийм не са разпределени равномерно, а по случаен принцип — на места са нагъсто, на други — съвсем нарядко...

И въпреки това затишието никак не му се нравеше. Имаше и друга аритметика, къде-къде по-нагледна — от петима осъдени средно загиват трима.

Извика на монитора резултатите от изчисленията, въведе поправките и зацъка с език. Освен риска „рейдът“ има и други неудобства: рано или късно отредената на осъдения ивица с ширина пет градуса свършва и идва време да обърне назад. Торпедата,

унищожени в чужда ивица, се зачитат на съседа. А осъдените алтруисти са по-голяма рядкост дори от ледове на екватора.

По обед сонарът за кръгово наблюдение засече отпред нещо по-голямо от торпедо. След половин час Филип успя да различи характерните очертания на „Гмурец“ — къс корпус, ниска рубка, липсва ракетен бункер — и почти веднага оживя хидрофонът:

— Представете се. — Гласът беше басов, леко дрезгав.

— Лейтенант Алвело, гранична флотилия — отвърна Филип. — А вие?

Отговорът се забави половин минута — звукът и във водата не бърза особено.

— Капитан трети ранг Богданов, Ударен флот. Радвам се, че се срещнахме. Да не съм навлязъл случайно във вашата зона?

— По-скоро аз във вашата — възрази Филип. — Отдавна ли не сте засичали координатите?

И отново дълга пауза преди отговора.

— От сутринта.

— Аз също. Май е време да изплаваме.

Шумове в хидрофона. Постоянен фон отдолу, откъм Вихрения пояс, и щракане на крил някъде високо над главата.

— Изплаваме заедно. Виждате ли ме?

— Прекрасно. Не е необходимо да се приближавате.

Пауза — после хриплив смях.

— Че то е ясно.

„Гмурецът“ пое с лекота нагоре. Металът пращеше, отхвърляйки оковите на налягането. Ето как се разбира кое е истина и кое — легенда, помисли Филип. Това не ви е Сънната подводница. Прав е капитанът трети ранг, че не ми вярва. И аз съм прав, че не му се доверявам. Най-лесната цел, това е капсулата на прекалено доверчивия съсед, в крайна сметка взривната вълна няма да е по-различна от всеки друг път. Казват, че някои рационализатори оставяли на заблудилия се съсед да полоува в тяхната зона, преди да го... И защо ли аз, глупакът, отказвах да вярвам в това? Все пак сме хора. Където има подлост, там сме и ние. А човечността ни е нужна, колкото котва на Шамандурата...

На повърхността подскачаха дребни вълни. Играеха отражения. В потоците ярка светлина океанът изпускаше влажен предбурен зной, трептяха гъсти изпарения, в обърнатото наопаки небе над южния

хоризонт се кривеше прекатурен мираж, а на север бавно се събираха антрацитночерни буреносни облаци.

Филип включи навигационния комплект, с привично движение нахлузи на лицето си намордник на филтъра, измъкна се на миниатюрната палуба и зачака: две крачки в едната посока, обръщане, две крачки в другата... И тук беше трудно да се диша.

Флегматична риба-одеяло подаде над водата триъгълна кула с дебелината на хартиен лист, изгледа Филип с плоските си очички, подплаши се и потъна. Някакви кръгли тъмни кутийки с големината на орехи чевръсто изплуваха от дълбочините — още една и още една, а ето сега десет наведнъж... Чуваше се как потракват отдолу по обшивката. За всеки случай Филип отстъпи до люка, а странните кутийки продължаваха да излизат, вече на цели рояци, подскачаха като плаващи фарове върху гладките вълни, търкаха се в борда на капсулата и скоро покриха околността с плътен поклацащ се килим — навярно бяха милиони. Филип не бе виждал нищо подобно, но кой може да твърди, че знае всичко за Капка? Тук има седем хиляди пъти повече вода, отколкото в земните океани, а какво се намира под Вихрения пояс още никой не е успял да разбере. Капка живее свой живот, хората успяват само да се задържат върху вечно променящата се повърхност. През последната война дори не бяха успели да замърсят планетата с радионуклеиди до такава степен, че да стане необитаема. Не бях успели въпреки хилядите избухнали бойни глави и потопеното ядрено гориво, отработило своя срок. Фон като фон, нормален, ако се изключи, разбира се, Гълфстрийм, където е леко повишен. Почти няма какво да гори, да изхвърля сажди — тук човекът никога няма да предизвика ядрена зима...

Плуващите кутийки започнаха да се разпукват с леко пращане. Всяка изстрелваше във въздуха десетки миниатюрни, наподобяващи комари същества. Някои падаха във водата, преди да успеят да разтворят покритите си с червеникави жилки крилца, но повечето политаха и след минута над морето се изви алена вихрушка. Филип измърмори: „Любовен период. На зор са...“ — шмугна се в капсулата, хлопна капака на люка и долепи очи до перископа. Зрелището беше завладяващо и той не чу веднага хидрофонния сигнал. Сепна се и включи радиовръзката.

— Ей, лейтенант — отекна от говорителя гласът на Богданов. — Спиш ли? Засече ли координатите?

— Да — отвърна Филип. — Извинявай, но аз съм си в своята зона.

— А аз — в своята. Границата е някъде между нас, по-близо до теб. Така че прощавай, ако с нещо съм те обидил. Надявам се не си напълнил гащите?

— А ти?

Чу се сподавен кикот.

— Добре казано, приятел. Свиквай, тук няма чиновове. Отдавна ли си на „рейд“?

— Едно денонощие.

— Послушай съвета ми: не се напъвай повече от две денонощия. Опасно е, ще се измориш. А иначе отдавна ли ловуваш?

— Тринайсети ден, четири торпеда.

— Добро начало. Аз имам петдесет и два дни и девет торпеда.

— И всичките ли са записани?

— Всички до едно.

— Брей — възкликна Филип. — Май скоро ще можем да те поздравим?

— Да не чуе дявол, новако. Сигурно отскоро си на Капка?

— Година.

— Личи си. За какво те тикнаха в наказателния отряд?

— Сбих се в бара — отвърна Филип, без да изпада в подробности. — А теб?

— Пръднах пред Адмиралисимуса.

— Да бе.

— И освен това пеех фалшиво в църковния хор. Какъвто въпросът — такъв и отговорът. Е, всичко хубаво, лейтенант, сега нямам време. Може пак да се срещнем.

— Ей, почакай! — провикна се Филип. — Тук при мен летят някакви комарчета. Какво представляват?

— Розови ли са?

— По-скоро червени.

— И се люпят от плуващи кутийки?

— Така напират, че ще покрият палубата. Опасно ли е?

— Дълго ще живееш — произнесе със завист високо говорителят. — Има такава поверие: който ги зърне, ще крета спокойно до края на дните си. Затова пък ще види много кръв. Провървяло ти е, лейтенант. Десет години вече служи, а не съм ги виждал.

— Дели ни половин час плаване — предложи Филип. — Няма да ти направя нищо. Обещавам.

Вече си представяше как там, зад хоризонта, капитанът трети ранг клати глава — да бе, как ли пък не...

— Вярвам ти — отвърна накрая високоговорителят. — Но... не се обиждай. Не.

— Извинявай — рече Филип. — Разбирам те. Желая ти успех.

— И на теб, лейтенант. И не вдигай излишен шум.

Връзката беше преустановена. Хубаво щеше да е, ако можеха да се срещнат, помисли си Филип. Да с напият двамата някъде на Шамандурата... макар и с бира. Да разговарят спокойно, без примамливата мисъл да изпразнят в събеседника торпедните силози ако случайно течението го е отнесло в твои води...

Но Шамандурата бе много далече. От нея го делиха петнайсет хиляди мили и шест неизстреляни торпеда.

Дори още не е сигурно, че някога ще се върна там. Някаква си „кукувичка“, аз ли съм, не съм ли... Направо да се побъркаш.

Отказа се да догледа представлението с кървавата завеса. Най-вероятно комарите щяха да изпопадат във водата много преди да се спусне бурята, да загинат, изгубили смисъла на своето съществуване, след като бяха снесли яйцата си върху океанската шир, превръщайки я в нещо като пенеста кръв. „Много кръв ще видиш...“ Дано да е само такава, но е трудно да повярва. Този капитан трети ранг наистина го разстрои...

Обърна капсулата с носа на запад и започна да се потапя. Цели засега не се виждаха, мълчаха и разпръснатите отпред по курса целеуказателни фарове. Известно време на кърмовия екран се мяркаше смаляващо се размътено петно — „Гмурецът“ на Богданов. После и то изчезна.

И отново пустош. Равномерният пукот на корпуса и самотата на низвергнатия. Седем антиторпеда в носовия отсек и седемстотин мили път до противоположната граница на определената за лов зона.

А след около час капсулата се разтресе силно. Сякаш огромен юмрук я застигна и удари отзад — преградите жалостиво изстенаха. Филип надзърна в монитора само за да се убеди в това, за което вече се досещаше: разстояние около шейсет мили, мощност на заряда от осемдесет до сто килотона, направление към епицентъра почти точно на изток... Нямахте грешка. Нито надежда за чудо. Капитан трети ранг Богданов бе изгубил двубоя със своето последно, десето торпедо.

Крачка.

Още една — и обратно. Завъртане — и пак крачка. Разстоянието между стените в тясната рубка на „Гмурец“ не стига да се разходиш. Дори да се завъртиш „кръгом“ не става като хората, правиш го някак си нескопосано. Е, и без това няма кой да те гледа.

Крачка. Можеш да направиш още две, ако дръпнеш фотьойла. Само че няма къде да го сложиш.

Колко дълго може да издържи на стимулатори?

Сто двацет и четири часа, ако лекарите в Центъра на Сумбава не лъжеха. Това е границата на безсъние за човешкия мозък, а след това започва лекичко да ти похлопва дъската — със или без стимулатори. От таблетките няма да станеш нито по-бодър, нито по-умен.

Кой знае защо, именно сто двацет и четири часа, ни повече, ни по-малко. Невъзможно е всички хора да са еднакви — вероятно при някои тази граница е по-голяма, при други по-малка, а при трети е точно сто двацет и четири часа, до минута.

С други думи, пет денонощия и малко отгоре. Интересно, кога ли ще започне ТОВА при мен? Имам поне още двацетина часа в запас — а после? Дали ще се побъркам? И ако се чална — това временно ли ще е, или за постоянно? Стоя си — и хоп, нещо щраква в кратуната! Като хилаво пиле, което безуспешно се опитва да пробие черупката.

На Капка всеки се побърква по свой начин. Казват, че даже андронидите са податливи на това, макар че не съм го виждал с очите си. Помня един техник, който се хвърли от терасата в океана, крещеше: „Издигни се! Издигни се!“ Вероятно искаше от водата да се покаже остров — не плаващ, а истински. Помня и онзи безумец, дето ме зашлеви, докато помагах да го завържат. И защо им помагах, пита се? Доця ми се да има ред? Ха, войник с мечти за световна хармония...

Поклатушкai се още малко из Гълфстрийм, мечтателю. Със седем победи и изтънял корпус. С изчерпан запас от фарове целеуказатели и дълбочинни бомби, с последно антиторпедo в носовия отсек.

Седем победи за петнайсет дни — това май е рекорд, но кому ли е нужен? Да унищожии в един бой три торпеда наведнъж — със сигурност се е случвало и преди. По-добре е обаче да останеш жив, без да чупиш никакви рекорди.

Крачка. Обръщане. Крачка... Не бива да заспива, докато не се измъкне от тристамилната зона, не може да заспи, не може дори да полудява. Гълфстрийм.

Вече цял ден сонарът не е прихващал цел. Ту е пренаселено, ту пусто... По-добре, че е празно, защото сега аз съм целта. Ще глътна още една таблетка и ще изплавам, за да видя къде ме е отнесло.

Изплаване.

Управлението, за щастие, не беше пострадало, което много ме учуди. „Гмурецът“ е непригоден като бойна капсула, дори старичкият „Рибар“ ще му даде сто точки преднина и пак ще го бие. Но ако има нещо, което е направено в него както трябва, това е управлението, както ръчното, така и церебралното, а също и петкратно подсигурената електронна защита на котела — няма по-надеждна система. Изглежда, в морската история все още не е имало случай, при който „Гмурец“ да се взриви от собствения си реактор — затова пък въоръжението е мижаво, скоростта нищожна, за кавитационен режим и дума не може да става налягането на голяма дълбочина се усеща във всяка клетка.

Изплавам на едната-едничка Архимедова сила — без задвижване, само с кормило, няма как да помогнеш за излизането на повърхността — и при това едва от единайсеткилометрова дълбочина! С изхвърлен авариен баласт! На всичко отгоре капсулата се издига побавно, отколкото следва да се очаква — изглежда, се е нагълтала с вода. Разбира се, не през обшивката — в такъв случай досега да ме е смазало. Вероятно пропуска изолацията на гребния вал. Нищо, като излезем, горе ще изпомпим водата...

Нос на юг, наклон към кърмата. Дори докато изплава, капсулата пак ще измине една-две мили. Бавно издигане, неохотно — понякога ти се струва, че капсулата е сунгер, готова да погълне всичко, което я

заобикаля, без да я е грижа за запаса от плавателност. Изплаването е като лениво издигане на водолаза на границата на кесонната болест.

Пусни ме, дълбина... Нека по-скоро зърна небето. Дълбочинниците не са водолази, те не умират от декомпресия. Затова пък понякога ги смачква там долу, на дъното — ако има дъно.

Ноцта сияеше, ярка тропическа нощ с белите фенери на звездите. Миналата нощ след боя изплавах и пратих в ефир зов за помощ. Знаех, че е напразно, но пратих.

Никакъв отговор. Осъденият не подлежи на спасяване. Извън Гълфстрийм биха могли да го приберат, но никой няма да навлезе в течението заради една повредена капсула. На Трети контролен служат само ветерани, там са виждали всякакви осъдени, а на база „Ураган“, която май е някъде по-близо, не им е работа да помагат на закъсалите — да се оправят, както могат.

Докато навигационният комплект засичаше сигналите на стационарните спътници, кръвта пулсираше болезнено в слепоочията ми. Размина ми се и този път — оказа се, че течението ме е отнесло само шест мили на юг. Все още съм в своята зона. А до южната граница на Гълфстрийм остават само стотина мили...

Може и да не са сто — може да са деветдесет.

И ето че пак лежа в дрейф. Дори не на „Рибар“, а на пършив „Гмурец“! Но колкото и да е странно, тъкмо това обстоятелство пораждаше в душата ми надежда. „Гмурец“ е учебна капсула и освен основния двигател разполага и с електрическа тяга — за занятията в началния курс по дълбочинно пилотиране, когато непохватните пилоти все още могат да объркат много неща. Електромоторът е слабичък, но все може да вдигне осем-девет възела. За обречения и това е повод за радост.

Електромоторът работеше. Мъчително, със сърдито боботене и поскърцване на несмазаните зъбчатки, които движеха гребния вал. Но виж, с акумулаторите не ми провървя — бяха заредени, но капацитетът им бе спаднал значително. Дори беше странно, че съвсем не са се скапали — след толкова години! Кой ли ги е сменял? Защо?

Кратко изчисление и резултатът е налице: зарядът ще стигне за около четирийсет мили. Може би петдесет, ако ми провърви.

Неутешителен извод, но нищо не може да се направи. Особено когато си изгубил ход в самите покрайнини на Гълфстрийм и до най-

близкия край на течението остават сто и трийсет мили.

Да ги заредя, като усиля реакцията в котела? Да се опитам да излъжа системата за защита... Не, нищо няма да излезе от това, безсмислено е да пробвам дори. Защитата е изработена добросъвестно. А и има много по-лесни начини да сложиш край на живота си.

Никой не ми подсказа решението, намерих го сам. В продължение на няколко часа благоприятен вятър от север бавно тласкаше „Гмуреца“ в спасителна посока. След това вятърът утихна и се потопих. Два часа дрейф на три километра дълбочина и пак изплаване. Определяне на координатите. Два часа на пет километра — изплаване, определяне на координатите...

Едва на дълбочина единайсет километра намерих странично течение с подходящо направление — лениво, вяло, но все пак течение. Гълфстрийм не е мудро, слоесто движение на водата в канал с бетонни стени, Гълфстрийм — това е постоянна въртележка на образувала кръг струя. Изгубилата собствен ход капсула никога няма да изскочи от него и ако на повърхността не се очаква устойчив бурен вятър, закъсалият дълбочинник може да се надява само на случаен мощен водовъртеж, способен в еднаква степен да измъкне капсулата от плен или да я удави.

По-лесно е да чакаш дъжд в пустинята.

А може и да се застреляш. Това също е изход.

Но защо? Едва ли ще успея да оцелея при срещата със следващото торпедо. Мога само да се надявам да не треперя през последните минути, когато осъзная, че съм обречен.

За половин ден изминах трийсет-четирийсет мили на юг. Още петдесетина — за по-сигурно шейсетина — и мога да изчерпя акумулаторите в един последен скок, да изляза от Гълфстрийм и да повикам помощ. Добре поне, че отмениха старото правило да не се спасяват осъдени до изкупване на вината им и да не се допуска смяна на подводницата. Нито един техник не би се съгласил да ремонтира изгубил контрол реактор — съдбата на „Гмуреца“ е предначертана: надолу към Вихрения пояс.

Бих могъл да рискувам и да изплавам по-рядко, с надеждата, че течението ще промени посоката си.

Ако ми провърви, на Капка ще се появи още една легенда...

Господи, как само ми се спи! Помогни ми, Господи, и ще повярвам. Направи чудо.

... Нахвърлиха се върху мен едновременно, в глутница, точно когато изплавах, за да се запаса с въздух. Както подушили дивеча вълци вървят по следата и едновременно се мятат върху стария окуцял лос. Както акулите се нахвърлят върху ранен кит. Три торпеда в бойна формация — ако искате вярвайте, но в действията им се долавяше нещо като съгласуваност. Твърде синхронно подхванаха атаката, умело се раздалечиха, ловко разпръснаха заглушители. Избрах най-напористото от тях и изпразних в него бомбомета, хвърлих всичко, което ми беше останало, и извадих късмет: това наистина се оказа торпедо, а не фалшива цел. После се потопих и след няколко минути маневриране вече се отдалечавах с максимална скорост — ловецът да бяга от дивеча! Колкото и да се опитвах, все не можех да ударя едното, без и двете да навлязат в зоната на ефективно поразяване.

Хитро ме спипаха... Оставаше, докато отстъпвам, да се натъкна на още едно торпедо — и тогава наистина край.

Твърде дълго не бях виждал цели, необичайно дълго за Гълфстрийм. Трябваше да съм нащрек. Не биваше да се отпускам! Най-умното, което можех да направя, беше да прекратя рейда след онези две денонощия, както ме съветваше покойният Богданов, и да си отдъхна един ден. А след това да се върна към тактиките „убождане“ и „пробив“.

С „Краб“ или „Скат“ може би щях да се измъкна от тези ръждясали бракми — но да избяга с „Гмурец“ не би се надявал дори най-глупавият курсант от випуска на военноморския център на Сумбава, да не говорим за третия по успех. Какво съветва в такива случаи наръчникът? Да промениш обстановката, доколкото ти е по силите, да използваш в своя полза естествената разлика в скоростта на целите, да избереш съвсем точно позицията и момента за нанасяне на удара... Сега ще ви покажа какво може третият по успех във випуска, гадове!

Подмамен на няколко пъти от фалшиви цели и пуснал на свой ред няколко примамки — изглежда, почти без резултат — успях да ударя втората цел едва с петата „плюнка“. Оставах ми всичко на всичко две антиторпеда. И в този момент взех, че се поддадох на паниката, и то така, че церебрууправляваната капсула се завъртя като

винт. По-късно стана ясно, че докато съм свалял трескаво шлема от главата си, съм изтръгнал кабелите от контакта.

Последното торпедо трябваше да се отстреля на сигурно. Пуснах го на десет мили — почти на пределната граница, в която и аз бях в зоната на сигурно поразяване — и ударих.

Три цели — за които АЗ бях цел! — приближаваха в общ фронт към мен и само една от тях бе истинска, а другите две — фалшиви. Противно на здравия разум интуицията ме съветваше: стреляй в средата!

Ударих лявата, без сам да зная защо. И не сбърках. Мощен взрив разтърси дебелия воден пласт — значително по-ярък, отколкото очаквах — и секундите до съкрушителния удар на незримия юмрук, и ужасното предчувствие...

Торпедото не трябваше да избухва. Но избухна, само на хилядна от секундата преди своята мирна гибел, превърна се в нажежен газов мехур. Шанс едно на хиляда. Склерозираният псевдоинтелект, затворен в ръждясалата десетметрова пура, дочака своя час.

Ако бях с cerebroshлема, щях да умира. Без него, колкото и да е странно, дори не изгубих съзнание, макар че синините и натъртванията нямаха брой. Корпусът на капсулата, изработен от слаба титанова броня, без композитни смеси и амортизиращи устройства, не би трябвало да издържи подобен удар. Но въпреки това го издържа.

Късмет...

Със странен късмет ме е дарила съдбата: натиква ме в смъртноопасни клопки, оставя ме да ям пердах, а после въпреки всички шансове ми помага да оцелея. Да изплавам към светлината. И на ОНЗИ, ДРУГИЯ човек в мен, също така му „вървеше“, с тази разлика, че той беше пилот на флайдарт, а не дълбочинник. Между другото той също оплешивяваше отпред. И беше уволнен заради Синдрома на Клоци, несъвместим с cerebroуправлението във вида му отпреди двайсет-трийсет години. В наши дни почти никой не е чувал този термин.

И какво излиза? ОНЗИ е живял във времена, в които аз току-що съм се родил?

Раздвоение на личността, в цялата му прелест, а това, че в преобладаващата си част все още е насън, е само временно явление. Едва ли ще продължи дълго. И не просто раздвоение, а с подробности

и наистина намирисва на шизофрения, доколкото имам представа от тази болест. Ето защо избрах „рейда“. Не поради някаква логична причина, а понеже се страхувах да заспя!

Клатушкай се сега насред Гълфстрийм и търси плитки течения. И пети ден се страхувай да заспиш.

Отново потапяне...

Този път на единайсеткилометрова дълбочина. „Гмурецът“ се справи много по-бързо, отколкото при изплаването. Следващото излизане определих за след девет часа. Можех само да се моля течението да не промени посоката си, за да спечеля поне още десетина-двайсет мили... но ще стигне ли молитвата ми до Господ през дебелия воден слой? И има ли тук бог?

Дълбочината не е нищо особено. Но спре ли течението, или обърне посоката — друго няма да открия и налягането сигурно ще ме смаже.

Никакъв сън... Крачка. Обръщане. Още една крачка. Време ли е за поредната таблетка? Да, така изглежда.

Да мисля? Разрешава се. Колкото ти душа иска.

Все пак на ОНЗИ в мен има за какво да се завиди — бил е влюбен. Странна обич, примесена с презрение към жената-андроид, но все пак я е имало! А виж, аз така и не успях, нито на Земята, нито на Капка. Не върви да наречеш любов размяната на ласки със случайни мацки в Корсаков и Нови Нюпорт или въргалянето в постелята на контраадмирал Риенци.

Стой. Мисли за нещо друго. Тази тема е табу.

За друго обаче така и не успях да помисля: сонарът изпука, предупреждаваше за появата на цел. И веднага изписука отново.

Две торпеда. Видяха ме... Преди да ги видя аз. Обзорният екран — нацвъкан от лъжливи цели...

Ето ти го и края... Наплава се, дълбочиннико, нагмурка се. Начука се с Джилда. Дойде и твоят час. На подлеца Лейф му се размина, но не и на теб. Ето ти я последната капка и чашата ще прелее.

Нямаше и следа от страх. Само умора и лека тъга. Дори ми хрумна мисълта да махна с ръка на всичко, да легна и да заспя. Никак не е трудно да проспиеш последните мигове от живота, когато не си затварял очи повече от сто часа.

Можех да се бия докрай. Да загина с чест, като Богданов, въпреки че никой няма да узнае. Да включа електромотора и да запълзя със скоростта на костенурка, да се опитам да маневрирам така, че да накарам двете цели да се доближат, и да ги унищожа с едно антиторпедо, а после да чакам с изтощени акумулатори да се случи някакво чудо...

Има на света чудеса, но не такива. Защото шансът ми сега дори не бе едно на хиляда. Нямах и сянка от шанс — и нямах да има. Во веки веков. Амин.

Странно е устроен човекът: струва ти се, че да умреш в съня си е много по-приятно, отколкото в бой — а избираш боя...

Няма да лъжа: тази мисъл ми щукна много по-късно и дори не веднага си спомних напътствията на Моржа: „не позволявай на никого да се разпорежда с две неща: с мислите ти и с живота ти...“ Това включва не само хората, но и полуживите консервени кутии с мания за убийство. Този път рефлексът изпревари мисълта, а когато осъзнах какво правя, несмазаните шарнири вече поскърцваха зад гърба ми и капсулата се движеше. Със скоростта на костенурка, но забързана костенурка.

Костенурка или не, ама със зъби. По-точно — с един, последен зъб.

Само дето вече не разполагах с церебрууправление...

Протегнах вдървен пръст и чукнах по копчето с надпис „ОТСЯВАНЕ“. Това е задача за „мозъка“ — той анализира движението на обектите и отсява кандидата от лъжливите цели. Всеки нормален дълбочинник, попаднал в опасно положение, разчита не на „мозъка“, а на собствения си нюх. Дълбочинникът без нюх не е дълбочинник, а просто труп.

Погледнах към екрана и... не се учудих, а само отбелязах, че се случва нещо странно. Бях изгубил дори способността да се учудвам.

ЦЕЛИТЕ НЕ МЕ НАМИРАХА!

Що за фокус?

Чукнах по стъклото на екрана, макар че това е глупаво. Екранът за кръгов обзор е монолитен, в него няма какво да се повреди. Той или работи, или не, а ако излезе от строя, това е окончателно... и никога не подава лъжлива информация. Тоест щом показва, че хороводът от цели не се интересува от мен, значи е така.

Тези торпеда не атакуваха. Дори не ме виждаха от упор!

Изведнъж усетих, че треперя. И без това в рубката не е топло, а по гърба ми се стичаше хладна пот... Добре, ако оживеем, ще разберем от какво съм треперил — от страх или от студ.

Сепнах се и спрях електродвигателя. Така... Да се ориентираме в обстановката. После ще се радвам, ако има на какво.

Целите лека-полека се изместваха отдясно наляво, или от юг на север. Странни неща се случват в този Гълфстрийм. Да речем, че съм се натъкнал на някое съвсем ръждясало и побъркано торпедо, има и такива, не само съм чувал, но и съм ги виждал. Но две едновременно! Кибернетичният интелект е слабопонятна материя, във всеки случай за мен. Плуват си двете заедно и кротко пускат примамки, вместо да се нахвърлят върху мен като бесни кучета. Да не би пък да са влюбени и да не ги интересува нищо друго?

Ако разкажеш нещо подобно в каюткомпанията, няма да ти повярват, ще решат, че ги пързаяш. То бива легенди, ама чак пък толкова.

Сканиране със специмпулси...

При обикновени обстоятелства дълбочинникът не губи време да събира максимална информация за целите: да се занимаваш с анализ по време на бой е равносилно на самоубийство. Друго е на контролните постове и базите, че и на самата Шамандура: бдят видеодресирани оператори свръхсрочници, дежурят неусмихнати се офицери и апаратурата, с която разполагат, няма нищо общо с тази на капсулата. Макар че и моя „мозък“ си го бива за някои нещица.

Двете минути очакване ми се сториха вечност. Колонки от цифри, купища данни... Общ брой на целите... Брой, надхвърлящ зададения вероятен предел... Така. Предполагам брой на истинските цели: 1,58. Дроб. Хъм, нататък... Таблица на разстоянията... Векторна диаграма на скоростите... Не е това. Нататък... Схема за размера на целите при типово значение на коефициента на ултразвуково отражение: около 100 метра...

Каквооо?!

Полезно нещо е да се спи, от мен да го знаете. А да не спиш е вредно за ума. Необходима ми беше почти цяла минута, преди да стигна до единствения възможен извод: това не са торпеда! А при това виждах, че изобразените на екрана цели са по-ярки от обичайните. И

тази дроб глупавият „мозък“ не я бе поставил случайно: намекваше, че истинските цели са две, но не е сигурен.

Ами естествено, че не е сигурен! Целта е една! Разбира се, че е една.

Това дори не беше капсула. Беше подводница с мощна заглушаваща система. Ако имах такава, нямаше да знам що е страх, където и да се навра...

Почти бях сигурен чия може да е. Северните никога не слизат толкова далече на юг, те не са склонни към подобни самоубийствени ходове, нито толкова глупави, че да пратят за диверсионна операция не някаква си незначителна капсула, а мощна и скъпа подводница. Значи е наша. Най-вероятно от Ударния флот, който премина на север тъкмо когато навлизах в Гълфстрийм. Вярно, скоростта е ниска и подводницата, кой знае защо, се е спуснала на голяма дълбочина...

Няма значение. По-късно ще се ориентираме. Който и да си — спасявай!

Курс на пресичане... Ах, да, да включа отново двигателя! Пак познатото скърцане, песента на ръждясали зъбчатки. Ако сега се строши някой зъб...

Допреди миг ми беше студено, а сега изведнъж ме заля гореща вълна. Стиснах зъби и отново определих курса. Излизаше, че ще успея, но на косъм, и то ако през следващите два часа неизвестната подводница не промени курса, за което нямаше никакви гаранции.

Остава древният, като спасяването на давеци се, SOS — по мембраната на хидрофона! Пип-пип-пип... пи-ип... пи-ип...

И ето че се обърнаха към мен! Тоест — пепел ми на езика! — не целите, разбира се! Моят спасител обърна, вечният мой кредитор, пък дори да се окаже Бени Палячото, дори да е Лейф Бернсон...

Все още не бях повярвал в бога, но май се молах, после „Гмурецът“ се заклати и изведнъж „оглушах“ и „ослепах“ — неизвестната подводница бе изтеглил капсулата на борда. Пронизителен вой на помпи, бълбукане на вода.

Пристигнахме значи...

Шлюзовата камера не беше осветена и се наложи да се върна в капсулата и да потърся фенерчето. Моят издъхнал съд бе легнал плътно и точно в капсуловоза и това ме изненада — допотопните „Гмурци“ отдавна не се взимаха предвид при конструирането на подводници и

това беше съвсем естествено. Може би тази беше старичка, строена пред двайсет, дори трийсет години? Май така щеше излезе.

Със скърцане — именно с пронизително скърцане, дори потрепнах — бронираните крила се плъзна в страни.

Роди ли се едно подозрение, то само расте и набира сили. Малкият зле осветен отсек бе съвсем празен. Нямахме жива душа. Разбито на парчета табло, купчина мръсни парцали в ъгъла, голяма вдлъбнатина на тавана, странни белези и цепнатини по преградни те стени, мирис на спарено...

И все пак въздухът бе по-свеж, отколкото в моят капсула, това веднага се усещаше. Странно съчетание: свежест и спареност.

Наложи се сериозно да повоювам с металната врата — тя категорично отказа да се отвори с добро, а когато неочаквано с оглушително ръждясало скърцане се отмести, дори се учудих, че не се откъсна от грохналите панти и не ме смаза.

Вехтории, боклуци, а ето там дори недвусмислени следи от отдавна изгасен пожар... Сънувам ли? Сигурно. Заспал съм и ми се привижда насън... Ей, хора!

Зад вратата започваше тесен прав коридор с дължина минимум половината подводница. Едва-едва блещукаше аварийното осветление; стъпките ми отекваха глухо.

Никой.

Част от вратите в коридора бяха залостени и заварени, други — демонстративно разтворени. И никъде жива душа. Да не би автоматиката да ме е уловила, реагирайки на моя SOS! Нещо не бях чувал за подобна автоматика. Екипажът на подводница от такъв клас трябва да наброява минимум трийсет-четирийсет души.

И успоредно с това някои механизми работеха, подът едва доловимо вибрираше и подводницата несъмнено продължаваше по своя път. Чувал бях за една такава подводница... но не вярвах, че съществува, разбира се.

Пустота лъхаше от всичко. Забрава...

— Това пък какво е? — произнесох на глас, изтръпнал от внезапната догадка, и снижих глас до шепот, тъй като коридорът сякаш оживя от ехото. — Къде съм попаднал? На Сънната подводница?

5.

След като отворих очи, известно време гледах тавана и се опитвах да разбера къде се намирам. Дори на оскъдното осветление се виждаше, че таванът е покрит с плътен слой прах и не само това — на места от него се спускаха някакви сивкави гирлянди, край вентилационните решетки се люлееха паяжиноподобни ресни, по шевовете в ъглите растяха космати сталактити, грапави буци прахоляк белееха по разслоилото се антикорозивно покритие и под цялата тази занемара едва се различаваше стенното оребряване — старомодно изпълнение, но аз бях виждал такива. Дори си спомних къде — в моето мизерно жилище на Трети контролен.

Типична боцманска каюта. Тясно, но не нетърпимо. Миниатюрна, но все пак отделна койка. Тук не спят върху машините или един до друг.

Стените не бяха в по-добро състояние от тавана. Все още объркан след безпаметния сън, няколко минути се опитвах да разбера откъде има толкова много прах. Донякъде е ясно: „сипе се“ от пластиката на преградите, люпи се боята, „остаряват“ и се разпадат полимерните уплътнители, а най-много прах произвеждат човекът и неговите дрехи — мъртви люспи от кожата, опадали косми, парченца от тъканните влакна на униформата... Значи трябва да има и хора. Колко време е изминало, за да запустее така това помещение? Едно е сигурно — новобранци тук няма и отдавна не е имало.

Изведнъж си спомних къде се намирам и рязко се надигнах.

— Наспа ли се? — попита ме старецът. — Или ще поспиш още?

Завъртях глава и се облецих. Беше точно такъв, какъвто си го спомнях от вчера (или онзи ден?): дребничък като гном и в добавка съвсем прегърбен, оплешивял, с жълтеникава бледа кожа на голия череп. Да ви призная, съвсем различно си представях капитана на Сънната подводница: такъв един истински Ван Страатен с богатирски плещи, риж, с пуфкаща лула в брадата и безумно изцъклени очи.

А очите на този бяха като на чироз, с обезцветена, едва забележима червенина. Може би някога бяха го смятали за албинос, а

може би това бяха просто очите на болен човек. Лошото осветление и прахът...

Неволно трепнах, като си представих как при едно случайно раздвижване на въздуха в кубрика геологическите пластове прах безшумно ще се отделят от тавана и ще ме засипят. Дадох си дума да се движа съвсем плавно.

— Здравата хъркаше — продължи старецът. — Но не поспам много — само двайсет и два часа. Сигурно пет деноноция не си мигвал, а?

— Почти толкова.

— Добре, че не те гръмнах още щом се подаде — любезно ме осведоми старецът. — Мислех, че хитруваш, а ти просто си захъркал и толкоз... Извинявай за вида на помещението — проклетата възраст не ми позволи да те довлека до някое по-свястно. Извинявай също, че те претърсих. Сам разбираш, налагаше се.

— Да де — отвърнах. — Няма защо да се извиняваш. Е, какви бяха резултатите?

Старчокът се усмихна.

— Удовлетворителни. Чист си като ангел небесен. От наказателния отряд си, нали?

Кимнах. Старецът почака за по-пълнен отговор, но видя, че няма да има, и се примири.

— Добре, ще ми разкажеш, ако искаш. Няма да ти вадя думите с ченгел. — Въздъхна. — Иди да се справиш. Нужникът е наляво по коридора, умивалникът отсреща. След това ела в командната рубка, тя е на горната палуба в...

— Знам.

— Така ли? — Старецът явно се изненада. — Откъде?

— Тази подводница е клас „Анаконда“, нали? Щурмови крайцер. Изучавали сме ги, макар и повърхностно. Курсът по история на материално-техническото оборудване не е задължителен. За всеки случай.

— Така било значи — рече замислено старецът. — Е, ясно. Отдавна ли пристигна от Земята?

— Преди година.

— Тъй-тъй. После ще ми разкажеш как е животът там. Сега върви. И имай предвид: това не е някаква си подводница клас

„Анаконда“, това е „самата“ „Анаконда“...

За моя изненада тоалетната бе в сравнително добро състояние. Сапун, разбира се, нямаше, но затова пък горещата вода беше в изобилие, ако искаш, вземай душ, още повече че имаше и душ, съвсем истински. Подвоумих се, но реших да го отложам за по-късно.

В командната рубка също беше подредено. Погледнах мимоходом стареца, който очевидно ме беше чакал с нетърпение (ще почака!), и се втренчих в екрана на допотопния монитор. Дълбочина на потапянето осемнайсет хиляди и четиристотин, курс 310, скорост едва единайсет взела.

— Веднага се познава дълбочинникът — коментира старчокът. Изгорелият наполовина плафон караше голото му теме да лъщи. — Пояснявам, ако те интересува: все още сме в Гълфстрийм. Не се мятай към екрана де — стига с тия рефлексии на дълбочинник... Няма от какво да се страхуваш: моята „Анаконда“ има такава заглушителна система, че биха ми завидели от „Черен корморан“, при това е преработена специално за тукашните условия. Мен торпедата в Гълфстрийм ме вземат за свой — старецът се изкикоти, — осъдени като теб гледат да не се захващат с двойна цел... Хайде, сядай. Откриваме час за въпроси и отговори. Как се казваш?

— Филип.

— А цялото?

Изрецитирах си цялото име. Старецът се намръщи и комично размаха ръце, сякаш гонеше мухи.

— Нека бъде само Филип Алвело. Испаноезичен?

— Не знам. Нещо от тоя род. А вие кой сте?

— Наричай ме просто капитанът. Между другото може и на „ти“. За какво те тикнаха в наказателни отряд?

Гледай го ти... Искат отговорите на тепсия. Изглежда безвреден, но докато не разбере как трябва да държи с него, по-добре да внимавам.

— Пръднах пред Адмиралисимуса — отвърнах, спомнил си за Богданов.

Старецът изсумтя и ме погледна с укор.

— Всеки втори казва същото. Е, щом не искаш, недей...

Беше огорчен, веднага се виждаше. И тогава — ако щете ми вярвайте — му разказах всичко, от кора до кора. На един непознат и

при това вероятно дезертър! Плешив гном, капитан на митичната Сънна подводница!

И мой спасител, което си е вярно... Това не може да се отрече, нито да се забрави. Спаси ме. Без него едва ли щях да съм жив.

— Аха — рече той без никакви емоции. — Чакай, забравих, може би си гладен?

— Гладен съм.

— Така си и мислех. Ето, вземи... — Подаде ми една консерва. — Докато се миеше, отскочих до камбуза. Стерилизиран крил с фитопланктон. Гадно е, но няма да умреш. Хранителният конвейер не работи. Лъжица си вземи де. А водата, прощавай, е дестилат.

Нахвърлих се върху храната като невидял. Старецът знаеше какво и колко яде осъденият в Гълфстрийм. По време на рейд нямаш време даже залък да хапнеш, а и не ти се мисли за ядене. По-добре да хванеш язва, отколкото да изгориш в плазмения мехур. При това последните няколко дни в капсулата не ядях нарочно, за да не ми се доспи.

Едва се сдържах да не оближа консервата. Според мен старецът напразно обиждаше храната — оказа се доста вкусна, макар и малко пресолена. Разбира се, ако ядеш същото всеки ден, със сигурност ще ти опротивее... А що се отнася до дестилата, то къде на Капка, питам ви, не се пие дестилирана вода? При твърде солената храна е по-добре да поемаш вода без соли, макар че удоволствието от такова пиене, както следва да се очаква, е посредствено.

И веднага, сякаш потвърждаваше тази мисъл, старецът попита:

— Случайно да ти е останал от сухия порцион?

Кимнах.

— Мисля, че има три пакета.

— Вярно, че са три — разсмя се старецът и потърка изсъхналите си ръце. — Не се обиждай, но докато спеше, огледах капсулата ти. Нищо не взех... а ако ги разделиш с мен, ще съм ти благодарен. Ще доставиш радост на стария човечец.

— Вземи ги всичките — отвърнах и добавих: — Твои са, капитане...

— Може би сам ще идеш?

Не възразих. Имаше някои въпроси, които трябваше да се решат незабавно, и при това от мен самия, дори ако не ме лъжеше усещането,

че старецът казва истината... но въпреки това.

Да ви призная, капитанът дори ми харесваше. Малко чалнат, както изглежда, но здравомислещо чалнат: не рискуваше да остави спасения непознат сам в рубката, беше ме претърсил за оръжие, а той самият вероятно носеше лъчамет, че и нещо по-страшно...

И ако докато бях с него внимавах, то след като се спуснах долу, взех да набирам смелост — пъхах си любопитния нос в незатворените врати и люкове, безуспешно натисках залостените. По обратния път, притиснал пакетите към корема си, направих кръг по долната палуба — със същия резултат. В коридорчето на камбуза ме лъхна тежка миризма — нещо подобно на прокиснали джибри с йодни изпарения.

Капитанът ме очакваше с усмивка на уста.

— Е, как е, намери ли някого? Ако искаш, разходи се още, потърси. Аз също не бих имал нищо против да намеря.

Стоварих пакетите пред него.

— Сами ли сме? — Вече знаех отговора, но кой знае защо, не ми се струваше странно.

Той само кимна — беше изцяло погълнат от пакетите. Да можехте да го видите как яде! Половината пакет изчезна за миг. С втората половина обаче не бързаше, напротив, дояде я бавно и с удоволствие, примляскваше, блажено затворил очи. После ги отвори. Дори в очите на чироз може да има някакви чувства.

Ама че работа, рекох си. Легендата за Сънната подводница е много стара — трябва да има двайсет, че дори трийсет години. Добре де, нека са двайсет... И цялото това време старецът е изкарал на крил и дестилат?

И отново, сякаш прочел мислите ми (или не мога да си владея лицето?), старецът се усмихна на нещо, закашля се и рече:

— Основно крил и планктон. Ако наистина помниш свободния курс, „Анаконда“ е разчетена за петгодшна автономност. Ясно как: подвижни мрежи, тралове... а що се отнася до еднообразието, нали затова е военната служба. Едва следващите подводници от тази серия бяха модернизирани специално за война на Капка: по-ограничена автономност, затова пък по-голяма бойна мощ... А след Екваториалния разгром „Анакондите“ станаха спомагателни съдове, превозваха товари...

Довърши сухия порцион, блажено се облегна назад, оригна се доволно в шепа и си облиза пръстите.

— Освен това ловя водорасли — добави и хлъцна. — Естествено, не от хищните — те не стават за ядене, — а виолетови микрофити. По-гадни са и от крила, затова пък имат въглехидрати в изобилие. Полезно нещо... Бъди така добър, слез до камбуза. Веднага ще го видиш.

— Кое?

— Лекарството — изхъмка старчокът. — Щастие, което се приема през устата. Хайде, не се прави на глупак, иди да го донесеш. И внимавай да не го разлееш.

Така... Е, поне е ясно защо мирише така долу. Слязох и намерих това, което очаквах да намеря: примитивен дестилатор с груба, аматорска конструкция. В пластмасовата кана, снабдена с надпис „Отровно! Изопропилов спирт. Само за почистване на клеми“, през извита гофрирана тръбичка равномерно се стичаха мътновати капки.

Стиснах нос, взех каната, поставих на нейно място първата попаднала ми пред очите тенджерата и излязох от камбуза с максимална скорост. Навън си поех въздух и едва тогава рискувах да опитам готовия продукт.

М-да... Такава гадост не бях пил и в трюма на Шамандурата. Напълно е възможно виолетовите микрофити действително да съдържат маса въглехидрати — не знам, не съм биолог, — но носът ясно ми показваше, че покрай тях има в изобилие и друга, гадно миришеща органика. Затова пък ми стана ясно защо старецът през всичките тези години не се е превърнал в неизлечим алкохолик...

Когато се върнах, на таблото пред него бяха поставени две пластмасови чашки.

— Сипвай. И на теб също.

На него налях догоре, на мен само на дъното.

— За твое здраве, капитане.

— За твоя живот, момче. За твоя дълъг живот. Пий!

Потреперих, излях в гърлото си маслената течност и след кратка борба с гаденето успях да я задържа в стомаха си. Старецът кимна одобрително.

— Браво, сипи още... а сега ето какво ще те попитам, момче... Защо не ме удари? Нали ти беше останало още едно антиторпедо?

— Помислих, че си свой.

Старецът ме заплаши със закривен пръст.

— Лъжеш. Внушил си си го, повярвай на по-опитния. Такива като теб съм виждал десетки: в началото лъжат, без дори да забележат. Сигурно много ти се иска да оцелееш?

Ох!... Погледнах с ужас чашата. Само това ми липсваше — сърдечни разговори и гадна пиячка. Дали пък и той не е от онези... руснаците? Като Моржа?

— На Земята веднъж ми дадоха съвет: да не позволявам да ме убият заради чужди игри.

Старецът изсумтя.

— Интересен съвет. И следваш ли го?

Свих рамене.

— Когато мога.

— А ще споделиш ли с мен кой ти го даде?

Питаше като че ли познава цялото население на Земята...

— Моржа... тоест вицеадмирал Могилни. Преподаваше ни тактика в Центъра на Сумбава.

— Аха... — Старецът гаврътна чашката на един дъх, след което задиша тежко. — Ясно... По мое време беше капитан втори ранг, а след онази история с лагера го разжалваха в капитан-лейтенант и го изритаха в действащия флот да си изкупва вината. Изкупил си е значи...

Сдържах се. А може би още не бях загреял достатъчно. Твърде неочаквано прозвуча всичко това.

— Да не бъркаш нещо, капитане? Моржа никога не е плавал извън метрополията, сам ни го е казал.

Плешивият гном се засмя неприятно.

— Сам ви казал, а? И за какви заслуги тогава е получил наградите и чина? Да не би корабите на Лигата да плават в езерото Виктория?

Не знаех какво да отговоря. Може би старецът очакваше тъкмо този момент на объркване, за да ми налее отново.

— Пий, момче. Такива разговори не се водят на трезва глава. Не бери грижа за централния пост, автоматиката ще се справи. Пий на екс — ще ти олекне. За всички на Капка — за тези, които не са изплавали, и за другите, на които все още им върви... До дъно!

— Успешни изплавания — промърморих и втренчих поглед в мътната течност в чашата.

— Хъм. Ти какво, подиграваш ли се?

— Не... О, извинявай...

— Мисли, преди да говориш! — изсъска старецът, пак си изпи чашата на един дъх и протегна ръка към втория сух пакет. — По дяволите, исках да си го оставя за утре... Е, добре!... Пий де!

Не знам дали обонянието ми се беше притъпило, или се дължеше на някакви свойства на течността, но вторият опит мина доста по-добре. Организмът ми престана да се съпротивлява, сякаш казваше: „Давай, дерзай, аз те предупреждавах, че не отговарям за това, което те чака утре“.

Да става каквото ще.

— Ама ти въобще ли не изплаваш? — попитах, докато замезвах с крил.

— Само до шнорхел, веднъж на половин година. Зяпам океана, докато подводницата се проветрява...

— И през цялото време си бил в Гълфстрийм?

— Ами да. Двайсет и втора година вече. Учудва ли те?

Оставаше да не ме учудва! Макар че, разбира се, щурмовият крайцер не е някаква си капсула и срещу полуумрелите торпеда е като кит срещу херинга. Дори без доработвана заглушаваща система, без анти-торпеда, само с лазерен харпун, пронизващ водните пластове с лъч от нагорещен газ... Звено от такива подводници може да очисти напълно Гълфстрийм само за година-две.

Но какво ще правят тогава осъдените?

Във военно време е ясно какво. А в мирно? Ще отстраняват с риск за живота повредите от жълтия прилив? Колкото и да са разнообразни природните стихии на Капка, не стигат за всички.

— Все исках да те попитам — заговори старецът. — Командването знае ли нещо за мен?

Повдигнах рамене. Намерил кого да пита!

— Не съм чувал да четат заповед. Иначе се нося разни слухове... легенди. Че се скитала останала от последната война Сънна подводница с умопобъркан... — преглътнах — капитан и екипаж от малоумни... Извинявай, капитане, не съм го измислил аз.

Старият гном запръхтя. Не осъзнах веднага, че се смее.

— Знам, че не си ти. Тази история ме забавлява една година. Да не мислиш, че само теб съм пожалил. След като умря Витус, нямаше с кого да разменя дума и затова от време на време ловя бедстващи осъдени: спасявам човека и си осигурявам малко разнообразие... — Млъкна. — Може би ще се съ согласиш да останеш?

Отместих поглед. Не обичам да разбивам чужди надежди. Старецът въздъхна.

— Ясно. Тогава поживей тук поне седмица. Тези преди теб обикновено се съгласяваха. Имаше един по буен, сграбчи ме за гърлото, та се наложи малко да го... нали разбираш?

— А после?

— После ги пускам извън Гълфстрийм. Ако някой се опъва, пускам го веднага. Вярно, в Гълфстрийм.

— И не ги ли караш да обещаят, че ще си мълчат?

Старецът пак се закиска.

— Ти май не разбираш. Ето, ти, осъденият, ще докладваш ли на началството? Няма, нали? Контакт с изменник. А за измяната няма давност... макар че лично аз никого не съм предавал. Пък и кой ще ти повярва? А да ме засекаат в Гълфстрийм не е толкова лесно.

Разклати течността в каната, погледна я на светлината, изхъмка и отново напълни чашите. И двете до ръба. Не ми приличаше на пиан, по-скоро на леко смахнат. Нищо чудно...

— Война за Съединението, ха! — каза с жлъч. — Да де, ама северните, кой знае защо, я наричат Война за независимост. Аз ли ще ги съдя, още повече сега? Колко хора загинаха, колко подводници... Девет години война! Обикновено те ядяха пердах, но веднъж и за Федерацията стана напечено. Тогава целият флот се предаде... по-скоро това, което северните оставиха от него. Предполагам, че си чувал за Екваториалното клане? — Старецът подсмръкна сърдито. — По-точно ще е да го наречем Екваториалния разгром. Адмирал Щитен, мамицата му... До ден днешен ме боли, като си спомням. Е, нататък е ясно, плаващ военнопленнически лагер... за тези, които не се съгласиха да служат на Лигата. След половин година обявиха примирие и размяна на пленници. Ние, глупците, се зарадвахме... а като ни върнаха — в кауша! Трибунал: защо, питат, сме се предали? Младшите офицери сочат старшите, те — командирите на кораби, а последните — адмирал Щитен. Имало, разбирате ли, заповед... А

адмиралът или беше потънал с целия щаб, или се криеше при Лигата — помня, че за последното контраразузнаването разпитваше усърдно. Трудно е сега да разбереш тяхната логика. Накратко, младшите офицери получиха по пет години, старшите по десет — тогава още не бяха измислили лова на торпеда в Гълфстрийм...

Старецът впи задълго устни в чашата, а когато най-сетне ги отдели, възпалилите му клепачи, с мрежички от червеникави жилки, потрепваха. Обърса с ръкав една сълза.

— Не ми обръщай внимание...

— Не е ли време да спрем с пиенето?

— Какво разбираш ти, хлапе? — възмути се старецът. — Чуй ме! Знаеш ли къде бяха направили лагера? На Южната полярна шапка, на десет градуса от полюса! Не помня кой беше комендант, някоя гадина сигурно, но началник на охраната беше Борис Могилни, твоят Морж. Някога учехме заедно, той беше един курс преди мен и ме гонеше, нали бях новобранец... Боеви офицер, а да стане тъмничар, какво падение! Бараките бяха надуваеми, всяка за сто души, с телата си ги топлехме... а и лятото се оказа студено. Гол лед, такива ветрове, че те събарят, една барака я издуха в морето заедно с хората, така и не ги намериха. И цялата работа на наш гръб — рием сняг и строим ветрозащитна стена. Сами опънахме бодливата тел около лагера — един ред, колкото да се вижда. И без това няма къде да избягаш — наоколо само лед, смърт, полярна нощ, а и да се добереш по чудо до края на леда, какво ще правиш? Капка... Накратко, докато все още беше лято, търпяхме, обаче като почна есента, забелязахме, че охраната си стяга багажа... Сещаш ли се? Лъжеха ни, че за преместването ни е освободена специална платформа, а се оказа къде-къде по-просто: смятаха да ни зарежат! През зимата Южната шапка се топи напълно, а с надуваема барака няма да стигнеш далече...

Потръпнах.

— Всъщност вероятно щяхме да пукнем преди това — продължи старецът. — Кой ще ни остави припаси във военно време? До полярната база са две хиляди километра, а и там щяха да ни посрещнат... ясно ти е как. Но се носеше слух, че на триста километра от нас, почти в края на леденото поле, стояла скована от ледовете същата тази „Анаконда“. Почти никой не вярваше сериозно — и все пак беше някаква надежда. Покажи на човека лъч светлина и той ще

тръгне след него да края на света, та какво остава за края на ледовете. Накратко, решихме да не чакаме да ни зарежат, а да действаме сами. До ден днешен съжалявам, че не можахме да докопаме всички пазачи, неколцина ни се измъкнаха... не успяхме да пленим и летящата платформа. И значи тръгнахме... Бяхме към петстотин души. На никой не му мина през ума, че „Анакондата“ ще побере само една десета от нас, а и че преди това трябва да я завладеем. Но къде другаде да идем? Слабите изоставихме... сега си давам сметка, че някои от тях можеха да стигнат, но тогава и силните не се надяваха кой знае колко — триста километра по леда, без дрехи с подгреватели, почти без храна. В полза на хората ще кажа: не се стигна веднага до канибализъм...

Старецът сръбна от чашата, намръщи се и изведнъж се разсмя:

— Флайдарт! Представи си каква чест: срещу нас хвърлиха не само бойни платформи и хеликоптери, а изстребителна авиация! Вярно, щетите от нея бяха никакви, но виж, платформите... — Старецът изруга. — След първата въздушна атака останахме половината. Виси ти над главата гадината, стреля за удоволствие, а ние не можем да направим нищо с пукалките, дето ги взехме от охраната. Ако не беше виелицата и ледените блокове, жив човек нямаше да остане. Разбягахме се... Чуем ли шум — всеки се крие. Виелицата, да ти кажа, също не ни пожали, хората замръзваха на крак. В моята група имаше седемнайсет души, до подводницата стигнаха единайсет. И смятай, че извадихме късмет... Защо не пиеш?

— Пия. — Отпих, изчаках дишането ми да се възстанови и попитах: — А после?

— А после стигнахме. Цяло чудо, разбира се, но тогава не ни беше до чудене. Виелицата утихна и видяхме картина като насън: всичко в бяло, подводница, скована от ледове, а зад нея открито море... Почакахме един ден, да се подготвим, но ни беше страх, че подводницата може да отплава, а след това... представяш си. Докато можехме, ги трепехме един по един, без шум. След това започна пукотевица. От нас оцеляха само трима, плюс двама тежко ранени, издъхнаха на следващия ден, затова пък подводницата беше наша и не биваше да губим време... Пий, пий, не се стеснявай.

— Пия.

— Може би освен нашата на леда бяха останали и други групи, но ние не ги дочакахме. И те нямаше да ни чакат, ако им беше

провървяло. Защото всеки момент върху командната рубка можеше да се стовари някоя тактическа ракета. Някак си успяхме да се освободим от леда, той и без това сам се пукаше — и надолу, под леда, под шапката. Намери ни, ако можеш...

— Нима не се опитаха да ви проследят?

— Разбира се, че се опитаха, но не задълго. По това време примирието вече беше преустановено и на командването не му беше до нас. А ние къде да идем? Събрахме се на съвет. По-далече от зоната на военни действия — това е ясно. Зоните на Лигата и Унията също веднага отпаднаха — щяха да ни потопят още щом се покажем. Кой ще ни повярва, че сме осъдени, с гигатонен заряд на борда? А и не искахме да станем предатели, все още хранехме някакъв идеализъм... Да идем при Независимите, те тогава бяха в съюз с нас, но не толкова тесен, че да връщат бегълците — на това се надявахме. А после съобразихме, че на тях им е нужна подводницата, не ние. И решихме да почакаме...

— Какво, капитане? — попитах лекомислено. — Края на войната и всеобщата амнистия?

Няколко секунди старчокът ме измерва с вбесен поглед — дори си помислих, че ще метне чашата в лицето ми. Но ми се размина и в мен отново се оцъквих очичките на чироза.

— Ти, момче, не се шегувай така, ясно? Виждам, че се изказа, без да мислиш, затова ти прощавам. Сам не знам какво чакахме... може би шанса да отлетим от Капка — където и да е, от който и да било терминал. В началото ни се струваше, че такава възможност непременно ще се появи, стига само да я дочакаме... А и да поживуркаме още няколко години — лошо ли е?

Старецът запокити празната чаша към отсрещната стена — тя се удари и заподскача по пода, — вкопчи се в каната с разтреперана ръка и изля остатъка в гърлото си. Кой знае защо, гласът му веднага пресипна.

Доста подпийнал, аз го слушах мълчаливо и се опитвах да си представя как е било всичко това, отдавна, преди повече от двайсет години: пленяването на подводницата от шепя отчаяни мъже, като вълча атака срещу стадо овце, воплите на изненаданите войници, безпорядъчната стрелба, свирепи ръкопашни схватки с ножове, обсадата на барикадираните отсеци... А след това — дълги години в

титановата пура, обрасла с дебела кора от морски репей, години, без да можеш дори боязливо да се подадеш на повърхността, после съмнителното убежище на Гълфстрийм, угасващата надежда...

Дали не са завиждали понякога на загиналите?

— Вадим умря след половин година от гангрена, краката му измръзнаха още на леда, не позволи да ги отрежем... А Витус си отиде преди шест години. Още когато всичко започна, той беше най-възрастният, над петдесет. От старост умря, и най-вече от мъка.

Сън — пропадане — мрак — пробуждане — светлина. Така е правилно, така трябва да бъде. Но защо не и с мен? Защо насън живея чужд живот и се страхувам да заспя? Нима наистина не трябва да мигвам пет денонощия, да се изморя до смърт, за да не ме спохождат сънищата, в които аз не съм аз?

— Пак крещя — подсмихна се старецът. — Сънува ли нещо?

Кима мълчаливо, без да изпадам в подробности. Остава сега и да му разправам сънищата си, като на сеанс при психоаналитик. Колкото и да му е скучно, ще мине без това.

Както вчера, както вече трети ден, скачам рязко от постелята, отмятам овехтялото одеяло, пускам крака на пода, ставам, обличам се, а в главата ми един и същи въпрос: какво да правя сега?

Четвърти ден на Сънната подводница... Старецът не ми е омръзнал, напротив, само дете понякога ме плаши. Както например вчера, когато, докато се блещеше в екрана за далечно наблюдение, изведнъж ни в клин, ни в ръкав започна да вие като вълк. Ами да, досущ като луд. Двама чалнати на разпадаща се от старост подводница — единият страда от раздвояване на личността, а вторият лека-полека ръждясва заедно с подводницата...

Трябва да се измъкна оттук. Старецът говореше за седмица, значи е минало повече, отколкото остава. Ще потърпя още, ще го развличам с разговори — заслужи си го! И ще се върна на Трети контролен пост, ще получа нов „Гмурец“, ще завърши работата с „убождания“, стига с тези „рейдове“! Веднага щом изляза от Гълфстрийм, ще повикам помощ... Да се надяваме, че със седем торпеда на личната сметка няма да ме тикнат в карцера като престъпник, а ще ми позволят да ходя на воля, пък другите нека ме

гледат както искат. Дълбочинниците ще ме разберат — това може да се случи с всеки, — а останалите да ме зяпат, както искат, мен какво ми пука?

Три дни — не са вечност. Не са двайсет години.

Старецът не ме допускаше до управлението на подводницата. Понякога я караше собственооръчно — усещаше се по резките промени в курса, — но по-често се доверяваше на автопилота. Само веднъж зави сигналът за тревога, но торпедото ни подмина чинно на дистанция двайсет мили, сякаш въобще не ни забеляза, и се отдалечи по пътя си. Капитанът даже не мигна.

— Стар познайник...

Нямаше повече пиянски вечеринки. В свободното от разговори време бродех из подводницата, изучавах я като живо изкопаемо. Ходова и бойна рубки... напразно старецът ги пазеше ревниво: не бих посмял да докосна нищо там, дал съм дума — ще я съдържа. Ракетен бункер — с пустеещи силози... Товарни отсеци — също празни, един бог знае какво е карала подводницата на полярната шапка. Тясна каюткомпания с влажни петна по стените. Приборен отсек, контрол на състоянието на обшивката... едно не мога да разбера: или на „Анаконда“ ужасно й върви, или справочниците лъжат и в Гълфстрийм никога не възникват жълти приливи... Торпеден отсек, а в апаратите — изправни торпеда!

Да се побъркаш.

В корабната библиотека имаше не по-малко прах, отколкото в изоставените каюти, и освен това, за моя изненада, открих чудесен раздел със съвременна белетристика. Дълго разглеждах надписите на дисковете: Манфред О Нийл, Островърхов, Мисикава, Квалунгма, Барух... Последната фамилия ми се стори позната и пяхнах диска в старинната книга с доста смешен дизайн. Напразен опит, между другото. Много ми се прииска. Колко ли презареждания бе издържала батерията през тези двайсет години? Най-вероятно отдавна и безнадеждно се беше разпаднала, както и батериите на другите книги, така че нямаше смисъл да се опитвам да я заредя. Ясно защо и в библиотеката бе прашно. И във видеотеката също.

Едно не разбих — как старецът все още не се е побъркал съвсем? Седмица общуване с поредния нещастен осъден — и после цяла година спомени как сладко са си бърбрили... Аз на негово място

щях да полудея още преди да съм оплешивял. Щях да преместя баласта така, че да се гмурна право към Вихрения пояс... или да изключа заглушителната система. А най-вероятно щях да се предам на своите още при първите симптоми, ако не и преди тях. Какво има да приказваме, много преди тях! Който не помни дълга си пред Федерацията, каквото и да се е случило с него, не е истински дълбочинник-боклук, възлив парцал, по-лош от пораженците, които гонехме в Нови Нюпорт. За които дори ми е противно да мисля.

Опитах се да повдигна тази тема — и за първи път капитанът отказа да разговаря с мен, само изръмжа: „Не съм ничий длъжник — кредитор съм“. И с това приключи разговора.

Но кой съм аз, че да го съдя?

Може би имам това право, но не желая. Защото мен също ме съдиха. Съдиха ме за това, че не пожелах да приема смъртта от своите, позволих си да възразя. И ме осъдиха — благодаря, че само за буйстване, а не за убийството на Андерс Глиста.

Странно и глупаво. Не така си представях службата на Капка. Защо от всички глупости винаги избирам най-голямата?

Можех да се разправа с Лейф без свидетели, да изчакам удобен момент и да го накарам да си признае всичко — а после да го метна зад борда, още по-добре ако има и жълт прилив. Умният човек ще постъпи точно така и непременно ще намери оправдание, че е отнел живота на един подлец — това не е прегрешение, а благодеяние.

Успокоявай се сега, че не си подлец, а глупак, и както изглежда, глупак ще си останеш. Невероятно утешителна мисъл.

А и тези сънища...

— Вместо да крещиш нощем, защо не вземеш приспивателно? — посъветва ме старецът. — Тукашният лекар е имал огромни запаси, все нещо е останало. И не обръщай внимание на срока за годност — пил съм ги, а съм жив. Ще спиш като талпа, без никакви кошмари.

Бавно клатя глава. Не искам да спя като талпа, макар че сигурно съм заприличал на дърво, тъп и неподатлив на съвети. И не му е работа на стареца да ми се меси в сънищата.

— Облече ли се? Да вървим в бойната рубка, искам да ти покажа нещо. Интересни неща се случват на Капка — и имат пряко отношение към теб...

— Какви неща? — питам без любопитство. Не ми е до това сега.

— Ще видиш.

Синьо-зелена леко приплесната сфера — условно холографско изображение на Капка — виси наред бойната рубка и веднага приковава погледа. Това е нещо необичайно. Почти никога не се налага да се задейства проекторът на глобуса за оценка на общопланетната обстановка — лично аз досега не го бях виждал.

И точки. Множество червени точки, предимно в северното полукълбо, различни по яркост и на пръв поглед хаотично разхвърляни, а в действителност с тенденция за обединяване в гроздове. Ето, че се появи още една, много ярка...

„Мозъкът“ на подводницата беше включен. Сила и направление на повърхностната сеизмична вълна и вълните, отразени от Вихрения слой, индивидуални характеристики на всяка вълна, сложна картина на интерференцията, схема за преместване на акустичните канали в дълбочина, схема за смущенията от жълти приливи и естествени турсове... В хаоса на разбягващите се вълни може с голяма точност да се изчисли местонахождението на епицентъра и еквивалента.

Започна се.

А каква тишина! Само потракването на отнесените в Гълфстрийм облаци крил нарушава покоя на Сънната подводница. Твърде далече от нея кипят и се превръщат в газ кубокилометри от океана, твърде далече дълбочинници искат да изпразнят стволовете на ракетните силози и при всеки запуск изпитват краткотрайно блажено убождане, твърде е далече веселбата и яростта от боя.

Започна се...

Ами аз?

— Над петстотин подводни взрива в северните зони, някои от тях доста мощни — обяснява старецът, сякаш нямам очи. — И това само за последния час. Във Федеративната зона засега само шест епицентъра. Ловко започнаха.

Мълчаливо се съгласявам: да, наистина, добре се справят. Даже много добре. Ако се съди по разпръснатите върху глобуса точки, и трите северни зони са подложени едновременно на масиран удар, а немощният отговор подсказва, че ударът е бил съвсем неочакван за противника!

Самотна червена точка, съвсем слаба, неочаквано възникна в Южното полукълбо — повърхностен или дори надводен взрив.

Прицелен или напосоки? Интересно е да се разбере как ли се справят северните с целеориентацията? Лично аз първо бих изгорил изстреляните в орбита спътници. А командването не е по-глупаво от мен.

Още една точка на юг — осмата! И — сякаш в отговор — изведнъж десет точки при северните. Не бих искал да съм на тяхно място...

А на това, на което съм — искам ли?

И това е само началото, знам. Пропуснал съм само първия акорд от симфонията — жалко, но на мен и това ми стига. Дори основните сили на врага да са унищожени, прочистването на цялата акватория на Капка ще продължи месеци — още дълго ще се съпротивляват непотопени подводници и дори цели групи капсули и подводници и даже ще заплашват Шамандурата, която, макар съвсем да не е беззащитна, все пак е уязвима.

Едно знам: мястото ми сега е там. В Северното полукълбо: в бой за това, което е най-важно на този свят — за единството на човечеството! Десетки ударни крайцери, стотици капсули, авиация... Там е Лейф, с когото все някак ще се разправя — но после, не сега! Всяко нещо с времето си. Дори Вени Палячото навярно също е там — няма начин да се скрие, страхливецът, ще види и той що е война. Там хората вършат онова, което са длъжни, за което са ги подготвяли цял живот, а какво, пита се, правя аз?

Трябва да съм с тях. С тези, които без пощада мачкат северните отстъпници, които изгарят в плазмата на ответните удари, но измиват — измиват! — трийсетгодишния позор на Федерацията! Там ми е мястото, при тях...

Оказа се, че говоря на глас и не чувам думите си. Капитанът, дребният плешив гном, ме пита, сякаш не е разбрал:

— Ти наистина ли искаш да те изкарам от Гълфстрийм?

Кимам: да, да!

— Защо ти е? Та ти си осъден.

Няма да ме разбере. Какъв смисъл да отговарям?

— Добре ли помисли? Момче, нямаш представа какво е това глобална война. Питай тези, които знаят.

— А ти не искаш ли да заслужиш опрощение, капитане? Да вървим заедно!

Той се смее с неприятен смях.

— Кой на кого трябва да прости? Нещо не разбрах, обясни ми.

— Както желаш. — Не смятам да споря с него. — Тогава ме пусни сам.

Смехът му секва.

Продължи да говори, но вече не го чувах. Думи... думи...
Ненужни. Безсмислено сътресение на спарения въздух на „Анаконда“.

— Ще ме пуснеш ли?

— Потърпи още няколко дни.

Не ми заповядва, моли ме и в безцветните му очи също виждам молба.

— Не се ли наигра с мен? Не съм ти зальгалка! Аз съм войник!

— Поне още един ден!

— Пусни ме! — крещя му в лицето и тръгвам към него, а той отстъпва. — Не ме задържай! Или ме убий, като твоя Витус. На колене ли да те моля? Просто ме пусни! Пусни ме, старче, с добро те моля!...

ТРЕТА ЧАСТ

ОРЕОЛЪТ

1.

Тишина, която заплашва да се взриви, се струва оглушителна и тревожна само постфактум и само на онези, които са оживели. В действителност тя си е обикновена тишина. Нито е оглушителна, нито тревожна.

Както и преди кръжи в орбита леко приплеснатото кълбо вода, забулено в димната завеса на атмосферата, както преди незабележимо се плъзгат върху кълбото, следвайки бялото слънце, приливи и отливи, наблюдавани единствено от бордовите компютри на совалките и товарните ракети, които се спускат към терминалите. Капка живее свой живот и не обръща внимание на хората — боботи със смерчове и водовъртежи, потръпва от хидротрусове, прехвърлящи с един замах огромни водни маси, под чернилката на буреносните облаци над океана оглушително се разреждат кълбовидни мълнии, плискат се вълни — Капка не познава абсолютното безмълвие на открития космос и мъртвата тишина на лишените от атмосфера астероиди.

И все пак оцелелите не лъжат. Тишината от последните часове преди боя се запомня за цял живот.

Поклацат се върху вълните самоходни салове, шлепове и докове. Лениво дрейфуват плаващи бази на флота и авиацията. Плъзят над Капка спътниковите станции за проследяване — на южните и северните. Под океанската повърхност настръхнало подремват разположените на позиции подводници, като зародиши в околплодна течност. Външният пръстен от отбраната на южните — петдесетина капсули, разтеглени в боен ред по протежение на екватора — се различава съвсем ясно от орбита. Ако потърсиш, скоро ще откриеш и втория ешелон: три кръжащи на неголяма дълбочина ескадри подводници, готови да се устремят към мястото на пробива на отбраната, в случай че отчаяните северни се поблазнят да посегнат на Шамандурата. Най-силната ескадра, както и следва да се очаква, е разположена срещу зоната на Лигата. Южните се страхуват от нея.

Впрочем, изглежда, че по-голямата част от техния флот така и не е прехвърлена отвъд Южния Гълфстрийм и се придържа към

плаващите бази в умерените ширини. Няколко ударни единици кръжат около повредената Шамандура, от разумна предпазливост изтеглена към границата на полярните ледове, немалко съдове бродят из южните води сами или на групи. Федеративната зона си има свои проблеми, ненавистните земяни се готвят не за нападение — а за отбрана.

Само Независимите в отговор демонстративно провеждат учения на своя флот. Лигата и Унията мълчат презрително, но не изпускат от поглед суетливото раздвижване в противоположния край на планетата.

Не повече от пет души на Капка знаят, че спътниците на северните ще кръжат над планетата само броени часове — сега, когато в плановете за мълниеносен удар се внасят последни корекции, не бива да се пречи на чуждите „очи“ да виждат това, което е решено да им бъде показано. Наскоро сформираният Резервен флот и специалната флотилия, съставена от „Гмурци“ и други невъобразими антики, имитират присъствието на главните сили на флота далече от бъдещия театър на военните действия. Ескадрите на федеративния космофлот, засега незасечени от противника, вече са на финалната права от скока до Капка. Подчинените на Любомир Велич са забравили за почивка и сън.

Разкритата агентура на противника (на която е било позволено да просъществува точно толкова, колкото и на шпионските спътници) вече е предала такова количество убедителна дезинформация, че нито един аналитик не би забелязал ручейчетата истина в океана от лъжливи сведения, неверни съобщения и погрешни изводи. Сега северните са обезпокоени от нещо друго: в строга тайна Федерацията подготвя до Капка транспорт, натоварен с най-съвременни торпеда „Шпага“ — тези торпеда, според легендите, били създадени на основата на прочутата научна сонда „Емпедокъл“, предназначена за изучаване на магнитните огнища на действащите вулкани. Те са способни да се гмуркат под Вихрения пояс и пронизват планетата, за да атакуват целта отдолу. Всъщност торпедата „Шпага“ не съществуват, тъй като чисто и просто са невъзможни, но безцелно размотаващият се из Шамандурата вулканолог, който знае защо неевакуиран заедно с цивилните обитатели, отдавна е попаднал в полезрението на агентурата на лигистите и дори само с присъствието си потвърждава събраната от тях информация.

Затишие преди ураган.

След дваайсет години относителен покой Земната федерация отново се готви да воюва за връщането на колониите и ще се постарее да си осигури тактически превес в силите със стремително завладяване на Капка. Свитата пружина непременно ще се опита да се разгъне. Но... не сега.

Все още има време за подготовка за отбрана, а може би дори — да бъдат изпреварени земяните в първия удар. Няколко дни, дори седмица — срок повече от достатъчен за прегрупиране на силите.

Тишината е приятна само с това, че е тишина.

И неприятна с това, че рано или късно свършва. Рано или късно.

Ударният флот на адмирал Мриш, разположен предварително на субекваториални плаващи бази и поддържан от Спомагателния флот и авиацията, предприе бойните действия в точно определеното време. Няколко часа по-рано, на един милипарсек от Капка, на самата граница на звездната система, в антрацитночерния облак, скриващ устието на подпространствения Канал „Земя — Капка“, започнаха да избухват звезди: тунелните кораби на Федерацията, изхвърчащи от устието с релативистична скорост, включваха предварително топлинните щитове. Но „звездите“ не можеха да се видят в облака, а извън него сиянието им избледняваше.

Едновременно и втора ескадра на военнокосмическите сили на Земята, изминала обиколен път по веригата от подпространствени скокове „Земя — Нова Тера — Хляб — Капка“, напусна гърловината на другия Канал, неудобен за врага и твърде рядко използван от него. Въпреки това един самотен контейнеровоз на Унията, връщащ се празен от Капка, я пресрещна още при изхода на последния скок и просъществува точно толкова, колкото е необходимо, за да се даде нареждане за унищожаване на целта. Търговският кораб се превърна в облаче от газ и бързо разсейващ се космически прах още преди екипажът му да успее да съобщи за неочакваната среща.

Три всепространствени крайцера на Федерацията — крехки, скромновъоръжени и ненадеждни съдове, главната сила и спасение на които се състоеше в способността им да се гмуркат и също така лесно да излизат от подпространството където и когато пожелаят — нахлуха в системата на бялата звезда, като изскочиха направо на висока орбита

около Капка по същото време, когато корабите на първата ескадра тъкмо преминаваха в спирачен режим при подхода си към планетата. Плаващите терминали на северните зони все още продължаваха да приемат совалки от увисналите на три хиляди километра над тях мирни товарни кораби — а спътниците на северните, насочили към планетата „очите“ на оптичните уреди и антените на радарите, вече започваха да горят. Щедри серии енергоимпулси пронизваха атмосферата, неточните откоси попадаха в океана, в точката на съприкосновение лъчът пораждаше кипящ кладенец и предизвикваше мощни водовъртежи.

Операцията се развиваше успешно. За броени минути тъжната участ на спътниците на северните бе споделена и от четири безпомощни товарни ракети. В хаоса на сражението едва не беше поразен и „Рона“ — последният земен транспортен кораб, излетял от все още мирната Капка. Вдигнатата на прихват тунелна корвета на Лигата, способна с лекота да унищожи всеки от всепространствените крайцери на Федерацията, но безсилна в схватка и срещу трите, бе принудена да приеме боя преди приближаването на ескадрата. В последния момент успя да се размени за един от крайцерите — нищожна загуба за земяните, дребна отплата за лишаването на врага от космическо прикритие.

Пълна блокада на Капка. Близка. Далечна. Блокада на системата на бялата звезда. Блокада на всичките четири подпространствени Канала. Незабавно унищожаване на противниковите звездолети, открити в близост до „санитарната зона“.

Засега все още само поддръжка. Необходима, но не решаваща. Успехът и провалът на операцията зависят от това как ще се развият събитията там, долу, под слоя облаци, прикрил нелепото, наподобяващо кръгъл аквариум водно кълбо на Капка.

Пилотът от Службата за издирване и спасяване беше мълчалив и, както изглеждаше, крайно недоволен от летателната задача. Пърхай, навивай километраж над опасните тропически води, спасявай някакъв си осъден... Ценен товар, няма що! Пък и не знаеш какво да очакваш от него — всеки втори дълбочинник е малко смахнат, така че човек може да си представи какви ще са осъдените! Дори не му отпуснаха нормална платформа — петстотин мили над океана на неустойчивия „скакалец“ с рикошетно движение, в името неизвестно на какво,

докато в същото време други се сражават с флота на северните и без да рискуват кой знае колко повече, вършат истинска работа... Такива мисли се отразяваха пределно ясно на лицето на пилота и Филип успя да измъкне с огромни усилия и на пресекулки разказа за събитията от последните дни.

Оценката на възможния риск не беше вярна и Филип мислено се усмихна. В мирно време — да, навярно, но във военно и върху ниска вълна няма по-безопасен транспорт. Да се засече „скакалец“ не е никак лесно.

Пилотът не разбираше много от морски дела, каквото не знаеше, обясняваше с необходимостта да се пази тайна, но Филип успя да схване главното: граничната флотилия е преобразувана в Резервен флот и, както изглежда, вече участва в бойни действия. Толкова по-добре... Значи ще има нужда от дълбочинници и може да се надява не само на отсрочка на наказанието, но и на пълна амнистия. Дори и да не му провърви — какво пък, по-добре да загине в истинско сражение, отколкото да се занимава с тази портиерска работа — да чисти Гълфстрийм от всякакви боклуци.

И дори е по-добре да изплуваш от дълбините като мехур с нагорещен газ, отколкото да дремеш на Сънната подводница с нейния смахнат капитан...

При спомена за стареца Филип неволно потрепери. Скрил се, моля ви се... Двайсет и две години под водата — това живот ли е? За какво живее?

Безсмислено беше да го кани със себе си. И да го съди също не беше толкова лесно. Всеки си има свой път.

Побърза да прогони думите на стареца, че още не е ясно кой на кого трябва да прощава — по-късно, не сега! Не му е дошло времето. Мравката, отбраняваща мравуняка, намислила да си оправя сметките с другите мравки... Такъв да го смачкаш...

„Скучна война“ — това беше най-съдържателното определение на събитията, дадено от пилота. Твърде лесно изглеждаше всичко. Твърде внезапен и съкрушителен беше ударът, за да бъдат взети контрамерки. Шамандурите на северните на практика бяха изпарени и успяха да изстрелят само няколко десетки балистични и крилати ракети — без точно целеуказване, без смисъл. От петдесет и трите им известни бази през първия ден бяха унищожени над четирийсет;

останалите само се отбранявали, но вече било ясно, че няма да изкарат дълго. „Моби Дик“, флагманът на Ударния флот с адмирал Мриш на борда, бил пресякъл Северен Гълфстрийм...

— А за мен какво ще остане? — попита Филип и едва не си прехапа езика — амортизирането на кабината на „скакалеца“ при отскоците от вода не беше от най-добрите.

Пилотът се замисли.

— Може и да остане нещичко — рече накрая. — Прочистването на такава акватория... сам разбираш. Ще има работа за още няколко дни.

— А ти?

— Не съм от ентузиастите — изръмжа неискрено пилотът и веднага си пролича, че завижда на колегите си. Кой би отказал да участва в унищожаването на отстъпници и предатели, в мълниеносна и победоносна война, дори когато небрежно я определя като „скучна“? Кой не би искал да си осигури старините с пенсия и специални привилегии? Няма такива хора. Никой не държи на Капка пораженци и предатели. Човечеството трябва да е силно и гордо и за целта е необходимо да е единно — аз и сега смятам така. Та нали тъкмо заради Съединението на човечеството са загинали мнозина, пряко или косвено — като капитан Богданов например? Разбирам добре, че в такова дело не можеш да успееш без жертви — само дето лично аз отказах да бъда първата жертва в името на Съединението... Всъщност щях ли да съм първата? Нима проблемът е само в това, че войната се води от негодни за управление хора? Войната си е война, който и да я води. А и къде да ги намериш другите, гадните? Нищо чудно в действителност Андерс Глиста да се окаже не подлец, а жертва на собствената си грешка по пътя към великата цел, достойна за възпоменание и опрощение... Нима Капка не е първата крачка към Съединението? Не си ли заслужава да воюваш за подобна идея? Войната за Съединението е справедлива — мястото на северните е под Вихрения пояс. Нека се удавят, ако не искат да се предадат на нашата милост.

Пилотът превключи на автоматично управление. Ударите с водата се смекчиха осезаемо.

— Накъде летим? — поинтересува се Филип.

— Подскачаме — поправи го пилотът и изруга, за да покаже отношението си към материално-техническата база и заедно с това към своята участ. — На това летене ли му викаш? Към Трети контролен.

Какво пък, може и на Трети. Макар че сега база „Ураган“ е близо до театъра на военните действия. Филип замълча. От отраженията върху водата го боляха очите. Тонираното стъкло на обзорния екран показваше с обидно правдоподобие твърде скулестото му лице, малкия нос, ниското чело с рунтави вежди и рошавата черна коса, притисната в клин от оплешивяването. Плюс четинестата брада, хронично възпалените очи и пъпчасалата шия... Мдааа. Ама че красавец.

Какво пък! Своя жена едва ли ще има скоро, а на Джилда ѝ е все едно...

Изруга се наум, ядосан на себе си. Пръч. Намерил време да мисли за чукане!

Старецът се предаде и го пусна на свобода само на четирийсет мили северно от Гълфстрийм. Вярно, не му отпусна въздух и Филип, естествено, не настоя. Нагоре, по-скоро нагоре — но на повърхността бушуваше тайфун, обичаен за това време на годината, и не позволяваше изплаване, което го принуди да диша изпълнен със смрад кислород, неподдаващ се на никаква регенерация, да отваря уста като риба, да се вцепенява в полусъзнанието на въглеродното отравяне...

Но успя да изтърпи и да изплава. Успя да оцелее и да пусне в капсулата бедния въздух на Капка. А това е най-важното. Успя и да повика помощ.

Не се наложи да чака дълго — ефирът сякаш се взриви от въпросите, полетели от Трети контролен. А след това: „Дръжте се... праша... ще ви осигурим...“ Нима загубите на опитни дълбочинници бяха толкова големи?

Без да знае защо, той отвори широко люка, преди да изостави пукация се по шевовете „Гмурец“. Само рубката стърчеше над водата — щеше да се подава още ден-два и да потъва бавно от събирането на вода вътре, а после щеше да изчезне завинаги в океана. На дълбочина двайсетина километра, не повече, налягането щеше да я смаже — отстрани това щеше да прилича на взрив — и далеч по-надолу, близо до границата на Вихрения пояс, а може би и вътре в него, хаосът от течения щеше да разнесе горивото из цялата Капка, от което

изотопният състав на морските соли щеше да се промени с незначително малка величина.

Кой го е грижа?

Води се война. В такъв момент най-добре да си като всички останали и да не плещиш прекалено много, а след победата предвоенната глупост и подлост — опитът да се хвърли примамка на северните, неуспешното убийство на Лейф, глупавите подозрения на покойния Андерс — ще потънат в забрава.

И да е така, и да не е така — все едно. Постъпвай според дълга си и да става каквото ще. Едно е ясно — не мога да страня от битката.

Прощавам им. Защото иначе няма да простя на себе си. Граф Монте Кристо...

Филип затвори очи. Колко мъка — и как лесно се оказва вземането на решение! Води се война. Авиацията, вдигната от подводниците-майки, нанася удар след удар. Всичко, което не е успяло да се потопи навреме южно от петдесетия паралел — от капсули и дребни плаващи „чинии“ до салове-бази, на които спокойно може да се разгърне цяла танкова рота — вече е престанало да съществува. Но врагът още хапе. Масивна ракета с тесни като плавници криле ту се издига вертикално нагоре, ту се спуска право към вълните, за да избегне антиракетите и лазерните импулси. В някой момент корпусът ѝ се пропуква като черупка и в океана се изтърсва продълговато гладко торпедо — може би без ядрена силова установка, с нищожен запас от ход, но напълно възможно и с мегатонова бойна глава. В направлението на главния удар подводниците се движат толкова гъсто, че торпедото може да унищожи наведнъж две, дори три цели.

Няма война без загуби. Но така или иначе северните ще си получат отдавна заслуженото.

А непознатият от А-233?

Защо на света няма лесни отговори?

Достатъчно е пилотът ДА ПОИСКА и бомбеният заряд се отделя от оръжейния пилон. Много неща можем да направим, стига само да поискаме. И аз съм го искал. Много пъти. Докато накрая, веднъж, не поисках нещо такова, каквото конструкцията на флайдартта не е в състояние да издържи — и последва безкрайно дълго въртене, мярнали се зад прозрачния капак отчупени плоскости, откритият от медицинската комисия Синдром на Клоци и позорна оставка поради

непригодност... А след това, вече на Прокна, набрал смелост, молах да ме пуснат да летя такъв, какъвто съм, без да ме тъпчат с всякакви лекарства — и Поздняков, докато ме тупаше по рамото, отвърна уверено: „Не бива, Искандер, не бива да го правиш...“ А аз реших да не споря...

Да искаш и да решиш — това са различни неща.

Филип трепна толкова силно, че пилотът го погледна уплашено и той побърза да се усмихне и да кимне, сякаш казваше — няма нищо страшно, привидя ми се нещо. С всеки се случва. Просто глупости.

Субекваториалните плаващи постове — в известен смисъл плаващи аналози на сухопътните гранични застави — си приличат и само опитно око може от разстояние да открие труднозабележимите особености на конструкциите им. Сал като сал, кръгъл като чиния и много голям. Но че е Трети, няма съмнение. Веднага го познах. Ето го знамето — плющи на дългата, извиваща се на вятъра мачта, бордът е прояден от жълтия прилив, появил се тук преди две години — това е още преди мен, а ето я и криво-ляво възстановената надстройка, в която преди половин година при кацане се разби един учебен флайдарт — това вече беше по мое време, лично присъствах.

Пилотът не приводни „скакалеца“ до кея, а кацна право на флайдрома, на резервната писта, сякаш не съм осъден вчерашен полупокойник, а важно началство с надменна физиономия. Още не си бяхме сложили филтрите и пилотът не беше вдигнал капака, когато гледам: към нас тичат хора. Дори ми стана интересно. Най-отпред подтичва някакъв цивилен дългуч и физиономията му ми е смътно позната. Къде ли съм го виждал, дали не беше на Шамандурата?

И веднага щом се приближи, си спомних: Челен... не, Шеленграм от отдела за Перспективно планиране. Същият, дето се пулеше в мен като в пееща раковина на терасата на флайдрома, когато покойният Глист ме извеждаше от Петнайсети пост...

А сега, види се, е долетял да ме прибере. Ето откъде суматохата в ефира и необичайната бързина на спасяването ми. А пък аз, какъвто съм си глупак, се размечтах за спокойна служба!

Ох, защо не останах на Сънната подводница при стареца! Щяхме да си бъбрим сега, да се наливаме с отровата му, а старите торпеда

щяха да охраняват покоя ни по-сигурно и от глутница бесни кучета...

Чакам. Горещо е, няма сянка. Да бягам? От сала не можеш да избягаш, а и няма къде. Добре, излишно е да се безпокоя предварително, няма да им доставя това удоволствие. Кой изобщо е този Шеленграм? Водещ експерт от отдела за Перспективно планиране... началство над средния размер, и какво от това? Каква връзка въобще има с моята история перспективното планиране? Освен ако същият този отдел от горе до долу не е подразделение на контраразузнаването, което е напълно възможно.

Водещият експерт премина в тръс, а после съвсем забави. Две горили от корабната полиция го задминаха и както следваше да се очаква, търчаха право към мен. Тези и форма няма нужда да носят — по мутрите им личи какви са. Пилотът за всеки случай се скри зад „скакалеца“, ама те не от него се интересувах. Още преди да съм се опомнил, лактите ми се озоваха на тила, очите ми едва ли не бяха опрели в площадката — а задникът ми сочи нагоре и сигурно примамва някой флайдарт, дето прави заход за кацане.

И чувам:

— Пуснете го!

Тихо, но властно. Личи си, че господин експертът е свикнал да командва. Горилите се подчиниха.

— Последвайте ме.

Следвам го. Не към борда, а обратно, което е добре: значи няма веднага да ме разстрелят. Покрай ремонтните хангари, покрай аквариумите, гъмжащи от крил, покрай онази паметна надстройка, покрай мачтата с плющящото знаме... Отпред крачи господин експертът, зад него аз, от двете ми страни — горилите, а отзад вече ни застига и ситни охранен майор от корабната полиция, който едва успява да си поеме дъх и даже не подвиква, над черната му фуражка се извива стълб нагорещен въздух, а по слепоочията му се стичат потни струйки. Виж, господин експертът дори не се е изпотил и с дишането му всичко е наред, сякаш изобщо не е тичал.

Покрай реакторната шахта, покрай карцера, покрай ракетните силози...

Не повярвах на очите си, когато стигнахме горния жилищен отсек, където обитава само висшето началство на поста и гости от

ранга на този Шеленграм. Тук пуснахме котва. А после не повярвах и на ушите си:

— Оставете ни насаме. Свободни сте.

Ето това полицаите очакваха дори по-малко от мен. Горилите зяпнаха, майорът се опита да възрази, но господин експертът му тикна в носа някаква хартийка — и той омекна. Дори съжалих, че и аз не съм експерт.

— Последвайте ме. — Това пак към мен.

Каютата на сала не ти е кубрик в подводница. А такива разкошни апартаменти не бях виждал и на Шамандурата. В сравнение с този спалнята на Джилда е вълча бърлога. Добре се е подредил водещият експерт, а може би местното началство се е престарало за всеки случай.

— Отбийте се в санитарния възел, лейтенант. Оправете се.

Отивам мълчаливо, мия се и се бръсна. Изтривам се с миниатюрна кърпа. Щедро мажа с крем възпалената си кожа! Разкош и лукс. Какво ли може да означава всичко това?

— Можете да хвърлите дрехите си в кошчето, в шкафа има нова униформа.

То пък едни дрехи... Униформа? Да не би да е комбинезон на пилот от ВМФ с нашивки и отличия? Къде ти. В шкафа си виси това, което трябва...

Излиза, че поне засега още не са ме разжалвали. Нещо повече — ако се съди по поведението на господин експерта, съм приобщен към категорията на важните птици.

Нещо не ми се нрави това.

Очите на господин експерта са жълтеникави като на леопард и за миг дори ме побиват тръпки. Впери ги е в мен.

— Побързайте. След десет минути излитаме за Шамандурата.

Точно от това се страхувах. Значи нищо не е свършило...

— Защо на Шамандурата?

— По-добре, отколкото да ви вържат тежести на краката. — Господин експертът си позволява да изпръхти.

Не веднага осъзнавам, че господин експертът се шегува. На началството и шегичките му началнически.

— Нямам работа на Шамандурата — отвърщам твърдо. — Войната започна, а аз съм дълбочинник.

И щом го казах, кръвта запулсира в слепоочията ми. Гледам този дългуч отдолу. Той дори не си направи труда да смени тона:

— Вие сте осъден и ще полетите с мен. Ясно ли е?

Нищо не ми е ясно. Кой толкова е примрял за мен — контраразузнаването? Или онази, другата сила, за която нямам и понятие? Нищо не зная, освен това, че на лейтенант Филип-Мария-Хосе-Фернандо-Лусия-Мигуел-Хуан-Рикардо-и-Аугусто-Диего-Мануел Алвело, да се смият над него светиите, отново са отредили ролята на камъче между въртящи се воденични камъни в нечия игра. Ох, ще стрият това камъче на пясъчинки...

Зарадва ме началството, няма що! Че аз по-скоро бих умрял, отколкото да се върна доброволно на Шамандурата! Готов съм да ида където и да е — на фронта или обратно в Гълфстрийм, където да започна отначало. Дори на моя „Гмурец“ с кърмата нагоре. Върнете ми парцалите, натикайте ме в карцера!

Мръсно нещо е животът — никога няма да те предупреди предварително, че назрява преломният момент. Щях да се подготвя.

Изпотих се, но отвърщам:

— Нямате право да ми заповядвате.

— Предпочитате да ви заповядва Велич? Или онази курва Риенци? А известна ли ви е участта на осъдените по време на война?

— Не е ваша работа — прекъсвам го. — Моля да докладвате за мен на командването.

— Зовът на дълга? — Шеленграм се подсмивва ехидно.

Не държа да му отговарям. С някои хора е безсмислено да се разговаря на подобни теми. Има неща, за които е по-добре да не се приказва. Или го чувстваш, или не.

— В последно време не ви ли се присънват странни сънища?

Трепнах, и как иначе? Не издържах. Издадох се. Челото ми цялото потно, по гърба ми се гонят тръпки.

— За какво говорите?

— За двете инициализации, на които бяхте подложен. Надявам се, че ще издържите... ще издържиш и третата... Искандер. Рано е, но нищо не може да се направи.

Странна гривничка носеше на ръката си, не бях виждал такава досега. Господин експертът само я натисна с пръст, и готово. Лениво

някак си я натисна, със скука, едва ли не с прозявка. Но не зная защо веднага разбрах — това е най-страшното.

Сякаш клещи ме стиснаха — и ме обърнаха наопаки. А после ме върнаха обратно. Светът около мен се разтресе, заплува...

Разправят, че когато умира, човек се вижда отстрани. А аз се видях отгоре — видях как изведнъж, без мъчителни конвулсии, в мен умирам аз.

И как аз се раждам в мен.

Без болка, без вик. Само главата ми се завъртя, залюля ме нещо, преди върху ми да рухне небето.

Блъсна ме с цялата си тежест. И пак се върна на мястото си.

— Е, здравей, Искандер — каза господин Шеленграм. — Здравей, блудни сине.

Лейтенант Филип Алвело направи крачка назад, своята последна крачка. И в същия миг разузнавачът на Северния редут, бившият военен пилот на Федерацията Александър Шабан пристъпи напред.

— Вин... сент?

Смяна на кожата. Останките се посипаха с хрущене. Винсент Менигон кривна крайчеца на устата си в усмивка.

— Позна ли ме? Здравей, опасни мълчаливецо.

— Здравсти, отровна аспидо...

2.

Освен с прокарването на тунела, гибелта на Гийом Куция и мълниеносната погранична война с княжество Хинаго, трийсетата годишнина от основаването на Порт Бюно съвпадна с едно дългоочаквано събитие от планетарен мащаб: развиващата се планета Прокна беше приета за асоцииран член на Лигата на Свободните светове. Формални предпоставки за това имаше достатъчно: повечето държави на планетата отдавна и твърдо бяха встъпили в Съдружието, което не само Менигон иронично наричаше Полудружие; носеха се слухове за създаване на единно правителство в лицето на Междузоновата администрация — традиционен посредник в териториалните и търговски въпроси. Накрая, но това беше и най-важното, Прокна впечатляваше с богатствата си от минерали, а ембрионалната икономика, все още слабо развита за трийсетте години от Третото нашествие, устройваше Лигата не по-малко, отколкото Земната федерация. Редките метали бяха дефицит навсякъде. Пъпната връв, свързваща Прокна със Земята, още не се беше скъсала, но изтъняваше все повече.

През тази година обединеният космофлот на Лигата демонстративно проведе ежегодните си маневри в лишената от какъвто и да било стратегически смисъл точка на средата на пътя между Земята и Прокна. На Прокна злорадо премълчаха този факт. Засега Земята също мълчеше, но там, изглежда, не бързаха да признават независимостта на своя стар суровинен придатък. Пристигналият в срок „Юкон“ докара не само закупеното оборудване, но и група наемници, също като в добрите стари времена. Кулминацията на конфликта се отлагаше, съгъстяването на облаците бе задържано от нечия умела ръка — те тътнеха в далечината и изнемогваха под бремето на прекомерната влага. Светът, населен от хора, работеше и се веселеше, твореше и разрушаваше и за пореден път бе увиснал в неустойчиво равновесие. Но той бе свикнал с това.

Малко след тържествата, посветени на присъединяването към Лигата и отбелязани шумно навсякъде, Менигон откри поредната

кражба. Този път от паркирания както обикновено в подножието на Порт Бюно всъдеход беше изчезнал не само аварийният неприкосновен запас — някой бе демонтирал и очевидно отмъкнал цялата въздушнопречистваща система, от лъчевия обеззаразител до последното уплътнение включително. Докато Шабан търчеше между Поздняков и снабдителите, за да набави нов очистител, а Менигон налагаше по мутрата диспечера на всъдеходния парк, из Порт Бюно се разнесе новината, че две двойки разузнавачи отказали да излязат на обиколка. Въпреки че и четиримата работеха за Редута вече не една година, мотивът за решението им се оказа детински смешен: изтичане срока на договора. При ветераните това предизвика само саркастични усмивки: повечето от тях отдавна вече виждаха Земята само в розовите си сънища. Затова пък всички разузнавачи се бяха събрали и метежниците получиха незабавна и шумна подкрепа. Порт Бюно кипеше. Бяха обявени едновременно няколко стачки, шепнешком се обсъждаха шансовете на саботажниците за реадaptация, като най-често се изказваше мнението, че споменатите шансове са нищожни и че бунтарите, подобно на всички нормални хора, накрая ще се удовлетворят с повишение на заплатата и няма да вкарва ветераните в изкушение. „Гледай ги ти какво им се приискало! Ами ако всеки направи като тях, а? Макар че — многозначително кимаха някои — разузнавачите са мъжаги един път, оо! Трудно се излиза на глава с тях, освен това са въоръжени и са към петдесетина... Мисля, че Хищника няма да може да се справи с тях. Какво?... Добре де, мълча...“

Търговията засега не беше преустановена. Нито пазачите на Хищника, нито жълтите каски на правителствената охрана не се престараваха повече от необходимото. Течаха преговори. Разузнаването временно беше преустановено. Правителственият съвет реши да посвети на проблема специално заседание.

Ако някой не го свърташе на едно място, това беше Менигон. Сякаш го измъчваше постоянен сърбеж. Както по-късно стана ясно, след като изтърпял един ден в безделие, той се натряскал здравата, скарал се до бой с неколцина от бунтарите и после се явил при Поздняков и заявил, че е готов да излезе на разузнаване още сега, така че какви ще бъдат разпорежданията? В Големия каньон? Става. За цяла седмица? Чудесно, само че моят партньор, момчето... да-да, Шабан, именно той — нека остане, за какво да си създава неприятности?

Разузнавачите са грубовати хора... Разбрахме ли се?... Поздняков едва не се просълзил и, както твърдял Менигон, дори се въздържал от високопарното си напътствено слово, само трогнато му стиснал ръката на раздяла — очевидно здравата го били изнервили.

— Няма да стане — заяви Шабан, след като разбра. — Идвам с теб. Не ти ли стига, че миналата година излиза сам?

— Не ми стига — изръмжа Менигон. — На теб ти стига. Ако те напердашат за стачкоизменничество, смятай, че си се отървал леко. Ще седиш тук и няма да си подаваш носа навън. Ясно?

— Ясно. — Шабан прокара пръсти през оредялата си коса и отърси няколко полепнали косъма. — Ето пак... от какво е това, а?

— От адаптацията навярно — обясни Менигон. — Нали знаеш легендата?

— Тази, според която на Прокна оплешивяват само добрите?

— Именно. Вярваш ли?

Шабан въздъхна.

— Налага се...

— А аз не вярвам — ето виж, косата ми не пада.

— Защо ли не се учудвам?... А може би все пак не е от адаптацията?

Менигон повдигна рамене.

— Тогава е от прахоляка. Или от влагата.

— Или от пастата за зъби — ухили се Шабан. — Е, кога заминаваме?

Менигон го погледна с любопитство.

— Реши значи?

— Реших.

— И няма да се откажеш?

Шабан поклати глава. Отзад се приближи Лиза, мълчаливо се притисна в него и го прегърна през шията. Тя не беше от разговорливите, но пред Менигон се боеше дори да диша и само топлината и близостта на нейния бог и господар й действаха окуражително. Шабан блажено затвори очи. Вече не му се заминаваше никъде.

— Стягай се — навъсено нареди Менигон. — Само да не съжаляваш после.

... Колибата беше широка и ниска, с хлътнали от времето ъгли. Стоеше в края на неголяма долина в плътната сянка на стръмна и някак нахално щръкнала скала; покривът беше от очукана ламарина, в която лесно се разпознаваше външната обшивка на стандартните хангари за флайдартти, само че тази ламарина отдавна вече не лъщеше, а беше боядисана в някакъв особено мрачен цвят. На всичко отгоре неизвестните стопани на колибата бяха засипали покрива с камъни и пръст, обрасли с рижави лишеи. „Защо не почистят тази гадост?“ — зачуди се с недоумение Шабан, но изведнъж се сети за отговора и изсумтя одобрително. Представи си, че наблюдава всичко това отгоре, от стандартната височина на патрулна платформа — хъм, дори от минимално допустима за планински релеф височина на полета колибата нямаше да прилича нито на колиба, нито на хангар, а на хълмче, което не привлича погледа. За да го забележи, човек трябваше да се приземи, а нямаше къде: наоколо само някакви развалини, порутени основи, занемарени руини от времето на Второто нашествие, ако не и на Първото. Археология.

Шабан се радваше и на това. Вървяха вече втори ден — без храна, без връзка, без сигнален маяк, без сън. Без батерии за „мулетата“, изтощени до дъно на превала, без отдих, с една-едничка надежда: да излязат в равнината и да чакат рано или късно да ги забележат от въздуха. Или нямаше да ги забележат. А може би щяха да ги открият твърде късно: равнината не е планина и петнистата треска ще бъде скорошен гост в задръстените въздушни филтри.

Не биваше да оставят сигналния маяк във всъдехода. Също както не биваше да оставят всъдехода в Големия каньон, сбърка Менигон, като не го послуша. Непростима небрежност. Търси сега всъдехода под наносите в равнината: ако се съдеше по боботенето и калните пръски по скалите, първата вълна на свлачището е била висока почти колкото стената на Порт Бюно.

А при това знаеха, че в Големия каньон има опасност от свлачища! И не без основания подозираха, че в планините неотдавна е паднал амонячен дъжд.

— Стопаните май ги няма — каза Менигон и подсмръкна с измръзналия си нос. — Ще ги почакаме, няма закъде да бързаме.

— Направо мистика — рече Шабан, докато се озърташе. — Не бях си и помислял, че на Редута има хора, които не живеят в Порт Бюно или в селищата. Аз лично не бих могъл. Кои са тези отшелници?

— Добри хорица. А относно „не бих могъл“ — не се заричай.

Докато Шабан обмисляше думите му, Менигон вече чукаше на вратата — три удара, после четири. Никакъв отговор. Вътре се оказва тъмно и докато очите му привикваха към мрака, Шабан се чувстваше несигурно. Мислено се сравняваше със сонда, пъхната в непознат и чужд за човека организъм, и намери сравнението за доста точно.

Интересно кои хора според Менигон са „добри“? Освен него самия, естествено...

По много признаци личеше, че колибата е била напусната неотдавна. Несъмнено човешко жилище, а не леговище на бегуни, тези изродени потомци на хората. Миришеше така, както мирише само във временно жилище — на студена запуснатост, прах и плесен, на откровено нежелание в помещението да се поддържа дори нищожно подобие на уют. Тук се занимаваха със съвсем други неща и след като свикна с тъмнината, Шабан забеляза недалече от миниатюрното, наподобяващо бойница прозорче паянтова маса и два сандъка вместо столове, спартански примитивна кухненска посуда, окачена по стените, две грубо сковани дъсчени легла, капак на пода, водещ очевидно в мазето, и в най-далечния ъгъл — нещо като гигантска печка, способна да затопли десет подобни колиби, стига да се намерят достатъчно дърва.

Шабан беше прекалено изморен, за да може да се учудва, но когато се вгледа, успя да различи до болка познати очертания и повдигна вежди. „Печката“ се оказа остарял модел на серийна адаптивна камера, а около нея — върху сандъци, на пода и един върху друг — бяха скупчени десетки прибори, оплетени с джунгли от кабели и дебели шлангове. Предназначението на някои от тях му беше непонятно, други обаче познаваше. Например ето този кристализатор на издишван циан, модел ЮИ–200, каквито се инсталираха във всички всъдеходи. Шабан си спомни, че преди броени дни Менигон поиска от склада нов ЮИ–200, като нагло излъга, че бил изхвърлил стария, понеже вече пропускал. И съвсем позната изглеждаше и въздухопречистващата система! Присъствието ѝ тук напълно обясняваше изчезването ѝ. Не случайно в последно време Менигон

настояваше да излиза сам на разузнаване. Шабан поклати глава. Хитро...

— Надявам се, че тези твои добри хорица нямат проблеми със закона? — попита той с нескрито подозрение.

Менигон се прозя — с широко отворена уста.

— Ти първо ми обясни какво е това закон — изръмжа, изтегна се на леглото и се намести — и тогава ще си помисля как да ти отговоря.

Има логика, помисли си Шабан. И наистина, какво представлява законът на Редута? Съществува ли въобще? Въпрос от въпроси. Вярно, създаден е Правителствен съвет, донякъде се е съхранил кодексът на първите заселници, а това все пак е нещо. Накрая, четирима от всеки пет нови граждани на Редута пристигат от Земята и носят със себе си полезния навик да живеят според нейните закони, вкоренени в продължение на векове — това също никак не е лошо. Но все пак официални закони няма, липсва онзи непоклатим правен монолит, стълб на всяка държава, и което е най-странното, няма го усещането, че мястото на закона е заето от някаква неопределена и страшна пустота. А и откъде да се вземе подобно усещане? То ще се появи едва тогава, когато разпорежданията на Правителствения съвет влязат в очевидно и рязко противоречие с установения начин на живот, а това, за щастие, поне засега не се наблюдава. Ние самите знаем кое е добро и кое лошо, а за това, което не знаем, ще ни разкаже Поздняков. Добре е например да се опазва поверената държавна собственост, а да не се пази, напротив, е лошо и Менигон сам знае, че се занимава с празнотумство. Но като го пратят за една година на северния шелф, бързо ще изгуби охота да развива тезата съществуват ли закони, или не...

Менигон спеше, изтегнат на леглото, похъркваше и от време на време по лицето му преминаваше нервен тик. Шабан се подвоуми, легна на другото легло, отпусна глава на навитото одеяло и потъна в размишления. Хъркането го дразнеше, той се надигна, погледна сърдито спящия и изруга полугласно. Ето кой умее да те озадачи с неочакван проблем и после спокойно да си откърти. Води го на гости при някакви подозрителни отшелници, нищо не обяснява и хърка за трима, сякаш всичко си е съвсем в реда на нещата. Да върви по дяволите, нека спи. С него може да се поспори за много неща, но виж, теми като мисловните способности на бегуните или например на

андроидите по принцип не го интересуваха. За него разумът не беше нещо повече от пълнеж за черепната кутия, по-ценна при него самия, отколкото при всички останали, и друг подход към темата той нито знаеше, нито искаше да научи. В това се състоеше неговата беда и неговото щастие — че не вижда нито бедни, нито щастие. Може пък да беше прав за себе си.

... Отвори очи, усетил леко раздвижване на въздуха, и когато вдигна глава, видя, че вратата на колибата зее. В светлия правоъгълник, през който нахлуваше свеж въздух и се процеждаха димни стълбове светлина, се очертаваше — Шабан неволно премигна — неподвижно застинал черен силует на еднорък човек. Стоеше като монолит, разкراчил гранитните си крака, а главата му опираше в тавана. Истинска канара. Херакъл...

Шабан се протегна и седна в леглото, все така разглеждаше едноръкия. Все още не беше съвсем сигурен дали не сънува.

— Лягай! — тихо заповяда непознатият. — Не мърдай!

— Вие кой сте? — попита намусено Шабан. — И позволете да попитам — откъде накъде да не мърдам?

Силуетът в отвора на вратата се люшна напред, човекът влезе в колибата и едва сега стана ясно, че с ръцете му всичко си е наред, но това никак не зарадва Шабан. Защото дясната бе насочена право към него и, както се оказа, не беше празна.

— Не мърдай! — повтори влезлият. — Ще стрелям.

Сега вече беше съвсем близо, огромен и с ловки движения, с торс на античен бог, прикрит от отдавна избеляла куртка. Истински млад бог в работни дрехи, спуснал се в този незрял свят и добре информиран какви недостатъци на споменатия свят трябва да поправи. Същевременно в него се долавяше някаква неувереност, сякаш богът, все още неприключил с работата си, бе забравил какво трябва да направи по-нататък. Забравил, взел пистолета и тръгнал да търси виновните...

Лоша работа, помисли си Шабан, докато гледаше оръжието в анфас. За сън не беше никак страшно.

— Седемдесет и трети калибър, ако не греша? — попита той. — И, разбира се, гранатокуршуми? На ваше място нямаше да стоя толкова близо — и вас ще ви засегне. И въобще, ще отнесе половината колиба.

— Куршумите са обикновени — мрачно уточни гигантът. — Разривни. Съветвам ви да не мърдате и да отговаряте на въпросите. Кой сте вие? Откъде идвате? Кой е вашият приятел? Отговаряйте бързо. — Отстъпи назад и зае напрегната поза. Личеше си, че е готов да стреля. — Давам ви пет секунди.

— Доминик, не прави глупости — обади се от своето легло Менигон. — Аз съм, Винсент. Свои сме. Искандер, това е Доминик Валде, бивш телекомуникационен инженер, а сега затворник, асистент и доброволно опитно зайче на доктор Рау, а също така местен викинг в планински вариант. Доминик, това е Александър Шабан, също разузнавач и мой приятел. Сигурен човек.

Гигантът се усмихна виновно, разтвори ръце и прибра пистолета зад гърба си.

— Това е чудесно — рече той на Шабан. — Защото, честно казано, вече бях решил, че ще се наложи да ви застрелям. А никак не ми се искаше.

— На мен също — отвърна Шабан и изгледа кръвнишки хилещия се Менигон.

Изведнъж се ядоса. И това ми било другар наставник! „Винаги казвай истината на чичкото“. Можеше да го предупреди, след като се хвали, че са приятели. Но нали си пести приказките и смята, че всеки сам трябва да се досеща за всичко. На свой гръб. И на свой гроб.

— Простете — каза с басовия си глас гигантът. — Не знаех, че сега вие сте втори. Александър, извинете за недоразумението. Не видях всъдехода, така че какво ли не ми мина през ума. А още от седловината забелязах, че имаме гости. Надничам през прозорчето — гледам, спите... Винс, тромаво взе да стъпваш — обърна се той към Менигон. — Като хипопотам си. Някой ден ще свършиш зле.

— Старост нерадост. — Менигон махна с ръка. — Хайде, извикай доктора, какво си го оставил да се мотае отвън, бедничкия?

— Не се мотая — намеси се нов глас и в колибата влезе още един човек. За разлика от Доминик, беше слаб и изнемощял и дори в сумрака веднага се виждаше, че е стар, че лицето му е сиво и обветрено, насечено от дълбоки бръчки, а дрехите му са вехти и износени до крайна степен. Редом с гиганта Доминик приличаше на бродяга.

— И защo решихте, че се мотая? — продължи да настоява той. — Ама и днес се измъчихме. Е, поне се представихме по-добре от предния път: отказахме се на височина седем хиляди, а другите продължиха нагоре. И въпреки това ще ви кажа, че адаптивната натурализация няма да доведе до нищо. Здравейте, Винсент. Искрено се радвам, че дойдохте и не сте сам. Този млад човек...

— Този млад човек — прекъсна го Шабан — преди всичко иска да узнае къде е попаднал и защo насочваха към него пистолет. Това първо. А второ, моля да ми обясните какво означава това „сега вие сте втори“? А вие кой сте?

Гигантът и мършавият се спогледаха. Шабан сведе поглед към закопчания кобур на лъчемета и изруга мислено. Не беше сигурен, че ще успее преди тях.

— Гийом беше втори — произнесе с ленив и скучаещ глас Менигон, все едно че наставляваше малко дете. — След това Гийом загина и аз останах сам. А ето, че сега пак сме двама. — Той се прозя. — Само че единият от нас нищо не разбира...

Аха, помисли си Шабан, значи и Куция е участвал... Всъщност в какво? Какво е това тук: лаборатория, база за обработване на гъбен прашец? Не прилича. Прав е Менигон, наистина нищо не разбирам. И вместо да си седя кротичко и да ги слушам, надигам глас като ядосано петле, дето някое хлапе го е уцелило с прашка. Неприятно е, за Бога. Срамно...

— Наистина ли сте доктор? — попита той с виновен глас. — Извинете, не чух добре фамилията.

— Рау. — Измършавелият сведе глава. — Карл Валтер Рау, но най-добре просто Карл. Биология и отчасти медицина. По-точно, физиология на неавтохтонните водно-азотни организми. Или по-просто казано, ние с вас.

— Извинявайте, тъъ, Карл — неуверено заговори Шабан. — Мислех, че сте историк. Нали знаете, има една дебела книга: „Историята на Третото нашествие“, авторът ѝ също е Карл Рау.

— А вие чели ли сте я? — попита припряно измършавелият.

— Ммм, не. Разбирате ли, все нямаше време. Но бих искал да я прочета.

— Не я четете — заяви решително докторът. — В никакъв случай. И никога не пишете, особено на историческа тема. Простете за

баналния израз, но историята не трябва да се чете, а да се прави. Не мислете, че ако волно или неволно сте станал свидетел на някои знаменателни събития, то непременно трябва да ги запечатате за благодарните потомци, и не слушайте тези, които ще ви убеждават в това. Нашите потомци, ако има такива на Прокна, в което не съм убеден, няма да изпитват към нас други чувства освен отвращение — за всичко, което правим с тяхната планета, въобразявайки си, че е наша. Бъдете сигурен, че те ще презират нашите мотиви. Дори ми е трудно да си представя размера на отвращението им... Прав сте, тази книга наистина е моя и тя поражда у мен само безполезно съжаление. Не мога да ви обясня защо и за кого съм я писал. Не зная отговора. Александър, никога не пишете нищо, няма да ви разберат. Вие сте разузнавач, човек на действието... Останете си такъв, това е най-добре.

— Благодаря — отвърна намръщено Шабан. — А тук ще се намери ли нещо за хапване? Хората на действието също трябва да ядат понякога.

Доминик и докторът се спогледаха отново, затова пък Менигон неочаквано се закашля, прикриваше устата си с ръка. Шабан разбра, че е казал нещо не на място.

— Извинявайте, момчета. — Менигон разпери ръце. — Днес не ви нося нищо, дори храна. Така се получи.

— Нищо, нищо — рече докторът. — Все някак ще се справим. Храна засега имаме. Доминик, къде са консервите?

След половин час четиримата седяха на сандъци около паянтовата маса, в мазето потракаваше някаква машина — ако се съдеше по звуците, близък родственик на изобретението на Уат, — в колибата беше топло и дори, доколкото бе възможно, уютно. Наведени над една протрита по гънките карта, Менигон и Доминик спореха дали е възможно да открият отнесения от свлачището всъдеход и ако го намерят, ще могат ли да го ремонтират. Менигон се наемаше да осигури всички резервни части освен турбина. „Оставете, Винсент — намеси се докторът. — За какво ви е този всъдеход? Там, където ще се наложи да го зарежем, можем да идем и пеша, за едно денонощие...“ „Ами тъкмо, ще го зарежем и ще продължим пеша, защо да се изморяваме още в началото...“ „В западния проход има една клисура, там можем да се изкатерим с всъдехода до шест хиляди...“ „А по-нагоре?“ „По-нагоре до гребена има четиридневен преход. А после

спускане“. „Ще се доберем ли?“ „Не“. „Аз мога“. „И ти няма да успееш, попитай Искандер, той знае. Между другото, Карл, ето ви един интересен човек, пристига наскоро от другата страна...“

След около час Шабан вече знаеше всичко. Доктор Карл Валтер Рау, роден в Междинната зона, действителен член на Академиите на Прокна, Твърдина и Ликтор, подписа договор за интересувачи Редута изследвания в областта на преодоляването на нежелателни странични последствия от ускорената адаптация. След изтичане на договора предал събраните материали и препоръки в Отдела за наука и развитие при Правителствения съвет и с чиста съвест зачакал да го пратят в Междинната зона. След три дни сметнал за необходимо да напомни за себе си на началника на Отдела за външни връзки. След седмица станало ясно, че последният не е получавал никакви указания. Вбесен от такъв поврат на нещата, докторът направил опит да се обърне непосредствено към Правителствения съвет — без резултат. Отказали му сеанс за спътникова връзка с Академията.

— Разбирате ли, Александър, тогава се почувствах в клопка. Виждате ли, бях чувал някакви слухове: борба на правителството за осигуряване на квалифицирани кадри, за прираст на населението — но дори не предполагах, че се стига до такива крайности!

Въпреки настойчивите уговорки докторът категорично отказал да подпише нов договор, вследствие на което го лишили от възможност да работи и го оставили да „съзрее“.

— Знаете ли, Александър, един тип ми го каза точно така: защо, вика, трябва да се стиска ненабрал цирей, това е болезнено и безполезно, да почакаме, докато сам се пукне и изтече... Представете ли си?

Шабан кимаше. Историята не беше необичайна и това, че в края на краищата докторът се принудил да подпише предлагания договор, напълно следваше да се очаква. Странното беше друго: успешното бягство на няколко души от Порт Бюно върху претоварена платформа, управлявана от Доминик Валде — кореняк земянин със сходни служебни проблеми. Това, че сега те били дивеч и благодатен обект за преследване, го разбирали всички: както и следвало да се очаква, не успели да прелетят над хребета. Оставало им само едно: да намерят в старите развалини подходящо място за бърлога, някъде далече от нея да разбият платформата в скалите и като се възползват от отмякнатото

оборудване, да живеят, да работят и да се надяват да открият способ за адаптация на човешкия организъм към високите планински проходи, където пътникът обикновено замръзва, преди да умре от недостиг на кислород — и да се прехвърлят оттатък...

— А какво стана с Академията? Не ви ли потърсиха?

— Вие как смятате? — отвърна с въпрос докторът.

— Мисля, че би трябвало да ви потърсят. Ако постъпи официално запитване от администрацията на Междинната зона...

Доминик прихна.

— Виж какво, Искандер — каза Менигон. — Я иди при вратата и гледай да не дойде някой. Стани, казвам ти, не ми седи тука...

— Винсент — намеси се укорително докторът. — Защо се държите така? Младият човек просто не е в курса на нещата...

— Добре. — Менигон махна с ръка. — Като за първи път му се прощава. Но за в бъдеще, момче, имай предвид, че тук важи следното правило: който каже някоя глупост, отива да пази на вратата. Хубаво де, имаше запитване — и какво от това? Последва отговор: доктор Рау е загинал при нещастен случай. Кремиран е. Снимка с отломки от платформата. Съболезнования на роднините. Може би освен това и урна с праха на някой бегун, подробностите не са ми известни. Накратко, всичко е както трябва и заинтересованите са доволни.

— Глупости — възрази разпалено Шабан. — Това е невъзможно.

— Не го слушайте — обърна се Менигон към останалите. — Той си е такъв, нали е човек на дълга и реда. Такива като него с фенер да ги търсиш...

— Млъкни — прекъсна го Шабан. — Писна ми от тебе.

— Аха! — Менигон вдигна пръст. — Чухте ли? Това вече са думи не на момче, а на зрял мъж. Бунт срещу наставника. Нека това бъде нашият тост. Предлагам да изядем консервата в името на възмъжаването. Е, и на дълга, разбира се, при нас без това не минава. Доминик, защо нямаш нищо за пиене? Следващия път непременно ще донеса. Ах, да, вече не ти се разрешава, нали си ни двойно адаптиран, спиш в амонячен сняг...

— Той е прав — изръмжа Доминик. — Млъкни.

— А аз бих пийнал — продължи Менигон. — И знаете ли за кого бих вдигнал тост? За Хищника. За това, че неговите момчета ме оставиха да живея. Доминик, ти май също си имал проблеми с него?

Колко лежа? Аз — две седмици. И даже, представи си, ми платиха като за принудителен престой... Искандер, ти май искаш да попиташ нещо? За какво — това ли е? Никога не задавай такива въпроси. Те знаят по-добре от нас. Приоритети в живота. Празни приказки. А аз, глупакът, крещях наляво и надясно, че съм открил радиоактивен хоризонт. И това, между другото, е самата истина. Бях млад и напорист, а трябваше да постъпя другояче. Такава истина е като лоша болест, трябва да се крие...

— Да, да. — Докторът закима успокояващо. — Извинете, Винсент, но ни ги разправяте едни...

— Държа на думите си — трябва да се крие. — Менигон лапна една галета и я схруска. — И талантът трябва да се крие, и способностите. А вие какво си мислехте? Просто не сте яли бой, Карл — говоря във физическия смисъл. Простете, не исках да ви засегна. Вас с Доминик са се опитали да ви убият при бягството, но това е съвсем различно, нали? На такива игри сме готови да играем, особено ако ни заставят, но да се чувстваш като жаба на пода и да те настъпват с ботуш по главата... Едва тогава разбрах, че това е чест. Бездарните не ги бият, просто не ги забелязват, защото те са фундаментът. А ние не можем така и точно затова са ни взели на мушка. Скучно е да не служиш, а да служиш е противно — нали така, Искандер?

Шабан повдигна рамене. Този разговор започваше да го дразни. Менигон пак си чеше езика, той и в Порт Бюно минаваше за плямпало, това е удобно, дори безопасно, е, до определена граница, и освен това може да ти осигури издигане в службата. Той е свикнал, опитен е и добре знае къде минава тази граница. Пристъпва по ръба, плюе и в двете посоки и вероятно тъкмо заради това се смята за един от най-надеждните разузнавачи, а тук идва, за да изпусне парата. По-добре не можеш да го измислиш.

— Тихо! — изсъска Доминик. И се напрегна. Менигон не посмя да ухапе втората галета. Някъде в далечината се бе появил равномерен нисък тътен. — По дяволите! — Шумът приближаваше. Стъклото в прозорчето зазвънтя.

— Бойна платформа — определи Менигон. — Лети доста ниско. — Шабан почувства, че в него са се втренчили две жълтеникави очи. Гледаха го преценяващо. Менигон схруска галетата. — Според мен ще мине точно над нас. Доминик, кога се е случвало за последен път?

— Преди година, даже повече. — Доминик хапеше устни. — Рядко се навъртат насам. Вас ли търсят?

— Кой знае? — Менигон не сваляше поглед от Шабан. — Може да е само патрул. Шест души екипаж, петнайсет управляеми ракети и лъчева установка. А също и летаргатор, ако е последен модел. Накратко, каквото ни е писано...

— Нали не сте забравили нищо отвън? — попита Доминик.

Никой не отговори.

— Не се вълнувайте, Александър — рече докторът. — Тук сте случайно, както и Винсент. Нямаме нищо общо с нас. Нищо не знаете, нищо няма да ви направят...

Думите му бяха погълнати от рева. От тавана се посипа пясък. Доминик изкрещя нещо, но не можаха да го чуят. Беше отворил уста като изхвърлена на брега риба. Ревът ги притисна, оглуши ги и продължи нататък — към скалите, към превала, отвъд него. Чуваше се как по покрива се търкалят и падат камъчета.

— Отиде си — обяви Менигон. — Та докъде бяхме стигнали? Карл, помните ли?

— До мен — обади се подразнено Шабан. — Не би ли могъл да не ме следиш така явно? Противно ми е да те гледам.

— Добре — склони Менигон. — Ще те шпионирам тайно.

— Винсент, Винсент...

— Ще те попитам нещо. — Шабан почувства, че лицето му потръпва нервно. — Ако бях изтичал навън и бях започнал да викам, да махам с ръце, с една дума, да правя всичко, което се очаква от един нормален изпаднал в беда човек, щеше ли да ме застреляш? — Доминик разпери ръце. — Не-не, искам той да ми каже, интересно ми е.

— Александър — докторът го погледна с укор, — ама и вие ги плещите едни...

— Притрябвал си ми. — Менигон махна с ръка. — Живуркай си...

— Винсент!

— Трогнат съм — каза Шабан. — Каква хуманност. Какъв размах на великодушието. Простете, Карл, но не ви ли се струва, че сте се доверили на ненадежден човек? Води ви когото му падне, а когато трябва да стреля, ръката му трепва. Тъпо.

— Ама и този си го бива — рече Менигон, сякаш говореше на тавана. — Обижда се, но това е защото все защитава справедливостта. На него и като му се извиняваш, трябва да внимаваш, инак няма да те разбере. Е, добре, Искандер — не бях прав. Признавам. Сега направи смутена физиономия и кажи: „Добре де, няма нищо...“ Иначе току-виж Доминик извел някой от двама ни за ухото.

— Знам даже кого — рече Доминик.

— Ето, виждаш ли — той знае кого. Побързай с това „няма нищо“.

— Няма нищо — промърмори Шабан и неволно се усмихна. Все пак на Менигон можеха да се простят много неща. А за това, че го е довел тук и го е запознал с такива хора, трябваше на ръце да го носи, до края на службата. Да, има истински хора и зад стените на Порт Бюно, само дето трудно се общува с тях, притиска ли ги нещо този куб, или какво? Нищо чудно, че създателят му се впиянчи, по-странното е, че преди това е довършил строежа на куба — двайсет години са го строили — и след това се пропил. Аз на негово място сигурно също щях...

И все пак изпитваше наслаждение — заради факта, че има какво да каже. И на кого. От вариадонтите, тукашни нехуманоиди, произволноменящи облика си, разговорът някак естествено се прехвърли на тунела, който Северният редут бе прокопал през планината, после на Междинната зона, Академията и Симо Мутика, после, кой знае защо, на моделите и политиката на Редута в областта на демографията, сетне пак на вариадонтите и Менигон се заинати, заяви с присъщата си откровеност, че приказките за мнимата им разумност са празнотумство и не струват колкото вчерашно говно, при което доктор Рау се поинтересува по каква по-точно скала Менигон оценява разумността им, а Доминик го довърши с невинния въпрос какво въобще е това разум — и Менигон заяви, че ще е най-добре да иде на пост при вратата. А разговорът продължи и Шабан, разпален от спора, бе нападнат едновременно от две страни и разбит на пух и прах, но кой знае защо, вместо досада изпитваше възхищение. Какви прекрасни хора, помисли трогнато. И Винсент също. Да, груб е, озлобен — и какво от това? Кой в Порт Бюно не е озлобен? Много озлобени има и всичките си приличат — скучни, мрачни, разюздани до пълна загуба на човекоподобие, вечно суетящи се, жалки... Държавни

служители. Не, кой към аз, че да ги съдя? А и това сега не е най-важното — най-важното сега е, че съм втори, а това означава, че всичко ще е различно, другояче, и колко е хубаво, че сега съм втори...

— Не разбирам защо не са те убили — промърмори Шабан.

— Къде? — поинтересува се лениво Менигон. — Убиват ме непрестанно и кой знае защо, всеки път на различно място.

— Говоря за Порт Бюно...

Провисналото виме на бухналия облак се източи и те излетяха на светло под шибачката в предното стъкло суграшица. Омръзналата до болка оловна повърхност на океана отново прикова погледите им. Пътят от тропиците до скованата в полярни ледове Шамандура е дълъг — транспортната платформа не е космически катер, нито боен флайдарт, и затова ще пълзи по въздуха не по-малко от едно денонощие, отмятайки лениво миля след миля в южна посока. Зелени тропически води, застигани мълниеносно от черна пелена под кратера на зараждащ се ураган, ултрамаринови субтропични ширини, сиви, забулени в облаци умерени, с характерните петна на планктоновите полета, скучни, затова пък безопасни приполярни... В сезона на тайфуните полетът над топлите морета може да изтощи докрай всекиго — пилотът спеше зад тънката преграда, доверчиво предоставил управлението на бордовия компютър.

— Всъщност ме убиха — заяви Менигон. — Дупка в главата, по стената разпръснат мозък, дори не беше нужен контролен изстрел. Съвсем естествено изглеждаше.

— Тоест?

Менигон въздъхна.

— Сега не мога да ти покажа. Не нося подходящата техника. Искрено се надявам, че няма да се наложи да съжаляваме за това.

— Но ти можеше да ги спасиш — отвърна Шабан след кратка пауза. — Всичките. Тиосихиде, Гупта, Ева Панчева...

И Лиза, добави мислено той, но не спомена името ѝ. Помнеше добре онзи разговор, последния разговор на Прокна, и предложението, което му направиха, и своята отчаяна молба... И отказа помнеше. И това, което последва след него, докато той все още беше Александър

Шабан, разузнавач на Редута. Изглежда, Ореолът държи да си поправя грешките и не жали време за тяхното поправяне.

Тогава съзнанието му не умря изведнъж — отиваше си бавно и заедно с него изчезна в небитието Александър Шабан, разузнавач и бунтар, трийсетгодишен, издирван, отличителните белези са приложени... изчезна — и умря, за да възкръсне като петгодишно хлапе, снабдено с лъжлива памет и подхвърлено в развалините след Андийския трус. Интересно дали причините за него са били само природни?

И сега обратното прераждане на Алвело в Шабан мина като по вода... Добре, че нямаше провали в паметта, за което сигурно трябваше да благодари на Ореола... Третата, и както изглежда, окончателна инициализация. Ясно е кога е станала първата: когато Глиста ме докара на Шамандурата и господин експертът ни срещна случайно. Тогава започнаха и сънищата. Втората — когато ме примамиха в трюма и след нея сънищата станаха още по-ярки и мъчителни.

— А ако ти кажа, че направих всичко, което ми е по силите — ще ми повярваш ли? — попита Менигон.

— Изобщо не се надявай!

Менигон присви жълтеникавите си очи също като някога.

— Още ли не си се успокоил? Първо, не вдигай шум — ще събудиш онзи сънливец. Второ, аз не съм всемоуш. И трето, нито Ореолът, нито специалната служба на Федерацията не са ми възлагали задачата да те защитавам. Ти просто имаш невероятен късмет. В Порт Бюно шансовете ти бяха като на всички останали — един на сто.

Късмет, помисли мрачно Шабан и запрехвърля в ума си тази глупава, обтекаема думичка. И ако ТОВА може да се нарече късмет... За останките от вярата в доброто, за опитите да се промени поне нещичко, за кръвта и смъртта, за последния отчаян напън — ето ти наградата: разстрел с лъчемет на тълпа невинни бегуни! И загубата на Лиза. А след това и на двайсет години от живота. Или по-точно, принудителна пауза с продължителност двайсет години, през която трябваше да води нечий чужд, лишен от смисъл живот. Да взриви тунела, който не трябваше да бъде взривяван — за да насочи вниманието на Ореола върху себе си. Оказва се, че тъкмо такива са

нужни на Ореола, навярно са открили в него нещо изключително... Макар че какво знам аз за Ореола и за това кой му е нужен и кой не...

Твърде много необмислени и истерични постъпки си позволих на Прокна. Винсент... Гундер е прав. Прекалено много.

Не, все пак не е Гундер, а Винсент. Боклукчията Винсент Менигон. И въпреки всичко той спасяваше своя наивен партньор — спасяваше го както можеше, по своя инициатива, и вероятно изпитваше стеснение. Точно така, както би спасил бегълците от Порт Бюно, ако имаше тази възможност... Стесняваше се ужасно, като възрастен чичко, когото са хванали да си играе с войничета. Дори повече. Защото за него всичко това не е нищо повече от забавление. За него Северният редут, или да допуснем Средният Люнет, а какво остава за някакъв си Южен Бастион — са едно и също, прах под краката. Незаслужаваща внимание. Незаслужаваща дори хръчка. Неговата работа е да изгребва и почиства боклука на Ореола, без да пита откъде се е взел, и вероятно за същия този Ореол той дори не е епител, а част от отделителната система, нещо като късче от уретрата. Клетката не може да заповядва на организма, тя или работи, или отмира. Колко е просто...

— А ако пак откажа? — попита Шабан. — Ако поискам да остана тук?

— Няма да можеш, Искандер. Помисли си: нима ти си лейтенант Алвело? А и защо да се отричаш от цялото заради отделна част?

— Защото избухна война — не особено уверено отвърна Шабан, мъчеше се да се настрои на вълната на Филип Алвело. — А аз съм земянин.

Менигон повдигна иронично вежди.

— Обогатяваш ме с нов опит: оказва се, че човекът е по-глупав, отколкото си мислех. В началото го превръщат в тъпанар, а той дори не забелязва. След това правят от него нискочел войнолюбец и при първия удобен случай го подхвърлят на северните, след като предварително са го натъпкали с фалшива информация — а той и на това намира оправдание! Специалните служби на Федерацията, без да дочакат на Капка нито прословутите щитоносци, нито техните черни кораби, също жертват своите подопечни: разкрити „кукувички“ има предостатъчно, а Капка е само една. По-нататък. Контраразузнаването на Велич научава кой е той и коя майка го е родила, а след като го

разбира, решава, че не си заслужава да увеличава рисковете в навечерието на погрома на северните. Гундер Шеленграм не успява да се намеси — извън Ореола той е само човек — и лейтенант Алвело остава жив само по чудо. Дори трябва да благодари на съдбата, че го е пратила в наказателния отряд — все пак е някаква отсрочка! Какво щастие! Каква благодарност за грижата на човечеството! Може да поживее още няколко месеца и всеки ден да се прехласва от признателност...

— Млъкни — скастри го през зъби Шабан.

Зад преградата пилотът изхърка силно, млясна, намести се и засвири с нос.

— Но защо с всичко това трябва да се занимава един боклукчия? — мърмореше недоволно Менигон. — Аз не умея да уговарям инатливите, пък и това не е моя работа, миналия път се наложи да се намесва опекунът... Но ти помниш! Повярвай ми, бях против това! Боклукчиите понякога се възпротивяват, макар че по правило това не променя нищо...

— Значи ти щеше да ме зарежеш... там? — попита Шабан.

— Да, глупако, и щяха да те разкъсат. Но ти сам избра да стане така.

— Знам.

Жълтите очи на Менигон блеснаха. Приличаше на хищник, който се готви да скочи, но се отказва, осъзнал, че плячката е незначителна.

— Дадох ти още един шанс. Да, насила, за което не смятам да ти се извинявам. Аз и сега не те принуждавам за нищо — ако искаш, можем да се разделим на Шамандурата.

Шабан премълча и отмести поглед. Платформата напусна поредния облак, увисна за миг неподвижно над океана, хлътна в невидима въздушна яма и се озова малко по-надолу, наред снежна буря. Още много път имаше до Шамандурата — огромна е Капка.

Дали ми шанс... Натрапиха ми чужд живот — неистински, фалшив, като първия, само че още по-мизерен и глупав: нека помисли, да почувства колко е срамно и смешно да си само човек... Разбира се, не си бяха направили труда да му осигурят нормална безопасност — защо е нужно?... Ореола нищо не го заплашва: ако са верни думите на Менигон, че това гнездо на земни потомци се намира в друго

пространство, земяните още дълго няма да могат да се доберат до него... А след като признаха своя низвергнат подопечен за достоен да се върне в Ореола, го зарязаха на някаква граница, редом с невидимата ватерлиния: сам решавай дали ще се вкопчиш в борда, или ще потънеш. Странна, извратена логика, но все пак логика, не можеш да възразиш...

— За Лиза няма да ти простя — глухо каза той. — Никога. Запомни го.

— Знам — отвърна Менигон.

— А сега ми обясни защо отиваме на Шамандурата?

— От повърхността на Капка не можем да се прехвърлим в Ореола — отвърна сърдито Менигон. — Казах ти вече: тук съм само човек. Нужен ми е изход в космоса, дори в близкия. Там ще ни приберат. Ох, защо ти трябваше да се забиваш в този Гълфстрийм! Щяхме да отлетим спокойно с „Рона“, а сега... не знам... наистина не знам.

— Доколкото си спомням, на Прокна ти притежаваше черен кораб.

— Просто силов пашкул от старите модели и, между другото, дори той не беше постоянно на мое разположение. Ех, да го имахме сега... но какъв смисъл да ти обяснявам? Дори инициализаторът ми е еднократен. — Менигон си дръпна ръкава и му показа гривната си. — Мога спокойно да го изхвърля. В последно време Ореолът избягва да се меси в живота на населените планети и ето го и резултата... Понякога и ние допускаме грешки, но нашият принцип е да не пречим никому с присъствието си.

— Да не пречите на хората? На прашинките в краката ви?

— Няма никакъв смисъл да се вдига прах. И, ако обичаш, не викай.

— А вариадонтите от Прокна? Та те са разумна форма на живот!

— Успокой се, вече са преселени където трябва. С тях работят. Може би някой ден ще станат част от Ореола... имаш ли още въпроси? Според мен нашият сънливец всеки момент ще се събуди.

— Имам — отвърна Шабан. — Защо съм нужен на Ореола?

— Някога случвало ли ти се е да се наведеш за изпуснатата монета?

Изчерпателен отговор... Можеше също да добави, че никой не би се навеждал за монета, паднала в канала. Освен ако не е някой особено настойчив боклукчия, и то по лична инициатива...

Твърде нищожна е дребната монета.

— Само за едно ще те помоля — рече Менигон. — Не искам да ме смяташ за свой враг. Ще ме разбереш... по-късно. Някога.

Шабан преглътна.

— Още един въпрос... Какъв ще бъда в Ореола?

— Ще си част от него.

— Ясно... но каква именно?

Менигон сви равнодушно рамене.

— Не знам, но мога да предположа. Най-вероятно боклукчия.

3.

Шамандурата потрепваше. Всяка минута върху забуления в облаци горен срез на конуса се стоварваше драконов рев — терминалът приемаше в някоя свободна шахта тежка безпилотна ракета, водена с помощта на лъч; на всяка минута се усещаше тласък и палубата реагираше с гъделичкащи стъпалата вибрации, чуваше се метално дрънчене и тракане, зловещо пропукваха преградите, краткотрайното сътресение преминаваше по цялото тяло на Шамандурата от горе до долу и угасваше в океана. По тъмната вода, гладка като огледало още от сутринта, пробягваха пръстеновидни вълнички — Шамандурата „потъваше“ на неразличима за окото минимална дълбочина, сякаш беше завързана с невидима корда за спотаила се в дълбините огромна хитра риба. Минута — и ново „подръпване“.

Никакви совалки — само ракети и само тежки, с пределна за терминала големина и товароподемност. Заради безветрието върхът на Шамандурата бе обгърнат от отровен смог, който задръстваше въздушните филтри в съкратени срокове. Терминалът поставяше рекорд по приемане и обработка на товари — няколко космически транспортни кораба бързаха да се разтоварят едновременно под прикритието на корабите от блокиращата ескадра. Приемане на поредната ракета, изсмукване на изгорелите газове, разтоварване, подготовка за старт, старт, подготовка за приемане... Дългогодишното предпазливо натрупване на военна сила бе останало в миналото — сега военните товари вървяха в неспирен поток. След тричасова смяна работещите на терминала буквално падаха от умора, само някои андроиди успяваха да издържат две смени подред.

Сред легендите за Шамандурата има и една доста омразна на диспечерската служба: веднъж невисоко над терминала се сблъскали и изгорели две ракети, погрешно насочени към един и същи силов. Почти със сигурност това е измислица, живописен и забавен елемент от богатия местен фолклор. Добре обучените оператори андроиди допускат грешки много по-рядко, отколкото неизбежните според

теорията на вероятностите аварии в работата на автоматичните устройства.

Изглежда, една от товарните ракети се бе отклонила от траекторията на кацане, защото към рева на дракона в облака се добави и нетърпимият вой на сигнала за тревога. Шабан запуши уши. Знаеше какво може да последва и че вече е късно да бяга от флайдрома. Сега на горните палуби цареше истинска треска — миг по-скоро да отведат „сглупилата“ ракета настрани, да я забодат в океана по-далече от Шамандурата, а ако има възможност — да я разстрелят със зенитни установки над Шамандурата — дъждът от разтопените в огненото кълбо отломки е за предпочитане пред сблъсъка с хилядотонна грамада.

От облака се плъзна сянка. На триста-четирисотин метра от борда изригна кипящ гейзер от свистяща вода. Гореща вълна заля долната тераса, събори зяпачите и цяла минута се оттича през шпигатите. Стълбът пара почти достигна облаците. Сирената неочаквано млъкна. Върху успокоената морска повърхност между Шамандурата и топящото се ледено поле на полярната шапка остана да плува само червено петно от сварен крил.

— Да де — промърмори Менигон, след като изчака ревът на поредната ракета, която този път се спусна без проблеми, да утихне, — все пак хората са идиоти. Да си бяха построили космически терминал — нямаше да имат такива проблеми. — Сръга Шабан в ребрата. — Пък и нямаше да се налага да делят една водна планета... Какво се умисли? Прилоша ли ти?

— Не.

— Да вървим тогава.

— Къде?

— При моя приятел контраадмирал Хипел, командир на Шамандурата. Кой друг ще ни даде совалка и разрешение за отлитане?

Прииска му се да попита: „А той ще даде ли?“, но Менигон вече не го слушаше. Шабан се огледа в движение, махна на пилота — в очакване на техниците той унило се подпираше на платформата и на лицето му бе изписана противоречива гама от чувства: от една страна, в тропиците му бе скучно, денем и нощем горещина и влага, гледаш да не си подаваш носа на палубата, при това заради войната колкото си по на север, толкова е по-опасно; от друга страна, макар че тук е нещо

като роден дом, няма никакъв смисъл да стърчиш на флайдрома в очакване на безделниците, когато откъм ледовете полъхва студ, който те пронизва до костите, а терминалът поставя рекорди по оглушителен вой. Всъщност по време на война няма безопасни места и никаква гаранция, че слуховете относно зачитането на една година от службата за три ще се потвърдят. Ех, ако и това е живот...

Влязоха и смъкнаха от лицата си покритите със слана филтри.

— Не е задължително да идваш с мен — увери го Менигон. — Дори ще е по-добре, ако ме почакаш някъде — да речем, във вашата каюткомпания. Четирийсет и четвърта палуба, сектор Бета, ако не греша?

— Не грещиш. Но предпочитам да те изчакам в моята каюта.

— Вече казах — в каюткомпанията — отсеке Менигон. — Сядай там, гледай да не се включваш в разговори, няма да ходиш никъде и въобще — старай се да бъдеш незабелязан. Ясно?

Изчака утвърдителното кимване и хлътна в утробата на асансьора. Шабан тръгна по извития коридор и скоро го погълна обичайната тишина на жилищния отсек. Тук хора се срещаха рядко, повечето не бяха кадрови военни, а волнонаемни служители на Шамандурата. Само корабната полиция се набиваше на очи, но едва ли заради това, че май се беше увеличила. Беше съвсем тихо, ако не обръщаш внимание на ниския тътен, който от време на време раздрусваше преградите.

Филип все пак не издържа — качи се с асансьора на трийсет и осма палуба и се увери, че каютата му още не е заета. Не че в нея имаше нещо ценно — просто му се прииска да погледне за последен път това, което бе смятал за свой дом.

Вещите му си бяха там. Филип помисли, извади кортика и за да не му се мотае в ръцете, го закачи на колана си — имаше малко смешен и натруфен вид, но едва ли някой щеше да му се подиграва: почти всички дълбочинници бяха заети с изстребването на северните в бившите им зони. Каквото и да се окажеше този Ореол, не пречеше да вземе със себе си някой ритуален предмет за спомен от втория си земен живот. Ако това можеше да се нарече живот...

— Чакай нов обитател — подхвърли на каютата.

Много му се искаше да навести Пьотър, но надви изкушението. За какво му е на Пьотър непознатият Шабан — на него му трябва

Филип Алвело, сърдечен приятел и донякъде покровител, с който е толкова приятно да изпоркат купения на тройна цена бълвоч, да си поговорят откровено, да сподели с него тъгата си по жената и синчето... Не, по-добре да мине без сбогуване.

А и дали Пьотър все още е на Шамандурата? Може би също воюва, а ако е останал в ремонтните докове, то най-вероятно не е в тукашните. Повредените в боя подводници не ги теглят през половината Капка до Шамандурата.

Все пак по коридорите се срещаха хора, а на опустелите след началото на войната ремонтни палуби се чуваха и откъслечни разговори. Коментираха се основно последните съобщения. Както изглеждаше, активната фаза на войната вървеше към своя край и всеки момент щеше да бъде заменена от отегчителното прочистване. Обсъждаха се очевидно измислени подробности от атаката на Ударния флот срещу шамандурите на северните. Пелтечещ от възбуда разказвач с нашивки на старшина жестикулираше, докато излагаше пред наобиколилите го техници последните новини: щурмът на укрепената унистка база „Виктория“ бил близък до успешен завършек, цели тълпи унисти се предавали в плен, загубите сред морските пехотинци на генерал Брун били незначителни. В друга групичка разговаряха за сраженията на космическите ескадри на далечните подстъпи към Капка и за срамното бягство на малкото оцелели лигистки кораби. Съвсем с друг тон разискваха унищожаването на Десети и Единайсети контролни постове от останки на флота на Независимите и геройската гибел на вицеадмирал Монтегю, взривил собствената си капсула в самия център на неприятелската ескадра — и веднага единодушно изказваха мнението, че пробивът вероятно вече е ликвидиран и Независимата зона ще си получи заслуженото, след като флотата на Федерацията приключи с по-сериозните противници.

В каюткомпанията седеше самотен Бени Палячото и пиеше бира.

— О! — възкликна той. — Каква изненада — и без белезници! Филип! Радвам се да те видя. А кортикът защо е?... А, разбирам. Наказанието е отменено предсрочно. Празничен парад, трам-тара-рам! От мен фанфарите, от теб бирата. Ей, ти случайно да не търсиш Лейф? Няма го на Шамандурата, да знаеш. — Бени се изкиска. — Ама как само го погна, такова нещо трябва да се види. Ти след него, той бяга

презглава и право под масата... Накратко, леко ти се размина, можеше да има къде-къде по-сериозни последствия... А сега накъде?

Шабан изви едното ъгълче на устата си — ролята на лейтенант Алвело му се удаваше трудно. Чувстваше, че е непоносимо фалшив.

— Началството ще реши — отвърна с привидно безразличие. — А ти, гледам, още си тук. Не ти ли е скучно?

— Обучавам попълнението — обясни важно Бени. — Онзи ден от метрополията пак ни пратиха гардемарини, направо детска градина, нищичко не могат. Добре поне, че тези са източноазиатци, старателни момчета... — Изглежда подозрително Шабан и се успокои, след като не откри опит за насмешка. — Ами ти... такава... не си мисли, че съм се натискал. Наредиха ми. Да не мислиш, че е голям кеф да наливаш акъл в главата на новобранците?

— Виждам какво и къде наливаш — рече равнодушно Шабан и тръгна към автомата за напитки. — Нещо не ми прилича на акъл.

Няколко секунди Бени Палячото обмисля дали трябва да се обижда, или не. След това, изглежда, си спомни за Лейф и реши да не се заяжда с буйния си събеседник, остави халбата на една стойка и забързано се измъкна.

Толкова по-добре, помисли с облекчение Шабан, докато опираше палец в датчика на идентификатора. Прав е Менигон: сега е най-добре да остана сам. Но защо той винаги е прав?

Ужасно му се пиеше бира. Дори да е светла. Даже само една глътка.

Автоматът не реагираше, сякаш беше умрял. Нито тъмна, нито светла бира. Никаква. Шабан натисна още няколко пъти датчика с палец, изруга и се отдалечи от стойката. Седна.

Какво можеше да означава това? Сух закон заради началото на войната? Ако беше така, Палячото нямаше да се налива на показ. Да допуснем, че е свързано с изпращането му в наказателния отряд. Всъщност едва ли има някаква връзка, нито осъденият, нито неговият палец имат работа на Шамандурата, така че откъде този прекомерен ентузиазъм в обслужващата система? Възможно ли е отпечатъците му да са се променили при тази... как беше... третата инициализация? Той вдигна ръка и старателно огледа познатите до болка извивки. Като че ли не се бяха променили.

Избърса мокрото си чело. Въпреки че се владееше, по тялото му преминаха ситни тръпки, разпиляха се в мравучкане по гърба. Нима командването го беше отписало окончателно? Възможно беше всъщност. Макар че едва ли трябва да се правят генерални изводи заради капризите на една машина. Може Вени Палячото да е изпил всичко...

Не се наложи да чака дълго Менигон. От пръв поглед разбра, че събитията не са се развили според очакванията на господин експерта. Менигон дори не си направи труда да скрие безпокойството си. Веднага забележа кортика на колана на своя подопечен, но вместо да му направи забележка само изсумтя и каза сърдито:

— Контраадмирал Хипел е при Адмиралисимуса. Не ми харесва тази работа. Но е истина, изправих всичките му подчинени на нокти! Посъветвах ме да се върна след час. Какво ли прави там, да не си играят на параходчета?

— На какви параходчета? — не разбра Шабан.

— Или на кончета. Няма значение. Извратеняците не обичат, когато ги шантажират, понякога е опасно да ги притискаш твърде много... Знаеш ли какво: имам лошо предчувствие. Да вървим, по-добре да се разходим, няма защо да стърчим тук...

На вратата на каюткомпанията спря Шабан, отмести го, без да каже нито дума, и мина пръв. Походката му се беше променила — не беше походката на водещ експерт от отдела за Перспективно планиране, лице уважавано и както всички умни глави, малко отнесено. Тази походка беше съвсем различна — мека, пружинираща, като на десантник по време на мисия или на тигър в храстите.

— Може би няма нищо обезпокоително — предположи нерешително Шабан. — Е, ще изгубим един час...

— Дано не се наложи да изгубим нещо по-съществено — изсумтя Менигон и спря на разклона на коридора. — Знаеш ли, дай да продължим наляво, там май нямаше пропуск... Дори и да се тревожа без причини... Не мисля, че е голямо удоволствие да прекараш още един час на планета, на която има тунелна бомба.

— Какво?!

— Много добре ме чу.

Шабан облиза пресъхналите си устни.

— Сигурен ли си? Имаме тунелна бомба?

— И лигистите също. — Менигон изруга замислено. — Може да се е изпарила заедно с тяхната Шамандура, но на тяхно място бих я държал на най-незабележимата капсула някъде в полярни води. И когато северните няма на какво повече да се надяват... Мамицата им на тези велики стратегии! А ги предупреждавах! Но на размирните планети ръководството се сменя всяка година — и така, докато не подберат най-тъпоумното. Корпорация „ТрансГалактика“ отглежда началници идиоти — и те се отплащат с благодарно старание! Всичките тези Мришовци, Риенци и прочее... Може би само Велич има достатъчно мозък, но и той се надява, че някак ще им се размине. Ако сбърка, и камъче няма да остане от тази планета...

Протяжен тътен премина през Шамандурата, разтърси преградите и заглуши последните му думи: вероятно някоя от товарните ракети бе извършила аварийно кацане, но без тежки последствия.

Така значи, помисли Шабан. Тунелна бомба... Това е нещо ново. За останалото, в това число и за истинските автори на идеята за Война за съединение, можеше само да гадае. Имаше достатъчно опит — вече не беше лейтенант Алвело, който никога не се сещаше за нищо...

Менигон е прав, той винаги е прав! И няма какво да разпространява своята правда сред тези, които дори не искат да я чуят — час по-скоро трябва да се махат оттук! Трябва да гледаш напред, без да съжаляваш за това, което си оставил зад гърба си.

А Пьотър? — блесна гореща следа в мозъка му. Пьотър Солодов, монтьор, единственият приятел, който му помагаше да надмогва носталгията по Земята, когато дори трюмните курви не можеха да го утешат... Не биваше да го оставя тук, трябваше да го намери и да отлетят тримата, да се измъкнат от тази планета и да...

Така и не успя да довърши тази мисъл. Само на няколко крачки пред тях иззад ъгъла със забързана крачка се появиха четирима. Веднага биеха на очи еднаквите им тъмни дрехи без отличителни знаци, сходните прически и еднаквите, сякаш извадени изпод щампа лица — не е вярно, че такива имали само андронидите, когато отиват на смяна...

Достатъчна бе секунда, за да се сети какви са. Очевидно хора на Любомир Велич. И май се стреснаха, когато се сблъскаха лице в лице с издирвания от тях субект. Явно бързаха към каюткомпанията.

Вени Палячото? Или пръстовият идентификатор? Сега не беше време да се чуди.

— Ето ги! — извика някой с тънък глас.

И в този момент неочаквано, но сякаш едното събитие имаше някаква непонятна, странична връзка с другото, бясно изрева сигналът за висша степен на тревога.

В ръцете на четиримата мигновено се появиха пистолети. Шабан се люшна и опря рамо в стената. Оказа се, че е продължил инстинктивно започнатото движение да се отдръпне, да направи път на бързащите. Господи, успя да помисли, втрещил хипнотизиран поглед в извръщащото се към него дуло. Нима пак както някога... на Прокна?

Менигон удари пръв. Съвсем не като хищник от храстите — по-скоро като мълниеносно нападащ скорпион с чужди на човешкото тяло, опасно непредсказуеми движения. Само един от четиримата успя да стреля — куршумът се вряза с грохот в панела на тавана. За щастие беше най-обикновен проектил. Блеснаха искри, лениво задимя повреден кабел. От квадратното отвърстие се посипа прах — върху четиримата мъртви и двамата живи.

Шабан се надигна от пода. Нямаше представа кога и как се е озовал там. Вероятно Менигон го беше съборил — за всеки случай, да не се окаже на пътя на някой куршум.

Менигон хапеше устни. В жълтите му очи блещукаше насмешка.

— Събери оръжието. Какво си се излегал, да не си на плажа...

Последния и единствен удар върху Шамандурата северните нанесоха тогава, когато изглеждаше, че с тях е свършено. Предсмъртното ухапване на стъпкана змия — така вероятно щяха да нарекат ракетната атака военните кореспонденти от Федерацията — беше не толкова мощно, колкото точно. Сигналът за тревога прозвуча тогава, когато ракетите на противника бяха преминали апогея на балистичната траектория.

Опровергавайки широко разпространеното мнение, че слуховете винаги лъжат, обикалящите Шамандурата новини за успешно завършеното от земяните сражение на космическите ескадри бяха напълно справедливи. Не лъжеха прекалено и официалните сводки, ежечасно излъчвани по вътрешния канал на Шамандурата: далечните

подстъпи към системата на бялата звезда бяха удържани с минимални загуби, крехките всепространствени кораби на Лигата не бяха в състояние да прикрият тунелирането на основните сили. Само един кораб успя да си пробие път до Капка.

Съдбата му беше предопределена в мига, когато напусна устието на Канала — и вероятно екипажът му е разбирал това. Обреченият кораб не успя дори да се приближи на дистанцията на ефективния залп; всичко, което направи — преди несекващият огън на ескадрата за близко прикритие да го превърне в разширяващ се облак от газ и прах — бе да открие с локатори Шамандурата в океана и да съобщи координатите ѝ.

Впоследствие военните историци съвсем основателно ще зададат въпроса как въобще сигналът е стигнал до северните. Денонощие по-рано последствията от неговото приемане щяха да са катастрофални; три дни по-късно — по-скоро нулеви. Можеше само да се гадае защо точно в този момент една от подводниците на почти несъществуващия флот на Лигата, подгонена, притисната в дълбините, лишена не само от спътниково целеуказване, но и от наводни съдове за поддръжка, бе изплавала на повърхността на океана и бе пустила универсален буй. Просто поредната брънка във веригата случайности.

За първи и единствен път в тази война късметът се обърна на страната на лигистите — нещо като изпълняване на последно дребно желание за качения на ешафода.

Обричайки се на неизбежно и скорошно унищожаване, подводницата изпразнила ракетните си силози. Двайсет и шест балистични ракети, носещи над триста бойни глави с индивидуално насочване, били изстреляни за по-малко от минута.

Деветдесет процента от бойните глави не достигнали целта — космическата ескадра за близко прикритие направила всичко по силите си. Останалото трябвало да направи Шамандурата — или да загине.

Не на всеки служител на Капка се е случвало дори само веднъж да чуе сигнала за висша степен на тревога. И никога в цялата история на Шамандурата не се е налагало този сигнал да бъде задействан два пъти в рамките на месец.

И ако от петното на жълтия прилив може да се избяга с надпределен режим на работа на ходовите механизми, то сега в бронята на надводния борд се отвориха бойници, за чието

съществуване по-голямата част от населението на Шамандурата можеше само да гадае, и от тях, заглушавайки временно сигнала за тревога, бе изстреляно ято антиракетни ракети. Една след друга се издигаха към облаците платформите на противоракетната отбрана, оборудвани с импулсни излъчватели във въртящите се стрелкови кулички. Но сред обитателите на Шамандурата само глупавите и пристигналите вчера не биха осъзнали очевидната мисъл — относителна безопасност може да осигури не щитът на ПВО, а трите мили вода над горната палуба. И желателно под леда.

Шамандурата започна да се потапя от мига, в който бе обявена тревогата.

На дълбочина един километър налягането само натикваше ревящите потоци извънбордова вода в ненаситните кухни на цистерните. На долните тераси безжалостно изхвърляха всичко, което не можеше да бъде прибрано за една-две минути през шлюзовете. Тромаво се отделяха от палубите товарните платформи. Сред киселия дим на стартовите ускорители излитаха спасяваните от пилотите флайдартни ракети на ПВО, оказали се встрани от асансьорите и неспособни да отразят балистичната атака. В небето те се насочваха към най-близката плаваща база. Обслужващият персонал на стартовите площадки напускаше панически работните си места. Зазяпалите се нещастници отчаяно и безнадеждно блъскаха с юмруци по спусналите се прегради на шлюзовете. Други, завладени от неувяхващата надежда да открият отворен шлюз, търчаха нагоре-надолу по траповете.

Шамандурата се потапяше. Виещите от напрежение помпи вече изхвърляха водата обратно в океана, съпротивлявайки се на инерцията за пропадане в бездната, а морето, сякаш незабелязващо общата суматоха, поглъщаше равномерно тераса след тераса. Захвърленото имущество подскачаше върху вълните. Изплуваха боклуци, пропадащата към центъра на Капка Шамандура се обви в пяна. Викове на хората стихваха във водовъртежите. Увиснал на въжета катер се удари с дъното във водата, откъсна се, проскърца и се преобърна, след което потъна. С оглушителен грохот, яхнали огнени стълбове, в небето продължаваха да се издигат разтоварените ракети. Последната стартира вече под слоя вода, покрил горната част на терминала, с рев се изтръгна от разпенения водовъртеж и бавно, неохотно се скри в ниските облаци — само огненият ѝ стълб още

дълго не желаше да се откъсне от Капка и яростно блъскаше от облаците огъващата се вода — приличаше на застинала в размисъл мълния.

— Ако им хрумне да пуснат кабината, изгубени сме — рече Шабан.

В хоризонталната шахта на скоростния асансьор приглушено отекваха стъпки. Някъде съвсем близо, зад стената на шахтата, потропваше, от време на време извиваше и се задавяше развалена помпа.

— Може да са ни забравили? — предположи Шабан. — Тревога, суматоха, потапяне... Не им е до нас сега...

Менигон неопределено поклати глава и не си направи труда да отговори. Шабан замълча. Твърде много неща си бяха казали, твърде много бяха направили заедно — и в този живот, и в предишния, — за да са нужни подобни разговори. И добре, че Винсент не отговори. Защо, но защо винаги вярвам в това, в което ми се иска да вярвам? Защото съм обикновен човек?

Всъщност да, макар че Ореолът очевидно е на друго мнение. Човек, който не принадлежи на човечеството, странно двуного същество... и въпреки това уязвимо, също като хората.

„Нима се надяваш, че Велич е способен да забрави? Искандер, наивността е вреден навик“.

„Винс, защо се страхуват от нас?“

„Не преувеличавай значението си. Теб просто възнамеряват да премахнат — за всеки случай, като разкрита «кукувичка». Страхуват се от мен, резидента на Федерацията... ако все още съм резидент и не са продали кожата ми на Велич... Заради теб, между другото“.

„Трябва ли да се извинявам?“

„Поне не задавай глупави въпроси“.

Защо да хабят думи, когато и без тях всичко е ясно?

Сега е важно да се движат. Да притичват в ниската тръба, оскъдно озарена от аварийното осветление, а на места и съвсем тъмна, пронизвана от хладни течения, да прескачат със засилка пропастите на вертикалните шахти или да пълзят като мухи по стените им, вкопчени в металните скоби на жлебовете, и да потрепват при мисълта, че някоя

заблудена асансьорна кабина може да връхлети върху тях с шеметна скорост... Какво по-естествено има от желанието да се спасиш?

Друго все още не е ясно, а е важно — дали Шамандурата се е потопила. Атаката на северните очевидно е приключила отдавна и както изглежда — безрезултатно. Хидравлическият удар близо до епицентъра би бил твърде мощен, за да не го усетят. Подът натиска краката малко по-силно от нормалното, а това означава изплаване. И правилно: Шамандурата не е подводница, не бива да прави без нужда това, което почти не умее. Тя изплава, независимо от резултата от преследването и стрелбата вътре — цялата в потоци стичаща се вода, в слузта на смазаните от дълбочината морски репей, изплава, пробивайки с върха си леденото поле...

Четирима убити от Менигон. Засада. Безрезултатна престрелка с преследвачите, рикоширащи в стените на коридорите куршуми, рухнал на пода случаен андроид работник, съскане на метал от преминал наблизко лъч. И бягство, бягство! Отначало по коридорите, след това през мрежата асансьорни шахти...

Опит да пробият обкръжението.

Оказа се, че асансьорите са блокирани ако не навсякъде в Шамандурата, то вероятно вътре в кръга на отцеплението. Или, по-точно казано, в сферата на отцеплението, поправи се Шабан. Хайка. Зрелият вълк и младото вълче трябва да се промъкнат отвъд линията от сигнални флагчета, да си пробият път, да се промушат през храсталаци и куршуми, по всякакъв възможен начин да напуснат Шамандурата, да излязат в космоса, да се доберат до Ореола...

Дори след разказите на Винсент пак не мога да разбера какво представлява Ореолът, помисли си той. Може би това е място, където едни хора не убиват други само защото се страхуват от непонятното? Но ако е така, дали това са хора?

Едва ли ще успее да се справи сам. Пък и колко е лесно да се каже — да се доберат до Ореола. КАК?

Винсент сигурно ще измисли нещо. Само дето обаче мълчи...

— Най-вероятно няма да можем да отмъкнем капсула — разсъждаваше на глас Шабан. — Всъщност едва ли ще ни е от полза. С ракетододрома също нищо няма да се получи. Вероятно и флайдромът е под усилена охрана — те знаят, че съм пилот.

— Не дрънкай глупости — посъветва го в движение Менигон. — Откъде ще знаят, че си пилот?

— Пфу, по дяволите... — Шабан се разсмя и гласът му отека в шахтата. — Вярно, забравих. Макар че — той направи пауза, преди да съобщи очевидното, — честно казано, имаме шанс да избягаме само с боен флайдарт. Учебната „спарка“ лесно ще я догонят и свалят. Но в боен флайдарт няма как да се поберат двама.

— Дори ако много се постареем? — поинтересува се Менигон, без да се обръща.

— Казах ти — невъзможно е!

Плюс Синдрома на Клоци, помисли си. Но какво общо имаше синдромът, майната му, и без него шансовете да напуснат Шамандурата бяха нищожни. Ако въобще ги имаше. Гола, кръгла, нагла нула.

Отдавна бе изгубил представа в коя част от лабиринта от шахти се намират, но Менигон очевидно се ориентираше добре, защото от време на време издаваше кратки команди. Асансьорните шахти имат едно преимущество: тук бившия главен експерт не могат да го открият по имплантирания пропуск.

— Правилно ли съм разбрал, че флайдартите от типа „Джокер-Т“ и „Стършел“ могат да излизат в открит космос? — Менигон спря толкова рязко, че Шабан се блъсна в него.

— Да, но не задълго. Четири-пет часа за „Джокера“ и час и половина — два за „Стършел“.

— Това е достатъчно. Между другото, в ПВО на Шамандурата няма апарати от други типове. Осемнайсет „Джокера“ и тринайсет „Стършела“, стигат ни... Сега ми обясни как се управляват.

Шабан го зяпна.

— Ама ти сериозно ли?

Менигон въздъхна измъчено — трудно е, един вид, да си имаш работа с бавно мислещи.

— Помолих те да обясниш, а не да задаваш глупави въпроси. И така, влизам, намествам си задника в креслото и спускам похлупака. Дотук ясно. После какво?

— Откажи се — заяви твърдо Шабан. — Нищо няма да излезе. Нямах представа какво е това. И аз няма да полетя — ако ще се спасяваме, ще сме двамата, ясно?

— Това го чух — скастри го Менигон. — Стига празни приказки. Разкажи ми за управлението.

Шабан въздъхна на свой ред. Да, трудно е да си имаш работа с твърди глави...

— Това не може да се обясни, на него трябва да се учиш... както се учи да прохожда малко дете. Или, по-късно, да плува. Все едно, от първия път не се получава. Курсантите изкарват цяла година на тренажор, преди да получат летателен апарат, и то учебен. Забрави.

— А без церебрууправление?

— Това е още по-абсурдно. На него се учат през останалата част от курса, до самото завършване.

— Значи ще полетя с церебрууправление. Ще се справя, прекрати брътвежите и обяснявай. Сядам, по-точно лягам, после какво? Трябва ли да си поставя колан?

— Трябва да си нахлузиш шлема, при което той се включва автоматично. След това шляпваш с длан по таблото, там отдясно има специална пластина, няма да сбъркаш. Подготовката за полет се извършва автоматично, за трийсет секунди.

— Толкова ли е просто?

— Да — отвърна раздразнено Шабан. — Толкова. Почти колкото да запазиш равновесие на велосипед — сядаш и въртиш педалите.

— Никога не съм карал колело — осведоми го със сериозно изражение Менигон. — Но това няма значение. Мисля, че ще се науча не по-зле от всеки друг. Добре, какво още има?

— Нищо. Сам ще усетиш, когато можеш да излетиш. Само че виж какво: провери предварително дали стартовите ускорители са монтирани, там няма достатъчно място за засилка... След десетина секунди ще можеш да ги хвърлиш, ще разбереш как. И имай предвид: ще се чувстваш като флайдарт — първия път е ужасно странно, мнозина се объркват...

— Не съм от плашливите — прекъсна го Менигон. — А самото управление?

— Казах ти вече — това не може да се обясни. Сам ще разбереш. Най-важното: не искай това, което флайдартът не е в състояние да направи — обикновено свършва зле. Ще трябва да се учиш в движение...

— В движение... учение... Добре де, разбрах. — Менигон се озъби. — А как ще разбера колко гориво имам в резервоарите? Това ще е нещо като пикочния мехур, така ли?

— Ще бъдат именно резервоари — отвърна Шабан. — В ТЯЛОТО ти. Схвана ли?

— Интересно...

— Зарежи — отново настоя Шабан. — И без това нищо няма да излезе.

— Не учи кокошката, яйце... Тихо! Чуваш ли нещо?

От далечината долетя слаб вой, който бързо утихна. Още един — този път значително по-близо.

— Май са пуснали асансьора.

— И, разбира се, са блокирали всички спирки вътре в отцеплението. Доста време им трябваше, за да се ориентират... — Менигон се обърна и взе да почуква чевръсто по стената. — Режи тук. Не, по-добре дай на мен...

Само минута работа, а им се стори цяла вечност. Снопове искри, ярки потоци разтопен метал, приближаващият се вой... Менигон захвърли изтощения лъчемет, засили се и блъсна с крак отрязания участък.

— Мърдай!

Шабан се шмугна с главата напред през отвора след него. След няколко секунди ревът стана оглушителен, през отвора нахлу струя сгъстен въздух и кабината на асансьора профуча покрай тях.

Мрак и особеният кънтеж на голямо помещение. През наскоро пробития отвор едва се процеждаше светлина от далечните аварийни лампи. Шабан почти веднага налетя с коляно на нещо твърдо и изсъска от болка. Тежки равномерно боботещи механизми — вероятно бяха в сервизно помещение, част от системата за вентилация и климатизация на техническата палуба. Кой знае защо, се долавяше неприятен мирис.

— Дай кортика.

Менигон намери пипнешком вратата, поровичка се в бравата и отвори.

— Вземи си шилото...

Пустият слабо осветен коридор се оказа твърде светъл. Миризмата се усили.

— Аха — рече Шабан, като засенчваше очи. — Това място ми е познато — петдесета техническа палуба, сектор Делта, близо до оста на Шамандурата.

— Сектор Гама — поправи го Менигон и сбръчка нос. — Не разбирам — откъде може да мирише на гнил чесън?

— От гнил чесън.

— Шегаджия... Това е меркаптан^[1]. Значи въобще не сме им избягали. Сега се дръж: първо ще пуснат вонята, за да изгонят страничните лица от сектора, после ще подадат във вентилацията и нещо по-сериозно... Помниш ли как бягахме от кислорода в Порт Бюно?

Вместо отговор Шабан си постави филтъра, но след минута го смъкна и го хвърли на палубата.

— Задръстен е.

— Моят също. — Менигон се намръщи и плю на пода. — Между другото, в големи дози меркаптанът също е отрова. Така че няма никакъв смисъл да се помайваме тук. Нали не си забравил на коя палуба е флайдромът на сектор Гама?

— На тази.

— Правилно. А в сектор Дзета?

— Там са два — на деветнайсата и седемдесет и четвърта.

— Седемдесет и трета. Точно там ще отидем, но поединично, така ще е по-безопасно. Аз ще вдигна малко шум и ще се изтегля през сектор Гама. Само не се колебай. Ако видиш някого — стреляй първи, без много да размишляваш, че като те познавам... Разбра ли?

— Не — отвърна Шабан. — А ти?

Менигон присви очи.

— Имаш ли други предложения? Или си намислил да вземеш за заложник някой по-висок чин и да се опиташ да преговаряш? Адмиралисимуса например. Велич ще е много доволен.

— Не.

— Тогава не губи време, а прави каквото ти казвам. За мен не бери грижа. От теб се иска само да отмъкнеш флайдarta и да излезеш в открития космос — останалото не е твоя работа. Задачата е напълно изпълнима. Повтори.

— Да изляза в космоса и да не мисля за нищо — послушно промърмори Шабан. — А ти?

Вместо да чуе отговор, видя отдалечаващ се гръб. Пъхнал небрежно в колана си пистолета с наполовина изпразнен пълнител, Менигон се отдалечаваше с бърза пружинираща крачка — висок, костелив, опасен. Не се сбогува — значи е сигурен... След петдесетина стъпки коридорът завиваше под прав ъгъл и докато Винсент не изчезна от погледа му, Шабан все се надяваше, че ще се обърне. Не се обърна обаче. Той сбърчи гнусливо нос и тръгна в обратна посока. След секунди затича.

Докато в района на апаратните отсеци вонеше непоносимо и се налагаше да спринтира покрай отдушниците на въздухопроводите, то тук, край каютите и кубриците на техническия персонал, се дишаше значително по-леко. Кръвта блъскаше в слепоочията му, пот заливаше очите му и ужасно му се искаше да спре, да се облегне на стената и да си отдъхне, дори само за минутка, но Менигон само плю и изруга на глас. Не бива. Меркаптанът е коварна отрова, след известно време жертвата вече е сериозно увредена и почти престава да усеща тежката миризма. А тази непривична слабост в краката — това е много лош симптом.

Пусто. Който е могъл, вече е избягал, проклинайки вентилаторните техници. А и едва ли във военно време са останали много обитатели. Стотина, не повече. Хайката е отцепила само малка част от Шамандурата — внимателни и ловки пръсти отделят ненужните на останалия организъм циреи.

Под тавана бръмчеше голяма космата муха — долетяла отнякъде, примамена от вкусния мирис. Съвсем човешка боклукчийска муха, дори е някак приятно... Кой те е докарал тук, насекомо? Случайно ли е? Казват, че Джилда Риенци поръчала да ѝ донесат от Земята дървояди за мебелите...

Така... Не е трудно да се очертае приблизително сферата на отцеплението — десетина-дванайсет палуби по вертикала, а в хоризонталната плоскост — цялата вътрешна част на сектор Гама с частично навлизане в сектори Бета и Делта. Сферата не е затворена с масивни барикади — освен ако Велич не е замислил масово убийство. На нейната граница меркаптанът се изсмуква, не е никак трудно да се програмира вентилационната система, съвсем просто техническо

решение със затворен цикъл... Добропорядъчните аборигени на Шамандурата ще напуснат вмирисаната област, обзети от специфична гама от чувства — миг след като вдишат свежия въздух, ще им бъде наредено да се опрат на металните стени, а краката — по-широчко.

Нищо, помисли си той, мъчеше се да си вдъхне малко бодрост. Ще се справим. А дори и да не успея, няма да е голяма беда, нито невъзвратима загуба за Ореола. Разузнавачът не бива да живее толкова дълго, това е противоестественно... Разузнавач на Северния редут на Прокна. Разузнавач на Земната федерация на Прокна и Капка. Разузнавач на Ореола навсякъде — вярно, само по човешките измерения, тъй като истинското разузнаване на Ореола не се занимава със сметищата...

Тук няма изход — върху запречилата коридора бронирана преграда свети съответстващ надпис, сякаш и така не е ясно всичко. Странно... Впрочем, съвсем разбираемо: на Велич не му достигат професионалисти, за да покрие всички възможни пътища за бягство, затова ги е ограничил до няколко. Какво пък, ще му помогнем да съсредоточи силите си — в съседния коридор има пропускателен пункт, реагиращ на имплантирания в кожата датчик...

Това е най-логичното решение. Аз съм на седемдесет и девет земни години, нищо че за жител на Ореола това е дреболия. Искандер е само на петдесет, и то ако се броят и двата му живота. Ясно е на кого трябва да се падне по-големият риск.

Надясно. Още веднъж надясно. Обгазен андроид се влачи по пода и стене, а ето тук на някой му е станало лошо. Сега наляво и нагоре...

Рано или късно това започва да омръзва. Не, тогава все още не възниква желанието да си пръснеш черепа. Но ти е все едно дали ще прекратиш съществуването си в неопределеното бъдеще, или след няколко минути.

Свистяща въздушна завеса, рязко подухване — и изведнъж вонята изчезва. Тук значи сте били, момчета... Значи вътрешният кордон е съставен от корабна полиция, Велич и Хипел са се разбрали най-сетне... Двама полицаи — не са проблем. Единият бавно-бавно помръдва с устни пред дъгата на микрофона, опитва се да съобщи, че обектът е открит и очаква подкрепление. Вторият също толкова бавно

насочва оръжието, сякаш борави не с пистолет, а с тежкокалибрена гаубица... И той няма да успее.

Скок. На всеки по удар. Дали ще оживеят, или не — няма значение.

Разбира се, в този участък има повече от тези двама некадърници и сега ще се наложи да поработи истински. Обучен е от Земята, за което ѝ благодари, но и без костотрошачната ѝ методика си има някои умения в запас. Стандартният минимум на боклукчията — това вие, момчета, още не сте виждали и по-добре, ако не ви бе изневерил късметът. Дори малко ми е жал за вас...

Изглежда, онзи полицай е успял да предаде съобщението. Толкова по-добре. Може да вдигне шум, да създаде известна суматоха, да ги обърка... Не трябва много повече, важното е специалният отряд да се ориентира насам, да пристигне в пълен състав, а с полицаите Искандер ще се справи и сам. Не е дете, ще си пробие път. Вече се справи тогава в Порт Бюно — ще се справи и тук. Освен специалния отряд има, разбира се, и вътрешна гвардия, подчинена на флаг-адмирала, но тъй като тя охранява „слабите места“ на Шамандурата, най-вероятно не е включена в хайката, а корабната полиция поне досега не е проявявала излишен героизъм — хора като хора, и те искат да живеят...

Всичко ще мине добре, каза си Менигон. Било е и по-лошо. Само Шабан да не се поддаде на някой от сантименталните си пориви и ще ни се размине и този път.

Може би трябваше да му разкрие смисъла на цялата тази суматоха около осъществяването на плана на специалната служба на Федерацията? Да му предаде разговора с Госта например. Но защо? Искандер знае най-важното: заповедта е да не го заловят жив. И това е напълно достатъчно.

Менигон се разсмя злобно и усети как в душата му се натрупва свирепа ярост. По червата на асансьорните шахти с вой се носят кабинни, натъпкани с главорезите на Велич — насам, към сектор Гама. Нужна им е не повече от половин минута, за да прекосят Шамандурата в най-широката ѝ част. И все пак жалко, че Ореолът няма да се намеси още тук и сега. Опекуните не докосват боклука...

Това е от умора, помисли си Менигон. Просто съм изтощен. И изглежда не само заради това, че се надишах с меркаптан.

Отпред, зад ъгъла, вече го очакваха. Усети го навреме, ускори крачка и позволи на сянката си да го изпревари. Така и трябва да бъде. Опасни плъхове се ровят из боклуците. Не исках да се срещам с вас, рече си той, но вие настояхте...

Остава само да разберем — ще ви хареса ли осъществяването на вашето желание?

[1] Органично вещество, аналог на спирта; заради неприятната миризма се използва като добавка към вредните газове, за да се установи изтичане на газ — Б.пр. ↑

4.

От всичко „Джокер-Т“ най-много приличаше на издълженото и добре наточено острие на сариса^[1], с едва подаващия се прозрачен похлупак на пилотската кабина по средата и два ниски кила в опашната част. Бръмченето под краката му утихна — изтиква от хидравликата, масивната грапава отгоре плоча се изравни с пода на флайдрома. Без съмнение още преди двайсетина секунди в централната диспечерска бе постъпил сигнал за извънредно задействане на блокирания по време на потапянето асансьор и че един от флайдартовете на ПВО е напуснал отделението си. Понякога няма нищо лошо в това да покажеш на хората нещо, което се смята за невъзможно... Вероятно дежурният диспечер, който едва ли е посветен в подробностите около операцията на специалните служби по обстрелването на двамата бегълци, е прекъснал връзката, докато прави отчаяни опити да се свърже с обслужващия персонал на флайдрома. Връзката действа, но трупите мълчат и дежурният или ще се хвърли да докладва на началството, или по собствена воля ще обяви секторна тревога. И в единия, и в другия случай ще закъснее.

С кого си мислехте, че имате работа, нещастници? С Гундер Шеленграм, водещ експерт на Федеративната зона? С Винсент Менигон, боклукчия на Ореола?

Пое с пълни гърди застоялия въздух и се закашля. Да се диша без филтър въздухът на Капка е удоволствие само за любителите на силни усещания. Шамандурата все още не бе изплавала напълно — тъмната вода, люлееща парчетата от натрошеното ледено поле, се плискаше някъде на нивото на трийсета палуба. Странна работа: дори след къпане Шамандурата не изглеждаше измита. На някои места терасите бяха затрупани от ледени късове, от траповете висяха потръпващи мъхести водорасли, големи хищни риби подскачаха край шпигатите. Потоците вода — не, сега вече само струи — продължаваха да се стичат по палубите, подскачаха от тераса на тераса, разбиваха се в броеници от ледени пръски. Да не си измокри краката...

Черен хумор, помисли си с неудоволствие. Човешки. След всички тези събития... Впрочем, умните са още живи, а за глупаците няма защо да съжалява...

Вдигна глава към върха на Шамандурата, вече забулен в облачния слой, и остана доволен. Бойните платформи на ПВО, отразили отчаяната атака на северните, вероятно кръжаха някъде над облаците. Толкова по-добре. Няма никакъв смисъл да подхваща въздушен бой при първия си самостоятелен полет. Напълно е възможно платформите да са изразходвали целия си боекомплект, а освен това, преди да подаде команда за прехващане и унищожение, Хипел ще трябва първо да разбере къде се е скрил този Шеленграм.

Ревът на излитащ с ускорители самотен флайдарт долетя някъде отдалече и палубната настилка се отзова с едва доловима вибрация. Вяло и немошно засвири сигнал за тревога, изглежда, от сектор Дзета. Браво на Искандер. Забави се повече, отколкото следваше да се очаква, но все пак се справи. Сега с чиста съвест може да се погрижи за себе си, за своята почти неповредена кожа... Ей, това пък какво е? Да не е решил да опише кръг около Шамандурата? Точно така, безпокои се за наставника си! Трогателен, непоправим глупак...

Ключалките на похлупака му отнеха два пъти повече време, отколкото трябваше — цели три секунди. Още толкова Менигон се намества в тясната вътрешност на кабината — ругаеше по човешка привичка и запълваше с тялото си пустотата, като разширяващ се газ. След като се повъртя върху анатомичната седалка, която, изглежда, бе по мярката на някой недорасляк — ще стане, трябва само да потърпим! — забеляза поставения в специална ниша цереброшлем, извади го и го нахлузи. Плесна с длан по издадената пластина.

В първия момент сякаш нищо не се промени. Но после нещата потръгнаха. Трийсетте секунди от предстартовата подготовка се топяха бързо.

Хълбокът вече не го болеше. Не усещаше ръцете и краката си, нито неприятната тежест в главата. Изчезна дори пропилата подложката на шлема миризма на чужда пот. Цялото му тяло изчезна — и на негово място се появи ново. Ребрата му се разтвориха, превърнаха се в центроплан с остри режещи ръбове. Кожата се втвърди. Отзад израснаха две невисоки крила. Кръгзорът беше невероятен — във всички страни, на трийсет и два румба, на дванайсет

стерадиана и дори не се налагаше да върти глава. Виждаше платформите на ПВО над облаците и можеше да изброи неизразходваните ракети. Новото тяло засега беше парализирано, но стремително и неудържимо се изпълваше със сили, пробуждаше се за живот. Той почувства горивото в резервоарите. Наистина бяха резервоари, а не пикочен мехур — липсваше желанието да ги изпразни час по-скоро...

Оребрената плоча на съседния подежник започна беззвучно да се спуска. Вероятно вече и в сектор Гама беше обявена тревога. Напразно, няма да успеят, закъсняха... Вдясно зейна отворът на шлюза, през него се посипаха странни двуноги създания, крехки и удивително уродливи; крещяха нещо неразбираемо и стреляха тичешком. Куршумите не можеха да му направят нищо, изпитваше съвсем слаба болка от съприкосновението им с кожата. Няма страшно, болката не е гъдел, може да потърпи... не бива да се сърди на тези смешни двуноги. Но я да видим дали ще им хареса стартът с ускорители? Който не се е прикрил, сам си е виновен...

Усети, че вече има достатъчно сили, за да излети, и не се задържа нито секунда повече. При старта съвсем леко му причерня. Усещането, че лети, предизвика истински детски възторг и нямаше никакво желание да се самоиронизира. Странно: започна рязко снижаване... Какво не е наред? Разбира се — забравил е за ускорителите! Какво ли трябва да направи, за да ги задейства — просто да го поиска?

Точно така.

Изравни полета над самата повърхност на океана, над разтрошения лед, подскачащ върху вълните. Щом ускорителите изчерпиха горивото си, се освободи от тях — не беше никак трудно. Маршовите двигатели най-сетне достигнаха режим на пълна тяга и тялото му се наля с титанична сила. Имаше чувството, че с лекота може да литне право нагоре и да излезе в открития космос.

Не бива, ще го свалят... Опита се да си спомни какво беше времето за привеждане в готовност на бордовите системи на ПВО на Шамандурата и не успя. Осем минути... или десет? Всъщност няма значение. Едно е ясно — колкото по-далече стигне, докато Шамандурата все още е обезсилена след потапянето, толкова по-големи шансове има. Това първо. Чак след това ще излезе на ниска орбита в космоса.

Третото, ако доживее до него, е тунелната бомба на северните. Дали е унищожена, или не? По-добре да не гадае, а да си плюе на петите, докато още може.

Отпред като малка точка се виждаше флайдартът на Искандер — летеше ниско над океана, бързаше да се скрие зад извивката на хоризонта. Умник, сетил се е... Дори е малко странно кога точно е решил да не го чака — или е видял какво става на терасата на сектор Гама, или вярва в неуязвимостта на боклукчията. И в двата случая е направил това, което е необходимо.

Няма никакъв смисъл да следва неговия курс, с което да улесни задачата на преследвачите, трябва да се измести малко встрани... Например вляво. Как се прави? Прибавяме тяга в десния краен двигател? Помръдваме с елерона?

Океанът рязко се понесе някъде надолу и Менигон изруга. Малкият се учи да ходи... Но е прекалено силен за това, а и още няма нужните навици. Добре поне, че го хвърли нагоре, а не обратно...

— Ама че звяр... — каза той на глас.

Да не мисли за нищо друго освен за полета. Даже и за полета не бива да мисли — така, както и човек не мисли кои мускули се напрягат, за да върви. Трябва да усеща летенето като нещо естествено, да забрави за всичко освен за него, а останалото ще поемат тренираните рефлекси... жалко, че засега ги няма. За да лети, му е нужен не главен мозък, а гръбначен. Ясно защо са разкарали Искандер от пилотското поприще, а естественото неумение да не мисли са нарекли някакъв синдром...

Отново изравни полета и предпазливо се спусна към океана. Хрумна му, че въпреки цялото си желание едва ли би се справил с церебрууправлението от стария тип — но тази мисъл не повлия на полета. Благодарни на конструкторите, които се бяха сетили да вградят в цереброшлема компенсирани схеми...

Да се наслаждава на полета, на скоростта, на разкъсвания с писък въздух — и да не мисли за нищичко Най-вече за бялата маймуна. Може би аз също имам вроден Синдром на Клоци?

Вероятно.

Но нали се получава, рече си той с весело задоволство. Искандер сгрещи. Ето, че се справих!

Като бяло петно се мярна и изчезна назад самотен леден къс, откъртен от леденото поле. В опасната полусфера Шамандурата бързо се смаляваше — помътняваше, скриваше се зад хоризонта, сякаш отново се потапяше в океана. Вероятно Искандер вече беше излязъл от обхвата на техните радари. Жалко, че нямаше как да „ослепи“ тази плаваща крепост — срещу нея самотният флайдарт бе нищожна величина, зловна мушичка, която в най-добрия случай може да ухапе болезнено, преди да я смажат.

При ниска скорост флайдартът, който знае защо, започва да подскача. Вероятно не всеки може да лети толкова близо до повърхността, за това са нужни особени рефлексии... Добре поне, че океанът е почти гладък, не го заплашва с вълни, високи колкото корпуса на щурмови крайцер, дори вълнички не се забелязват, всичко се слива в общ сив фон. Още десетина минути спокоен полет и може да се издигне на безопасна височина, да премине във форсаж и да се стрелне нагоре. След Искандер. Опекунът равнодушно ще ги поздрави с успешната евакуация...

„И да не мисля за нищо“ — успя да си напомни, преди да го уцелят.

Изстрелът от куполния енергоизлъчвател на бойна платформа попадна в опашката, краткият импулс угасна в разрушения двигател и вероятно само благодарение на това Менигон остана жив. Катапултирането беше доста мъчително — сякаш вадеха зъб с хрущене и този зъб беше той самият.

Удар. Изведнъж светлината помръкна. Още един нокдаун — отдолу, догонващ. Веднага щом изстреляното нагоре яйце на пилотската кабина се разтвори, в лицето го блъсна леденостуден въздух. Имаше усещането, че се е врязал в бетонна стена. Падането не продължи дълго — над коритото на анатомичната седалка се разтвори сгъваемо крило. Реещ се полет, лениво спускане към течното гробище, близо до точката на замръзване.

Не ме пусна Капка...

Останките на флайдарта не се виждаха, само встрани бързо се издигаше към облаците бясно въртяща се точка с димна следа, а отдолу се плискаха вълни, срещаша се и се размиваха разбягващи се кръгове. Значи вторият удар е когато флайдартът се е взривил, осъзна Менигон. Макар че всъщност какво значение?

Нито един леден къс чак до хоризонта. Впрочем, има ли смисъл да се удължава агонията? Знае го по-добре от всички. Няма с какво да изненадаш един боклукчия със стаж повече от десет години — всички си дават сметка как рано или късно ще свърши това. Понякога смъртта се вижда отдалече, тя се приближава със ситни стъпки, така че жертвата успява да свикне с мисълта за неизбежното, друг път се нахвърля внезапно, иззад ъгъла. И тогава ти става обидно — но кой го интересува как се чувстваш в подобен момент?

Може би дори е по-добре, отколкото доброволната евтаназия, когато си изгубил интереса към живота. Май в Ореола все още няма боклукчия със стаж над седемдесет години...

Изопнатото на вятъра крило плавно се спускаше към океана. Управлението беше ръчно — две жици с ръчки, но каква полза от това? Тук няма салове и едва ли, по някакво чудо, би изплавала случайна капсула, а водата в полярните райони е еднакво студена навсякъде.

Менигон смъкна ненужния цереброшлем и го хвърли надолу, очакваше да чуе плясък. Стотина метра височина вероятно означават не повече от минута свободно реене. Жалко, че след последния бой бе захвърлил почти празния пистолет — можеше да си спести мъченията. Впрочем, смъртта от преохлаждане е сравнително лека — не по-лоша от много други.

И все пак е добре, че Искандер успя да се измъкне...

Когато до водата оставаха броени метри, чу свистене във въздуха. Пробила ниските облаци, забавяйки скорост в режим на свободно падане, към повърхността на океана стремително се спускаше бойна платформа — тъмен правоъгълник със скосени ъгли. Увисна за секунда, завъртя се и хищно се хвърли на пресечен курс.

Ама че глупаво, почти с безразличие си помисли Менигон. Как само се стараят тъпанарите да направят впечатление на началството... едва ли имат заповед да уловят беглеца жив, а не си заслужава толкова да бързат, за да се уверят в смъртта му...

Сблъсъкът с водата не се оказа толкова болезнен, колкото очакваше, нито ледената ѝ прегръдка — така нетърпима. Студът сякаш изгори кожата му — и нищо повече. „Коритото“ избълбука и потъна, повлече след себе си завързаното със стоманени жици крило. Изведнъж повърхността съвсем опустя. Нито надуваем сал, нито

спасителна жилетка. Или пилотът, назначен на този флайдарт, е бил фаталист, или — по-скоро — здравомислещ човек.

Менигон изплува и се закашля. Поне все още дишаше, сърцето му също бе издържало. Кожата му се изопна от студа, по гърба му се стичаха ледени струйки. Бавно се редяха дълги мудни вълни. Водата беше почти като в земните океани, само че по-малко горчива и солена. Какво пък, помисли си той с прощална ирония, щеше да е истинска загуба да служи цяла година на Капка и да не я опита на вкус...

Платформата се снижи и увисна на половин метър над вяло поклащащата се вода, сякаш бе закована наред въздуха. Нима ще го вземат на борда?

Ами... Дори няма да му позволят да се приближи с плуване — получили са точни инструкции. Глупавият инстинкт за самосъхранение го накара да се гмурне, когато единият от двамата, излязъл да се полюбува на сцената, насочи към него автоматичната карабина и Менигон с мъка потисна желанието да се подчини на командата. Колко нелепо... Дори когато си жител на Ореола — човешкото тяло въпреки всичко се вкопчва във всяка подарена минута от живота.

Вторият, изглежда старши по чин, отмести дулото на карабината встрани... Така значи. Искане да види как бившият водещ експерт, а понастоящем разобличен престъпник, осеял с трупове пътя си за бягство от Шамандурата, ще замръзне. Какво пък, това едва ли ще отнеме много време, макар че, честно казано, няма кой знае какво интересно да се гледа.

Единият от стоящите на платформата показва нещо с ръка и тогава другият съвсем свали оръжието. Това „нещо“, изглежда, се намираще зад гърба на Менигон и той се обърна, надигна се до рамене над водата. В следващата секунда плуваше с всички сили към платформата.

Когато от дълбините на океана на повърхността излиза облак хищен крил, водата, допреди малко съвсем спокойна и някак маслена, изведнъж започва да подскача с множество хаотични струйки и веднага кипва, образувайки обширно петно с почти правилна форма. Подушилите жертвата рачета изпадат в неистов бяс, подскачат с хиляди над водата, щракат с пластинките на миниатюрните си черупки и падат обратно със звук, наподобяващ дъжд. И плуват удивително

чевръсто. Острите им челюсти с лекота разкъсват бронята на тукашните риби, какво остава за човешките дрехи...

Петното разбеснял се крил беше изплувало зад него и вече се приближаваше. Менигон бързо губеше сили. Пречеха му натежалите подгизнали дрехи и въздушният мехур под куртката. Вдигна глава. Пред очите му се въртяха пъстроцветни кръгове. Хайде! Къде сте сега, честни служители, тъпи верноподаници на Федерацията? Вярно, аз убивах ваши колеги, но не по този начин... Нима никой от вас няма да се смили и да ми подари куршум?

Успя да фокусира погледа си върху двамата, върху злоещо ухилените им лица. Платформата не беше по-близко — бавно се плъзгаше над водата. Точно с такава скорост, с каквата би могъл да се придвижва изтощен и вкочанен плувец.

Оглушително щракане почти до ухото му.

— Хайде, застреляйте ме! — изкрещя Менигон задъхано. — По-бързо, негодници! Смилете се над мен! Вие сте боклук, но нали сте и хора все пак...

Първото раче впи щипки в лицето му.

Бавно, като огромни риби се носят над Капка корабите от ескадрата за близко прикритие. На височина трийсет километра над океана се различават отчетливо на фона на звездния мрак. Достатъчно е да насочиш към някой от тези кораби мощна оптика и той — подобно на муха под микроскоп — ще изплува във всички подробности, до неравните ръбове от заварките на обшивката, вдлъбнатините от микрометеорити и сивкавия нагар в дюзите...

Но сега не е време да ги разглежда, по-добре да помисли как да се промъкне между тях. Вярно, възможностите за това са ограничени — ако ескадрата вече е известена за бегълците, а най-вероятно това е факт, то откриването и унищожаването на целта ще е въпрос на броени минути и гаранцията е стопроцентова. Единствената надежда е час по-скоро да се появи добрият чичко — опекунът...

„Достатъчно е само да излезеш в космоса, останалото не е твоя грижа“ — бе казал Менигон.

„По-добре да си боклукчия на Ореола, отколкото президент на Федерацията“ — казваше Менигон.

Ще видим...

Всъщност къде е той?

Няма следи от преследвачи, нито опити за прехващане. Хоризонтът е чист. Зенитните ракети на Шамандурата и платформите вече не могат да ме достигнат, енергоизлъчвателят също — твърде голямо е разсейването в разрежена атмосфера. Но това е за мен, помисли си Шабан — а Винсент? Късно стартира, лошо излетя... Цяло чудо е, че въобще се вдигна!

Ще се измъкне. Винаги е намирал изход — за себе си и за другите. „Не бери грижа за мен“ — беше казал и в гласа му не се долавяше и капчица съмнение.

Значи ще се спаси.

„Стършелът“ бързо набираше височина и малко по-бавно — скорост. Все пак се усещаше съпротивлението на въздуха в стратосферата, като лек натиск върху кожата и слабо, търпимо изгаряне. Огромната водна Капка няма мощна гравитационна прегръдка и само след няколко минути той щеше да може да излезе на ниска орбита...

И там всичко ще се реши, помисли си Шабан.

Спокойно... Да се съсредоточим върху целта... Отдавна се бе разсеял страхът от първите няколко минути на полета, а след него и избликът на дива радост: оказа се, че нищо не е забравил! Да, доста бяха усъвършенствали управлението за двайсет години... и все пак не биваше да управлява флайдarta, докато в главата му реве торнадо. В ума му трябва да цари мъртвешко спокойствие.

Машината послушно реагираше на всяко желание. Не на мозъка — на тялото. Тялото най-добре знае как се лети. Дори сега да му натрапят въздушен бой, готов е да го приеме, без да прави опити да се измъкне.

Като нещо дребно, незаслужаващо внимание, в съзнанието му изникна споменът за пробива към флайдрома през центъра на Шамандурата. Менигон, този стар, опитен вълк, беше предвидил всичко: точно там никой не очакваше нападение, единственият патрул се състоеше изцяло от корабна полиция, която нямаше никакво желание да се забърква с опасния противник.

За свое нещастие все пак се опитаха да го спрат. Помъчиха се да го убият, по заповед или от страх, и тогава той започна да ги избива,

както бе убивал в Порт Бюно почти такива като тях. А в близост до флайдрома го притиснаха така, че се наложи да пусне в употреба парадния кортик — там и остана да стърчи в нечий търбух... Те очакваха само ненавистта на дълбочинника към ченгетата и не знаеха, че този човек ще стане необяснимо дори за себе си хладнокръвен и разсъдителен, че не за първи път се измъква от затварящ се капан...

Дали ще е куб, или конус — голяма разлика няма. Подробности... Само че онзи, предишният Шабан, е ужасно изтощен, объркан и при това носи в себе си като бремене паметта на лейтенант Алвело, редови дълбочинник на Федерацията. Може би ще е най-добре да изтрие тази памет? Винсент казваше, че това лесно може да се направи в Ореола, макар че, честно казано, на Земята също им е по силите...

Няма смисъл да я трие. Животът на Шабан също не беше истински, хуманен подарък от Ореола на бракувано хлапе. До съвсем скоро тези два живота си приличаха като две кълбовидни мълнии под буреносните облаци в тропиците на Капка. И двата се пукнаха като сапунени мехури.

Не, паметта си няма да им дам...

Капка висеше над него, както някога бе висяла Земята, а бялата звезда изгаряше неприятно очите. Планетата престана да прилича на вдлъбнатата чаша, хоризонтът отстъпи надолу, границата на светлината и сянката кротко запълзя по облачното одеяло. Изведнъж ярко изригване озари сенчестата страна на Северното полукълбо — без съмнение поредният надводен ядрен взрив и при това доста мощен. Коя ли плаваща база на северните бе престанала да съществува?

Глупаво постъпихте, чувате ли — Велич, Андерс и другите? Ако не бяхте започнали първи, сега Филип Алвело щеше да е долу и с други като него щеше да изтребва онези, които не желаят да се покорят. А боклукчията Винсент Менигон щеше да чака, докато подопечният „узрее“ от само себе си. Което можеше да не стане никога.

Скоростта на летене нарастваше, но благодарение на компенсиращото въздействие на цереброшлема натоварването почти не се усещаше, само дето стана малко по-трудно да се диша. Тялото му вероятно бе натежало почти трикратно спрямо земната сила на

притегляне, а спрямо тукашната — десетократно. Височина сто и петнайсет километра... сто и двавет... сто и четирийсет...

За раздутата атмосфера на Капка това все още е субкосмос, на такава височина не можеш да направиш и четири кръга. Но съвсем скоро, след трийсетина секунди, ще достигне крайцерска скорост и тогава вече ще излезе на истинска орбита.

А там ще видим...

Големи риби плуват над Капка... Като акули над главата на неблагоприятен гмурец. На Сумбава беше опасно да се гмуркаш заради акулите... Дали да се опита да се промуши под кърмата на ей онзи корвет? Или да остане на ниска орбита и да чака толкова, колкото се наложи?

Усети странен вкус в устата и няколко тревожни секунди не знаеше дали това е свързано по някакъв начин с полета. Постепенно се успокои — изглежда, че не беше. Вероятно просто си бе прехапал устната...

Чакат ли го — или не?

Очакваха го. Разбра го по слабия пламък, бликнал от дюзите на маневрените двигатели — най-близкият корвет, същият, под който опитваше да се шумгне, започна да извърща огромния си корпус, прихващаше беглеца в прицела на енергоизлъчвателите. Не уцели!... За миг му причерня и неприятният кисел вкус в устата се засили. Ловката маневра, подобна на тези, които често се налагаше да използва в клисурите на хребета на Турковски на Прокна, и този път сполучи — вероятно там долу енергооткосът бе пробил огромна дупка в облаците. Но нямаше време да поглежда надолу.

Втори залп не последва и Шабан не разбра веднага защо — а когато видя, се вцепени...

Планетата променяше формата си. Изглеждаше, сякаш по водната повърхност се носи гладка блестяща стена с височина хиляда километра. Непреодолима сила дръпна флайдarta надолу и натоварването рязко се увеличи. Хоризонтът се надигаше и бързо закриваше звездите. След няколко секунди на объркване дюзите на плаващите над Капка риби блеснаха с нетърпима светлина. Сега вече планетата не приличаше на капка вода в свободен полет — по-скоро наподобяваше дъждовна капка, разбиваща се в невидим асфалт. Шабан успя да забележи как тежкия крайцер, флагманът на блокиращата

ескадра, не можа да се отдалечи навреме — набралият височина вал го помете от ниска орбита и го отнесе, както океанските вълни отнасят песъчинки от вълнолома.

И в този момент Шабан си спомни за Менигон. Да, Винсент пак се оказа прав...

Малцина са виждали на живо ефекта на тунелното оръжие. Още по-малко са тези, които са били свидетели, а после са имали възможност да го опишат.

Преди да загине, неизвестната подводница на Лигата, носеща на борда си тунелния заряд, бе изпълнила своята заветна мисия. Скорпионът се бе ужил по главата. Агресорът бе сбъркал в предположенията си, че е в относителна безопасност след унищожаването на северните терминали. Зловещо зейналият сингуларен тунел усукваше и поглъщаше планетата, за да може, след като я изяде напълно, да изчезне безследно. Земяните ще се сдобият с късче космическа пустош на кръстопътя на космическите магистрали — но не и с Капка...

Форсаж! Рефлексът на пилота задейства точно както го бяха учили. Свещ — право нагоре! Към сияещите искри на звездите. Шабан не знаеше дали там има шанс, но сега не му беше до това. Нагоре! Далече от загиващата планета, където и да е — но само да е далече!

Мрак пред очите... Колко ли още ще му издържат костите? Задъхва се... Така загиват изхвърлените на брега китове, неспособни да си напълнят дробовете, притиснати от собствената си тежест. Трябва да издържи... ако остане без управление в атмосферата, глупавият флайдарт ще премине в хоризонтален полет, а в космоса — най-вероятно ще изключи двигателите. Нагоре, нагоре!...

Само да не изгубя съзнание, успя да помисли Шабан, преди да пропадне в НИЩОТО.

Стоеше в пустота, върху нещо твърдо и прозрачно. Над главата му сияеха ослепителни немигащи звезди и, което бе още по-странно, не по-малко ярки звезди сияеха под краката му. Сякаш наред космоса и по цялата му неизмерима шир лежеше грамадно, съвършено прозрачно стъкло. Но най-много от всичко Шабан се учуди, че стоеше прав.

Щеше да сметне за съвсем естествено, ако се бе свестил легнал където и да е: в анатомичната седалка на флайдърта, на болнично легло, на твърд нар в затворническа килия. Когато съзнанието му угасваше, той знаеше, че е възможно и никога да не се събуди. Но да се свести прав?!

Направи крачка, после още една. Тропна с крак. Приклепна и прокара длан по твърдото нищо. Неподатливата пустота под краката му не издаваше никакъв звук. Беше идеално гладка и според здравия разум би трябвало да е хлъзгава като лед, но стъпалата му не се пързалиха.

Още нещо в този странен свят не беше както трябва. Когато замахна с ръка, не почувства съпротивлението на въздуха. Духна си в шепата — със същия резултат. Дробовете му бяха празни.

Но аз съм жив, помисли той объркано. Аз дишам! С какво?

Щракна с пръсти и чу щракването. Извади пистолета. Пълнителят за трийсет гранатокуршума с насочено осколочно действие не беше съвсем изразходван, но Шабан не посмя да стреля нито нагоре, нито надолу: по някаква необяснима причина му се струваше кощунство да натисне спусъка тук, сред звездите. Вместо това замахна и хвърли пистолета право напред, а миг след това трепна, когато чу метален тропот. Твърдата пустота под краката му не провеждаше звуци — значи все пак имаше въздух?

Невидим, неосезаем... Но позволяващ му да диша и да живее.

Какви ли сили се изискват, за да направиш ТОВА?

Една от звездите над главата му светеше по-ярко от останалите, но не хвърляше сянка. В далечината, като продълговато петно, се разливаше слабо сияние, наподобяващо светлината на забулен в мъглявина звезден куп.

Шабан тръгна нататък и скоро влезе в градина, но това не го учуди.

Тук вече имаше сенки — леките сенки на листа върху клони и на клони върху килим от опадали листа. Шабан разри с крак шумата и отдолу се показаха корени, растящи към звездите под краката му.

Това пък какво е — райската градина? Вече?

Съвсем леко му се виеше свят. Той старателно избягваше да поглежда надолу, в звездната бездна, и внимателно, сякаш се страхуваше да не се опари, се опря на ствола на една ябълка. Стволът

се оказа най-обикновен, грапав, с напукана кора. Съвсем истински, дори леко прашен, както става, когато дълго не е валил дъжд. Обикновени, макар и извити под неестествен ъгъл клони, сплетени малки вейки в короната, обикновени листа.

Шабан откъсна една ябълка и, набрал смелост, отхапа. Ябълка като ябълка, сочна, ранен сладък сорт. И не беше червива...

А в следващия миг видя човек.

Непознатият изникна от пустотата. Допреди миг до дървото нямаше нищичко — и ето, че той стои под разлистената корона и небрежно отмества от лицето си досадна клонка. Най-обикновен човек, само че дрехите му са някак странни — колосани или какво?

— Аз съм опекун — представи се човекът, преди Шабан да успее да отвори уста. Интонацията му също бе съвсем обикновена, с такъв глас отговарят на въпроса колко е часът. Изглежда, тук общуваха без излишни церемонии. — Поздравявам те със завръщането в Ореола, бивши човеко.

Това прозвуча леко обидно, но Шабан реши да не се обижда. Значи все пак успех да се измъкна, помисли си; чувстваше в душата си странно равнодушие. И тази твърда пустота под краката ми, тези щръкнали от нея дървета — това е моят дом? Моят истински дом? Или е само междинна станция?

— Колко време прекарах в безсъзнание? — попита той; страхуваше се от отговора. Гласът му прозвуча дрезгаво и Шабан се покашля, но не посмя да се изплюе върху твърдото нищо.

— Времето няма значение.

Дори тук?

Световъртежът не преминаваше. Нищо, ще се справим... Винсент ще ми обясни.

— Можеш да задаваш въпроси — каза опекунът. — За да осигури завръщането ти, загина боклукчия, а засега не е подсигурена замяна. Аз ще отговарям.

— Винсент... — Шабан преглътна твърдата буца. — Той...

— Да. Безсмъртието лишава живота от цел. Ние не сме безсмъртни.

Сякаш чук го удари в темето.

— Да пропаднете вдън земя с тази ваша цел! — изкрещя Шабан. — И вие, и Ореолът ви!

Стисна с данни пулсиращия си череп, спомни си как се заканваше на Менигон: „За Лиза няма да ти простя...“ Да! Да, рече си. Не съм му простил и няма да му простя, но в ненавистта си аз обичах този жълтоок мъдър циник, презиращ хората, уморил се да живее сред тях, но отдал живота си, за да спаси своя другар — дали заради това, че другарят му не беше съвсем човек?

А другарят спаси само себе си...

Ще успее ли да си прости някога, че завръщането на прокудения от лоното на Ореола бе платено с такава цена?

Опекунът като че ли скучаеше.

— Той не беше добър боклукчия. И силите му бяха на изчерпване.

„Всеки детайл има своя граница на износване...“ — бе казал веднъж Менигон.

Колко разбираемо и простичко. Може би още тогава е имал предвид себе си?

Ако Ореолът е единен организъм, тогава в него боклукчиите са само част от отделителната система. Нещо като каналчета на потните жлези. Те са винаги в периферията, нямат работа във вътрешността на организма. Кожата си остава кожа, макар че понякога частици от епитела отмират и се отронват като люспи. Но на тяхно място незабавно израстват нови...

А сърцето, черният дроб, мозъкът — къде са?

Толкова ли е важно да знае? Достатъчно е, че съществуват.

— Той беше добър човек! — прецеди Шабан през зъби. — Най-добрият от всички, които познавах. Човек, не боклукчия! Ех, вие...

Изрита с крак с нищо невиновната ябълка — с тих шум се откъснаха няколко листа, на земята тупнаха едри плодове. Искаше му се като тях да се зарови в шумата и да заплаче.

— Твоята оценяваща система винаги се е основавала на отсяването — информира го опекунът. — Аз не съм боклукчия, не съм специалист по общуването с хората и по човешките емоции. Бъди така добър да си вземеш бележка.

Сякаш говореше на чужд език: подбираше внимателно думите и гласът му си оставаше равен — като че ли работеше някаква превеждаща програма, предаваща по корабния интерком скучно, макар и сравнително важно съобщение.

Изведнъж му се прииска да го удари. Дори да го набие. Но какъв смисъл да биеш високоговорител?

Вдишване — издишване. Шабан си разтърка слепоочията. Спокойно...

— Мога ли да разгледам Ореола?

— Ти се намиращ в него. Това е първото, външно ниво, изкуствено създадено преди около осемдесет земни години. Тогава създадохме и тази вселена, а планетата, на която се зароди Ореолът, е разстлана в плоскостта, която виждаш. Може би този вариант не е най-удобният, но... — Опекунът не довърши фразата и направи неопределен жест. — Във всичко останало тази вселена е точно копие на реалността — с тази разлика, че тук няма хора. Никой освен боклукчиите не обитава външното ниво. Понякога тук идват деца — за да гасят или запалват звезди.

— Защо? — тъпо попита Шабан.

— На Земята биха го нарекли лабораторни опити.

Кой знае защо, нямаше и следа от благоговееен страх и за един миг Шабан остана поразен от равнодушието си. В душата му цареше пустота. Огромна, безкрайна...

— Толкова ли сте могъщи?

— Единственият начин да се родиш е като прекъснеш пъпната връв — каза опекунът. — Земята беше наша люлка, но не бива вечно да си играеш с дрънкулки. В пределите на човечеството, с неговите детски игри, ние бяхме обречени на същите занимания. Ето защо основателите на Ореола са напуснали Земята. Техните потомци обградили своята планета със защитна бариера — оттам и названието. Потомците на тези потомци направиха Ореола такъв, какъвто е сега.

— И каква е крайната цел?

— Каква е крайната цел на човешкото съществуване? Или на инфузорията? Може ли да се смята за цел непрестанното развитие в търсене отговора на въпроса съществува ли естествен предел за разума — макар че такова определение е твърде опростено и непълно. Но ние се развиваме, старайки се да не пречим на никого.

Слава богу, помисли Шабан. Гигантският мравуняк — повече от мравуняк, чудовищен свръхорганизъм! — не се интересува от човечеството. А ако беше иначе... не, по-добре да не мисли за това. Но как да го нарече: случайност или своеобразна етика?

А може би — естествено отвращение?

— Разбирам — насили се да отвърне. — Значи ме прибрахте... благодаря... И кога се залавям за работа?

— В Ореола няма работа. Има живот. Ти живееш. Скоро ще преминеш пълна инициализация и ще разбереш като какъв можеш да живееш.

— Като боклукчия?

— Вероятно да. Подготовката за този начин на живот няма да отнеме много време.

Не беше трудно да се досети... Шабан откъсна още една ябълка — тази изглеждаше незряла. Подхвърли я на дланта си, отхапа злобно и с апетит, наслади се на свежия вкус, замахна и я хвърли над главата на опекуна. Някъде напред се посипаха листа.

— Да речем, че откажа — тогава какво? Ще ме задържите ли насила? Или отново ще ме превърнете в дете, ще ми подхвърлите чужда памет и ще ме пратите на Земята?

Едва забележим безразличен жест от страна на опекуна.

— Ореолът не задържа никого. Но ти няма да откажеш.

— Откъде тази увереност?

Опекунът не отговори. Чакаше спокойно и търпеливо кога ще приключи този неизбежен и неприятен откъс от чуждата работа... от чуждия живот. Цялата тази дразнеща бъркотия накрая ще свърши, завърналият се ще стане боклукчия и не навярно, а сигурно — това е ясно още отсега. Дребна подробност в мащабите на Ореола — но все някой трябва да се занимава и с това. Дай ми търпение, светли разуме!

— А какво се случи с Капка? — попита Шабан — или вероятно Филип Алвело от дълбините на неговото съзнание.

— Нищо интересно — отвърна опекунът. Лицето му беше безизразно. — Остана в реалността, тоест в своето пространство, само че е запокитена на стотина мегапарсека. Много мощен насочен канал — цялата планета бе погълната. Дори не се разпадна.

— Искам да видя. Възможно ли е?

Опекунът бавно повдигна вежди.

— Всичко, което има смисъл, е възможно. Вече казах — там няма нищо интересно.

— Искам да видя! — извика Шабан.

— Добре, ще видиш — промърмори измъчено опекунът. — Светъл ум! Защо точно аз трябва да се занимавам с тези боклукчии! И с техния боклук!

— Сигурно заради някакво провинение? — каза напосоки Шабан и по внезапно блесналата искра в очите на опекуна разбра, че е попаднал в болната точка. Но искрата бързо угасна.

Ха, значи тук също има осъдени...

А щом е така, кой би могъл да твърди без сянка на съмнение, че обитателите на Ореола не са хора?

Кой знае защо, му стана смешно. Смехът, ирационален и необуздан, се надигна като вълна и в началото Шабан го укротяваше в себе си, като хапеше устни. След това не издържа и избухна.

[1] Дълго копие, използвано от македонската фаланга — Б.пр. ↑

5.

Реалност — Ореол. И отново: Ореол — реалност...

Сякаш Ореолът е по-малко реален, отколкото вселената на хората, от техния привичен, единствен, огромен свят. Не по-малко, но не и повече. Реалността не зависи от това кой я е създал — природата или тези, на които им е станало тясно в една вселена с хората.

Колко неусетен е преходът между реалностите за този, който е част от Ореола! Само боклукчиите са ограничени в своите възможности, за да приличат повече на хората. Но аз все още не съм боклукчия, а екскурзиант...

Капка.

Гигантска елиптична галактика, леко приплесната, закрива половината небе, ледени грамади, натрупани от последните щормове и нацърбени от заострени гребени, хвърлят мъжделиви сенки. На Капка вече няма нито смерчове, нито урагани и само едва забележими облаци на хоризонта показват, че все още не цялата атмосфера е покрила като сняг леда. Колко време е било необходимо на изхвърлената от галактиката неспокойна водна планета, за да заспи завинаги под ледена ризница? Вероятно не чак толкова много. И още хиляди, ако не и милиони години Капка бавно ще замръзва от повърхността към центъра.

Леден свят, но все още не съвсем мъртъв — оцелялата фауна ще издържи тук дълго време, ще се съпротивлява и постепенно ще отстъпва позициите си. Може би някои форми на живот няма да напуснат Капка никога, ще се научат да живеят под леда, близо до центъра на планетата, в течни свръхсолени шупли, подгрявани от радиоактивния разпад. Но хора вече няма да има. Двата космически феномена не бяха могли да се спогодят.

Плосък свят, ако не се броят ледените грамади. Самотен заснежен хълм се издига над унилата равнина. Прилича на правилен лаколит^[1] или на мигновено замръзнала водна могила, възникнала на мястото на чудовищен по сила хидротрус, но изпод снега се подават заварени една за друга метални плоскости, предвидливо изолирани със

свръхздрави полимери и обрасли с твърди и гладки като стъкло останки от морски репей. Това е Шамандурата, преобърнатата с дъното нагоре и нагълтала се с вода — братска могила на хиляди несретници, непознали приживе вкуса на братството. Полусферата на подводната част на бившия терминал, която за първи път вижда белия свят — ала няма кой да ѝ се любува.

Издут като дирижабъл подводен крайцер, запокитен от затварящия се Канал в просторите над кланетата, описва безсмислени кръгове по издължена орбита, в перигея се спуска съвсем близо до ледените блокове. След няколкостотин оборота съпротивлението на останките от атмосферата ще го принуди да падне — но засега той продължава да кръжи...

Сняг. Ледени блокове. И отново сняг...

Изхвърлена върху леда капсула „Рибар“ лежи на една страна, покрита със слой скреж с дебелината на човешка ръка, в отворените люкове белеят преспи, вътре няма и следа от живот. Къде си ти, непознати от А-233? Замръзнал като този дълбочинник или загинал преди това? Ти ми помогна, а ето, че не мога да ти отвърна със същото.

На кого да върна сега този дълг?

На Пьотър?

Пьотър загина с Капка, както много други, и ако съм виновен пред него, то е само в това, че те са мъртви, а аз не.

Така се случи. Не ме винете.

Пьотър, приятелю мой, щастливи, лекомислени несретнико! Не биваше да се безпокоиш за жената и детето, ще направя за тях всичко, което е по силите ми, макар това да не е мой дълг, повярвай ми. Това е само жест.

Винсент също е някъде тук. Но сега не бива да мисля за него — твърде много ме боли...

Кой знае защо, ми се иска да вярвам, че старецът с неговата „Анаконда“ е оцелял — но той е единственият, който не се нуждае от ничии дългове. Представям си как до сетния си миг ще остане в Гълфстрийм — напълно способен да се самоизхранва — и до сетния си миг ще разсъждава върху човешката подлост. Понякога ще пробива леда отгоре, с всяка година все по-дебел, за да се полюбува на сътвореното от човешки ръце, а заедно с това и да се сдобие с известни запаси замръзнал въздух.

И може би ще се подсмивва, като разглежда заледената Капка.

Пусто е на планетата, пусто и в душата. Опекунът беше прав: няма какво да търсиш там, където е станало каквото е трябвало да стане. Далече от това място!

Звезди — светещи пращинки, мъжделиви и ярки, изгарящи в един миг или тлеещи кротко, икономисвайки сиянието си за десет милиарда години. Съвсем като хора, които се опитват да подредят живота си предварително, но с тази разлика, че звездите все пак има на какво да се надяват.

Бетелгейзе. Лениво пулсиращ кипящ червен гигант, някога погълнал своите планети. През фотосферата проблясват далечни звезди. Но нататък!

Ето го и Белатрикс — надменно бяло кълбо, сплеснато от усиленото си въртене. Орионовият трапец. Десетки пламтящи звезди в умопомрачителен танц около невидима точка, ултравиолетов ураган. Нататък!

Ожесточена битка на две космически флоти — Земната и на Унията, — титанично сражение за правото на контрол над незнайно кръстовище на търговски пътища. Избухващи кораби в един пуст къс от пространството между спиралните ръкави — нито звезди, нито планети съществуват в радиус от десет парсека.

Галактическият център. Гигантско чудовище, всмукващо газове право от ядрото, невидимо и спящо. Милиарди избледнели звезди, които почти се докосват една друга и безцелно сноват около гравитационния капан, преструвайки се, че в суетата им се спотайва всемирна хармония. Но нататък!

Мъглявината Тарантула в Големия Магеланов облак. Купчина нагорещени до синьо звезди в сияещ газ, хищно изригваща обвивка на скорошна свръхнова, пипала от газови влакна... Нататък!

Мрак със светещи кръгове — епицентър от струпани галактики в Косите на Вероника.

Нататък!

Безименен квазар! Нататък!

Отново мрак. Приглушени светлинни на последните угасващи джуджета в разперения шлейф на някаква галактика, студ и безкрай. Такава ще е вселената след трилион години. Вселената на хората — или на Ореола?

А няма има разлика? Няма нищо наистина вечно.

Безумна светлина и нищо друго освен светлина. Големият взрив, родилните мъки на материята, раждането на времето и веществото, разделянето на вселените. Чудовищен по сила гравитационен удар.

Нататък! Задължителният екскурзионен набор. Но екскурзиантът, за огромно неудоволствие на гида, е свободен да разглежда пещчинката вместо пирамидата...

Прокна. Малка неправилна луна с „опашката“ надолу и самата планета — сивкаво кълбо с петното на единствения материк, разделен на две равни части от Хребета на Турковски. На юг от хребета е дъждовната гора, от която произхождат вариодонтите, но те вече не живеят там, блата, гористи възвишения и някъде зад тях се е сгушила дребната безсилна държавица Междинна зона — крехка пъпна връв, протегната към Лигата. Жив ли е още Симо Мутика, храбро капитулирал, за да спаси всичко, което някога му се бе сторило по-важно от самия него? Ако е жив, навярно отдавна се е утешил с подходящи думи за глупостта на безсмисленото мъченичество, ако е мъртъв — да забравим за него.

На север — степ, студена пустош, изложена на ветровете от океана. Още по-на север е шелфът — мястото, с което обикновено плашат новодошлите наемници. Тъкмо там с Роджър приехме боя с преследвачите. Ето я клисурата, където беше лагерът на бегълците от Порт Бюно. Тунелът през Хребета така и не е възстановен, залежите на Юга сега са притежание на южните. Ландшафтът е претърпял промени през войната — тази яма с радиус близо километър например я нямаше. А виж кубът — потъмнял от времето и май леко наклонен — е оцелял. Костите на Хищника и Щуцер отдавна са изгнили в земята, ако не са били кремирани. Но в действителност — променило ли се е тук въобще нещо?

— ... Наистина ли искате блондинка? Да не грешите? Сега много поръчват червенокоси — какво да правиш, мода. Стандартен модел? Не? Добре, но ще си позволя да отбележа, че ще излезе малко по-скъпо. Колко, казахте, да е талията? А бедрата? О, да си призная, при нас рядко поръчват такива изумителни пропорции. Малко е старомодно, но клиентът винаги има право. Разрешете да ви поздравя с отличния вкус. Нашата служба гарантира, че ще останете доволни... поне през първия месец. Ха-ха. Шегувам се, не ми обръщайте

внимание. В случай, че се появят дефекти, обръщайте се директно към нас и колкото по-бързо, толкова по-добре. Сега, ако позволите, да уточним някои допълнителни параметри на модела... Да ги взема от архива? Как казахте — преди двайсет години? Ей сегичка ще погледна...

Нататък!

Срасналият се с подлежащата скала бетонен фундамент на Порт Бюно, редицата килии на карцера. Преди преврата тук понякога беснееха бегуни, наказвани с краткосрочно затваряне заради закъснения на работното място и канибализъм; те виеха, блъскаха се в стените и с часове седяха на циментовия под, втренчили безсмислено рибешките си очи с тесни двойни зеници в тавана. Вероятно през първите няколко седмици след преврата тук е било пренаселено — а сега изглежда тихо. Твърде много тишина за един човек.

„Шабан, вие сте неспасяем идиот. Тунелът ще бъде възстановен. И по него отново ще тръгнат влаковете с руда — три, пет композиции на ден, защото хората имат нужда от рений, а не от вашите дилетантски разсъждения за всеобща хармония. Вие сте само една досадна аномалия и не си въобразявайте, че сте уникален. Накарайте да марширува взвод войници — и при съответната тренировка те ще преминат така, че плацът ще се разтресе, а полковникът на трибуната ще се разтопи от удоволствие. Но накарайте да направи същото дивизия, армия — и ще видите как един ще си натърти краката и ще закуца, друг ще получи слънчев удар, трети няма да изтърпи естествените си нужди и ще хукне към храсталаците, четвърти ще дезертира... И това е нормално — нищо повече от действие на закона за големите числа. Но то не означава, че трябва да оставим ненаказани дезертьорите, разбрахте ли ме, Шабан?“

Не, никой не е произнасял подобни думи. Но ТЕ щяха да говорят точно така — Щуцер, Поздняков, мълчаливецът Роджър... Даже Биртоли, този тарикат и страхливец. Разбира се, ако въобще си направеха труда да разговарят.

А тунелът все пак не беше възстановен.

Нагоре. Ето го гаража, от който отмъкнах всъдехода. Ето коридора, в който се отбранявахме с Менигон. Още по-нагоре, моят етаж, стаята, в която сега живеят други хора, с други проблеми, хора,

които не се интересуват от мен — както и аз от тях. Същата тази стая, в която някога ме чакаше Лиза. Ето че се върнах, здравей...

Нагатък!

Невидим силов пашкул е пробил едната стена на куба и навън стърчат разкривени тръби. Шабан не чуваше вой на сирени, не виждаше суетящи се хора. Още една мемориална плоча на стената, още една местна легенда, още една неразрешима загадка... Така да бъде.

Степ. Повехнала изсушена от вятъра трева, редки голи шубраци, напукана глинеста почва, набраздена от верижни машини. Останките на шахтите изглеждат по-високи от планините, но това е само защото са по-близо. Подивял бегун, ровичкащ в земята за личинки, прибира изплашено глава между раменете си и тупва на една страна, преструва се на мъртъв. Не е ясно как е надушил опасността, но инстинктите му са безпогрешни. Между другото, ако сега го докоснат, наистина ще умре — навремето Кантората изгуби немалко работна сила при подобни експерименти.

Продължавай да копаяш, приятелю. Този път инстинктът те подведе — не си ми нужен.

Ето ги и планините. Ръждясалата нишка на релсите изчезва под каменното свлачище на рухналите от склоновете канари, всички отдавна е обрасло с мъхове. Тук-там се мяркат непридирчиви ниски храсти, корени разравят камънаците. Следи от трагичния опит на един-единствен човек да промени естествения ред на нещата, опит неумел, отчаян, сполучил по чиста случайност и, както изглежда — напълно безполезен. Както от самото начало беше безполезен този тунел и вложеният в него човешки труд и мечтите на бегуните и хората за местен вариант на рая от другата страна на хребета...

Защото човекът е принуден да отстъпва там, където Ореолът е казал „не“.

За това не се борят, то възниква от само себе си. Така естествено, както ябълката пада от клона и тупва на земята. Така неотвратимо, както Капка се превръща в лед.

И дори човекът да не се съгласи, това няма да промени нищо. Усилията на хората не заслужават специално внимание — пълзящите сред плаващи водорасли рачета винаги са от другата страна на ватерлинията. Миналото им е добре известно, бъдещето —

предопределено, пределните им възможности са нищожни в сравнение с Ореола. Те дори няма да успеят да създадат втори Ореол — вероятността за още един успешен опит е невъобразимо малка. Трагедията и щастието на човечеството са, че никога няма да повярва в това.

Тунелът вече не съществува, но онзи паметен бункер е съхранен, макар че, разбира се, сега пустее и е занемарен. Ядрените заряди за прокопаване на планината отдавна са извозени другаде, на покрива на бункера са порасли храсти и бронираната врата е ръждясала така, че не може да се отвори. Ето там, малко вляво, е мястото, където загина Лиза...

Нищо не е останало, нищичко. Дори кости. Дори следи от разривите на гранатокуршуми. Не трябваше да идва тук и да води със себе си тази жена, която почти не се отличаваше от андроид работник. Дори не истинска жена — самка; и най-малкото не човек, а прясно изработен модел по поръчка!

„Не се мисли за Пигмалион“ — май така му казваше Менигон.

Не се мисли...

А защо всъщност да не се мисли?

„Куклите са за игра. Затова си играй с нея, ако не искаш да се тровиш с либидоцид. Комбинатът ги произвежда на конвейер и в нужното количество. Робини, любовници и домакини, между другото, доста сносни. Както се казва — с цел опазване на нравствеността не бива да се предизвикват масови сексуални отклонения...“

„И ти смяташ това за нравствено?“

„Хубав въпрос, запиши си го. На кого възнамеряваш да го зададеш?“

„На хората“.

„Ти какво, да не си решил да ме разсмееш?“

„Винс, това не е смешно! Те са разумни!“

„Не повече от средната домакиня, а често — по-малко. Не храни подобни илюзии, Искандер“.

Да не храни илюзии. Защото животът е безсмислен, ако Менигон не е допуснал онази грешка — единствената, но най-важна. Защото ватерлинията преминава не между човека и Ореола — тя е между хората и вътре във всеки човек. Защото само заради Ореола не си заслужава да се живее.

Ненапразно над боклукчиите стоят опекуни. Дори Менигон, при всичкото си желание и усилия не успя до края да изкорени презрително равнодушния си поглед към света на хората.

— Ще те нарека Надежда — каза Шабан — и ще те науча да говориш. После ще те науча на всичко, което мога и аз: да обичаш и да мразиш, да плачеш и да се смееш. Да мислиш. Ще съм много търпелив, обещавам. И ако някога станеш истинска личност и вече не виждаш в мен своя господар, значи си ми равна. И значи в илюзиите ми е имало смисъл.

А ако това не се понрави на Ореола, нека отново ме пратят при човечеството.

[1] Вкаменена маса от вулканични скали — Б.пр. ↑

ЕПИЛОГ

— Чичко, още много ли има? — попита момчето.

Току-що се бяха покатерили върху насипа на магнитното трасе — солидна, почти непрекъснатата линия над водата. И двамата бяха мокри до кости, но беше топло, а когато слънцето надзърташе иззад редките облачета, дори горещо. Бушувалият цели три дни ураган, който тази сутрин все още беснееше, най-сетне бе отминал, но придошлата вода се държеше. В буйната река, разпенена, кална, разлята в устието си на стотина километра, от тази страна на насипа плуваха дървета, храсти, огради, кръжеше във водовъртеж празен железен варел, а от другата, в далечината, над повърхността стърчаха някакви руини, течението влачеше дребни боклуци и сред всичко това, като страховит линеен кораб, се носеше покрив от някаква къща с мяучеща на билото котка.

— След три километра трябва да има станция — отвърна Шабан. — Ето там, при хълмовете, оттук не се вижда. Умори ли се? Да те нося ли?

— Не, аз сам.

Известно време вървяха мълчаливо. Момчето гледеше надясно, към котката. Вероятно му беше мъчно за нея. После попита:

— Чичко, а там има ли хора?

— На станцията ли? Мисля, че трябва да има. Най-вероятно са направили временен лагер — мястото е удобно, на високо е.

— А мама там ли ще е?

— Не зная, малкият.

— Не съм малък — тросна се момчето. — Вече съм на шест. Нито мама, нито татко ми казват „малкия“.

— Добре — отвърна Шабан. — И как искаш да те наричам?

— Игор.

— Добре, Игор, но дай все пак да те нося.

— Не съм уморен. Вече съм голям.

— Кой ти каза?

— Татко. И повече не ми казвай малкия, ясно?

— Както кажеш. Ако искаш, да си починем?

— Не искам.

Шабан виждаше, че момчето е изморено. Но нищо, до станцията ще издържи, а там ще се разделим. Вероятно завинаги. Прехвърлянето на личността и този път премина успешно — че кога, пита се, е било неуспешно? Сега той е Игор, има баща и майка... или по-точно е имал. Бива си я новата методика: ментограмата е изработена перфектно и е заложена така, че нито един специалист няма да заподозре в осиротелия малчуган неземянин, цялата необходима и дори допълнителна информация за покойните родители предварително е внесена там, където трябва — в база данни, архиви, документи, в паметта на хората... Добра работа, убедителна, може да е почти сигурен, че няма да се намери някой негодник, който да си напъха носа в живота му. Никакви неточности, никакви черни кораби. Заложена е дори умората — а само допреди десетина минути момчето беше в анабиоза...

— Игор, ти наистина си вече мъж — рече Шабан.

Момчето спря и премигна. Изглежда, си мислеше, че това е някаква клопка. Шабан се усмихна.

— Добре, да вървим.

— Мама и татко сигурно са се спасили — каза момчето и в очите му блесна надежда. — Как мислиш?

— Не знам — отвърна Шабан. — Сигурно.

— Когато къщата падна, водата ги отнесе с покрива, също като котката. Аз бях на дървото. Едва не се удавих. Татко ми викна да се държа за клоните, а аз исках да скоча и да доплувам при тях. Мога да плувам.

— Добре, че не си заплувал... Това вашата къща ли беше?

— Не, нашата е друга. А тази беше чужда. Бяхме на почивка.

— А-ха.

Вдясно, ниско над насипа, със свистене прелетя платформа със знака на спасителите и изви над водата към развалините. Спасителите не обърнаха никакво внимание на мъжа и момчето на билото, което означаваше, че лагерът наистина е близо. Впрочем, Шабан го знаеше.

Нещастници, помисли той и погледна с неприязън залялото почти до короната и оцеляло по чудо дърво с обрулени от урагана

листа и самотно щръкнала на един клон врана. Дори времето не се научиха да управляват. Само предсказват катаклизмите, а и тях невинаги съвсем точно, после бягат презглава и чакат спасение... Вярно, не бива да се забравя, че без природните бедствия работата на боклукчията ще е по-трудна. Но сега ще направя усилие и ще призная, поне пред себе си, онова, от което през целия си живот се срамуваше Менигон — това е моят свят. Той е тук, под краката ми. Този насип. Придошлата вода. Това момче, на което предстои да стане земянин. Прекрасният хладен и могъщ Ореол не е за мен, макар да съм част от него. Може би в историческа перспектива хората наистина са обречени и не поради това, че ще се изтребят помежду си, макар че, трябва да се признае, го правят доста охотно, с ентузиазъм — а защото над тях се простира таван, който няма да преодолеят. Защото дори и Ореолът, който в началото имаше хиляди пъти повече шансове да го направи, е само вариация, случаен успех в опитите да се намери пролука в тавана. Човечеството няма да го повтори никога, а това, което не се движи, рано или късно умира — независимо дали след сто, или след милион години. Затова и Ореолът ви хвърля своя боклук, ненужен за него и съвършено безвреден за вас. Захвърля тук тези, които са недостойни да живеят в него, тези, в които човешкото надделява...

Повече не разговаряха. Хълмовете постепенно се приближаваха, ширналата се чак до хоризонта вода ги заобикаляше отдясно и отляво, а отпред вече се виждаше единият край на станционната платформа. Лагерът очевидно се намираще по-нататък. Върви, момче, подкани го мислено Шабан. Там има палатки, сглобяеми къщички, сухи дрехи, храна. Там за теб ще се погрижат, ще те изслушат и ще се опитат да намерят несъществуващите ти родители и ти вероятно ще плачеш, когато не ги открият, но ще плачеш така, че да не те видят големите, защото и ти си вече голям. Върви нататък, малкият. Там е твоят дом. След десетина крачки ще ме забравиш завинаги, в твоята ментограма няма да остане и следа от спомена за плешивия чичко, чийто път се е пресякъл с твоя — но аз ще те наглеждам, момче. Обещавам. Не като Менигон. Ще се грижа за теб и за още стотина като теб. Няма да позволя да пострадате. Вие сте бракът на Ореола, боклукът на Ореола, неотговарящи на условията момчета и момичета, изхвърлени поради непригодност, но от вас ще израснат прекрасни земяни, истински хора, и дано се множите...

Върви, момче...

Той спря. Малчуганът куцукаше напред уморен, мокрите му сандали шляпаха по гранита. Шабан продължи да го наблюдава, докато не се изгуби от поглед.

Издание:

Александър Громов. Ватерлиния

ИК „Бард“, 2009

Редактор: Иван Тотоманов

Художествено оформление на корица: „Megachrom“

ISBN 978–954–655–029–3

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.